

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W GDAŃSKU**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
PROGRAM OCHRONY PRZYRODY
NA LATA 2023-2032
DLA NADLEŚNICTWA LĘBORK**

FOT. M. KAPLARNY

SPIS TREŚCI:

1	WSTĘP	6
2	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA	9
2.1	Położenie administracyjne nadleśnictwa	9
2.2	Miejsce i rola w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju	11
2.2.1	<i>Dane ogólne</i>	11
2.2.2	<i>Porównanie wybranych cech taksacyjnych</i>	12
2.3	Kompleksy leśne	14
2.4	Podział przyrodniczo-leśny i geograficzny Nadleśnictwa	15
2.4.1	<i>Regionalizacja przyrodniczo-leśna</i>	15
2.4.2	<i>Regionalizacja fizyczno - geograficzna</i>	18
2.4.3	<i>Regiony geobotaniczne</i>	22
2.4.4	<i>Potencjalna roślinność naturalna</i>	23
2.5	Klimat obszaru Nadleśnictwa	25
3	FORMY OCHRONY PRZYRODY	29
3.1	Formy ochrony przyrody - zestawienie	29
3.2	Obszary Europejskiej Sieci Natura 2000	32
3.2.1	<i>Górkowski Las – PLH220045</i>	39
3.2.2	<i>PLH220040 Łebskie Bagna</i>	41
3.2.3	<i>PLH220018 Mierzeja Sarbska</i>	41
3.2.4	<i>PLH220023 Ostoja Słowińska</i>	43
3.2.5	<i>PLB220003 Pobrzeże Słowińskie</i>	45
3.2.6	<i>PLB990002 Przybrzeżne wody Bałtyku</i>	46
3.2.7	<i>Nakładanie się ostoi Natura 2000 z innymi obszarowymi formami ochrony przyrody</i> ..	46
3.3	Rezerваты przyrody	47
3.3.1	<i>Rezerwat przyrody Czarne Bagno</i>	54
3.3.2	<i>Rezerwat przyrody Łebskie Bagno</i>	56
3.3.3	<i>Rezerwat przyrody Las Górkowski</i>	58
3.3.4	<i>Rezerwat przyrody Mierzeja Sarbska</i>	58
3.3.5	<i>Rezerwat przyrody Nowe Wicko</i>	59
3.4	Parki krajobrazowe	60
3.5	Obszary chronionego krajobrazu	60
3.5.1	<i>OChK Nadmorski</i>	62
3.5.2	<i>OChK Pradoliny Redy - Łeby</i>	62

3.5.3	OChK Wzgórz Lęborskich.....	62
3.6	Pomniki przyrody	64
3.7	Otulina Słowińskiego Parku Narodowego	78
3.8	Stanowiska dokumentacyjne	79
3.9	Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe	79
3.10	Użytki ekologiczne	79
3.11	Chronione i zagrożone gatunki roślin, zwierząt i grzybów	79
3.12	Strefy ochrony zwierząt	80
3.13	Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody	82
4	WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE.....	83
4.1	Fizjografia Nadleśnictwa Lębork	83
4.1.1	Hydrografia	84
4.2	Ekosystemy wodno-błotne	86
4.3	Mała retencja.....	88
4.4	Siedliska przyrodnicze Natura 2000.....	89
4.5.1	Bogactwo gatunkowe	93
4.5.2	Struktura pionowa.....	96
4.5.3	Pochodzenie	97
4.5.4	Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi	97
4.5.5	Formy aktualnego stanu siedliska.....	100
4.5.6	Formy degeneracji ekosystemu leśnego	104
4.5.6.1	Borowacenie (pinetyzacja)	104
4.5.6.2	Monotypizacja (ujednolicenie składu gatunkowego i wiekowego).....	106
4.5.6.3	Neofityzacja	106
4.5.7	Drzewostany ponad 100 - letnie	107
4.5.8	Lasy ochronne – kategorie ochronności	108
4.5.9	Martwe drewno w lesie.....	110
5	WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE	112
5.1	Stanowiska archeologiczne.....	112
5.2	Miejsca kultu i pamięci	116
5.3	Obiekty zabytkowe	117
6	ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	118
6.1	Zagrożenia abiotyczne	119
6.1.1	Szkody powodowane przez czynniki klimatyczne	119

6.1.2	Pożary	120
6.2	Zagrożenia biotyczne	121
6.2.1	Owady	121
6.2.2	Szkody powodowane przez ssaki	122
6.2.3	Szkody powodowane przez patogeniczne grzyby	123
6.2.4	Szkody powodowane przez <i>Phytophthora</i>	124
6.3	Zagrożenia antropogeniczne	126
6.3.1	Stan i zanieczyszczenie powietrza	126
6.3.2	Stan i zanieczyszczenie wód	130
6.3.3	Inne zniekształcenia i zagrożenia środowiska leśnego	133
7	TURYSTYKA I EDUKACJA PRZYRODNICZA	134
7.1	Turystyka	134
7.2	Edukacja przyrodnicza	136
8	PLAN DZIAŁAŃ	138
8.1	Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej	138
8.1.1	Podział na gospodarstwa	139
8.1.2	Wytyczne w zakresie planowania hodowlanego	140
8.2	Ochrona różnorodności biologicznej	143
8.3	Kształtowanie stref ekotonowych	144
8.4	Kształtowanie stosunków wodnych	144
8.5	Postępowanie w obiektach objętych różnymi formami ochrony	145
8.6	Metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków	155
8.7	Ochrona siedlisk przyrodniczych	156
8.7.1	Zalecenia ochronne w stosunku do leśnych siedlisk przyrodniczych	156
8.7.2	Zalecenia ochronne w stosunku do nieleśnych siedlisk przyrodniczych	157
9	LITERATURA	159
10	SPIS RYCIN	160
11	SPIS FOTOGRAFII	161
12	SPIS TABEL	161
13	KRONIKA	164

1 WSTĘP

Ochrona przyrody to zespół działań mających na celu zachowanie, właściwe wykorzystywanie oraz odnawianie zasobów i składników przyrody, szczególnie dziko występujących gatunków roślin i zwierząt oraz kompleksów przyrodniczych i ekosystemów. Podstawą do planowania i wykonywania działań z zakresu ochrony przyrody jest rozpoznanie i ocena walorów przyrodniczych.

„Program Ochrony Przyrody” dla Nadleśnictwa Lębork został sporządzony zgodnie z „Instrukcją sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie” – dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa.

Program jest integralną częścią „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Lębork” opracowanego według stanu na 01.01.2023 roku.

Szczegółowe cele „Programu Ochrony Przyrody” to:

- zinwentaryzowanie i przedstawienie walorów przyrodniczych terenu Nadleśnictwa Lębork oraz zagrożeń dla przyrody,
- poprawa warunków ochrony zasobów przyrodniczych ekosystemów leśnych oraz zachowanie różnorodności biologicznej,
- doskonalenie gospodarki leśnej i sprawowania ochrony przyrody z pełnym wykorzystaniem prac glebowo-siedliskowych,
- ochrona obiektów kultury materialnej w lasach,
- wskazanie kolejnych obiektów do objęcia szczególnymi formami ochrony,
- przedstawienie planu działania, którego realizacja umożliwi zachowanie oraz wzrost walorów przyrodniczych terenu Nadleśnictwa,
- umożliwienie wykonania w przyszłości szeregu analiz porównawczych wybranych charakterystyk stanu lasu,
- omówienie zasad gospodarowania na Obszarach Natura 2000

„Program Ochrony Przyrody” powstał w oparciu o dostępne akty prawne (ustawy, rozporządzenia, Dyrektywy UE, Konwencje międzynarodowe), dokumenty planistyczne i instrukcje. Są to przede wszystkim:

1. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916),
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029), dalej *ustawa OOS*,
4. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 672 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1326),

6. Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu "Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000" (M. P. z 2019 r. poz. 1179),
7. Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (M. P. z 2019 r. poz. 794),
8. Uchwała nr 5 Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu "Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000" (M. P. z 2021 r. poz. 45),
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 2408),
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j.: Dz.U. z 2014 r., poz. 1713),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183; z późn. zm.)
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409),
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408),
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.)
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 30 marca 2005 roku w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz.U. z 2005 r. Nr 60, poz.533),
16. Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie "Instrukcji urządzania lasu"
17. Operat Siedliskowy, Nadleśnictwo Lębork, stan na 01.01.2021 r., wykonany w BULiGL O/Gdynia,
18. Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce wraz z planem działań na lata 2006-2013, zatwierdzonej przez Ministra Środowiska w 2006 r.,
19. Aktualizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości 2014,
20. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/161 z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia czternastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 51, str. 330),
21. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L. z 2010 r. Nr 20, str. 7 z późn. zm.) (Dyrektywa Ptasia),
22. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. z 1992 r. Nr 206, str. 7 z późn. zm.) (Dyrektywa Siedliskowa),

23. Dyrektywa Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE. L. z 2000 r. Nr 327, str. 1 z późn. zm.), zwana w skrócie Dyrektywą Wodną,
24. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2001 r. Nr 197, str. 30),
25. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 26, str. 1 z późn. zm.),
26. Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu (Dz. U. UE. L. z 2004 r. Nr 143, str. 56 z późn. zm.), zwana w skrócie Dyrektywą szkodową,
27. Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (Konwencja Waszyngtońska – CITES) ratyfikowana przez Polskę w 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 27, poz. 112 z późn. zm.),
28. Konwencja o różnorodności biologicznej (Konwencja z Rio de Janeiro) ratyfikowana przez Polskę w 1995 roku (Dz. U. z 2002 r. Nr 184, poz. 1532),
29. Konwencja o obszarach wodno-błotnych (Konwencja Ramsarska) ratyfikowana przez Polskę w 1977 r. (Dz. U. z 1978 r. Nr 7, poz. 24 z późn. zm.),
30. Konwencja o ochronie gatunków europejskich dzikich zwierząt i roślin oraz siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska) ratyfikowana przez Polskę w 1995 roku (Dz. U. z 1996 r. Nr 58, poz. 263 z późn. zm.);
31. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska) ratyfikowana przez Polskę w 1995 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 2, poz. 17); na podstawie tej konwencji podjęto m.in. porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie,
32. Konwencja o ochronie światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego (Konwencja Paryska) (Dz. U. z 1978 r. Nr 7, poz. 24 z późn. zm.),

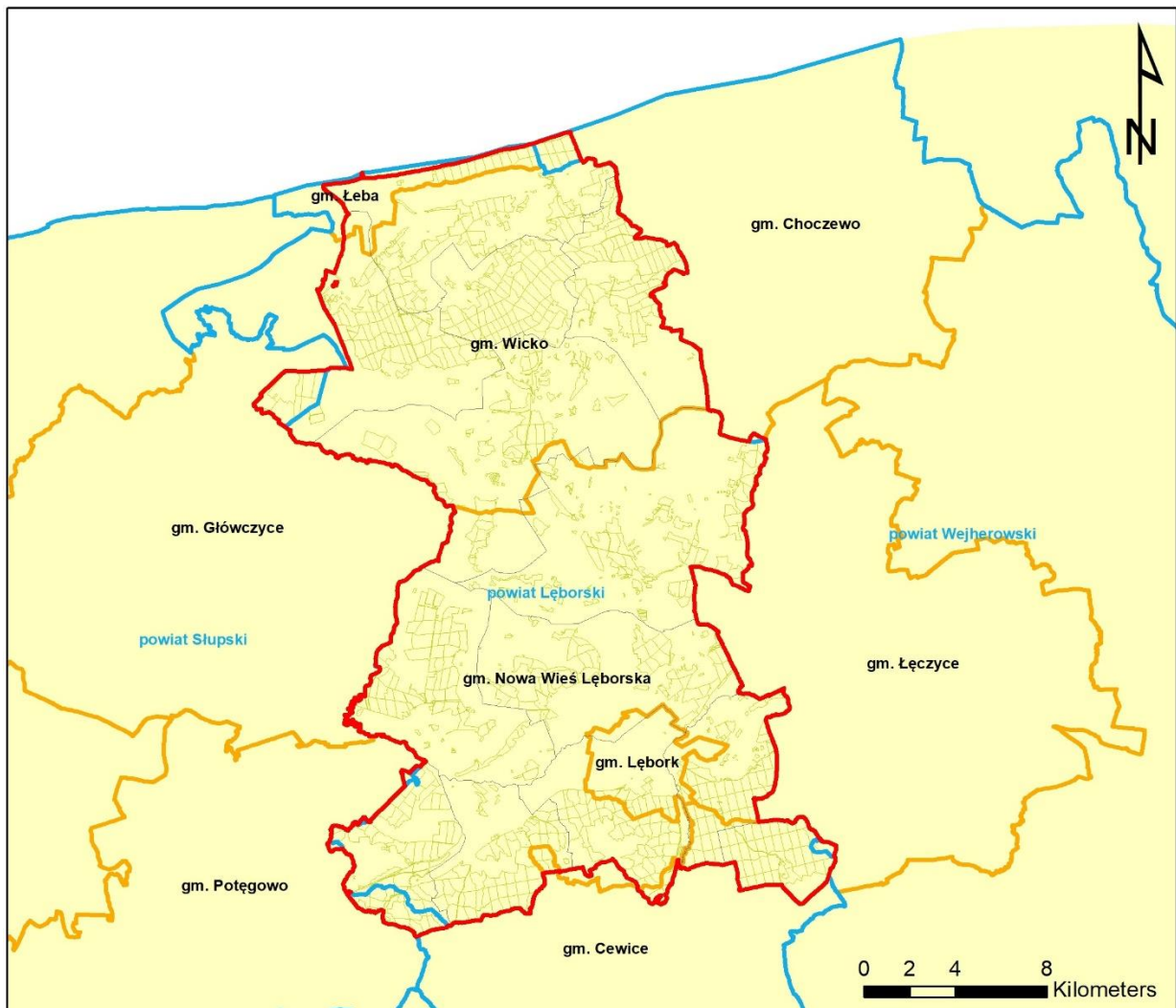
Przy opracowaniu Programu Ochrony Przyrody zostały wykorzystane dane i materiały udostępnione przez Nadleśnictwo Lębork, Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Gdańsku, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gdańsku, a także dane terenowe zweryfikowane przez pracowników BULiGL Oddział w Gdyni oraz informacje zaczerpnięte z literatury regionu.

2 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

2.1 Położenie administracyjne nadleśnictwa

Obszar Nadleśnictwa znajduje się w całości w województwie pomorskim. Zdecydowana większość terenu położona jest w powiecie lęborskim. Pozostałe powiaty: wejherowski i słupski obejmują niewielką powierzchnię przedstawianego obszaru. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Lębork położone są w przeważającej części na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska i gminy Wicko. Niewielkie fragmenty znajdują się również na terenie gmin: Lębork, Łeba, Choczewo, Łęczyce, Cewice, Potęgowo, Główny. Położenie na tle podziału administracyjnego przedstawia rycina poniżej (Ryc. 1).

Ryc. 1 Położenie administracyjne Nadleśnictwa Lębork

Siedziba nadleśnictwa mieści się w Lęborku przy **ul. Wojska Polskiego 32, 84-300 Lębork** tel./fax. **(059) 862 24 62**, e-mail lebork@gdansk.lasy.gov.pl.

Grunty Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Nadleśnictwa wynoszą 18 842,43 ha, zaś powierzchnia leśna (grunty zalesione i niezalesione) oraz związana z gospodarką leśną wynosi 18 486,53 ha. Grunty nieleśne w zarządzie Nadleśnictwa zajmują 355,90 ha. Zestawienie powierzchni lasów Nadleśnictwa przedstawia Tabela 1.

Fot. 1 Siedziba Nadleśnictwa Lębork (fot. Nadleśnictwo Lębork)

Tabela 1 Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa Lębork z podziałem na obręby.

Nr	Obręb	Grunty leśne				Grunty nieleśne	Ogółem
		Zalesione	Niezalesione	Związane z gosp. leśną	Razem		
		Powierzchnia [ha]					
1	LĘBORK	9 169,1425	172,9334	280,6367	9 622,7126	183,8450	9 806,5576
		9 169,12	172,93	280,50	9 622,55	183,84	9 806,39
2	ŁEBA	8 518,7106	119,3992	225,8102	8 863,9200	172,0869	9 036,0069
		8 518,71	119,38	225,89	8 863,98	172,06	9 036,04
Razem nadleśnictwo		17 687,8531	292,3326	506,4469	18 486,6326	355,9319	18 842,5645
		17 687,83	292,31	506,39	18 486,53	355,90	18 842,43

2.2 Miejsce i rola w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju

2.2.1 Dane ogólne

Nadleśnictwo Lębork położone jest w północno – zachodniej części Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku. Rozpoczynając od północnego - wschodu graniczy z Nadleśnictwem Choczewo, dalej w północno – wschodniej części z Nadleśnictwem Strzebielino, następnie od południa z Nadleśnictwem Cewice. Od zachodu graniczy z Nadleśnictwem Damnica które podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, natomiast od północnego – zachodu z Słowińskim Parkiem Narodowym. Położenie Nadleśnictwa Lębork na tle innych jednostek RDLP w Gdańsku przedstawiono poniżej (Ryc. 2).

Ryc. 2 Nadleśnictwo Lębork na tle innych jednostek organizacyjnych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku.

Najdalej wysunięte punkty granicy zasięgu Nadleśnictwa Lębork przedstawiają się następująco (Tabela 2):

Tabela 2 Punkty skrajne zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Lębork

	szerokość	długość
północ	54° 47' 17, 12"	17° 41' 28, 87"
wschód	54° 30' 12, 02"	17° 52' 48, 74"
południe	54° 27' 50, 1"	17° 35' 52, 86"
zachód	54° 40' 35, 5"	17° 28' 48, 58"

2.2.2 Porównanie wybranych cech taksacyjnych

Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa Lębork wynosi 66 lat i jest niższy o rok od średniego wieku drzewostanów w RDLP Gdańsk i wyższy o 3 lata od średniego wieku drzewostanów w Lasach Państwowych (Tabela 3).

Przeciętna zasobność drzewostanów jest niższa w stosunku do RDLP o 11 m³/ha, a w stosunku do PGL LP o 14 m³/ha.

Przeciętny przyrost w Nadleśnictwie jest niższy od przeciętnego przyrostu w RDLP i PGL LP, kolejno o 0,3 m³/ha i 0,9 m³/ha.

Siedliska borowe mają mniejszy udział w stosunku do RDLP o 12,8% i w stosunku do PGL LP o 15,7%.

Również udział gatunków iglastych jest niższy: o 14,6% w stosunku do RDLP i o 18,6% w porównaniu do Lasów Państwowych.

Na przestrzeni ostatnich lat wzrosły w Nadleśnictwie: średni wiek – o 3 lata i przeciętna zasobność – o 21 m³/ha. Przeciętny przyrost został zachowany na takim poziomie - 6 m³/ha. Zmalał natomiast udział siedlisk borowych – o 1,5% oraz udział gatunków iglastych – o 1,6%.

Tabela 3 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Lębork w latach 2013 i 2023

Obszar	Średni wiek (lat)		Przeciętna zasobność (m ³ /ha)		Przeciętny przyrost (m ³ /ha)		Udział siedlisk borowych [%]		Udział gatunków iglastych [%]	
	2013	2023	2013	2023	2013	2023	2013	2023	2013	2023
Obręb Lębork	66	69	233	256	6,0	6,0	32,8	31,3	56,8	55,1
Obręb Łeba	60	62	236	254	6,0	6,0	38,6	37,0	61,1	59,6
Nadleśnictwo Lębork	63	66	234	255	6,0	6,0	35,6	34,1	58,9	57,3
RDLP Gdańsk*	67	67	261	266	6,5	6,3	43,9	46,9	73,1	71,9
PGL Lasy Państwowe*	61	63	254	269	6,7	6,9	51,2	49,8	76,8	75,9

* Dane według zestawień BDL dla stanu na 1.01.2012 i 1.01.2020 r.

Tabela 4 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu.

Obiekt, nazwa: obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji / nazwa rezerwatu	Średni wiek [lat]	Średnia zasobność [m ³ /ha]	Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	Udział siedlisk borowych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Rezerwaty	Łebskie Bagno	100	303,0	4,0	100,0	86,5
	Czarne Bagno	54	239,0	7,0	100,0	73,1
	Mierzeja Sarbska	103	190,0	3,0	94,4	90,2
	Las Górkowski	116	244,0	3,0	47,1	37,1
	Nowe Wicko	70	188,0	2,7		
	Razem	100	214,0	3,0	87,5	78,8
Obręb Lębork	Lasy wodochronne	64	230,9	3,6	18,0	27,9
	Lasy nasienne	142	351,2	2,5		
	Lasy glebochronne	83	284,3	3,4	9,9	44,1
	Lasy stałe pow. badaw. i dośw.	87	337,2	3,9	11,7	73,0
	Lasy ostoje zwierząt	95	278,0	2,9		31,0
	Lasy cenne fragm. Przyrody	72	274,0	3,8	54,5	59,3
	Lasy w miastach i wokół miast	78	326,7	4,2	31,8	80,8
	Lasy obronne	43	99,6	2,3	19,2	38,1
	Razem lasy ochronne	71	256,3	3,6	18,2	38,7
	Lasy gospodarcze	68	256,0	3,8	34,1	66,2
	Lasy rezerwatowe	80	277,7	3,5	100,0	92,0
	Razem obręb	69	256,4	3,7	31,3	60,1
Obręb Łeba	Lasy wodochronne	58	235,6	4,1	28,4	43,8
	Lasy glebochronne	97	235,5	2,4	53,7	50,4
	Lasy stałe pow. badaw. i dośw.	74	349,2	4,7	1,9	61,9
	Lasy ostoje zwierząt	79	266,4	3,4	60,5	66,5
	Lasy cenne fragm. Przyrody	74	245,4	3,3	67,3	66,7
	Lasy w miastach i wokół miast	99	213,9	2,2	94,1	83,3
	Razem lasy ochronne	60	240,0	4,0	27,5	44,2
	Lasy gospodarcze	60	265,0	4,4	36,2	72,8
	Lasy rezerwatowe	104	198,8	1,9	84,3	81,0
Razem obręb	63	254,0	4,0	37,0	65,7	
Nadleśnictwo Lębork	Lasy wodochronne	60	233,8	3,9	24,4	37,7
	Lasy nasienne	142	351,2	2,5		
	Lasy glebochronne	86	273,3	3,2	19,8	45,5
	Lasy stałe pow. badaw. i dośw.	79	344,0	4,4	6,2	66,7
	Lasy ostoje zwierząt	83	269,0	3,2	46,7	58,4
	Lasy cenne fragm. Przyrody	73	251,0	3,4	64,8	65,3
	Lasy w miastach i wokół miast	81	308,9	3,8	41,6	81,2
	Lasy obronne	43	99,6	2,3	19,2	38,1
	Razem lasy ochronne	65	247,9	3,8	23,0	41,5
	Lasy gospodarcze	64	260,0	4,1	35,1	69,2
	Razem nadleśnictwo bez rezerwatów	65	256,7	3,9	33,4	62,1
	Razem nadleśnictwo	66	255,2	3,9	34,1	62,8

2.3 Kompleksy leśne

Jako kompleks leśny potraktowano zwarty obszar gruntów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa (zalesionych i niezalesionych, związanych z gospodarką leśną oraz nieleśnych), niepodzielony obszarami bezleśnymi. Przyjęto również, że elementy liniowe, takie jak rzeki, drogi, linie kolejowe, itp. o szerokości do ok. 30 m położone między gruntami leśnymi nie dzielą kompleksów leśnych.

Grunty Nadleśnictwa Lębork składają się z 284 kompleksów. W strukturze powierzchniowej zdecydowanie wyróżniają się 3 główne kompleksy o powierzchni łącznej 9643,03 ha, czyli 51,18% powierzchni gruntów Nadleśnictwa. Na pozostały areal składa się 14 kompleksów średniej wielkości, w przedziale 100,01 – 2000,00 ha (39,66% powierzchni), 65 kompleksów w przedziale wielkości 5,01 – 100,00 ha (7,72% powierzchni) oraz 202 małe kompleksy do 5 ha (1,44% powierzchni).

Tabela 5 Liczba i wielkość kompleksów leśnych Nadleśnictwa Lębork.

Wielkość kompleksu	Nadleśnictwo	
	[szt.]	[ha]*
1	2	3
Do 1,00 ha	109	50,9707
1,01 – 5,00 ha	93	220,9236
5,01 – 20,00 ha	41	338,6289
20,01 – 100,00 ha	24	1115,9278
100,01 – 200,00 ha	3	463,5308
200,01 – 500,00 ha	7	2475,8008
500,01 – 2000,00 ha	4	4533,5808
Powyżej 2000 ha	3	9643,2011
Razem	284	18 842,5645

*- powierzchnia ewidencyjna

2.4 Podział przyrodniczo-leśny i geograficzny Nadleśnictwa

2.4.1 Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Regionalizacja przyrodniczo-leśna przedstawia zróżnicowanie warunków ekologicznych wzrostu i rozwoju roślinności, ze szczególnym uwzględnieniem ekosystemów leśnych. Zasady Hodowli Lasu (2012) uwzględniają ten podział, co pozwala na właściwe wykorzystanie elementów różnicujących dane mezoregiony dla potrzeb prowadzenia hodowli i urządzania lasu. Teren nadleśnictwa położony jest w pierwszej bałtyckiej krainie przyrodniczo – leśnej. Zgodnie z najnowszym podziałem nie wyodrębnia się dzielnic przyrodniczo – leśnych. Nadleśnictwo Lębork leży na terenie pięciu mezoregionów opisanych poniżej (za Zielony i in. 2012).

Podział Nadleśnictwa Lębork na mezoregiony przyrodniczo-leśne wygląda następująco:

Kraina: I Bałtycka

Mezoregion: 2. Wybrzeża Słowińskiego

Mezoregion: 11. Równiny Słupskiej

Mezoregion: 16. Pradoliny Redy i Łeby

Mezoregion: 17. Wysoczyzny Żarnowieckiej

Mezoregion: 18. Pojezierza Kaszubskiego

Kraina I Bałtycka

Mezoregion Wybrzeża Słowińskiego I.2 „W jego granicach jest pas pobraża Bałtyku od okolic Koszalina po przylądek Rozewie, wraz z występującymi tam jeziorami: Jamno, Bukowo, Kopań, Wicko, Gardno i Łebsko. Powierzchnia mezoregionu wynosi 942 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 39%. Przeważają krajobrazy naturalne równin bagiennych – akumulacyjne, oraz zalewowych den dolin – akumulacyjne. Mniejsze obszary zajmują krajobrazy nizinne, głównie fluwioglacjalne równinne i faliste oraz glacialne pagórkowate. Miejscami spotykane są także krajobrazy eoliczne pagórkowate i wzniesione. W strefie brzegowej Bałtyku przeważają procesy akumulacji rzecznej, morskiej i eolicznej, a więc na obszarze mezoregionu dominują holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły, a miejscami występują też piaski, mułki, ropy i gytie jeziorne oraz mułki, piaski i żwiry morskie. Wzdłuż wybrzeża ciągnie się wąski pas piasków eolicznych, lokalnie w wydmach. Na małych powierzchniach występują utwory plejstocenijskie – piaski sandrowe zlodowacenia północnopolskiego oraz – w okolicach Władysławowa – piaski i żwiry stożków napływowych. Najczęstszym krajobrazem roślinnym jest krajobraz nadmorskich borów sosnowych, rzadziej – olsowy, a nielicznie – buczyn pomorskich, które miejscami pojawiają się w podwariancie z dużym udziałem łągów jesionowo-olszowych i olsów. Lesistość mezoregionu wynosi 29%. Lasy tworzą kompleksy o średniej wielkości; zajmują około 274 km², z czego 68% jest w zarządzie RDLP w Szczecinku (nadleśnictwa: Karnieszewice – cz. ptn., Sławno – cz. ptn.-zach., Ustka – cz. ptn., Damnica – cz. ptn.) oraz RDLP w Gdańsku (nadleśnictwa: Lębork – cz. ptn., Choczewo – cz. ptn., i Wejherowo – cz. ptn.-zach.).”

Mezoregion Równiny Słupskiej I.11 „Powierzchnia ogólna mezoregionu, rozciągającego się od okolic Świdwina do rzeki Łeby, wynosi 4958 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 28%. Dominują krajobrazy naturalne glacialne pagórkowate, rzadziej równinne i faliste. Miejscami występują, związane z dolinami rzecznyymi, krajobrazy zalewowych den dolin – akumulacyjne. W granicach mezoregionu znajdują się tzw. niziny nadmorskie – są to niewysokie płaskie moreny denne, poprzecinane dolinami rzek wpływających do Bałtyku (Parsęta, Grabowa, Wieprza, Słupia). Przeważają plejstocenyjskie utwory geologiczne – głównie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia północnopolskiego, częściowo w morenach czołowych, oraz mniej licznie, występujące niewielkimi płatami – piaski i mułki kemów. Dość często występują piaski i żwiry sandrowe; natomiast ility, mułki i piaski zastoiskowe są spotykane głównie w okolicach Sławna. Holocenyjskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły wypełniają doliny rzeczne. Przeważającym krajobrazem roślinnym są buczyny pomorskie oraz buczyny pomorskie w podwariancie z dużym udziałem łęgów jesionowo-olszowych i olsów, a także ubogie dąbrowy pomorskie. Często na tym terenie występują jeziora lobeliowe. Lesistość wynosi 27%. Lasy tworzą małe i średnie kompleksy; największe znajdują się na wschód od Koszalina. Lasy zajmują około 1330 km² z czego 93% jest w zarządzie RDLP w Szczecinie (nadleśnictwa: Gryfice – cz. płd.-wsch., Resko – bez cz. zach., Łobez – cz. ptn., Nowogard – cz. płd.-wsch., i Dobrzany – cz. ptn.) oraz RDLP w Szczecinku (nadleśnictwa: Gościno – cz. centralna, Świdwin – cz. centralna, Złocieniec – cz. ptn.-zach., Karnieszewice – bez cz. ptn., Manowo – cz. ptn., Sławno – bez cz. ptn.-zach., Polanów – cz. ptn., Ustka – bez cz. ptn., Warcino – cz. ptn., Leśny Dwór – cz. ptn., Damnica – bez cz. ptn., i wsch., i Łupawa – cz. ptn.).”

Mezoregion Pradoliny Redy i Łeby I.16 „Mezoregion obejmuje doliny rzek Redy i Łeby, znajdujące się na pograniczu Wysoczyzny Żarnowieckiej na północy, Pojezierza Kaszubskiego na południu oraz Wysoczyzny Damnickskiej, położonej w granicach mezoregionu Równiny Słupskiej (I.11), na zachodzie. Szerokość mezoregionu kształtuje się od 1 km (w rejonie Redy) do 7 km (w rejonie Wicka), a długość ponad 85 km (mierzona od okolic jeziora Wicko na północy do okolic Redy na wschodzie). Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 354 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 14%. Dominują krajobrazy naturalne zalewowych den dolin – akumulacyjne, z niewielkimi płatami równin bagiennych – akumulacyjnych. Tylko w nielicznych miejscach wzniesień występują krajobrazy glacialne pagórkowate. Pradolinę, którą odpływały wody w okresie zanikania na terenie Polski ostatniego zlodowacenia, wypełniają holocenyjskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły. Mniej liczne są piaski, mułki, ility i gytie jeziorne oraz wyspowo zaznaczające się mułki, piaski i żwiry morskie. Utwory plejstocenyjskie zajmują ok. 30% powierzchni; wśród nich znajdują się piaski i żwiry sandrowe zlodowacenia północnopolskiego, które występują w części środkowej mezoregionu (Nadl. Strzebielino), oraz gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe – zlokalizowane na północ od Gdyni. Przeważającymi krajobrazami roślinnymi są łęgi jesionowo-olszowe oraz olsy. Rzadko spotyka się buczyny i ubogie dąbrowy w odmianie pomorskiej. Lesistość mezoregionu jest mała i wynosi 13%. Lasy tworzą niewielkie kompleksy; zajmują około 47 km², z czego 91% jest w zarządzie LP. Kształt mezoregionu jest wąski i wydłużony, w jego granicach znajdują się małe obszary w zarządzie RDLP w Szczecinku (Nadleśnictwo Damnica) i RDLP w Gdańsku (nadleśnictwa: Lębork, Strzebielino, Wejherowo

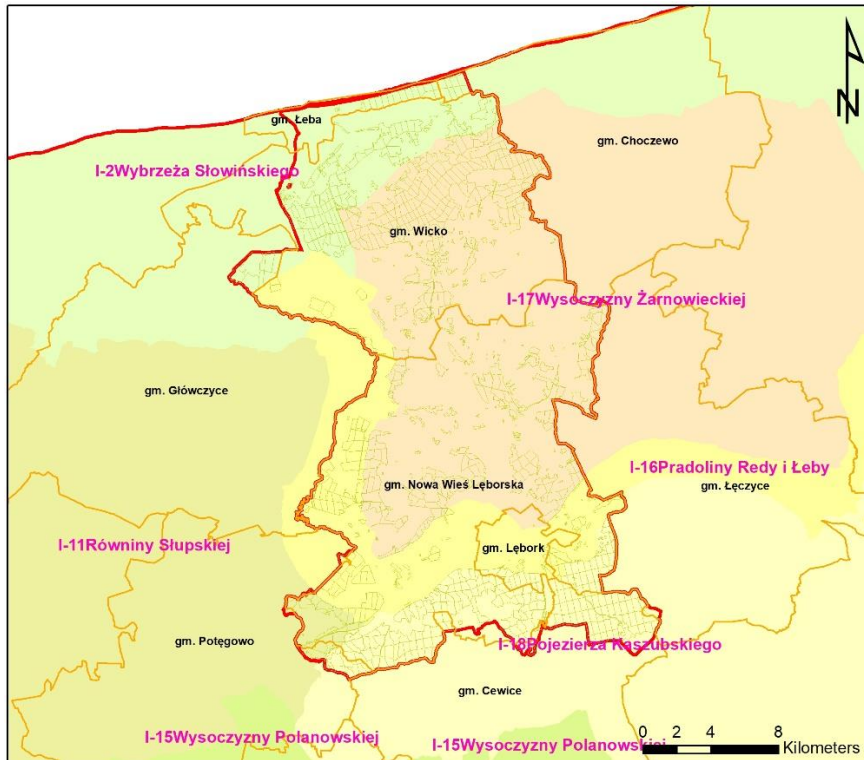

i Gdańsk).”

Mezoregion Wysoczyzny Żarnowieckiej I.17 „Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 1051 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 40%. Dominują krajobrazy naturalne glacialne pagórkowate. Nieliczne są natomiast krajobrazy zalewowych den dolin – akumulacyjne. Obszar mezoregionu stanowi wysoczyznę, utworzoną z kilku małych obszarów morenowych (kępy: Swarzewska, Pucka, Oksywska, Redłowska), oddzielonych od siebie rynnami polodowcowymi, częściowo zajętej przez jeziora. Przeważają utwory geologiczne plejstoceny: gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia północnopolskiego. Znacznie mniej jest piasków i żwirów sandrowych, zlokalizowanych głównie na południowy wschód od Jeziora Żarnowieckiego. Na północ od Lęborka znajdują się niewielkie obszary łąk, mułków i piasków zastoiskowych. Dominują krajobrazy roślinne buczyn pomorskich oraz rzadziej buczyn i ubogich dąbrów w odmianie pomorskiej. Lesistość mezoregionu jest duża i wynosi 39%. Lasy tworzą małe i średnie kompleksy (Puszcza Wierzchucińska i Puszcza Darżłubska), z których największe położone są w części środkowej mezoregionu. Zajmują około 407 km², z czego 95% jest w zarządzie RDLP w Gdańsku (nadleśnictwa: Lębork – cz. centralna, Choczewo – cz. półd., Wejherowo – bez cz. półn., Strzebielino – cz. półn.-zach.).”

Mezoregion Pojezierza Kaszubskiego I.18 „Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 2553 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 39%. Dominują krajobrazy naturalne glacialne pagórkowate. Teren jest zróżnicowany przyrodniczo. Przeważają faliste i pagórkowate wysoczyzny morenowe, z kulminacją na Wzniesieniach Szymbarskich (najwyższy szczyt – Wieżyca – 329 m n.p.m.). Urozmaicają krajobraz głęboko wcięte rynny subglacialne, zwykle wypełnione wodami jezior. Powierzchnię budują utwory geologiczne plejstoceny, głównie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia północnopolskiego, częściowo w morenach czołowych oraz mniej licznie – piaski i mułki kemów. Piaski i żwiry sandrowe występują dość rzadko. W okolicach miejscowości Żukowo znajduje się większy płat łąk, mułków i piasków zastoiskowych. Głównym krajobrazem roślinnym są buczyny i ubogie dąbrowy w odmianie pomorskiej; rzadko spotykane są krajobrazy ubogich dąbrów pomorskich w podwariancie z dużym udziałem łęgów jesionowo-olszowych i olsów. Lesistość mezoregionu wynosi 35%. Lasy tworzą średnie i duże kompleksy. Największe z nich, znane są jako Puszcza Kaszubska i Lasy Oliwskie, znajdują się w części północnej. Lasy zajmują prawie 897 km², z czego 86% jest w zarządzie RDLP w Gdańsku (nadleśnictwa: Lębork – cz. półd., Cewice – cz. półn., Strzebielino – bez cz. półn., Gdańsk – cz. centralna, Kartuzy – bez cz. zach., Kolbudy – cz. zach., Kościerzyna – cz. półn.-wsch.).”

Ryc. 3 Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Lębork na tle mezoregionów przyrodniczo – leśnych.

2.4.2 Regionalizacja fizyczno - geograficzna

Regiony fizycznogeograficzne to jednostki wyodrębnione na podstawie cech morfologicznych, morfogenetycznych i geologicznych. Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (Richling i in., 2021r.) obszar Nadleśnictwa leży w granicach następujących jednostek:

- Prowincja:** Niż Środkowoeuropejski (31)
- Podprowincja:** Pojezierza Południowobałtyckie (314-316)
- Makroregion:** Pojezierze Wschodniopomorskie (314.5)
- Mezoregion:** Pojezierze Kaszubskie (314.51)
- Podprowincja:** Pobrzeża Południowobałtyckie (313)
- Makroregion:** Pobrzeże Koszalińskie (313.4)
- Mezoregion:** Wybrzeże Słowińskie (313.41)
- Mezoregion:** Wysoczyzna Damnicka (313.44)
- Mezoregion:** Wysoczyzna Choczewska (313.45)
- Mezoregion:** Pradolina Redy i Łeby (313.46)

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Nadleśnictwo Lębork znajduje się na obszarze *pięciu* mezoregionów należących do dwóch makroregionów oraz do dwóch podprowincji. W krótkiej charakterystyce mezoregionów posłużono się opracowaniem „Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno -geograficzne”.

Makroregion: Pojezierze Wschodniopomorskie (314.5)

Pojezierze Kaszubskie (314.51) należy do najwyższej położonych pojezierzy na Pomorzu. Wysokości względne dochodzą do 160 m, a najwyższej położony szczyt Wieżyca osiąga 328 m n.p.m.. Omawiany mezoregion obejmuje powierzchnię około 3 tys. km² i charakteryzuje się dużą miąższością utworów czwartorzędowych jak też specyficznym układem moren o dużej zmienności silnie zakwaszonych utworów powierzchniowych. Wynika to z usytuowania tego obszaru między dwoma wielkimi lobami lodowcowymi w fazie pomorskiej zlodowacenia wiślańskiego: zachodniopomorskim i wschodniopomorskim. Lesistość osiąga tu 30%, jeziora o powierzchni 1 ha i więcej - 3,5% (na omawianym terenie nielicznie), znaczne powierzchnie zajmują też bagna i mokradła. We florze zaznacza się obecność gatunków o zachodnim, północnym i górskim typie. Występują tu też rośliny reliktowe, które pozwalają mówić o odrębności geobotanicznej tego regionu.

Makroregion: Pobrzeże Koszalińskie (313.4)

Wybrzeże Słowińskie (313.41) wyróżnia się wyraźnymi granicami morfologicznymi, nawiązującymi do przebiegu doliny Łeby oraz pasa nizin nadmorskich, domkniętych od północy pasem wybrzeża z wałami wydmy. Cechą charakterystyczną jest występowanie form rzeźby holoceniowej – rozległych nizin aluwialnych w dolinie Łeby i form akumulacji eolicznej na mierzejach odcinających jeziora Łebsko, Sarbsko i Gardno, z występowaniem wędrujących wydmy. W powierzchniowej budowie geologicznej przeważają piaski eoliczne w pasie nadmorskim oraz torfy, namuły torfiaste, podrzędne piaski rzeczne i wodnolodowcowe. W dolinach rzecznych i obniżeniach terenu, z utworów organicznych wytworzyły się gleby torfowe i murszowe. W dolinie Łeby występują mady brunatne. Na piaskach eolicznych i wodnolodowcowych powstały gleby rdzawe i bielicowe. Pod względem potencjalnej roślinności naturalnej, mezoregion wyróżnia się dominacją łągów jesionowo-olszowych oraz występowaniem w pasie nadmorskim borów bażynowych na formach wydmy. Specyficzne jest również lokalne występowanie torfowisk wysokich oraz borów i brzezin bagiennych w dolinie Łeby. Układ form pokrycia terenu charakteryzuje się pasmowością, odzwierciedlającą warunki przyrodnicze. Od brzegu morza tworzą je piaszczyste plaże, zalesione wydmy, a następnie równiny akumulacji biogenicznej użytkowane głównie jako łąki, ale zajęte również przez jeziora i bagna. W granicach mezoregionu znajduje się prawie cały, utworzony w 1966 r., Słowiński Park Narodowy, uznany za Światowy Rezerwat Biosfery, a w części wschodniej fragment Nadmorskiego Parku Krajobrazowego. Liczne są obszary Natura 2000 oraz rezerваты przyrody, reprezentujące zarówno nadmorskie bory bażynowe jak i zbiorowiska bagiennie-łąkowe. Region jest bardzo słabo zaludniony, ze względu na niekorzystne cechy środowiska (wydmy nadmorskie, jeziora, tereny bagienne).

Wysoczyzna Damnicka (313.44) położona jest w środkowo-wschodniej części makroregionu. Granice Wysoczyzny Damnickiej są dość wyraźnie zarysowane w części zachodniej, przebiegając wzdłuż doliny Słupi, jak również w części wschodniej, gdzie opierają się o bardzo czytelną formę pradoliny Łeby. Z kolei od północy granica biegnie po wzniesieniach moren gardzieńskich. Dominują tam faliste wysoczyzny morenowe, z wyraźnie zaznaczonym morfologicznie wałem spiętrzonych moren czołowych fazy gardzieńskiej na północy, tworzącym

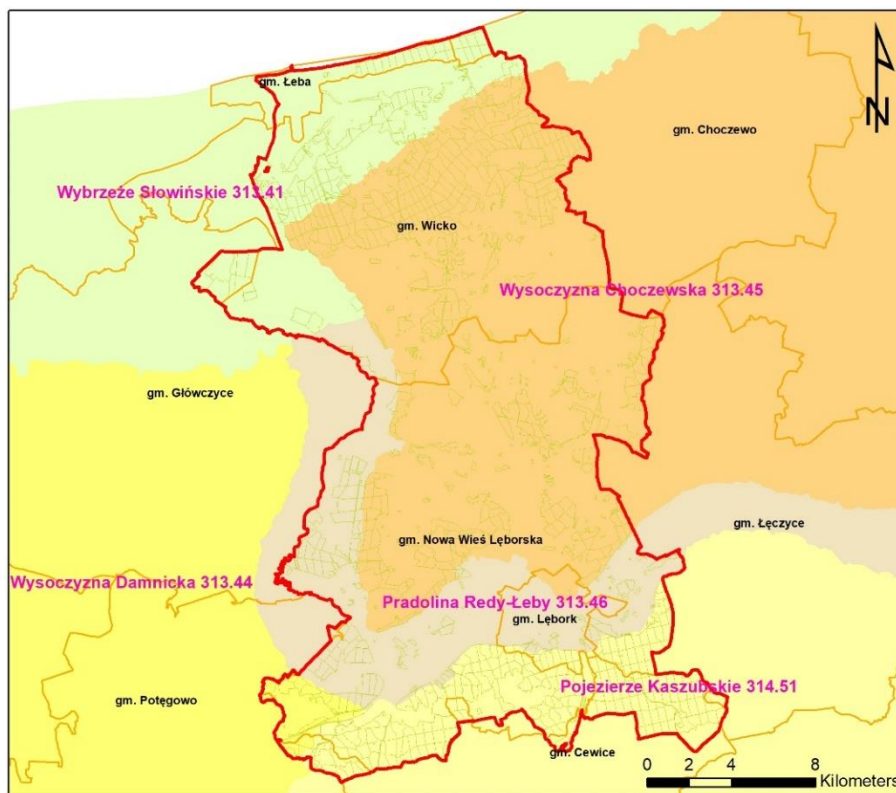

lokalnie wyraźnie zaznaczone kulminacje terenu – z najwyższym wzniesieniem Rowokół (114,8 m n.p.m.). W powierzchniowej budowie geologicznej występują osady plejstocenyjskie z przewagą glin zwałowych. Formy akumulacji czołowomorenowej budują piaski i żwiry, z uzupełniającym udziałem materiału wodnolodowcowego, lokalnie także glin i gładów. Relatywnie niewielkie powierzchnie zajmują piaski i żwiry wodnolodowcowe. W dolinach rzek występują piaski i mułki rzeczne oraz torfy. Pokrywa glebowa jest zróżnicowana. Tworzą ją gleby płowe, płowe zerodowane, rdzawe i brunatne, wykorzystywane głównie pod uprawę. W dolinach rzecznych oraz obniżeniach terenu występują gleby torfowe. Główną osią hydrograficzną jest Łupawa. Przecina ona region z południa na północ głęboko wcięta doliną. Jeziora są tu nieliczne i niewielkie, o powierzchni nieprzekraczającej 0,5 km². Pod względem roślinności potencjalnej, region cechuje się dominacją siedlisk lasów bukowych – zespołów kwaśnej i żyznej buczyny niżowej w północnej części i wyraźną przewagą siedlisk subatlantyckich grądów w części południowej. Podrzędnie występują siedliska acydofilnych lasów bukowo-dębowych, w dolinach rzek łęgów jesionowo-olszowych i olsów. W granicach mezoregionu położony jest niewielki fragment Słowińskiego Parku Narodowego, obejmujący wzgórza moreny gardzieńskiej ze wspomnianym już, najwyższym wzniesieniem Rowokół. Mezoregion użytkowany jest głównie rolniczo, choć płąty lasów, rozrzucone wśród pól, obejmują łącznie około 30% powierzchni.

Wysoczyzna Choczewska (313.45) położona jest we wschodniej części makroregionu. Dominują tu faliste wysoczyzny morenowe, opadające do pradolin i rynien wyraźnymi, porozcinanymi erozyjnie krawędziami morfologicznymi o wysokości dochodzącej do 100 m (rynną Jeziora Żarnowieckiego). W części południowej, wzdłuż przebiegu pradoliny Redy-Łeby, występują wzniesienia moren czołowych, osiągające miejscami ponad 160–170 m n.p.m. W powierzchniowej budowie geologicznej występują osady plejstocenyjskie z przewagą glin zwałowych. Formy moren czołowych i akumulacji szczelinowej budują piaski i żwiry, z udziałem materiału wodnolodowcowego, a także glin. W południowo-zachodniej części, w rejonie Lęborka, występują ility i mułki zastoiskowe. Relatywnie niewielkie powierzchnie zajmują piaski i żwiry wodnolodowcowe. W dolinach rzek występują piaski i mułki rzeczne oraz torfy. Dominują tam gleby płowe, płowe zerodowane, rdzawe i brunatne, wytworzone z glin zwałowych oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych. Są one wykorzystywane przeważnie jako grunty orne. W mezoregionie występuje kilkanaście małych jezior oraz duże, rynnowe Jezioro Żarnowieckie (14,3 km²), ze zwierciadłem wody położonym na wysokości 1,5 m n.p.m. Pod względem roślinności potencjalnej, region cechuje się zdecydowaną dominacją siedlisk lasów bukowych – zespołów kwaśnej i żyznej buczyny niżowej. Przy granicy północnej i lokalnie w środkowej części jednostki zaznacza się udział siedlisk acydofilnych lasów bukowo-dębowych. Współczesne pokrycie terenu tworzy mozaikę przeważających powierzchniowo pól uprawnych, zwykle o charakterze wielkoobszarowym, oraz lasów (ponad 40%), dominujących na północy regionu oraz w jego części południowo-wschodniej. Nieliczne formy ochrony przyrody, głównie rezerваты przyrody i obszary Natura 2000, obejmują głównie tereny leśne.

Pradolina Redy i Łeby (313.46) położona jest w południowo-wschodniej części makroregionu. Region jest jednorodny morfologicznie, obejmując w całości nisko położoną,

rozległą formę pradoliny, o charakterystycznym meandrującym przebiegu, z lokalnie zaznaczonymi poziomami terasowymi i stożkami napływowymi. W budowie podłoża występują przede wszystkim młode osady holoceniowe – torfy i namuły torfiaste, z udziałem piasków, żwirów i lokalnie mułków akumulacji rzecznej i wodnolodowcowej, a także piasków stożków napływowych. W dnie pradoliny wykształciły się przeważnie gleby torfowe. W jej wschodniej części występują gleby rdzawe i bielcowe, wytworzone z piasków i żwirów wodnolodowcowych. W obrębie stosunkowo słabo zróżnicowanej roślinności potencjalnej, obszar wyróżnia się zdecydowaną przewagą siedlisk łągów jesionowo-olszowych, a także żyznych postaci suboceanicznych grądów. W dnie zachodniego odcinka pradoliny występują również izolowane siedliska borów bagiennych i torfowisk wysokich, zajęte przez dobrze wykształcone zbiorowiska rzeczywiste zgodne z potencjalnymi.

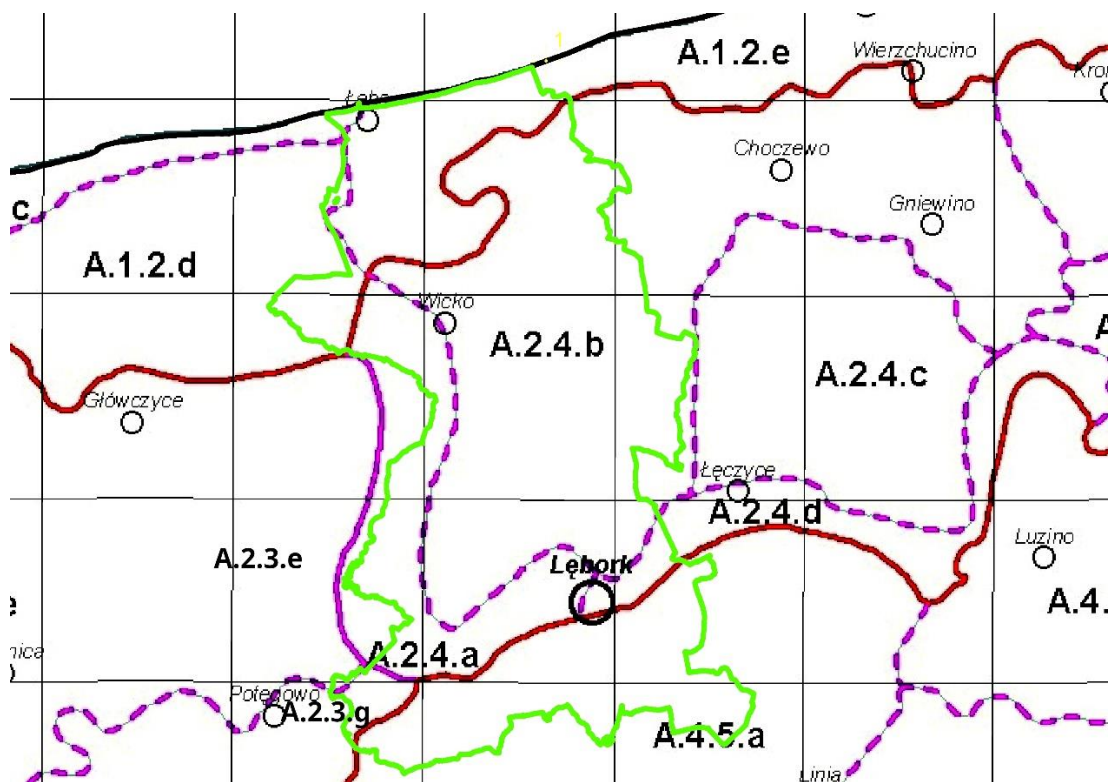

Ryc. 4 Położenie Nadleśnictwa Lębork na tle regionów fizycznogeograficznych.

2.4.3 Regiony geobotaniczne

Podział Nadleśnictwa Lębork na regiony geobotaniczne [J.M. Matuszkiewicz 2008] przedstawiono poniżej oraz na Ryc. 5:

Obszar: Europejskie lasy liściaste i mieszane
Prowincja: Środkowoeuropejska
Podprowincja: Południowobałtycka
Dział: Pomorski (A)
Kraina: Południowego Brzegu Bałtyku (A.1)
Okręg: Wybrzeża Słowińskiego (A.1.2)
Podokręg: Smołdziński (A.1.2.d)
Podokręg: Jastrzębiogórski (A.1.2.e)
Kraina: Pobrzeża Południowobałtyckiego (A.2)
Okręg: Słupski (A.2.3)
Podokręg: Damnicko-Słupski (A.2.3.e)
Podokręg: Łupawski (A.2.3.g)
Okręg: Pobrzeża Kaszubskiego (A.2.4)
Podokręg: Doliny Dolnej Łeby (A.2.4.a)
Podokręg: Choczewski (A.2.4.b)
Podokręg: Doliny Środkowej Łeby (A.2.4.d)
Kraina: Pojezierzy Środkowopomorskich (A.4)
Okręg: Pojezierza Kaszubskiego (A.4.5)
Podokręg: Rozłaziński (A.4.5.a)

Ryc. 5 Położenie Nadleśnictwa Lębork na tle regionów geobotanicznych.

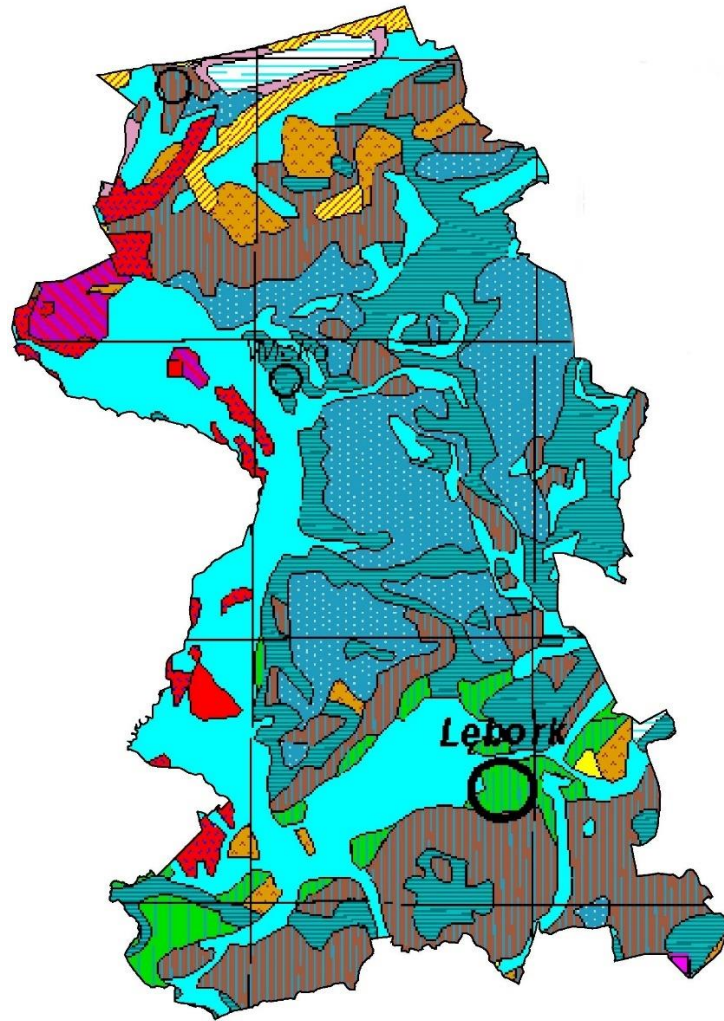
2.4.4 Potencjalna roślinność naturalna

Pod pojęciem potencjalnej roślinności naturalnej należy rozumieć hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska (Matuszkiewicz 2008).

Na terenie Nadleśnictwa Lębork, na gruntach zajętych przez lasy, jako potencjalna roślinność naturalna dominuje zbiorowisko acydofilnego pomorskiego lasu bukowo-dębowego (*Fago-Quercetum petraeae*) oraz kwaśnej buczyny niżowej (*Luzulo pilosae-Fagetum*). W Pradolinie Łeby dominującą potencjalną roślinnością naturalną jest niżowy łęg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum*) oraz subatlantycka brzezina bagienna (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*). Na niewielkiej powierzchni teoretyczną granicą sukcesji naturalnej jest też kontynentalny bór bagienny (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*).

Dla pasa nadmorskiego charakterystyczną jest potencjalna roślinność naturalna w formie nadmorskiego boru sosnowego (*Empetro nigri-Pinetum*).

Pozostałe zbiorowiska potencjalnej roślinności naturalnej tylko sporadycznie występują na gruntach zajętych przez kompleksy leśne Nadleśnictwa. Na przykład w przypadku potencjalnego zbiorowiska olsu środkowoeuropejskiego (*Carici elongatae-Alnetum*), którego większość występuje w pasie nadmorskim powodem jest znikoma powierzchnia lasów na tym terenie. Układ zbiorowisk potencjalnych w granicach Nadleśnictwa Lębork przedstawiony został na Ryc. 6 (źródło: Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa 2008).

Lp.	Symbol	Kod	Nazwa polska typu zbiorowiska potencjalnego	Nazwa łacińska
1	2	3	4	5
1.		01	Olsy środkowoeuropejskie	<i>Carici elongatae-Alnetum</i>
2.		05	Nizowy łąg jesionowo-olszowy	<i>Fraxino-Alnetum (Circae-Alnetum)</i>
3.		08	Grąd subatlantycki, seria uboga	<i>Stellario-Carpinetum</i>
4.		09	Grąd subatlantycki, seria żyzna	<i>Stellario-Carpinetum</i>
5.		29	Żyzna buczyna niżowa	<i>Melico-Fagetum</i>
6.		37	Kwaśna buczyna niżowa	<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>
7.		44	Acydofilny pomorski las bukowo-dębowy	<i>Fago-Quercetum petraeae</i>
8.		47	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe	<i>Quercu-Pinetum</i>
9.		48	Nadmorski bór sosnowy	<i>Empetro nigri-Pinetum</i>
10.		49	Suboceaniczny bór sosnowy	<i>Leucobryo-Pinetum</i>
11.		52	Subatlantycka brzezina bagienna	<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>
12.		53	Kontynentalny bór bagienny	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>
13.		64	Mszary wysokotorfowiskowe	<i>Sphagnetalia magellanici</i>
14.		xx	Wody	

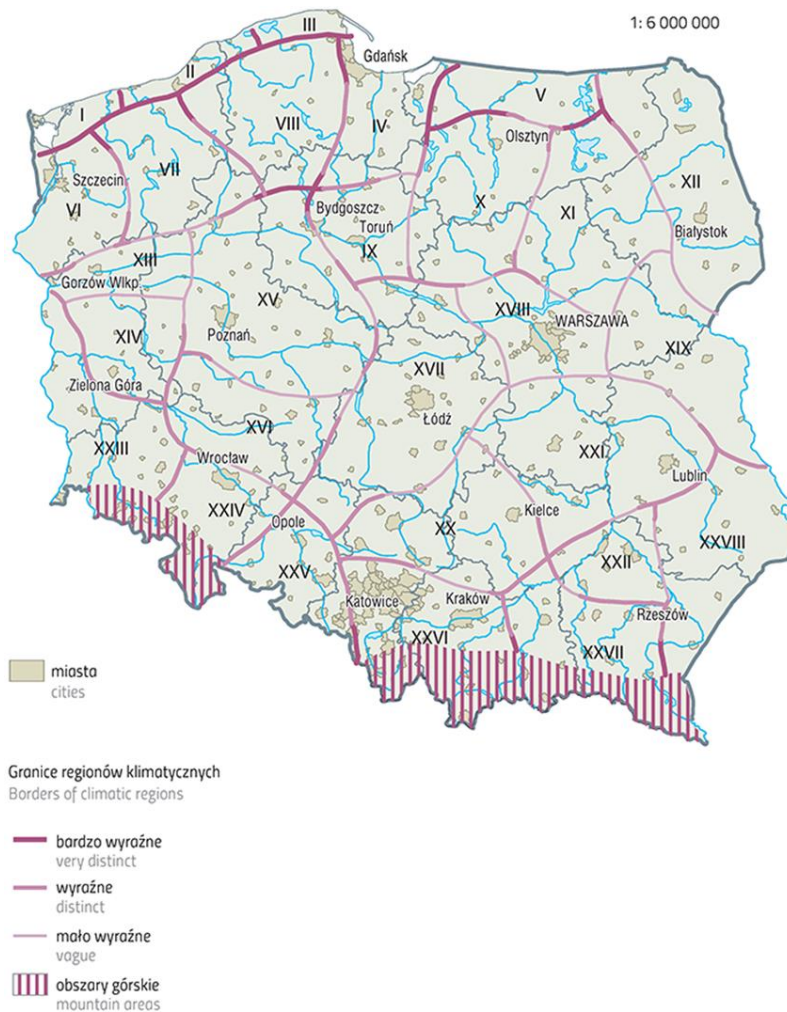
Ryc. 6 Potencjalna roślinność naturalna w granicach Nadleśnictwa Lębork (źródło: Atlas Rzeczypospolitej).

2.5 Klimat obszaru Nadleśnictwa

Klimat obszaru Nadleśnictwa Lębork związany jest z jego położeniem geograficznym. Wpływ Atlantyku i Morza Bałtyckiego z jednej strony i pnia kontynentalnego Europy Wschodniej i Azji z drugiej plasują go w typie klimatu umiarkowanego. Ścieranie się klimatycznych wpływów oceanicznych i kontynentalnych, wędrowki układów cyklonalnych oraz wahania ciśnienia atmosferycznego nadają cechy przejściowości, której następstwem jest duża zmienność stanów pogody. Decydujący wpływ na cyrkulację ma zmienność pola ciśnienia atmosferycznego, co regulują Wyż Azorski, Niż Islandzki oraz Wyż Azjatycki i sporadycznie Wyż Arktyczny.

Jedną z metod dzielącą Polskę na obszary o określonych cechach klimatycznych jest regionalizacja opracowana przez Alojzego Wosia - meteorologa i klimatologa, wieloletniego pracownika Zakładu Klimatologii Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Koncepcja ta została oparta o mapę izogradientów klimatycznych wyznaczających średnie, roczne frekwencje dni z różnymi typami pogody za okres doby (Ryc. 7). Sytuuje ona Nadleśnictwo Lębork od północy w III regionie klimatycznym – Wschodniomorskim i od południa w VIII regionie klimatycznym – Wschodniopomorskim (Woś 1993). Charakterystykę tego regionu przedstawia Tabela 6.

Ryc. 7 Regiony klimatyczne Polski (źródło: Atlas obszarów wiejskich w Polsce, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN)

Tabela 6 Średnia roczna liczba dni z wybranymi typami pogody regionie klimatycznym nr III i VIII (dane z lat 1951-1980) (Źródło: Atlas Rzeczypospolitej).

VIII	III	Region klimatyczny	Średnia, maksymalna i minimalna dobowa temperatura powietrza (°C)			Średnie dobowe zachmurzenie nieba (%)						
			15,1-25,0	5,1-15,0	0,1-5,0	0,0(-5,0)	0,0(-5,0)	-5,1(-15,0)				
			T max, Tmin>0	T max, Tmin>0	T max, Tmin>0	T max>0, Tmin<0	Tmax, Tmin<0	Tmax, Tmin<0				
			≤ 20	21-79	≥ 80	≤ 20	21-79	≥ 80	≤ 20	21-79	≥ 80	
			Dobowa suma opadów atmosferycznych (mm)									
			<0,1	≥ 0,1	<0,1	≥ 0,1	<0,1	≥ 0,1	<0,1	≥ 0,1	<0,1	≥ 0,1
10,4	11,9	Dni z pogodą bardzo ciepłą, bez opadu.										
28,9	26,9	Dni z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, bez opadu.										
16,1	18,0	Dni z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, z opadem.										
9,2	12,9	Dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, słoneczną, bez opadów.										
46,1	48,1	Dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, pochmurną, bez opadów.										
36,7	32,1	Dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, z dużym zachmurzeniem, z opadem.										
0,5	1,8	Dni z pogodą chłodną, słoneczną, bez opadów.										
7,5	10,9	Dni z pogodą chłodną, pochmurną, bez opadów.										
20,0	21,5	Dni z pogodą chłodną, z dużym zachmurzeniem, z opadem.										
11,5	11,8	Dni z przymrozkami, pogodą bardzo chłodną, bez opadów.										
12,9	11,6	Dni z przymrozkami, pogodą b. chłodną, z dużym zachmurz., z opadem.										
8,1	7,4	Dni z przymrozkami, pogodą umiarkowanie zimną, pochmurną, bez opadu.										
7,5	6,8	Dni z przymrozkami, pogodą umiarkowanie zimną, z dużym zachmurzeniem, z opadem.										
0,7	1,0	Dni z pogodą umiarkowanie mroźną, słoneczną, bez opadu.										
3,8	3,3	Dni z pogodą umiarkowanie mroźną, pochmurną, bez opadu.										
6,7	5,9	Dni z pogodą umiarkowanie mroźną, z dużym zachmurzeniem, z opadem.										
3,4	2,5	Dni z pogodą dość mroźną, słoneczną, bez opadu.										
6,6	4,0	Dni z pogodą dość mroźną, pochmurną, bez opadu.										
3,7	2,7	Dni z pogodą dość mroźną, z dużym zachmurzeniem, z opadem.										
0,4	0,1	Dni z pogodą bardzo mroźną, słoneczną, bez opadu.										
0,0	0,0	Dni z pogodą bardzo mroźną, pochmurną, z opadem.										

Wpływ na warunki termiczne i roczne sumy opadów ma obecność Bałtyku i pradliny rzecznej oraz ukształtowanie terenu. Elementy klimatu morskiego łagodzą temperatury w miesiącach zimowych oraz w przejściowych porach roku. W tabelach poniżej przedstawione zostały średnie miesięczne i roczne temperatury powietrza oraz sumy opadów. Źródłem pochodzenia danych jest Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy. Dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego zostały przetworzone.

Tabela 7 Średnie miesięczne i roczne temperatury powietrza odnotowane na stacji w Lęborku w latach 2013-2022.

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Roczna
2013	-1,5	-0,2	-1,5	6,9	14,4	16,5	18,0	17,6	12,2	10,5	5,8	4,1	8,6
2014	-1,3	4,3	6,3	9,4	12,4	15,0	20,5	-	14,5	10,7	5,6	1,4	9,0
2015	2,1	1,6	5,0	7,3	11,5	14,4	17,2	19,6	14,1	-	-	5,3	9,8
2016	-2,0	3,0	3,9	8,2	14,6	17,3	17,9	17,1	15,2	8,2	3,8	3,2	9,2
2017	-0,7	0,5	5,1	6,3	12,8	15,9	16,6	17,7	14,0	10,7	5,4	2,9	8,9
2018	1,5	-2,7	0,1	11,0	15,7	17,4	19,7	19,7	15,0	10,8	4,9	2,7	9,7
2019	0,1	3,3	5,2	8,6	11,6	20,3	17,2	19,2	14,3	10,3	6,0	4,1	10,0
2020	4,3	4,7	4,4	7,8	10,2	16,8	16,9	19,2	15,1	10,8	7,3	2,7	10,0
2021	0,2	-1,0	3,3	5,5	11,5	18,9	-	16,4	14,2	10,3	6,1	0,1	7,8
2022	2,2	3,7	3,2	6,2	11,8	17,3	17,9	20,5	12,0	11,7	5,5	0,5	9,4
Średnia	0,5	1,7	3,5	7,7	12,7	17,0	18,0	18,6	14,1	10,4	5,6	2,7	9,2

Źródło: [<https://meteoamodel.pl/dane/srednie-miesieczne/>]

Najwyższa średnia temperatura powietrza w ciągu roku wynosiła w sierpniu 18,6°C, a najniższa w styczniu: 0,5°C. Natomiast średnia roczna temperatura to 9,2°C. W omawianym okresie najwyższa średnia roczna temperatura wystąpiła w lipcu 2014r. oraz sierpniu 2022r. i wynosiła 20,5°C. Z kolei najniższą zanotowano w styczniu 2016r. i wynosiła ona -2,0°C. W najzimniejszym miesiącu, którym zwykle jest styczeń najwyższa średnia miesięczna temperatura wynosiła 4,3°C (2020r.) a najniższa -2,0°C (2016r.), w najcieplejszym miesiącu – sierpniu, odpowiednio: 20,5°C (2022r.) i 16,4°C (2021r.). Należy zwrócić uwagę na tendencję wzrostową średnich temperatur rocznych w omawianym przedziale czasowym. Tendencja ta jest odnotowywana od połowy XIX wieku, jednak w ostatnich dziesięcioleciach zauważyć można nasilenie tego zjawiska. Bezpośrednio powiązane są z tym obserwacje zmniejszania ilości dni mroźnych (< °C) i bardzo mroźnych ($\leq -10^{\circ}\text{C}$) oraz zwiększenie ilości dni upalnych – fale upałów (ciąg dni z maksymalną temperaturą dobową powietrza $\geq 30^{\circ}\text{C}$).

Tabela 8 Średnie miesięczne i roczne sumy opadów odnotowane na stacji w Lęborku w latach 2013-2022.

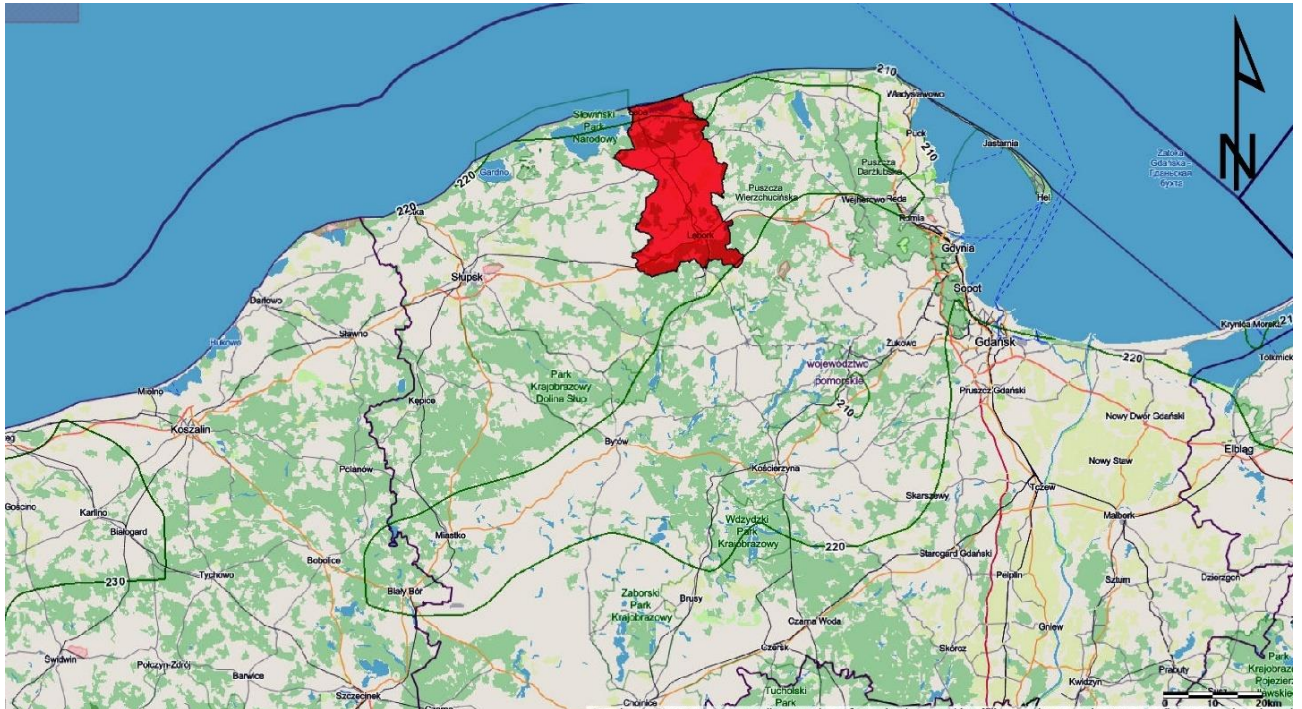
Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma Roczna
2013	62,5	30,0	-	35,4	128,9	48,5	97,0	136,7	153,4	46,2	44,3	53,0	835,9
2014	57,5	9,8	49,3	30,1	56,1	51,1	62,5	120,2	68,5	59,1	24,4	169,6	758,2
2015	82,6	4,8	70,3	32,5	51,2	83,9	103,4	23,6	83,1	50,9	152,9	93,2	832,4
2016	34,3	26,5	29,0	25,5	29,9	139,0	237,7	122,7	15,6	74,5	99,6	94,9	929,2
2017	34,0	55,8	43,7	67,1	16,7	75,4	159,5	156,5	105,8	198,3	119,2	124,2	1156,2
2018	74,2	15,1	40,4	41,9	28,9	30,1	102,6	66,1	70,4	80,7	27,1	91,4	668,9
2019	57,2	42,9	111,0	10,0	38,5	40,8	152,8	43,4	160,8	76,2	82,5	45,2	861,3
2020	80,8	100,3	55,5	10,8	82,9	60,5	86,0	65,2	46,6	62,4	51,2	41,6	743,8
2021	56,3	18,4	51,0	19,2	55,0	12,8	-	142,4	72,7	14,3	82,3	43,7	568,1
2022	74,3	107,7	0,5	33,5	48,0	45,1	91,7	58,0	147,5	62,5	21,3	50,6	740,7
Średnia	61,4	41,1	50,1	30,6	53,6	58,7	121,5	93,5	92,4	72,5	70,5	80,7	809,5

Źródło: [<https://meteomodel.pl/dane/srednie-miesieczne/>]

Wysokość opadów w określonych przedziałach czasowych w Lęborku przedstawia tabela powyżej. W okresie letnim przypada 33,1% sumy opadów atmosferycznych w roku, następnie 28,5% na jesień, 22,2% na zimę i 16,2% na wiosnę.

Na terenie Nadleśnictwa kierunek wiatrów zależy od kierunku napływających mas powietrza. W ciągu roku przeważają wiatry z sektora W – 26%, SW – 18%, E – 15%, oraz rzadziej S – 12%, SE – 11%, NW – 7%, NE 6%, N – 5%. (Źródło: <https://www.weatheronline.pl/>). Zwarte kompleksy leśne hamują swobodny przepływ powietrza, zmieniając kierunek i prędkość wiatru. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 11,9 km/h (3,31 m/s). Latem prędkości wiatru oscylują w granicach 9,5 - 11 km/h (2,64 - 3,05 m/s) natomiast zimą przyjmują wartości 13 - 14 km/h (3,61 – 3,88 m/s). Należy uwzględnić, iż w okresie letnim mogą pojawiać się zjawiska dynamiczne w postaci trąb powietrznych bądź obejmujących większe obszary wiatrów huraganowych.

Istotnym wskaźnikiem klimatycznym jest również długość okresu wegetacyjnego. Może on być wykorzystywany zarówno w ocenie potencjału produkcyjnego leśnictwa, jak i w ocenie tendencji klimatycznych, których skutkiem może być zmiana struktury gatunkowej terenów leśnych. Na podstawie danych meteorologicznych pochodzących z bazy NCEP GFS-FNL (*National Centers for Environmental Prediction Global Forecast System Final*) przetworzonych przez *Weather Research and Forecasting* (WRF) wyznaczone zostały izolinie przedstawiające przestrzenny rozkład długości okresu wegetacyjnego. Na obszarze Nadleśnictwa Lębork długość okresu wegetacyjnego wynosi 210 – 220 dni (Ryc. 8).

Ryc. 8 Izolinie długości okresu wegetacyjnego w Nadleśnictwie Lębork (źródło: <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>; dostęp: 07.09.2021r.).

W szerokim spektrum skutków globalnych zmian klimatycznych jest m.in. podwyższenie temperatury, a co za tym idzie wydłużenie okresu wegetacyjnego na terenie Polski. Wykazano, że w latach 2001 – 2009 okres wegetacyjny był dłuższy o 8 dni niż w latach 1971 – 2000. Prognozuje się, że do 2030 roku okres będzie dłuższy o 10-14 dni w stosunku do ostatnich trzech dekad XX wieku, natomiast do 2050 roku może to być nawet 30 dni (Nieróbca A. i in. 2013).

3 FORMY OCHRONY PRZYRODY

3.1 Formy ochrony przyrody - zestawienie

Nadleśnictwo Lębork wyróżnia się zarówno zróżnicowaniem form ochrony przyrody, jak i ich liczebnością. Obiektami podlegającymi ochronie prawnej są:

- obszary Natura 2000,
- rezerваты przyrody,
- obszary chronionego krajobrazu,
- otulina parku narodowego,
- pomniki przyrody,
- stanowiska gatunków chronionych i strefy ochrony gatunkowej.

Liczbę i powierzchnie obiektów chronionych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork przedstawia

Tabela 9 Obiekty chronione w Nadleśnictwie Lębork.

Rodzaj obiektu	Na gruntach Nadleśnictwa*		W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa [ha]	Według aktów prawnych [ha]	Uwagi
	Liczba	Powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5	6
Obszary Natura 2000					
1. Górkowski Las PLH220045	1	99,46	99,46	99,30	Dyrektywa Siedliskowa (OSO)
2. Łebskie Bagna PLH220040	1	214,40	214,40	211,47	Dyrektywa Siedliskowa (OSO)
3. Mierzeja Sarbska PLH220018	1	642,11	1 429,07	1 882,90	Dyrektywa Siedliskowa (OSO)
4. Ostoja Słowińska PLH220023	1	1,80	4,13	32 955,30	Dyrektywa Siedliskowa (OSO)
5. Pobrzeże Słowińskie PLB220003	1	350,51	482,99	21 819,43	Dyrektywa Ptasia (SOO)
6. Przybrzeżne wody Bałtyku PLB990002	1	0,00	7,60	194 626,73	Dyrektywa Ptasia (SOO)
Razem	6	1 308,28 (1 306,48)**	2 237,65 (2 233,52)**	251 595,13 (218 639,83)**	-
Rezerwy Przyrody					
1. Czarne Bagno	1	102,86	102,86	102,86	-
2. Łebskie Bagno	1	111,54	111,54	111,54	-
3. Łebskie Bagno - otulina	1	117,66	117,66	119,83	-
4. Las Górkowski	1	99,46	99,46	99,30	-
5. Mierzeja Sarbska	1	508,97	537,00	546,95	-
6. Nowe Wicko	1	24,49	24,49	24,45	-
Razem (bez otuliny)	5	847,32	875,35	885,10	-
Razem z otuliną	6	964,98	993,01	1 004,93	-
Obszary Chronionego Krajobrazu					
1. OChK Nadmorski	1	208,84	228,23	11 049,90***	-
2. OChK Pradoliny Redy - Łęby	1	13,46	22,77	19 516,00	-
3. OChK Wzgórz Lęborskich	1	5886,38	7 518,74	23 960,01	-
Razem	3	6 108,68	7 769,74	54 525,91	-
Otulina Parku Narodowego					
1. Otulina Słowińskiego Parku Narodowego	1	4 844,33	12 847,15	30 220,00	-
Razem	1	4 844,33	12 847,15	30 220,00	-
Pomniki przyrody	42	-	-	-	-
Strefy ochrony gatunków	8	380,91	-	-	-
Ochrona całoroczna	8	103,27	-	-	-
Ochrona okresowa	8	277,64	-	-	-

* Powierzchnię w zarządzie nadleśnictwa podano na podstawie aktualnie przyjętej powierzchni urzędniowej wydziałów leśnych (według stanu na 01.01.2023 r.)

** Obszar Ostoja Słowińska PLH220023 zawiera się w całości w obszarach Pobrzeże Słowińskie PLB220003 i Przybrzeżne wody Bałtyku PLB990002

*** Przyjęto z powierzchni geometrycznej ze względu na utworzenie z jego części powierzchni OChK Bielawskiego; na dzień opracowania nie opublikowano uchwały zmieniającej jego powierzchnię

Dodatkowego wyjaśnienia wymagają następujące kwestie:

1) Obszar Natura 2000 „Łebskie Bagna” - obejmuje swoim zasięgiem dwa rezerваты przyrody, których łączna powierzchnia wg rozporządzeń wojewody pomorskiego wynosi 214,4 ha. Natomiast powierzchnia tego samego obszaru w sieci Natura 2000 według aktu powołującego wynosi 211,47 ha. Różnica wynika ze sposobu obliczania powierzchni. W przypadku rezerwatów jest to powierzchnia wyrównana geodezyjnie (suma wyłączeń leśnych z powierzchnią z opisu taksacyjnego), natomiast w przypadku sieci Natura 2000, jest to powierzchnia systemowa, obliczona przez program komputerowy w układzie współrzędnych „PUWG 1992”. Dochodzą do tego też niedokładności w wyznaczeniu przebiegu granic obszaru Natura 2000, które zapewne powinny być zgodne z przebiegiem granic rezerwatu - jednak nie są. Podsumowując – inny sposób obliczania powierzchni i niedokładnie wyznaczone granice obszaru Natura 2000 są przyczyną rozbieżności w określeniu powierzchni tego samego obszaru.

2) Obszar Natura 2000 „Górkowski Las” – obejmuje swoim zasięgiem rezerwat przyrody „Las Górkowski”. Granice obu form ochrony przyrody pokrywają się – w tym przypadku nie ma niedokładności w wyznaczeniu granic obszaru Natura 2000. W akcie powołującym obszar ten ma powierzchnię 99,30 ha natomiast suma powierzchni działek ewidencyjnych składającą się na ten obszar wynosi dokładnie 99,46 ha.

3) Rezerwat „Nowe Wicko” i rezerwat „Las Górkowski” – dla obu z tych rezerwatów występują rozbieżności powierzchni względem aktów powołujących. Spowodowane jest to wyłącznie rozbieżnością widoczną w programach GIS, wynikającą między innymi z różnego formatu gromadzenia danych przez Starostwo Powiatowe oraz Lasy Państwowe. Powierzchnia obu rezerwatów została wyznaczona w oparciu o numeryczne dane leśne z Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lębork na lata 2023-2032. Opisana rozbieżność wynika wyłącznie z różnej metody liczenia powierzchni i nie koliduje z powierzchnią, którą Nadleśnictwo posiada w swoich operatach.

4) Pomniki przyrody - W Programie Ochrony Przyrody na lata 2013 – 2022 zostało wymienione 44 pomniki. Różnica ta wynika z tego że pomnik o numerze 649 znajdujący się na terenie Leśnictwa Wrzeście w wydzieleniu 238c uległ całkowitemu rozkładowi. Pomnik nr 119 znajdujący się w bliskiej odległości granicy Leśnictwa Strzeszewo nie został uwzględniony gdyż według ewidencji gruntów i budynków znajduje się on poza terenem Nadleśnictwa. Na dzień opracowania Nadleśnictwo Lębork wysłało stosowne pisma w sprawie usunięcia ich ze swojego rejestru do Rady Gminy.

3.2 Obszary Europejskiej Sieci Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest przedsięwzięciem mającym na celu ochronę i zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków cennych i zagrożonych w skali Europy. System obejmuje 18% lądowej powierzchni Unii Europejskiej oraz 8% jej terytoriów morskich, co daje największą na świecie skoordynowaną sieć chronionych obszarów. Niezależnie od granic politycznych i administracyjnych Unia Europejska podzielona została na 9 lądowych regionów biogeograficznych: atlantycki, alpejski, borealny, kontynentalny, stepowy, czarnomorski, panoński, mikronezyjski i śródziemnomorski. Charakterystyczne warunki klimatyczne, geologiczne i ogół czynników biotycznych charakteryzujących poszczególne regiony ułatwiają funkcjonowanie sieci. Polska leży w dwóch regionach biogeograficznych: kontynentalnym i alpejskim.

Podstawą działania sieci są dwie dyrektywy, tzw. Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa:

- Dyrektywa Ptasia (*dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - wcześniej dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa*) - określa kryteria do wyznaczania ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem;
- Dyrektywa Siedliskowa (*dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*) - ustala zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Polska zobowiązała się w Traktacie Ateńskim 16 kwietnia 2003 roku do wyznaczenia na swoim terytorium sieci obszarów Natura 2000. Umocowanie sieci w polskim prawie stanowi Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013, poz. 627, z późn.zm.). W 2004 roku została przedstawiona Komisji Europejskiej koncepcję sieci obszarów siedliskowych oraz zestawienie obszarów specjalnej ochrony ptaków. Wykaz ten nie był satysfakcjonujący w efekcie czego Komisja Europejska wniosła skargę do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Te działania doprowadziły do opracowania przez organizacje pozarządowe listy obszarów potencjalnych, tzw. „Shadow List”. Na przestrzeni lat m.in. w wyniku odbywających się Seminariów Biogeograficznych oraz analizy terenowej prowadzonej przez specjalistów sieć obszarów Natura 2000 obejmuje obecnie 849 obszarów siedliskowych i 145 obszarów ptasich, co stanowi prawie 1/5 powierzchni kraju.¹

Ustawa o ochronie przyrody (Art. 25, ust. 1) w ramach sieci obszarów Natura 2000 wyróżnia:

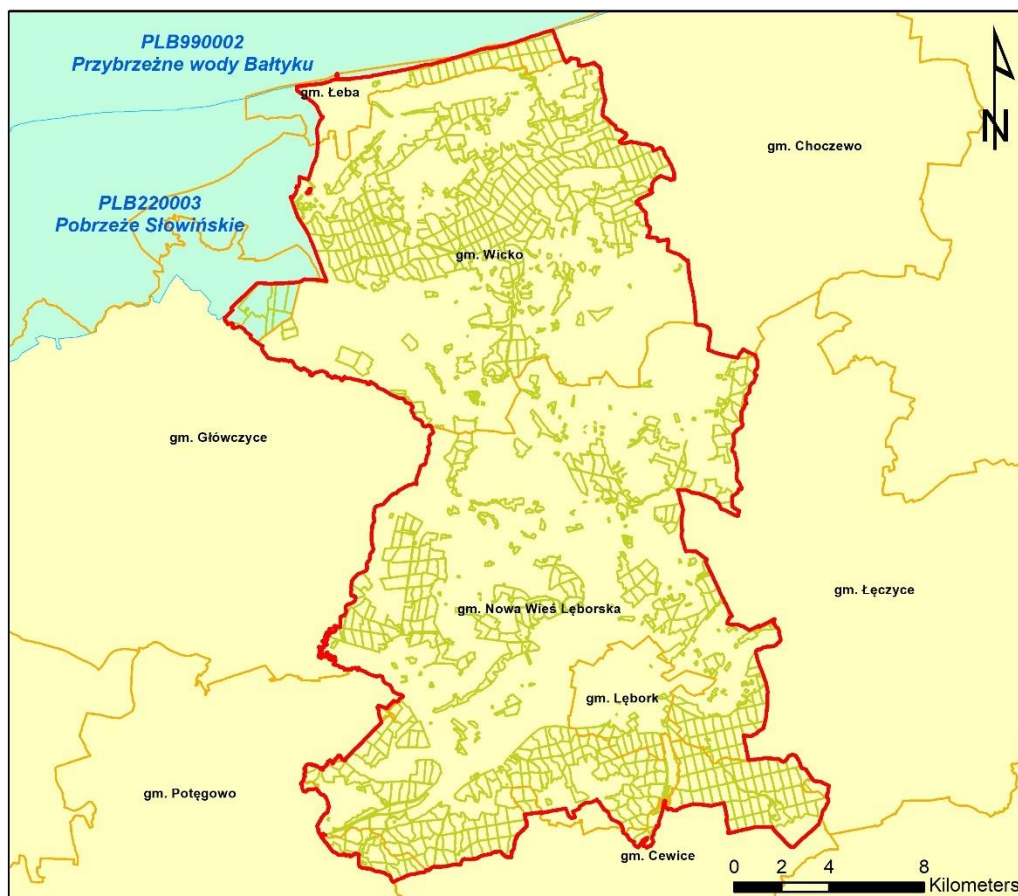
- 1) obszary specjalnej ochrony ptaków;
- 2) specjalne obszary ochrony siedlisk i gatunków;
- 3) obszary mające znaczenie dla wspólnoty.

¹ <http://natura2000.gdos.gov.pl/>

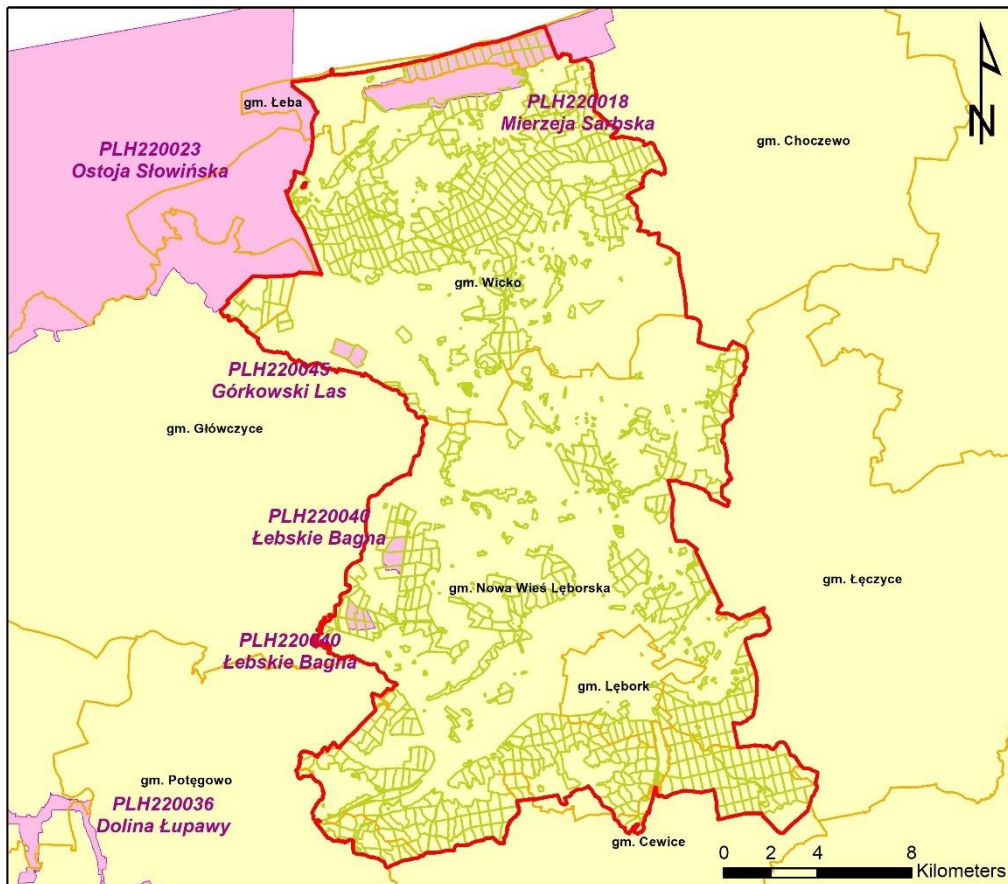

Pierwsza kategoria wyznaczana jest w celu ochrony dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków. Pod nadzorem Komisji Europejskiej obszary specjalnej ochrony ptaków wyznaczane są indywidualnie przez każde państwo tworząc w założeniu spójną całość. W przypadku siedlisk poszczególne państwa członkowskie opracowują i przedstawiają Komisji Europejskiej listę cennych obszarów spełniających wymogi zawarte w Dyrektywie siedliskowej. Następnie obszary są przyporządkowywane regionom biogeograficznym, selekcjonowane i wartościowane. Podczas Seminarium Biogeograficznego oceniana jest kompletność sieci dla każdego z gatunków i siedlisk będących przedmiotami ochrony. Kolejnym etapem jest zatwierdzenie na drodze decyzji przez Komisję Europejską obszaru jako „obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – OZW” (Site of Community Importance – SCI). Jest etap, na którym dany teren uzyskuje status obszaru Natura 2000. W ciągu kolejnych sześciu lat kraje członkowskie zobowiązane są do wyznaczenia tych ostoi jako specjalne obszary ochrony.

W zasięgu Nadleśnictwa Lębork występują dwie ostoje ptasie: Pobrzeże Słowińskie (PLB220003), Przybrzeżne wody Bałtyku (PLB990002) oraz cztery obszary ochrony siedlisk: Górkowski Las (PLH220045), Łebskie Bagna (PLH220040), Mierzeja Sarbska (PLH220018) i Ostoja Słowińska (PLH220023). Położenie wymienionych obszarów przedstawiają ryciny poniżej.

Ryc. 9 Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) w granicach Nadleśnictwa Lębork z wyróżnieniem gruntów w PGL LP.

Ryc. 10 Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) w granicach Nadleśnictwa Lębork z wyróżnieniem gruntów w PGL LP.

Tabela 10 Charakterystyka obszarów sieci Natura 2000 w Nadleśnictwie Lębork

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwa [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwa [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
Górkowski Las	PLH220045	99,30	99,46	99,46	Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WWE) (Dz. U. UE. L. z 2008 r., L 43 str. 63) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Górkowski Las (PLH220045)(Dz. U. z 2017 r., Poz. 1187)	Zarządzenie nr 19/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 maja 2013r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Górkowski Las PLH220045 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2013r. Poz. 2494)
Łebskie Bagna	PLH220040	211,47	214,40	214,40	Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WWE) (Dz. U. UE. L. z 2008 r., L 43 str. 63) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łebskie Bagna (PLH220040) (Dz.U. 2021 poz. 2207)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 3 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łebskie Bagna PLH220040 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014r. Poz. 1622)

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwa [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwa [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
Mierzeja Sarbska	PLH220018	1882,90	642,11	1 429,07	Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE) (Dz. U. UE. L. z 2008 r., L. 12 str. 383) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Mierzeja Sarbska (PLH220018) (Dz.U. z 2018 r., poz. 859)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 8 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014r. Poz. 1715) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 stycznia 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016r. Poz. 160)
Ostoja Słowińska	PLH220023	32955,30	1,80	4,13	Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE) (Dz. U. UE. L. z 2008 r., L. 12 str.383) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Słowińska (PLH220023) (Dz.U. 2021 poz. 1361)	Na dzień opracowania PZO jest sporządzony dla terenu pokrywającego się ze Słowińskim Parkiem Narodowym. Teren poza nim nie posiada PZO.

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwa [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwa [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
Pobrzeże Słowińskie	PLB220003	21819,43	350,51	482,99	Dyrektywa Ptasia (OSO)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U.04.229.2313)	Na dzień opracowania PZO jest sporządzony dla terenu pokrywającego się ze Słowińskim Parkiem Narodowym. Teren poza nim nie posiada PZO.
Przybrzeżne wody Bałtyku	PLB990002	194626,73	0,00	7,60	Dyrektywa Ptasia (OSO)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U.04.229.2313)	Na dzień opracowania PZO jest sporządzony dla terenu pokrywającego się ze Słowińskim Parkiem Narodowym. Teren poza nim nie posiada PZO.

Sumaryczna powierzchnia wszystkich obszarów sieci Natura 2000 na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lębork wynosi 1 308,28 ha. W granicach ostoi ptasich: Pobrzeże Słowińskie PLB220003 i Przybrzeżne wody Bałtyku PLB990002 zawiera się w całości obszar ochrony siedlisk Ostoja Słowińska PLH220023. Stąd też rzeczywista powierzchnia obszarów sieci Natura 2000, czyli pomniejszona o powierzchnię nakładających się obszarów (1,80 ha) wynosi 1 306,48 ha.

Na obszarach Natura 2000 nie obowiązują specjalne zakazy. Istnieje jednak konieczność unikania działań mogących znacząco negatywnie wpłynąć na cele ochrony, dla jakich został ustanowiony. Oznacza to, że zabiegi gospodarcze prowadzone w lesie w ramach planowej gospodarki nie mogą pogarszać stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt dla ochrony, których dany obszar został wyznaczony.

W ostojach wymogiem jest utrzymanie tzw. właściwego stanu ochrony. Oznacza on zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody:

- właściwy stan ochrony gatunku – sumę oddziaływań na gatunek, mogącą w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na rozmieszczenie i liczebność jego populacji na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego gatunku, przy której dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości oraz odpowiednio duże siedlisko dla utrzymania się populacji tego gatunku istnieje i prawdopodobnie nadal będzie istniało;
- właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego – sumę oddziaływań na siedlisko przyrodnicze i jego typowe gatunki, mogącą w dającej się przewidzieć przyszłości wpływać na naturalne rozmieszczenie, strukturę, funkcje lub przeżycie jego typowych gatunków na terenie kraju lub państw członkowskich Unii Europejskiej lub naturalnego zasięgu tego siedliska, przy której naturalny zasięg siedliska przyrodniczego i obszary zajęte przez to siedlisko w obrębie jego zasięgu nie zmieniają się lub zwiększają się, struktura i funkcje, które są konieczne do długotrwałego utrzymania się siedliska, istnieją i prawdopodobnie nadal będą istniały oraz typowe dla tego siedliska gatunki znajdują się we właściwym stanie ochrony.

Na podstawie skompletowanych danych o przedmiotach ochrony, należy dla każdego z nich określić, w formie konkretnych kryteriów, co należy rozumieć jako „właściwy stan ochrony” w konkretnym, rozpatrywanym obszarze. Jest to określenie docelowej wizji właściwego stanu ochrony gatunków/siedlisk przyrodniczych.

Konstruując kryteria „właściwego stanu ochrony” należy w pierwszym rzędzie wykorzystać informacje podane w opracowaniach dotyczących Ochrony Siedlisk i Gatunków – szczególnie w rozdziałach „Uprzywilejowany stan ochrony”. W tym celu należy dokonać porównania lokalnego stanu siedlisk (fizjonomii, składu i innych cech) ze „stanami uprzywilejowanymi”, przedstawionymi w tych opracowaniach. Stopień rozbieżności pozwala na ocenę stanu ochrony stanowisk danego siedliska na obszarze: od dobrej – jeśli rozbieżności nie ma lub jest niewielka, do złej – jeśli rozbieżność jest poważna.

Porównania tego należy dokonać w porozumieniu z lokalnymi lub krajowymi konsultantami naukowymi. Nie powinno ono być automatyczne. Poradniki opisują tylko najbardziej typowe sytuacje. Należy uwzględnić lokalną specyfikę, konkretne kryteria mogą być różne w różnych obszarach.

Kryteria „właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego” powinny odnosić się do:

- zasobów ilościowych siedliska przyrodniczego, tj. jego powierzchni;
- struktury ekosystemu, np. właściwego składu gatunkowego;
- jakości siedliska przyrodniczego, np. różnorodności gatunkowej łąki, lasu;
- braku elementów ekologicznie obcych oraz braku wskaźników degeneracji;
- procesów gwarantujących funkcjonowanie ekosystemu; ich ciągłości i niezaburzonego przebiegu.

Kryteria „właściwego stanu ochrony gatunku” powinny odnosić się do:

- zasobów ilościowych, tj. liczebności populacji gatunku,
- cech populacji gatunku, np. rozrodczości, śmiertelności, struktury wieku i płci,
- zasobów ilościowych i cech jakościowych siedliska gatunku.

Ostoja ptasia ma zapewnić ochronę i zachowanie populacji ptaków naturalnie występujących w stanie dzikim. O wyodrębnieniu obszarów służących ochronie ptaków w oddzielną kategorię zdecydowały przede wszystkim cechy biologii ptaków, zwłaszcza ich niezwykle silnie rozwinięta wędrowność. O ile chroniąc inne organizmy koncentrujemy się zazwyczaj na lokalnej populacji, to chroniąc ptaki nie można się ograniczać tylko do populacji lęgowych. Należy też pamiętać o ptakach okresu poza lęgowego, czyli przebywających na danym obszarze w czasie wędrówek i zimą. Dlatego właśnie OSO zajmują tak duże powierzchnie.

Szczegółowy opis poszczególnych obszarów Natura 2000 znajduje się w tzw. „standardowych formularzach danych” dostępnych dla każdego obszaru na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – <http://natura2000.gdos.gov.pl>. Zawierają one m. in. informacje na temat chronionych w nich siedlisk, zwierząt itp.

Należy pamiętać o tym, że Obszar Natura 2000 jest specyficzną formą ochrony przyrody, w której ochronie podlega nie cały teren w granicach obszaru, ale tylko określone siedliska przyrodnicze, siedliska określonych gatunków i same gatunki. Jako "wartości" należy więc identyfikować występowanie odpowiednich gatunków i siedlisk przyrodniczych (w kategoriach A, B, C), a nie sam fakt objęcia lasu granicą obszaru Natura 2000.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono obszary Natura 2000, które znajdują się na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lębork. Ich charakterystykę opracowano na podstawie tzw. SDF (Standardowych Formularzy Danych) dostępnych na stronach Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<http://natura2000.gdos.gov.pl/wyszukiwarka-n2k>) oraz na podstawie istniejących planów zadań ochronnych.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono obszary Natura 2000, które znajdują się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork. Wiąże się to z tym, że przedstawione poniżej opisy poszczególnych obszarów dotyczą całego obszaru Natura 2000, a nie tylko części będącej w zasięgu Nadleśnictwa Lębork.

3.2.1 Górkowski Las – PLH220045

Obszar Natura 2000 „Górkowski Las” to jedno z zaledwie ok. 80 torfowisk wysokich typu bałtyckiego położonych na terenie Polski. Obszar położony jest na dnie pradoliny Łeby- Redy, na zachód od miejscowości Wicko. Pod względem hipsometrycznym obszar znajduje się na

wysokości 3-4 m. n.p.m. Ze względu na występowanie torfów, które maskują obniżenia w dnie pradoliny, powierzchnia jest płaska i wyrównana. Podłoże zbudowane jest z osadów holoceniowych: piaski rzeczno-jeziorne miejscami eoliczne, torfy na piaskach rzeczno-jeziornych oraz torfy. Miąższość osadów organicznych dochodzi do 4 m. Niewielkie piaszczyste pagórki spotykane w okolicy to wydmy, które są starsze od torfów. Tak więc po procesach eolicznych, w wyniku podniesienia poziomu wód gruntowych (transgresja morza litynowego), doszło do zatorfowania dna doliny. W wydmach eolicznych spotyka się poziomy gleb kopalnych. W miejscowości Górka wykonane było wiercenie geologiczne na rzędnej 4 m n.p.m. do głębokości 40 m p.p.m. W wierceniu wykazano 7 m miąższość osadów piasków i mułków jeziornych z holocenu, a niżej plejstocenijskie piaski fluwioglacjalne. Na podstawie wierceń geologicznych wykonanych w dnie doliny Łeby między Pękaninem a Janowicami stwierdzono na rzędnej 50 m p.p.m. strop osadów trzeciorzędowych. Tak więc miąższość osadów czwartorzędowych w pobliżu obszaru i terenów przyległych dochodzi do 35-45 m i są to głównie piaski. Maksymalna miąższość torfów w obszarze osiąga wartość ok. 3,5 m. W złożu dominują torfy niskie szuwarowe zalegające bezpośrednio na utworach mineralnych - piaskach średnio- i gruboziarnistych. W obrębie spągu odnotowano również występowanie torfów niskich szuwarowo drzewnych. Torfy niskie charakteryzują się znacznym stopniem rozkładu - w przedziale 5-6 w skali von Posta. Część stropowa złoża budowana jest przez silnie rozłożone, praktycznie nieidentyfikowalne torfy (miąższość zmineralizowanej warstwy torfu, czyli murszu osiąga miejscami blisko 1 m). Badania laboratoryjne wykonane na potrzeby sporządzonej w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku dokumentacji torfowej potwierdzają lokalne występowanie płytkich torfów przejściowych, w tym też torfowcowo-drzewnych. Pod względem ukształtowania powierzchni obszar należy do wyjątkowo słabo urozmaiconych. Różnice wysokości nie przekraczają 1 m. Obszar torfowiska charakteryzuje się niewielkim nachyleniem w kierunku rzeki Łeby. Najwyżej położone partie torfowiska znajdują się w sąsiedztwie miejscowości Górka. W południowo-wschodniej części obszaru znajdują się liczne, niewielkie obniżenia - całkowicie zarośnięte potorfia. Flora roślin naczyniowych obszaru i zarazem rezerwatu liczy 311 taksonów.

Obecnie dla omawianego obszaru obowiązuje Plan Zadań Ochronnych utworzony na podstawie Zarządzenia nr 19/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 maja 2013r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Górkowski Las PLH220045 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2013r. Poz. 2494).

Obszar jest ważnym miejscem występowania siedliska **91D0** - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne) które jest silnie zniekształcone. Jednym z zadań PZO była weryfikacja informacji na temat występowania siedliska **91E0** - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) lecz nie zostało ono uznane za występujące na omawianym obszarze.

Jako zagrożenie dla zachowania właściwego stanu siedliska zidentyfikowano deficyt wody, związany z obecnością rowów melioracyjnych na tym obszarze.

3.2.2 PLH220040 Łebskie Bagna

Obszar obejmuje dwa oddzielone od siebie przestrzennie torfowiska bałtyckie, będące obecnie rezerwatami przyrody: „Łebskie Bagno” oraz „Czarne Bagno”. W okresie kiedy tworzono obszar Natura 2000 torfowiska te nie były objęte ochroną prawną w formie rezerwatu.

Są one położone w dolinie Łeby, w kompleksie zmeliorowanych torfowisk niskich. Każde z torfowisk częściowo, lecz w różnym stopniu, jest zdegradowane wskutek wieloletnich odwodnień, eksploatacji torfu, pożarów i zalesiania. Wierzchowiny torfowisk są w części otwarte. Na „Łebskim Bagnie” istnieją fragmenty żywego torfowiska wysokiego w stanie zastoju oraz bardzo dobrze regenerujące zbiorowiska mszarne w dobrze uwodnionych wyrobiskach poeksploatacyjnych. Na „Czarnym Bagnie” jest zupełny brak nienaruszonych mszarów wysokotorfowiskowych. Zbocza kopułów obu torfowisk są opanowane przez bory bagienne ze spontanicznym lub nasadonym drzewostanem.

Obszar ten jest ważnym miejscem występowania torfowisk wysokich oraz borów i lasów bagiennych. Ciekawa jest też stratygrafia i ekologia torfowiska. Łącznie stwierdzono tu występowanie kilku siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG a są nimi:

3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne

7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne

Obecnie dla omawianego obszaru obowiązuje „Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 3 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łebskie Bagna PLH220040 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2014r. Poz. 1622)”. Według dokumentu obecnie występującymi zagrożeniami są:

- Zaprzestanie prowadzenia zabiegów ochrony czynnej, prowadzące do ekspansji brzozy i sosny.
- Zaprzestanie wycinki podrostu drzew i dorosłych egzemplarzy sosny i brzozy, doprowadzające do zarastania siedliska.
- Nie usuwanie wycinanych drzew z obszaru siedliska zwiększając jego trofię.
- Eutrofizacja siedlisk oligotroficznych na skutek pozostawiania dużej ilości chrustu po zabiegach ochrony czynnej.

Z zagrożeń potencjalnych należy wymienić:

- Wędkarstwo oraz wzmożona presja wędkarska
- Odwodnienie na skutek wadliwego funkcjonowania zastawek.

3.2.3 PLH220018 Mierzeja Sarbska

Obszar obejmuje wąską mierzeję między Bałtykiem a kryptodepresyjnym Jez. Sarbsko, ponadto położoną na wschód od niego równinę błot przymorskich oraz samo jezioro, które jest

jednym z 11 występujących w Polsce jezior przybrzeżnych. Jezioro Sarbsko jest siedliskiem priorytetowym 1150 (laguny przybrzeżne).

Ostoję stanowi unikatowy kompleks wydm wałowych i parabolicznych (w części ruchomych) oraz zróżnicowanych wilgotnościowo, porastających je borów bażynowych. Zagłębienia międzywydmowe są wypełnione torfem. Często wykształcają się w nich mokre wrzosowiska wierzbowo-wrzoścowe, zbiorowiska mające w Polsce zanikające, nieliczne stanowiska. Dużą część obszaru pokrywają zbiorowiska leśne. Oprócz borów bażynowych występują tu olsy i brzeziny bagiennie.

Jest to jedyny na polskim wybrzeżu, poza Słowińskim Parkiem Narodowym, fragment mierzei z wydmami ruchomymi, w ramionach których występują niecki deflacyjne z bardzo rzadkimi zbiorowiskami torfowiskowymi i napiaskowymi. Ponad 60% obszaru zajmują siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, których zidentyfikowano tu 12 rodzajów a są nimi:

1150 Laguny przybrzeżne

2110 Inicjalne stadia nadmorskich wydm białych

2120 Nadmorskie wydmy białe (*Elymo Ammophiletum*)

2130 Nadmorskie wydmy szare

2140 Nadmorskie wrzosowiska bażynowe (*Empetrion nigri*)

2170 Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej

2180 Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich

2190 Wilgotne zagłębienia międzywydmowe

4010 Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (*Ericion tetralix*)

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska

91D0 Bory i lasy bagiennie (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagiennie lasy borealne

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

Występują tu także gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE oraz gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG a są nimi:

1364 Foka Szara (*Halichoerus grypus*)

2216 Lnica wonna (*Linaria loeselii*)

4056 Zatoczek łamliwy (*Anisus vorticulus*)

Walor tego terenu podnoszą zarośla z woskownicą europejską (*Myrica gale*), prawnie chronionym gatunkiem atlantyckim, który w Polsce jest bardzo rzadki i zagrożony, oraz dobrze zachowane kwaśne i żyzne olsy, brzeziny i bory bagiennie.

Wśród zagrożeń wymienia się nadmierny, niekontrolowany rozwój turystyki powodujący wydeptywanie i degradację chronionych siedlisk, zanieczyszczenie wód w jeziorze, prowadzenie prac odwodnieniowych, wycinanie drzew i pożary.

Obszar Natura 2000 „Mierzeja Sarbska” w całości obejmuje też rezerwat przyrody „Mierzeja Sarbska” – na gruntach Nadleśnictwa Lębork jest to 508,97 ha. Część obszaru „Mierzeja Sarbska” na terenie Nadleśnictwa znajduje się ponadto w innej formie ochrony przyrody – w „Nadmorskim Obszarze Chronionego Krajobrazu”.

Plan zadań ochronnych omawianego obszaru został wprowadzony Zarządzeniem Regionalnego Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 8 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014r. Poz. 1715) a następnie zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 stycznia 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016r. Poz. 160). Zostały w nim wskazane istniejące i potencjalne zagrożenia dla gatunków będących przedmiotami ochrony. Głównymi zagrożeniami występującymi na tym obszarze są:

- Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak.
- Nadmierne użytkowanie terenu, wydeptywanie, wyjeżdżanie.
- Obce gatunki inwazyjne.
- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych.
- Zmiany poziomu morza.
- Erozja.
- Zalesianie terenów otwartych.

3.2.4 PLH220023 Ostoja Słowińska

Obszar Natura 2000 „Ostoja Słowińska” chroni krajobraz i różnorodność form morfologicznych obserwowanych na Mierzei Gardneńsko-Łebskiej, w tym unikatowe barchany nadmorskie (do 40 m n.p.m., wędrujące w tempie 3 - 10 m rocznie), dwa największe słonawe przymorskie jeziora: Łebsko (7140 ha, maks. gł. 6,3 m) oraz Gardno (2468 ha, maks. gł. 2,6 m) wraz z przylegającymi łąkami, torfowiskami, lasami i borami bagiennymi. Łącznie, w skład obszaru wchodzi: główny kompleks Słowińskiego PN (wraz z włączonymi do parku w 2004 r. wodami morskimi), kompleks „Rowokół” i koryto rzeki Łupawy, łączącej „Rowokół” z głównym kompleksem.

W zagłębieniach międzywydmowych, zwanych polami deflacyjnymi, obserwowana jest pierwotna sukcesja roślinna, przebiegająca od inicjalnych zbiorowisk psammofilnych po bór bażynowy.

Obszar zajmują dobrze zachowane, wykształcone typowo i na dużych powierzchniach, siedliska charakterystyczne dla terenów nadmorskich, w tym 26 typów siedlisk znajduje się w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Siedliskami stwierdzonymi i objętymi ochroną są:

1150 Laguny przybrzeżne

1170 Rafy

1330 Solniska nadmorskie (*Glauco-Puccinellietalia Maritimae*, część – zbiorowiska nadmorskie)

2110 Inicjalne stadia nadmorskich wydm białych

2120 Nadmorskie wydmy białe (*Elymo Ammophiletum*)

2130 Nadmorskie wydmy szare

2140 Nadmorskie wrzosowiska bażynowe (*Empetrion nigri*)

- 2170** Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej
2180 Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich
2190 Wilgotne zagłębienia międzywydmowe
3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne
6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)
9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)
9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)
91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne

Siedliskami jedynie stwierdzonymi są:

- 1210** Kidzina na brzegu morskim
3110 Jeziora lobeliowe
3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion caeruleae*)
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
9160 Grąd subatlantycki (*Stellario holostea-Carpinetum betuli*)
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

W obszarze stwierdzono stanowiska wielu rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, w tym 21 z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Gatunkami stwierdzonymi i chronionymi są: 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, 1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, 1097 Minóg morski *Petromyzon marinus*, 1099 Minóg rzeczny *Lampetra fluviatilis*, 1103 Parposz *Alosa fallax*, 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*, 1149 Koza *Cobitis taenia*, 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*, 1351 Morświn *Phocoena phocoena*, 1352 Wilk *Canis lupus*, 1355 Wydra *Lutra lutra*, 1364 Foka szara *Halichoerus grypus*, 2522 Ciosa *Pelecus cultratus*, 5339 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*. Natomiast gatunkami jedynie stwierdzonymi są: 1130 Boleń pospolity *Aspius aspius*, 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, 1106 Łosoś szlachetny *Salmo salar*, 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*.

Stwierdzono również stanowiska 2216 Lnicy wonnej *Linaria loeselii* i 1831 Elisma wodna *Luronium natans* wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Wśród zagrożeń wymieniana jest bardzo duża presja turystyczna w najbardziej uczęszczanych miejscach w obrębie plaży i wydm. Do zagrożeń zalicza się też duże wahania poziomu wód gruntowych oraz nieuregulowaną gospodarkę ściekową, powodującą niekorzystne zmiany w strukturze ekosystemów jeziornych i torfowiskowych (obniżanie poziomu wody, eutrofizacja).

Obszar nie posiada planu zadań ochronnych. Na dzień opracowania PZO jest sporządzany dla terenu pokrywającego się ze Słowińskim Parkiem Narodowym.

3.2.5 PLB220003 Pobrzeże Słowińskie

Obszar Natura 2000 „Pobrzeże Słowińskie” jest ważną ostoją ptasią o randze europejskiej E 09 (Słowiński PN). Obszar ten jest wpisany na listę obszarów Konwencji Ramsar, znajduje się też w obrębie Słowińskiego Rezerwatu Biosfery. Obszar chroni krajobraz i różnorodność form morfologicznych obserwowanych na Mierzei Gardneńsko-Łebskiej, w tym unikatowe barchany nadmorskie (do 40 m n.p.m., wędrujące w tempie 3 - 10m rocznie), dwa największe słonawe przymorskie jeziora: Łebsko (7140 ha, maks. gł. 6,3 m) oraz Gardno (2468 ha, maks. gł. 2,6 m) wraz z przylegającymi łąkami, torfowiskami, lasami i borami bagiennymi. Łącznie, w skład obszaru wchodzi: główny kompleks Słowińskiego Parku Narodowego (wraz z włączonymi do parku w 2004 r. wodami morskimi), kompleks Rowokół i koryto rzeki Łupawy łączącej Rowokół z głównym kompleksem. W zagłębieniach międzywydmowych, zwanych polami deflacyjnymi, obserwowana jest pierwotna sukcesja roślinna, przebiegająca od inicjalnych zbiorowisk psammofilnych po bór bażynowy. Występuje tutaj co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 15 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), orzeł przedni (PCK), rybołów (PCK), puchacz (PCK), biegus zmienny (PCK), sieweczka obrożna (PCK). W stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje błotniak łąkowy, kormoran czarny. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrownego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: bielaczek (c. 2%), żuraw (>3%), gęś zbożowa (>4%) i nurogęś; w stosunkowo dużych zagęszczeniach (C7) występują gęś białoczelna i świstun.

Gatunkami objętymi art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunkami wymienionymi w Załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG występującymi na tym obszarze są:

A021 Bąk zwyczajny *Botaurus stellaris*, A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*, A031 Bocian biały *Ciconia ciconia*, A038 Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, A039 Gęś zbożowa *Anser fabalis*, A041 Gęś białoczelna *Anser albifrons*, A050 Świstun *Anas penelope*, A053 Krzyżówka *Anas platyrhynchos*, A059 Głowienka zwyczajna *Aythya ferina*, A068 Bielaczek *Mergus albellus*, A070 Nurogęś *Mergus merganser*, A072 Trzmielojad zwyczajny *Pernis apivorus*, A073 Kania czarna *Milvus migrans*, A074 Kania ruda *Milvus milvus*, A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*, A081 Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, A082 Błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, A084 Błotniak łąkowy *Circus pygargus*, A089 Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, A091 Orzeł przedni *Aquila chrysaetos*, A094 Rybołów *Pandion haliaetus*, A119 Krociatka *Porzana porzana*, A122 Derkacz *Crex crex*, A127 Żuraw zwyczajny *Grus grus*, A137 Sieweczka obrożna *Charadrius hiaticula*, A149 Biegus zmienny *Calidris alpina*, A151 Batalion *Philomachus pugnax*, A183 Mewa żółtonoga *Larus fuscus*, A184 Mewa srebrzysta *Larus argentatus*, A193 Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, A195 Rybitwa białoczelna *Sterna albifrons*, A215 Puchacz zwyczajny *Bubo bubo*, A222 Uszatka błotna *Asio flammeus*, A224 Lelek *Caprimulgus europaeus*, A233 Włochatka zwyczajna *Aegolius funereus*, A391 Kormoran zwyczajny *Phalacrocorax carbo sinensis*.

Ograniczenie, a w wielu miejscach zaprzestanie wypasu łąk i pastwisk powoduje zanikanie dużych, otwartych powierzchni wokół dwóch największych jezior przymorskich Słowińskiego Parku Narodowego. Skutkiem czego jest zmniejszanie miejsc lęgowych ptaków charakterystycznych dla obszarów wodno-błotnych (siewkowatych) oraz zanik zbiorowisk roślinnych związanych z gospodarką człowieka.

Bardzo duża presja turystyczna może przyczynić się do niszczenia zbiorowisk psammofitów i miejsc lęgowych ptaków. Duże wahania poziomu wód gruntowych i nieuregulowana gospodarka ściekowa mogą powodować niekorzystne zmiany w strukturze ekosystemów jeziornych i torfowiskowych

Obszar nie posiada planu zadań ochronnych. Na dzień opracowania PZO jest sporządzany dla terenu pokrywającego się ze Słowińskim Parkiem Narodowym.

3.2.6 PLB990002 Przybrzeżne wody Bałtyku

Obszar Natura 2000 „Przybrzeżne wody Bałtyku” Obejmuje pas wód przybrzeżnych Bałtyku o około 15 kilometrowej szerokości i głębokości sięgającej od 0 do 20 m. Rozciąga się na odcinku 200 km, poczynając od nasady Półwyspu Helskiego po granicę z ostoją Zatoki Pomorskiej przebiegającą prostopadle do zachodnich krańców jeziora Bukowo (Łazy). Dno morskie jest nierówne, deniwelacje dna sięgają 3 m. Ostoja ptasia o randze europejskiej E 80. Na obszarze zimują w znaczących ilościach 2 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: nur czarnoszyi i nur rdzawoszyi (C7). W okresie zimy występuje powyżej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C3) lodówki, co najmniej 1% nurnika i uhli. W faunie bentosowej dominują drobne skorupiaki. Rzadko obserwowane są duże ssaki morskie - foki szare *Phoca hispida* i obrączkowane *Halichoerus grypus* oraz morświny *Phocaena phocaena*.

Gatunkami objętymi art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunkami wymienionymi w Załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG występującymi na tym obszarze są:

A001 Nur rdzawoszyi *Gavia stellata*, A002 Nur czarnoszyi *Gavia arctica*, A064 Lodówka *Clangula hyemalis*, A065 Markaczka zwyczajna *Melanitta nigra*, A066 Uhla zwyczajna *Melanitta fusca*, A182 Mewa siwa *Larus canus*, A184 Mewa srebrzysta *Larus argentatus*, A200 Alka zwyczajna *Alca torda*, A202 Nurnik zwyczajny *Cephus grylle*.

Podstawowym zagrożeniem dla tego ekosystemu są plany lokowania tu farm elektrowni wiatrowych oraz pewne formy rybołówstwa takie jak sieci stawne i sznury hakowe.

Omawiany obszar znajdujący się w granicach Nadleśnictwa Lębork obejmuje teren portu w Łebie który leży w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Obszar nie posiada planu zadań ochronnych. Na dzień opracowania PZO jest sporządzany dla terenu pokrywającego się ze Słowińskim Parkiem Narodowym.

3.2.7 Nakładanie się ostoi Natura 2000 z innymi obszarowymi formami ochrony przyrody

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w Art. 6 wymienia 10 form ochrony przyrody. Są to zarówno obszarowe jak i punktowe formy ochrony przyrody (np. pomniki przyrody).

Poszczególne formy ochrony przyrody cechują się zróżnicowanym reżimem ochronnym. Od najwyższego obowiązującego w parkach narodowych i rezerwach przyrody po niewielki w np. obszarach chronionego krajobrazu.

Obszary Natura 2000 jako forma ochrony przyrody w Polsce zaczęły obowiązywać po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Odmienne były cele tworzenia krajowych form ochrony przyrody funkcjonujących przed 2004 rokiem oraz sieci Natura 2000.

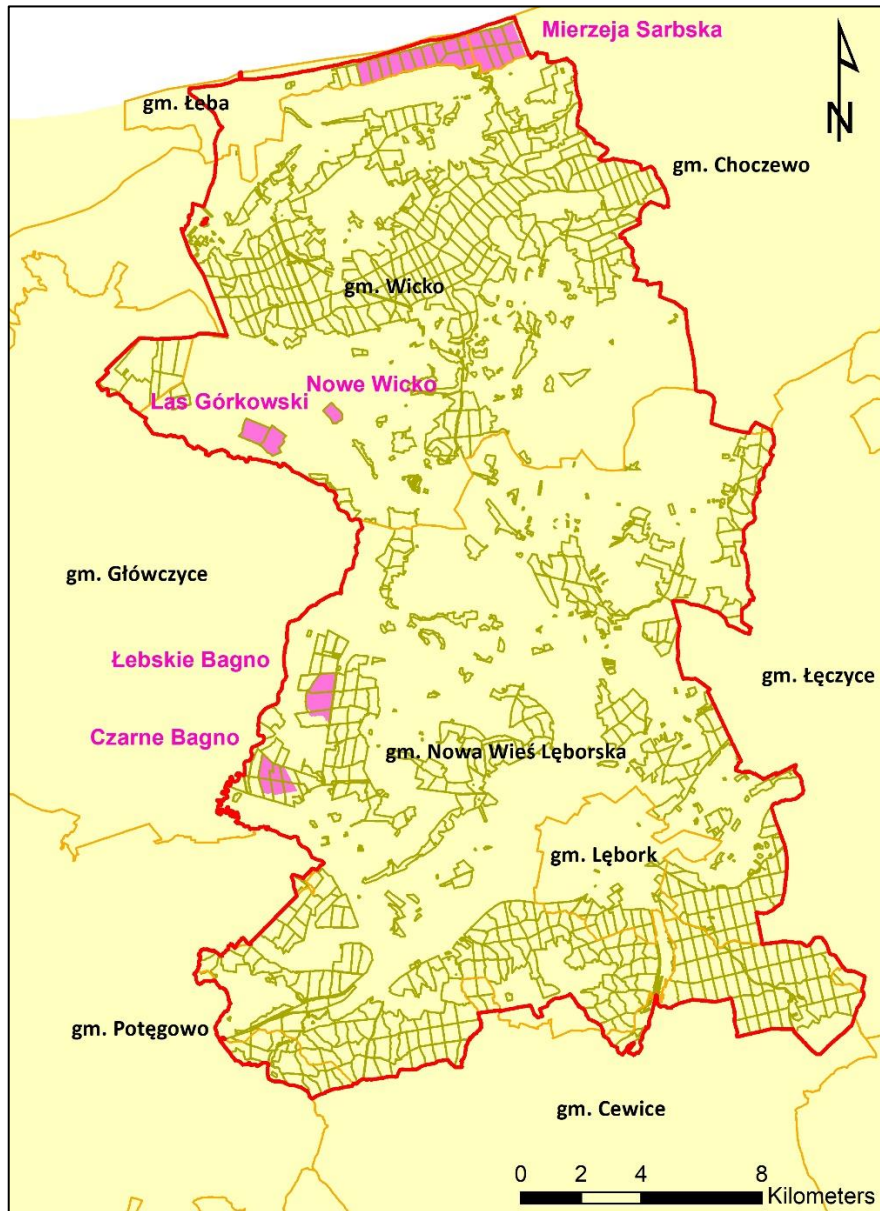
Celem „pozanaturowej” ochrony przyrody jest zabezpieczenie wartości przyrodniczych i krajobrazowych ważnych w skali kraju i poszczególnych jego regionów. Natomiast celem istnienia sieci Natura 2000, złożonej ze specjalnych obszarów ochrony siedlisk i obszarów specjalnej ochrony ptaków, jest zabezpieczenie różnorodności biologicznej w skali całej Europy, a ściślej – w wyróżnionych na naszym kontynencie regionach biogeograficznych. Zatem możliwe jest, że niektóre gatunki bądź siedliska rzadkie i wymagające ochrony w skali naszego kraju, nie będą chronione w ramach Natura 2000, gdyż np. w skali całej Europy są powszechne. Może zdarzyć się też odwrotnie – gatunek lub siedlisko powszechne w Polsce, w skali całego kontynentu może zostać uznane za tak rzadkie i ważne, że wymagać będzie tworzenia obszarów Natura 2000.

Obszary Natura 2000 nie zastępują dotychczasowych form ochrony przyrody, lecz je uzupełniają. Fakt włączenia rezerwatów przyrody się sieci Natura 2000 należy interpretować tak, że elementy środowiska chronione w rezerwacie są też cenne z punktu widzenia całej Unii Europejskiej. W przypadku rezerwatu objęcie go dodatkową ochroną w postaci obszaru Natura 2000 niewiele zmienia. Reżim ochronny pozostaje taki sam. Dochodzi natomiast obowiązek monitorowania stanu siedlisk i gatunków, które były podstawą włączenia danego terenu do sieci Natura 2000 oraz raportowania wyników tego monitoringu.

3.3 Rezerwaty przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art. 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na terenie Nadleśnictwa Lębork występuje 5 rezerwatów przyrody.

Ryc. 11 Lokalizacja rezerwatów przyrody na terenie Nadleśnictwa Lębork.

Tabela 11 Wykaz rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Lębork.

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego*		Powierzchnia [ha] według		Powierzchnia [ha] objęta ochroną		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urz. lub Monit ora Polskiego	planu ochrony lub PUL	ściską	czynną/ częściową	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwie -rząt	
1.	Czarne Bagno	Rozporządzenie Nr 50/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 3 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Czarne Bagno" (Dz. Urz. z 2006 r. Nr 44, poz. 876)	L-ctwo Janowice: Oddziały: 390, 391 Wydziałenia: 389b,c,~a,~c 393a,b,c,~d,~f,~g 394a,d,~b,~f,~g 395a,b,c,~b,~d,~f	gm. Nowa Wieś Lęborska I-ctwo Janowice	rodzaj: torfowiskowy typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych	typ: torfowiskowy (bagienny) podtyp: torfowisk wysokich	102,86	102,86	-	102,86	zespół grążela drobnego – <i>Nupharretum pumili</i> , wilgotne wrzosowiska na torfie wysokim, sosnowy bór bagienny – <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , brzezina – <i>bagienna – Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>	-	Posiada plan ochrony zatwierdzony 22.10.2007r. na lata 2007 – 2026

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego *		Powierzchnia [ha] według		Powierzchnia [ha] objęta ochroną		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urz. lub Monit. Polskiego	planu ochrony lub PUL	ściłą	czynną/ częściową	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwie -rząt	
2.	Lębokie Bagno	Rozporządzenie Nr 51/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 3 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Lębokie Bagno" (Dz. Urz. z 2006 r. Nr 44, poz. 875)	L-ctwo Janowice: Oddziały: 358 Wydzielienia: 364a, b, c, d, g, h, i, ~a, ~b, ~c 367a, b, r, ~c	gm. Nowa Wieś Lęborska I-ctwo Janowice	rodzaj: torfowiskowy typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych	typ: torfowiskowy (bagienny) podtyp: torfowisk wysokich	111,54	111,54	-	111,54	mszar przygielkowy – <i>Rhynchospora alba</i> , mszar wrzoścowy – <i>Erica-Sphagnetum magellanicum</i> , bór bagienny – <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , brzezina bagienna – <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>	-	Posiada plan ochrony zatwierdzony 19.12.2007r. na lata 2007 - 2028

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego *		Powierzchnia [ha] według		Powierzchnia [ha] objęta ochroną		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urz. lub Monit ora Polskiego	planu ochrony lub PUL	ściłą	czynną/ częściową	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwie -rząt	
3.	Las Górkowski	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 maja 1984 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1984 r. Nr 15, poz. 108) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Las Górkowski” (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 4039)	L-ctwo Wrzeście: Oddziały: 252, 253	gm. Wicko L-ctwo Wrzeście	rodzaj: leśny typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych	typ: leśny i borowy podtyp: borów nizinnych	99,30	99,46	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	bór bagienny – <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , brzezina – bagienna – <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>	łęgowe ptaki: orlik krzykliwy kania ruda	Posiada plan ochrony zatwierdzony 08.10.2007r. na lata 2007 - 2027

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Polozenie		Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego*		Powierzchnia [ha] według		Powierzchnia [ha] objęta ochroną		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urz. lub Monitora Polskiego	planu ochrony lub PUL	ściską	czynną/ częściową	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwie -rząt	
4.	Mierzeja Sarbska	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 10.11.1976 (Monitor Polski, 8 grudnia 1976 r. Nr 42, poz. 206)	L-ctwo Ulinia Oddziały: 1, 1A, 1B, 1C, 1D, 2, 3, 10, 14A, 14B, 14C Wydziały: 4a,b,c,d,f,g,h,i,j, k,l,m,o,p,r,~a 5a,b,c,d,f,g,h,i,j, k,m,n,~a 6a,b,c,d,f,g,h,i,j, k,l,m,o,p,r,s,t, ~a 7a,b,c,d,f,g,h,i,j, m,~a 8a,b,c,d,f,g,h,i,j, k,l,n,o,p,r,~a 9a,b,c,d,f,g,h,i,j, k,l,m,n,p,r,~a, ~b 14a,b,c,d,f,g,h, ~a,~b 14Da,b,c,d,f,g,h, i,j,k,l,m,n,o,p,r,s, t,~a,~b 15a,b,c,d,f,g,h,i, j,k,l,m,~a	gm. teba, Choczewo, Wicko I-ctwo Ulinia	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	546,95	508,97 – teren N-ctwa Lębork	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	bażynowy bór nadmorski – <i>Empetro nigri-Pinetum</i> , wrzosowisko bażynowe – <i>Carici arenariae-Empetretum</i>	-	Nie posiada zatwierdzonego planu ochrony. Ustanowione zostały zadania ochronne na lata 2013 - 2023

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego *		Powierzchnia [ha] według		Powierzchnia [ha] objęta ochroną		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urz. lub Monit Polskiego	planu ochrony lub PUL	ściłą	czynną/ częściową	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwie -rząt	
5.	Nowe Wicko	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 18.05.1984. § 13 (M.P. Nr 15 z 1984r., poz. 108) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nowe Wicko” (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 4591)	L-ctwo Wrzeście Wydziałenia: 251Af, g	gm. Wicko I-ctwo Wrzeście	rodzaj: florystyczny typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych	typ: różnych ekosystemów podtyp: mozaiki różnych ekosystemów	24,45	24,49	nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	łożowisko z woskownicą i wierzbą uszatą – <i>Myrica-Salicetum auritae</i> , łożowisko z wierzbą szarą - <i>Salicetum pentandro-cinereae</i>	-	Nie posiada planu ochrony. Na dzień opracowania jest on sporządzany.

3.3.1 Rezerwat przyrody Czarne Bagno

Rezerwat został utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 50/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 3 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Czarne Bagno" (Dz. Urz. z 2006 r. Nr 44, poz. 876). Chroniony obszar znajduje się na terenie leśnictwa Janowice w obrębie łąba i zajmuje powierzchnię 102,86 ha.

Celem rezerwatu jest zachowanie fragmentów rozległego torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami mszarnymi, wrzosowiskowymi, bagiennymi i leśnymi. Uszczegóławiając przedmiot ochrony, w rezerwacie można wymienić:

- ekosystem torfowiska wysokiego typu bałtyckiego,
- złoża torfowe wraz z zawartą w nim wodą oraz jego budowa i sposób zasilania w wodę,
- biocenozy i biotopy wysoko- i przejściowotorfowiskowe oraz leśne na podłożu organicznym,
- siedliska przyrodnicze Natura 2000:
  - **3160** Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne,
  - **7120** Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
  - **91D0** Bory i lasy bagienne,
- populacje gatunków szczególnej troski (malina moroszka, grąźel drobny),
- proces regeneracji roślinności torfowiskowej,
- proces torfotwórczy.

Na podstawie mapy topograficznej z 1942 r. stwierdza się, że podobnie jak w 1937r. obszar obecnego rezerwatu, z wyjątkiem Jeziora Czarne, w całości był otwarty, porośnięty nielicznymi drzewami liściastymi. Sygnatury wydobywania torfu ograniczone są do południowego sąsiedztwa drogi prowadzącej do jeziora oraz do sąsiedztwa rowu, stanowiącego zachodnią granicę rezerwatu. Lokalizacje wyrobisk torfowych są nieprzypadkowe, gdyż wydobywany torf trzeba było przetransportować do gospodarstw domowych, co było łatwiejsze, gdy wydobywano go w pobliżu dróg czy rowów, gdzie teren był mniej podmokły. W późniejszym okresie zagęszczono sieć rowów odwadniających w wyniku czego, nastąpiła silniejsza sukcesja roślinności drzewiastej. Obecna sieć rowów odwadniających powstała w końcu lat 70-tych XX w., kiedy to rozpoczęto przygotowywania do przemysłowej eksploatacji torfu. Zdjęcie lotnicze z 1996 r. dokumentuje już zasadnicze zmiany w roślinności. Niemal cała część rezerwatu położona na wschód drogi do jeziora, porośnięta jest przez zbiorowiska leśne. Powstały one spontanicznie oraz w wyniku nasadzeń. Natomiast część zachodnia torfowiska pozostała w większości otwarta i taka jest do dzisiaj. Główną tego przyczyną była przemysłowa eksploatacja torfu do 1989 r. oraz liczne pożary. Najmniejsze zmiany roślinności nastąpiły w sąsiedztwie Jeziora Czarne, które uważane jest za pozostałość po dawnym, dużym jeziorze wytopiskowym i stanowi jedyny, naturalny element sieci wód na obszarze rezerwatu. Wieloletni proces odwadniania torfowiska, liczne pożary powierzchniowe oraz przemysłowa eksploatacja torfu metodą frezerową spowodowały, że obecnie pod względem fitocenotycznym pokrywą roślinną rezerwatu, można określić jako wtórną, lecz zawierającą jeszcze składniki typowe dla torfowisk wysokich i przejściowych. W skali

całego rezerwatu dominują silnie przekształcone naturalne i zbliżone do naturalnych zbiorowiska leśne. Na drugim miejscu pod względem zajmowanego areału są naturalne i zbliżone do naturalnych, umiarkowanie zniekształcone zbiorowiska nieleśne – zajmują one jednak wielokrotnie mniejszą powierzchnię. Bardzo istotną rolę odgrywają też, prawie pozbawione roślinności powierzchnie poeksploatacyjne oraz powierzchnie przygotowane do niedosłej eksploatacji – obecnie porośnięte przez zastępcze zbiorowiska wrzosowiskowe lub wtórne lasy brzożowe na przesuszonym torfie.

Gleby na przeważającej części torfowiska podlegają procesowi murszenia. Akumulacja obumarłej masy roślinnej i proces glebotwórczy zachodzą tylko wokół Jeziora Czarne, w strefie żywego torfowiska przejściowego. Natomiast na powierzchni ok. 13 ha (oddz. 395 a), gdzie gleba oraz część złoża torfowego została całkowicie usunięta, postępuje proces wtórnego rozkładu odsłoniętego torfu. Podłoże stanowi tu zniwelowana warstwa torfu wysokiego mszarnego i wełniankowo-mszarnego, który jest silnie rozłożony i ma bardzo zmienną wilgotność. W czasie roztopów i po dużych opadach deszczu jest w pełni wysycony wodą i niekiedy zalany, a podczas suszy ulega rozpyleniu i wywiewaniu z torfowiska. Na powierzchni tej po zaprzestaniu eksploatacji torfu założono uprawę olszy czarnej i brzozy omszonej, która całkowicie przepadła i jej miejsce zajęły inicjalne zbiorowiska sukcesyjne z wrzosem pospolitym.

Osiągnięcie celów, jakie postawiono sobie przy powoływaniu rezerwatu, czyli głównie zachowanie fragmentów torfowiska wysokiego, możliwe jest na obecnym etapie wyłącznie poprzez zastosowanie zabiegów ochrony czynnej. Dlatego też, wobec niepowodzenia w nasadzeniu drzew (przed utworzeniem rezerwatu) i nikłego spontanicznego rozwoju roślinności, podjęto próbę przyśpieszenia sukcesji w kierunku przywrócenia, przynajmniej niektórych składników flory właściwej dla torfowiska wysokiego. W ramach pilnych zadań ochronnych zatwierdzonych przez Wojewodę Pomorskiego, jesienią 2006 r. rozpoczęto eksperyment, którego celem jest reintrodukcja torfowców – początkowo na powierzchni 0,5 ha. Wyniki okazały się pomyślne i dlatego też kontynuowano je w roku 2009 (0,75 ha) oraz w roku 2011 (0,54 ha). Na powierzchni eksperymentalne wprowadzono 5 gatunków torfowców: *Sphagnum cuspidatum*, *S. fallax*, *S. palustre*, *S. magellanicum*, *S. russowii*.

W ramach ochrony czynnej usunięto też drzewa, podrost i nalot z części wierzchowiny torfowiska. Przyjęto przy tym następującą zasadę: w zachodniej części rezerwatu (oddz. 391 i 395) podjęto próbę ograniczenia roślinności leśnej do obszaru na jakim w przybliżeniu występowała w połowie lat 80-tych ubiegłego wieku - zaobrączkowano brzożę. We wschodniej części rezerwatu, gdzie obecnie przeważają zbiorowiska leśne, usunięcie drzew ograniczone jest do najwyższej części kopuły, gdzie drzewa są najmłodsze, rosną w luźnym zwarcu i występują jeszcze wysokotorfowiskowe gatunki runa.

Zabiegi te wykonano w celu lepszego rozwoju i regeneracji roślinności mszarnej, nieleśnych zbiorowisk zastępczych w postaci wrzosowisk o nietorfotwórczym charakterze, poprzez poprawę bilansu wodnego torfowiska. Jednocześnie, dla zwiększenia efektu uwodnienia torfowiska, wybudowano też sieć zastawek na rowach melioracyjnych.

Dzięki zastosowanym działaniom ochronnym zahamowano procesy degeneracyjne i udało się choć częściowo zainicjować procesy torfotwórcze.

W północnej części rezerwatu znajduje się naturalne dystroficzne jezioro z populacją grążela drobnego (*Nuphar pumila*) objętego ochroną ścisłą oraz zaliczanej do najcenniejszych składników flory rezerwatu - maliny moroszki (*Rubus chamaemorus*). Oprócz wymienionych wyżej chronionych gatunków na terenie rezerwatu występuje kilkanaście gatunków roślin naczyniowych prawnie chronionych i zagrożonych wyginięciem, między innymi: wrzosiec bagienny (*Erica tetralix*), woskownica europejska (*Myrica gale*), krwiściąg lekarski (*Sanguisorba officinalis*), nerecznica grzebieniasta (*Dryopteris cristata*), jarząb szwedzki (*Sorbus intermedia*). Ponadto gnieździ się tu ponad 30 gatunków ptaków.

Głównym zagrożeniem dla rezerwatu kontynuacja odwadniania kopuły torfowiska, sukcesja wtórna drzew, zbyt duże zwarcie drzew w młodnikach.

Obszar rezerwatu leży w płaskim dnie Pradoliny Łeby. Większość torfowiska leży ok. 8 m n.p.m., natomiast jego centralna część ma postać kopuły wypiętrzonyj do ok. 10 m n.p.m.

Obecnie obowiązuje plan ochrony powołany na podstawie Rozporządzenia Nr 28/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 22 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Czarne Bagno" (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 155, poz. 2908).

Działania ochronne mają na celu:

- Zahamowanie odpływu wody z torfowiska, stopniowe podnoszenie poziomu wody w obrębie torfowiska
- Reintrodukcję torfowców i innych gatunków roślin torfowiskowych
- Eliminację drzew, podrostów i nalotów z fitocenozy nieleśnych
- Usunięcie części drzew gdzie występują zbyt duże zwarcie
- Wzmoczoną kontrolę rezerwatu w okresie letnim i jesiennym
- Zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów wokół rezerwatu (użytki zielone i leśne)

3.3.2 Rezerwat przyrody Łebskie Bagno

Rezerwat został utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 51/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 3 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Łebskie Bagno" (Dz. Urz. z 2006 r. Nr 44, poz. 875). Chroniony obszar znajduje się na terenie leśnictwa Janowice w obrębie Łeba i zajmuje powierzchnię 111,54 ha.

Celem rezerwatu jest zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami mszarnymi, wrzosowiskowymi i leśnymi. Uszczegóławiając przedmiot ochrony, w rezerwacie można wymienić:

- ekosystem torfowiska wysokiego typu bałtyckiego,
- złożę torfu wraz z zawartą w nim wodą,
- biocenozy i biotopy wysoko- i przejściowotorfowiskowe oraz leśne na podłożu organicznym,
- siedliska przyrodnicze Natura 2000:
  - **7110** Żywe torfowiska wysokie,
  - **91D0** Bory i lasy bagiennie,

- populacje gatunków szczególnej troski (m. in. wełnianeczka darniowa niemiecka, wrzosiec bagienny, woskownica europejska),
- proces regeneracji roślinności torfowiskowej,
- proces torfotwórczy.

Wraz z utworzeniem rezerwatu wyznaczono też jego otulinę o powierzchni 119,83 w celu zabezpieczenie rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Obszar rezerwatu leży w płaskim dnie Pradoliny Łeby, ok. 2 km na północny-wschód od rezerwatu „Czarne Bagno”. Jego wschodni brzeg przylega bezpośrednio do stoku pradoliny, a od pozostałych stron przylega do torfowisk niskich, które dominują na dnie pradoliny. Brzeżne partie złoża torfowego od strony północnej, południowej i zachodniej leżą na wysokości ok. 8 - 8,5 m n.p.m. Od strony wschodniej torfowisko przyparte jest do stoku mineralnego, którego brzeg jest w tym miejscu na wysokości ok. 8 m n.p.m. Centralna część złoża torfowego ma postać kopuły wypiętrzonej do ok. 9,5 m n.p.m.

W rezerwacie dominują naturalne i zbliżone do naturalnych zbiorowiska leśne, słabo i umiarkowanie zniekształcone. W mniejszym stopniu występują naturalne i zbliżone do naturalnych zbiorowiska nieleśne, słabo i umiarkowanie zniekształcone, występujące na potorfiach (miejsca pozostałe po ręcznym wydobywaniu torfu). Wśród najcenniejszych roślin rezerwatu o atlantyckim typie zasięgu znajdziemy takie rośliny jak: wełnianeczka darniowa (*Trichophorum cespitosum*) objęta ochroną częściową, wrzosiec bagienny (*Erica tetralix*) objęty ochroną ścisłą i woskownica europejska (*Myrica gale*) objęta ochroną ścisłą. Wśród roślin o borealnym znajdziemy modrzewnicę pospolitą (*Andromeda polifolia*) objętą od 2014 roku częściową ochroną gatunkową. W rezerwacie gnieździ się kilkadziesiąt różnych gatunków ptaków z czego na uwagę zasługują: bielik zwyczajny (*Haliaeetus albicilla*), kania ruda (*Milvus milvus*) czy też orlik krzykliwy (*Clanga pomarina*). Głównym zagrożeniem dla rezerwatu jest osuszanie kopuły torfowiska, sukcesja wtórna drzew oraz zbyt duże zwarcie drzew w młodnikach. Rezerwat nie jest udostępniony do zwiedzania.

Obecnie obowiązuje plan ochrony powołany na podstawie Rozporządzenia Nr 32/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Łebskie Bagno" (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 170, poz. 3682).

Działania ochronne mają na celu między innymi:

- Zahamowanie odpływu wody z torfowiska, stopniowe podnoszenie poziomu wody w obrębie torfowiska
- Eliminację drzew, podrostów i nalotów z fitocenoz nieleśnych
- Usunięcie części drzew gdzie występują zbyt duże zwarcie
- Wzmoczoną kontrolę rezerwatu w okresie letnim i jesiennym
- Zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów wokół rezerwatu (użytki zielone i leśne)

3.3.3 Rezerwat przyrody Las Górkowski

Rezerwat został utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 maja 1984 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1984 r. Nr 15, poz. 108) które zostało dopełnione poprzez Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Las Górkowski”. Chroniony obszar znajduje się na terenie leśnictwa Wrzeście w obrębie łąba i zajmuje powierzchnię 99,46 ha.

Celem rezerwatu jest zachowanie złoża torfowego wraz z występującymi zbiorowiskami roślinnymi oraz cennymi gatunkami roślin i zwierząt. Na terenie ogółem stwierdzono 310 gatunków roślin naczyniowych, 29 gatunków mszaków oraz ponad 150 gatunków zwierząt. Znajdują tu się liczne stanowiska roślin podlegających ochronie prawnej takich jak: bagno zwyczajne (*Rhododendron tomentosum*), modrzewnica pospolita (*Andromeda polifolia*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), widłak jałowcowaty (*Spinulum annotinum*), woskownica europejska (*Myrica gale*). Wśród najcenniejszych zwierząt należy wymienić gatunki ptaków takie jak kania ruda (*Milvus milvus*) oraz orlik krzykliwy (*Clanga pomarina*) które objęte są szczególną troską. Głównym zagrożeniem dla rezerwatu jest spadek poziomu wód gruntowych oraz potencjalnie zmiana sposobu użytkowania terenów przyległych z użytków zielone na grunty orne. Rezerwat nie jest wykorzystywany turystycznie lub rekreacyjnie ze względu na swoją niewielką atrakcyjność dla przeciętnego turysty. W roku 2008 omawiany rezerwat przyrody włączono do sieci Natura 2000 pod podobnie brzmiącą nazwą „Górkowski Las”.

Obecnie obowiązuje plan ochrony powołany na podstawie Rozporządzenia Nr 26/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 8 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Las Górkowski" (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 148, poz. 2787).

Działania ochronne mają na celu między innymi:

- Kształtowanie warunków wodnych
- Zapobieganie nadmiernemu przesuszeniu torfowiska
- Utrzymanie zbiorowisk łąkowych – usunięcie samosiewów olchy z fitocenozy łąkowej
- Monitoring zmian zachodzących na skutek wdrażania plany ochrony

3.3.4 Rezerwat przyrody Mierzeja Sarbska

Rezerwat został utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 10.11.1976 (Monitor Polski, 8 grudnia 1976 r. Nr 42, poz. 206). Zajmuje powierzchnię 546,95 ha, z czego w Nadleśnictwie Lębork – 508,97 ha. Pozostała część powierzchni rezerwatu znajduje się na gruntach Urzędu Morskiego w Gdyni i Słupsku.

Celem rezerwatu jest zachowanie obecnych borów bażynowych oraz muraw napiaskowych na wydmach, umożliwienie samorzutnych, dynamicznych przemian istniejących układów ekologicznych i odtworzenie składu gatunkowego i struktury lasu brzożowo-dębowego.

Zlokalizowany jest na wąskim (700-800m) pasie łądu tzw. mierzei, pomiędzy południowym brzegiem Morza Bałtyckiego a północnym brzegiem Jeziora Sarbsko. Mierzeja jest wytworem akumulacyjnej pracy morza. Początek tego procesu miał miejsce ok. 5500 lat p.n.e., kiedy to

nastąpiła transgresja Bałtyku i wody morskie wlały się na południe od dzisiejszej linii brzegowej. Przypuszcza się, że aż do okolic Nowęcina. W okresie subborealnym postęp transgresji uległ spowolnieniu. Morze odstępowało z zajętych już pozycji, a poziom wody obniżył się o 3 m. W efekcie powstała nowa morska linia brzegowa, przymorskie jezioro oraz rozdzielająca je mierzeja. Większość rezerwatu pokrywają głównie różne postaci zespołu boru bażynowego (*Empetro nigri- Pinetum*). W zagłębieniach rezerwatu wykształciły się zanikające i nieliczne stanowiska w Polsce mokre wrzosowiska wierzbowo-wrzoścowe. Na terenie rezerwatu występują aktualnie ponad 340 gatunków roślin naczyniowych z których część objęta jest prawną ochroną. Do najważniejszych roślin chronionych należą: woskownica europejska (*Myrica gale*), fiołek torfowy (*Viola epipsila*), przygiętka brunatna (*Rhynchospora fusca*), wetnianeczka darniowa (*Trichophorum cespitosum*), rosziczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), rosziczka długolistna (*Drosera anglica*), rosziczka pośrednia (*Drosera intermedia*) oraz Inica wonna (*Linaria odora*). Głównym zagrożeniem dla rezerwatu jest zahamowanie procesów, które utworzyły dzisiejsze wartości przyrodnicze rezerwatu i jego różnorodność biologiczną oraz duża presja turystyczna. Jest udostępniony do zwiedzania.

Rezerwat nie posiada zatwierdzonego planu ochrony. Ustanowione zostały jedynie zadania ochronne na lata 2013 – 2023.

Zadania ochronne na obszarze rezerwatu Mierzeja Sarbska mają na celu między innymi:

- Stopniowe usuwanie nasadzeń sosny i kosodrzewiny z siedlisk wydmych
- Usuwanie młodych osobników drzew pojawiających się w zagłębieniach międzywydmowych
- Cięcia pielęgnacyjne zmniejszające zwarcie drzew pochodzących z nasadzeń oraz poprawę warunków dla rozwoju wszystkich warstw lasu
- Ukierunkowanie ruchu turystycznego w rezerwacie poprzez oznaczenie, przygotowanie i utrzymanie szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego

3.3.5 Rezerwat przyrody Nowe Wicko

Rezerwat został utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 18.05.1984, § 13 (M.P. Nr 15 z 1984r., poz. 108) które zostało dopełnione poprzez Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nowe Wicko”. Chroniony obszar znajduje się na terenie leśnictwa Wrzeście w obrębie Łeba i zajmuje powierzchnię 24,45 ha. W roku 2011 został przejęty w stan posiadania Nadleśnictwa z Starostwa Powiatowego w Lęborku.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zarastającego jeziora z naturalnymi zespołami roślinnymi oraz stanowiska woskownicy europejskiej (*Myrica gale*) na południowo - wschodniej granicy zasięgu. Z najciekawszych gatunków tu występujących należy wyróżnić ponadto objętego ochroną ścisłą kruszczyka błotnego (*Epipactis palustris*) oraz objętego ochroną częściową bobrka trójlistkowego (*Menyanthes trifoliata*). Głównym zagrożeniem jest spływ wód eutroficznych z okolicznych użytków zielonych i pól.

Nie posiada planu ochrony. Na dzień opracowania jest on sporządzany.

3.4 Parki krajobrazowe

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych walorów w warunkach zrównoważonego rozwoju (art. 16 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). W Polsce wyznaczono 126 parków krajobrazowych, które łącznie zajmują powierzchnię 2,6 mln ha². W województwie pomorskim istnieje 9 parków (w tym dwa parki częściowo poza granicą woj. pomorskiego) o łącznej powierzchni 167 855 ha (według stanu na 31 grudnia 2021 roku³).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork obecnie nie występuje żaden park krajobrazowy.

Natomiast ponad 20 lat temu pojawiła się koncepcja utworzenia parku krajobrazowego. Proponowana nazwa to „Lęborski Park Krajobrazowy”. Na omawianym terenie miałyby obejmować grunty na południe od trasy nr 6 (Lębork – Słupsk). Głównie chodzi o lasy porastające wysoczyznę morenową Pojezierza Kaszubskiego. Ponadto w granicach parku miałyby się znaleźć miejscowości Małoszyce, Dziecholino, Lubowidz wraz z Jeziorem Lubowidzkim, Bąkowo oraz południowa część Pogorzelic. Zarys granic proponowanego parku został przedstawiony w pracy *„Identyfikacja struktury przyrodniczej i dziedzictwa kulturowego oraz koncepcja przestrzenna ich ochrony i kształtowania w województwie pomorskim”*⁴.

Utworzenie parku krajobrazowego następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, której projekt wymaga uzgodnienia z właściwą miejscowo Radą Gminy oraz właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

3.5 Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych (art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Obszary chronionego krajobrazu są mało restrykcyjną formą ochrony przyrody, nastawioną głównie na działalność rekreacyjną. Obszary te obejmując cenne z przyrodniczego punktu widzenia tereny, pełnią rolę ekologicznego łącznika pomiędzy wszystkimi formami ochrony przyrody, układając się w rezultacie w system obszarów chronionych.

Działalność gospodarcza podlega tylko niewielkim ograniczeniom. Obowiązują między innymi zakaz wnoszenia obiektów szkodliwych dla środowiska i niszczenia środowiska naturalnego. Ograniczenia gospodarowania na tych obszarach dotyczą głównie tych form, które są zagrożeniem dla stałości przyrody.

² Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2022”, Warszawa 2022, str. 120

³ Rocznik Statystyczny Województwa Pomorskiego 2022, Gdańsk 2022, str. 19

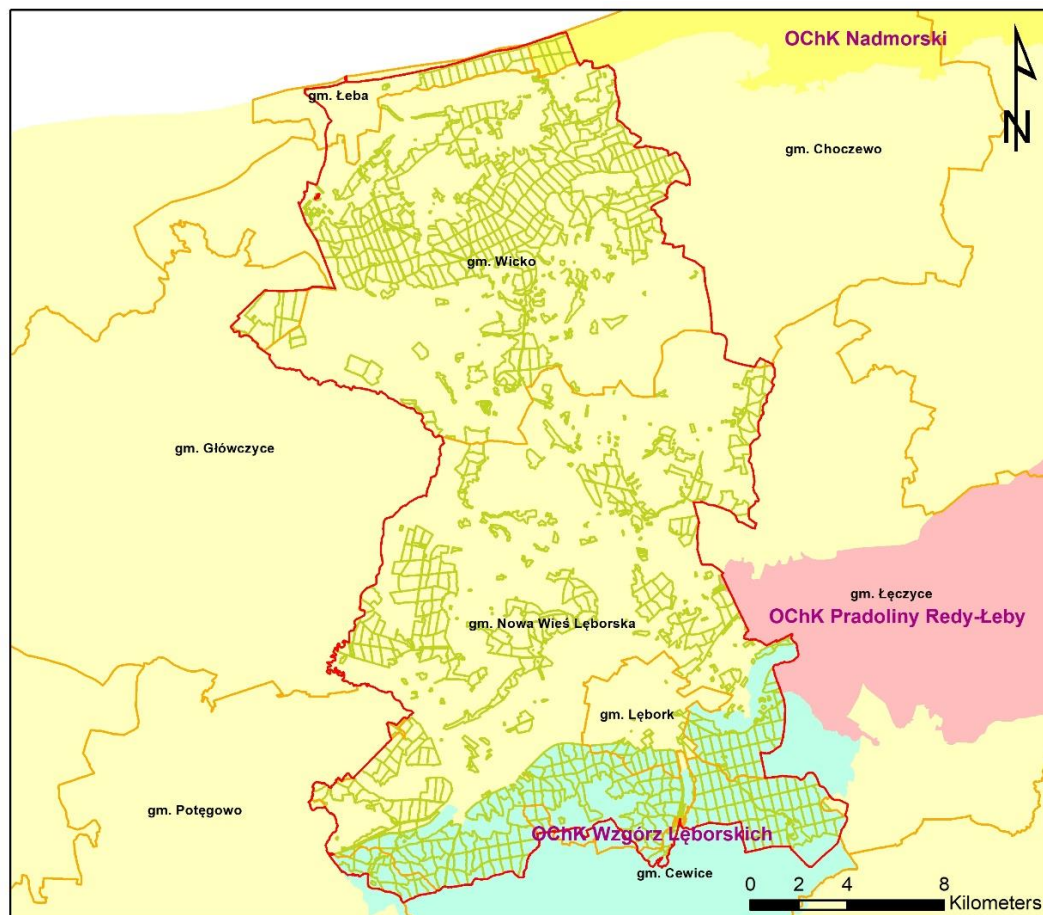
⁴ Kostarczyk A., Przewoźniak M. (praca zbiorowa), *„Identyfikacja struktury przyrodniczej i dziedzictwa kulturowego oraz koncepcja przestrzenna ich ochrony i kształtowania w województwie pomorskim”*, 2001

Reasumując należy podkreślić, że obowiązujące w nich ograniczenia i zalecenia nie mają większego wpływu na działalność gospodarczą Nadleśnictwa. Zwłaszcza, że na części obszarów chronionego krajobrazu przyznano lasom inne funkcje ochronne (np. glebochronne, wodochronne, sieć Natura 2000).

Według stanu na koniec 2021 r. na terenie Polski było 389 OChK o łącznej powierzchni 7 023,9 tys. ha⁵. Utworzenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały Sejmiku Województwa.

Nazwę, położenie, obszar, ustalenia dotyczące ochrony czynnej ekosystemów, zakazy wynikające z potrzeb ochrony oraz podmiot sprawujący nadzór nad Obszarem Chronionego Krajobrazu Nadmorskim i Pradoliny Redy-Łeby określa Uchwała Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2942), natomiast dla OChK Wzgórz Łębonskich dane te określa Uchwała nr 526/XLI/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Łębonskich (Dz. Urz. z 2022 r. poz. 1673).

Rozmieszczenie OChK w zasięgu Nadleśnictwa Lębork przedstawia Ryc. 12.

Ryc. 12 Obszary Chronionego Krajobrazu w granicach Nadleśnictwa Lębork z wyróżnieniem gruntów w PGL LP.

⁵ Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2022”, Warszawa 2022, str 121

3.5.1 OChK Nadmorski

Został utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń. Obszar ten obejmuje brzeg morski, zalesiony i bezleśny pas wydm ciągnących się wzdłuż wybrzeża, a we wschodniej części Równinę Błot Przymorskich i północne fragmenty sąsiadującej z nią Wysoczyzny Żarnowieckiej. Podstawowym walorem jest tu zachowany naturalny układ stref krajobrazowych.

Wśród ważniejszych zagrożeń wymienia się intensywną i niezorganizowaną rozbudowę infrastruktury turystycznej, nadmierną presję ruchu turystycznego i zaburzenie stosunków wodnych na terenie Bielawskich Błot (melioracje odwadniające).

Powierzchnia całkowita OChK Nadmorskiego wedle Uchwały nr 259/XXIV/16 sejmiku województwa pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim wynosi 14940,00 ha lecz z części jego terenu na mocy Uchwały nr 424/XXXV/21 sejmiku województwa pomorskiego z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie Bielawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu został utworzony Bielawski OChK a więc z powierzchni geometrycznej przyjęto, że OChk Nadmorski ma powierzchnie 11049,90 ha. Na dzień opracowania nie opublikowano uchwały zmieniającej jego powierzchnie.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork znajduje się 228,23 ha z czego 208,84 ha na jego terenie.

3.5.2 OChK Pradoliny Redy - Łeby

Został utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń.

Cechuje się nagromadzeniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Obejmuje dno pradoliny rzecznej, stanowiące największą tego typu jednostkę w województwie, oraz zbocza krawędzi Wysoczyzny Żarnowieckiej i Pojezierza Kaszubskiego. Charakteryzuje go bardzo silnie urozmaicona rzeźba terenu, obecność dużych i stosunkowo dobrze zachowanych kompleksów leśnych i bardzo cennych geobotanicznie zbiorowisk łąkowych oraz szuwarowych w rejonie wytopiskowego jeziora Orle. Walory tego obszaru są rangą zbliżone do wartości Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

Powierzchnia całkowita OChK Pradoliny Łeby – Redy wynosi 19516,00 ha, z czego 22,77 ha znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork, a 13,46 ha na jego terenie.

3.5.3 OChK Wzgórz Lęborskich

Został utworzony na podstawie Uchwały Nr X/42/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku z dnia 8 grudnia 1981 r. dotycząca utworzenia Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" oraz obszarów krajobrazu chronionego.

Obszar ten obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz wzgórz wysoczyzny morenowej porożcinanej dolinami erozyjnymi, charakteryzujące się unikatowymi walorami przyrodniczymi i fizjonomicznymi, wartościowe ze względu na walory krajobrazowe i możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnioną funkcją korytarza ekologicznego, łączącego otoczenie dolin łupawy i łęby. Celem ochrony jest zachowanie w stanie niezmienionym naturalnego krajobrazu połączy terenów leśnych poprzecinanych enklawami pól uprawnych i dolin rzecznych oraz zachowanie i wzmocnienie ciągłości przestrzennej i ekologicznej korytarza ekologicznego.

Powierzchnia całkowita OChK Wzgórz Lęborskich wynosi 23960,01 ha, z czego 7518,74 ha znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork a 5886,38 ha na jego terenie.

We wszystkich wymienionych powyżej OChK obowiązują zakazy zawarte w Ustawie o Ochronie Przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (Tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1098) (Art. 24). Zakazy te dotyczą:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo

wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;

- 9) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

3.6 Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Zapisy ustawy o ochronie przyrody mają zastosowanie do pomników przyrody oraz do stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. Pomnik przyrody podlega ochronie nawet w momencie zamarcia. Jedynie Rada Gminy może znieść tą formę ochrony przyrody w drodze uchwały (Art. 44 ust 3 Ustawy o ochronie przyrody). Nawet żywy, istniejący pomnik przyrody w uzasadnionych przypadkach Rada Gminy w drodze uchwały może zlikwidować (Art. 44 ust 3 Ustawy o ochronie przyrody).

Do weryfikacji ilościowej pomników przyrody znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Lębork uwzględniono stany ilościowe pomników według powołań prawnych, wymienionych w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody - GDOŚ (<http://crfop.gdos.gov.pl/>), dane taksacyjne oraz zestawienie weryfikacyjne przygotowane przez Nadleśnictwo Lębork.

Obiekty zlokalizowane bezpośrednio na terenach pod zarządem Lasów Państwowych zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 12. Wykaz pomników przyrody na terenie Nadleśnictwa Lębork

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja			Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Smółki 1973)		
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek					Obwód (cm)	Wysokość (m)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	445	Darżewo	129n	Nowa Wieś Lęborska	Pogorzelice	402	drzewo	dąb szypułkowy	220	420	30	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2
2	446	Darżewo	129t	Nowa Wieś Lęborska	Pogorzelice	402	drzewo	dąb szypułkowy	220	590	31	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	zarządzenie wojewody podaje błędną lokalizację – oddz. 224i	2
3	444	Darżewo	130j	Nowa Wieś Lęborska	Pogorzelice	403	grupa 3 drzew	dąb szypułkowy	220	319, 316, 368	30, 30, 32	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		3, 3, 3
4	448	Darżewo	231a	Potęgowo	Runowo	231	drzewo	dąb szypułkowy	280	369	28	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		1

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Smółki 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
5	447	Darżewo	231g	Potęgowo	Runowo	231	drzewo	dąb szypułkowy	-	563	25	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		3
6	451	Darżewo	234t	Potęgowo	Runowo	234/3	grupa 3 drzew	buk zwyczajny	220	540, 353, 360	29, 34, 34	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2, 1, 2
7	449	Darżewo	296d	Potęgowo	Runowo	296	drzewo	dąb szypułkowy	160	705	28	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		3
8	450	Darżewo	297a	Potęgowo	Runowo	297	drzewo	dąb szypułkowy	270	540	20	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	drzewo martwe, posusz	5
9	423	Janowice	356 a	Nowa Wieś Lęborska	Janowiczki	371	drzewo	dąb szypułkowy	190	467	28	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja						Opis obiektu						Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Smolki 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
10	424	Janowice	368 i	Nowa Wieś Lęborska	Niebędzino	394	drzewo	buk zwyczajny	170	410	33	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		3		
11	425	Janowice	371 a	Nowa Wieś Lęborska	Niebędzino	398	drzewo	dąb szypułkowy	190	448	30	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2		
12	650	Łebień	281a	Nowa Wieś Lęborska	Krepa Kaszubska	642	drzewo	lipa drobnolistna	-	472	31	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		1		
13	111	Nowa Wieś	311b	Nowa Wieś Lęborska	Nowa Wieś Lęborska	1283	głaz narzutowy	-	-	1625	1,5	Orzeczenie nr 276 Prezydium WRN Wydz. RIL w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	brak danych				
14	116	Stęknica	120 h	Wicko	Charbrowo	662	grupa 3 drzew	dąb szypułkowy	270	307, 417, 316	26, 26, 21	Orzeczenie nr 281 Prezydium WRN Wydz. RIL w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 6 poz. 31 z dn. 09.04.1971		1, 2, 2		

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja						Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Smólski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
15	115	Stęknica	120 h	Wicko	Charbrowo	662	grupa 4 drzew	dąb szypułkowy	210	332, 240, 396, 394 (wywrot)	13, 9, 16, 12(długość)	Orzeczenie nr 280 Prezydium WRN Wydz. Ril w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 6 poz. 31 z dn. 09.04.1971	jeden wywrot, jeden posusz	4, 5, 3, 5	
16	666	Stęknica	120 h	Wicko	Charbrowo	662	grupa 2 drzew	dąb szypułkowy	210	287, 382	30, 30	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2, 1	
17	663	Stęknica	121 b	Wicko	Charbrowo	663	drzewo	dąb szypułkowy	250	430	25	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2	
18	664	Stęknica	121 c	Wicko	Charbrowo	663	drzewo	sosna zwyczajna	160	306	19	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2	
19	117	Stęknica	164 d	Wicko	Charbrowo	676	drzewo	sosna zwyczajna	165	360	26	Orzeczenie nr 282 Prezydium WRN Wydz. Ril w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 6 poz. 31 z dn. 09.04.1971		3	

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja						Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Smdski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
20	665	Stęknica	164 d	Wicko	Charbrowo	676	grupa 2 drzew	modrzew europejski	165	310, 270	35, 39	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		4, 3	
21	118	Stęknica	165 a	Wicko	Charbrowo	677	grupa 2 drzew	dąb szypułkowy	250	484, 380	25, 13	Orzeczenie nr 283 Prezydium WRN Wydz. RiL w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 6 poz. 31 z dn. 09.04.1971		3, 3	
22	667	Stęknica	55 h	Wicko	Żarnowska	446	drzewo	dąb szypułkowy	-	577	14	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	drzewo powalone w 2014 r.	5	
23	632	Strzeszewo	205 g	Wicko	Bargędzino	241	drzewo	buk zwyczajny	180	386	30	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		3	
24	631	Strzeszewo	219 k	Wicko	Bargędzino	257	drzewo	dąb szypułkowy	210	561	35	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2	

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja						Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Smółski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
25	629	Strzeszewo	222 c	Wicko	Wojciechowo	307	drzewo	buk zwyczajny	190	465	34	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		3	
26	630	Strzeszewo	224 g	Wicko	Roszczyce	76	drzewo	buk zwyczajny	170	526	31	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2	
27	633	Strzeszewo	227 f	Wicko	Wojciechowo	311	grupa 2 drzew	buk zwyczajny	-	412, 440	36, 32 (długość)	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	jeden buk powalony w 2016 r.	3, 5	
28	627	Strzeszewo	229 h	Wicko	Roszczyce	77	drzewo	buk zwyczajny	-	710	27	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	buk o 5 pniach, 2 z nich odłamane, dokładny pomiar obwodu niemożliwy ze względu na rozłamanie pnia	3	

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja						Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Smólski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
29	628	Strzeszewo	229 h	Wicko	Roszczyce	77	drzewo	buk zwyczajny	-	570	27	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	buk o 7 pniach, 2 z nich odłamane, dokładny pomiar obwodu niemożliwy ze względu na rozłamanie pnia	4	
30	641	Strzeszewo	66 n	Wicko	Ulinia	204	drzewo	dąb szypułkowy	250	569	26	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	dąb „Arkadiusz”	2	
31	640	Strzeszewo	73 s	Wicko	Ulinia	216	drzewo	dąb szypułkowy	190	477	29	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		1	
32	120	Strzeszewo	74 a	Wicko	Ulinia	217	grupa 3 drzew	buk zwyczajny	160	408+260, 300, 530	37, 7, 5	Orzeczenie nr 285 Prezydium WRN Wydz. Ril w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 6 poz. 31 z dn. 09.04.1971	obecnie jedno pełnowartościowe drzewo, jeden pień i dwa złamane drzewa na wysokości 5 i 7 metrów	3, 5, 5	

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Smólski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
33	642	Strzeszewo	97 d	Wicko	Ulinia	223	drzewo	dąb szypułkowy	160	284+274 +250	29	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	dąb o 3 odnogach	2
34	653	Wrzeście	234 g 234 h	Wicko	Maszewko	158	grupa 3 drzew grupa 4 drzew	dąb szypułkowy	310	357, 370, 373 399 - wywrot, 387, 456, 427 - martwe	30 30 (długość), 33, 29, 28	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	grupowy pomnik przyrody, pod jednym numerem, na terenie 2 wydzieleni; dwa dęby martwe (posusz i wywrot)	2, 2, 2 5, 2, 2, 5
35	643	Wrzeście	234 i	Wicko	Maszewko	157	drzewo	buk odmiana purpurowa	180	358	33	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za 39pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2
36	644	Wrzeście	234 i	Wicko	Maszewko	157	drzewo	daglezia	120	332	37	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Szmolski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
37	645	Wrzeście	234 i	Wicko	Maszewko	157	drzewo	kasztan jadalny	120	410	24	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995	drzewo uszkodzone w wyniku podpalenia	4
38	648	Wrzeście	238 c	Wicko	Wrzeście	551	drzewo	buk zwyczajny	120	534	32	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		3
39	655	Wrzeście	238 i	Wicko	Wrzeście	39/6	drzewo	jesion wyniosły	120	710	38	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2
40	657	Wrzeście	238 i	Wicko	Wrzeście	39/6	drzewo	buk zwyczajny	120	385	36	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		3

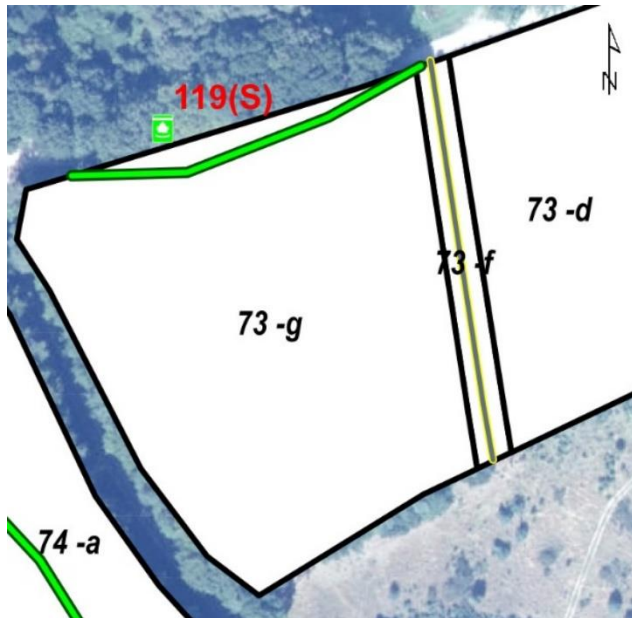
Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniaka, Smólski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
41	658	Wrzeście	238 i	Wicko	Wrzeście	39/6	grupa 2 drzew	buk zwyczajny	120	309, 377	34, 32	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		2, 3
42	651	Wrzeście	251 o	Wicko	Białogarda	323	drzewo	dąb szypułkowy	-	424	30	Rozporządzenie nr 51/95 Wojewody Słupskiego z dnia 28 sierpnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WS Nr 27 poz. 121 z dn. 04.09.1995		1

Fot. 2 Dąb szypułkowy „Arkadiusz” o numerze 641 na terenie Leśnictwa Strzeszewo (fot. D. Krasnopolski).

Podsumowując, na terenie Nadleśnictwa Lębork znajduje się 42 pomniki przyrody z czego: 30 pojedynczych drzew, 11 grup drzew i 1 głąz narzutowy. Jeden z pomników (nr. 653) znajduje się na terenie dwóch wydzieleń. W Programie Ochrony Przyrody na lata 2013 – 2022 zostało

wymienione 44 pomniki. Różnica ta wynika z tego że pomnik o numerze 649 znajdujący się na terenie Leśnictwa Wrzeście w wydzielaniu 238c uległ całkowitemu rozkładowi. Pomnik nr 119 znajdujący się w bliskiej odległości granicy Leśnictwa Strzeszewo nie został uwzględniony gdyż według ewidencji gruntów i budynków znajduje się on poza terenem Nadleśnictwa Lębork co przedstawia Ryc. 13.

Ryc. 13 Położenie pomnika o numerze 119

W sprawie usunięcia z wykazu Nadleśnictwa wyżej wymienionych pomników przyrody Nadleśnictwo Lębork złożyło pismo do Rady Gminy. Na dzień opracowania Rada Gminy nie wydała stosownej uchwały.

Wymienione pomniki przyrody zgodnie z art. 45. ustawy o ochronie przyrody podlegają pewnym ograniczeniom.

Zakazy związane z pomnikami przyrody, stanowiskami dokumentacyjnymi, użytkami ekologicznymi i zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi zabraniają:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych.

Fot. 3 Dąb szypułkowy o numerze 642 na terenie Leśnictwa Strzeszewo (fot. D. Krasnopolski).

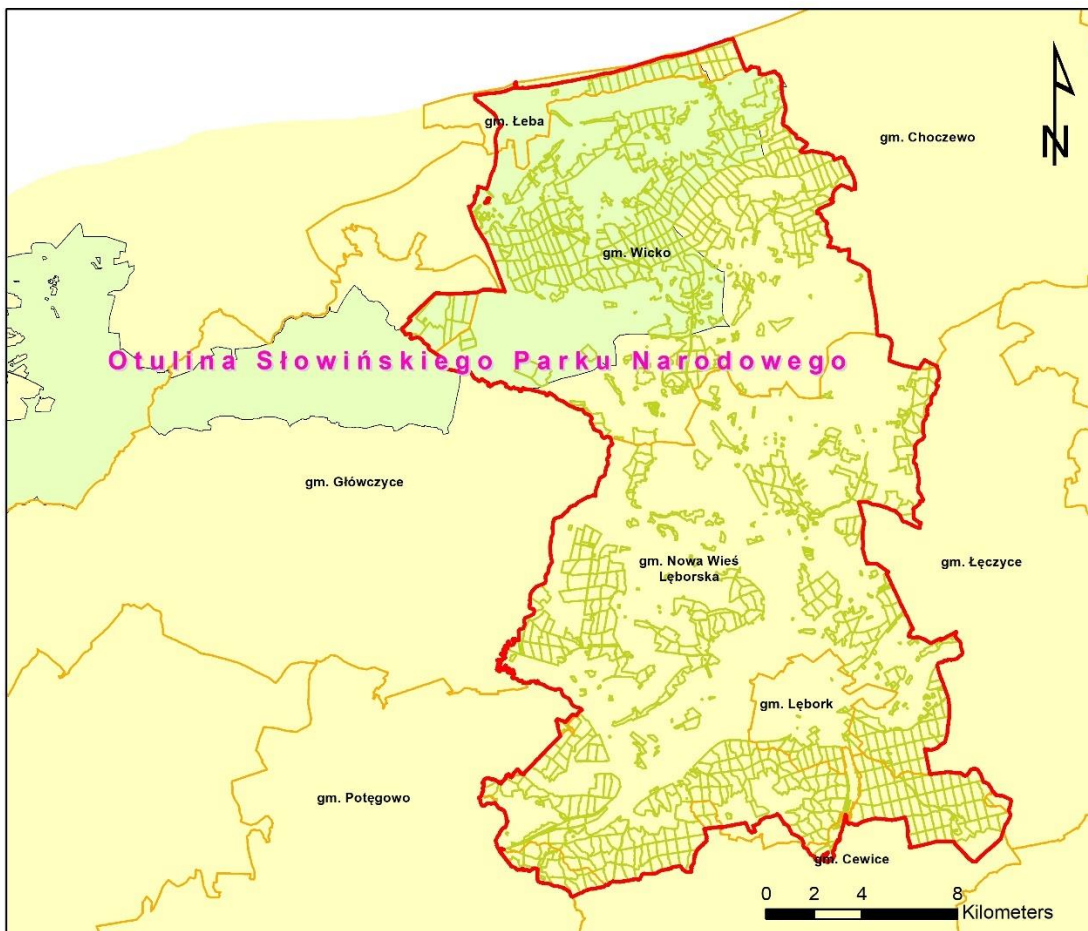

3.7 Otulina Słowińskiego Parku Narodowego

Otulina Słowińskiego Parku Narodowego to strefa ochronna z nim granicząca. Wyznaczono ją indywidualnie dla tej formy ochrony przyrody - w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Obowiązująca ustawa o ochronie przyrody⁶ stanowi, że dla parków narodowych istnieje obowiązek wyznaczania otuliny. Inaczej niż dla parków krajobrazowych i rezerwatów – tam tylko dopuszcza się taką możliwość. Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji dla otulin parku narodowego są ustanawiane zgodnie z Planem Urządzenia Lasu po uzgodnieniu z dyrektorem parku narodowego natomiast dla otulin rezerwatów po uzgodnieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska.

Na gruntach Nadleśnictwa Lębork Otulina Słowińskiego Parku Narodowego zajmuje 4844,33 ha.

Ryc. 14 Otulina Słowińskiego Parku Narodowego w granicach Nadleśnictwa Lębork z wyróżnieniem gruntów w PGL LP.

⁶ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody z późn. zmianami, Art. 11, pkt.1 (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)

3.8 Stanowiska dokumentacyjne

Zgodnie z Art. 41. 1. Ustawy o ochronie przyrody stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2021r. w Polsce było 182 stanowisk dokumentacyjnych o łącznej powierzchni 993,0 ha.⁷

Na gruntach Nadleśnictwa Lębork stanowiska dokumentacyjne nie występują.

3.9 Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Ustanowienie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego w Polsce na koniec 2021r. utworzono 329 zespołów przyrodniczo – krajobrazowych o łącznej powierzchni 118,1 tys. ha⁸.

Na gruntach Nadleśnictwa Lębork ta forma ochrony przyrody nie występuje.

3.10 Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania (art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Według danych za rok 2021 na terenie Polski znajduje się 8323 użytki ekologiczne, których powierzchnia wynosi 55,2 tys. ha⁹.

Na gruntach Nadleśnictwa Lębork do tej pory nie wyznaczono żadnego użytku ekologicznego.

3.11 Chronione i zagrożone gatunki roślin, zwierząt i grzybów

Na podstawie prac inwentaryzacyjnych oraz planów ochrony rezerwatów, parków krajobrazowych, standardowych formularzy danych obszarów Natura 2000, danych

⁷ Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2022”, Warszawa 2022, str. 125

⁸ Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2022”, Warszawa 2022, str. 126

⁹ Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2022”, Warszawa 2022, str. 125

z Nadleśnictwa i z powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej, opracowań i publikacji naukowych została sporządzona lista gatunków chronionych i zagrożonych występujących na terenie Nadleśnictwa Lębork.

Obowiązującymi aktami prawnymi w sprawie ochrony gatunkowej roślin i grzybów są Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów oraz Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2020 poz. 26). W stosunku do poprzednio obowiązujących rozporządzeń zaszły dość duże zmiany w statucie ochronnym wielu gatunków. Zostały one uwzględnione w zestawieniach, znajdujących się w Załączniku I *Lokalizacja chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz stref ochrony gatunkowej* do Programu Ochrony Przyrody, stanowiącym osobne opracowanie.

Łącznie na terenie Nadleśnictwa Lębork występuje 245 gatunków objętych ochroną gatunkową (Tabela 13).

Tabela 13 Zestawienie liczbowe chronionej fauny, flory oraz grzybów w Nadleśnictwie Lębork.

Grupa systematyczna	Sumaryczna ilość gatunków (w tym objęte ochroną ścisłą i częściową - OS/OC)	Gatunki Natura 2000
Mszaki	4(0/4)	-
Paprotniki	5(1/4)	4
Nasienne	28(12/16)	1
Grzyby i grzyby zlichenizowane	5(2/3)	-
Minogi	3(1/2)	3
Ryby	5(0/5)	5
Owady	7(4/3)	4
Płazy	9(4/5)	7
Gady	6(1/5)	3
Ptaki	155(149/6)	76
Ssaki	18(7/11)	10
Razem	245(181/64)	113

3.12 Strefy ochrony zwierząt

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska powołuje dla wskazanych gatunków zwierząt strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Gatunki, których to dotyczy, określa załącznik 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.). Podkreślić należy, iż stanowisko gatunku podlega ochronie strefowej z momentem rozpoczęcia procedury przez RDOŚ. Oznacza to, że potencjalne strefy będące w fazie projektu muszą spełniać rygory ochrony takie same jak strefy już powołane decyzją RDOŚ. Zatem z chwilą rozpoczęcia projektowania

strefy dla zgłoszenia o gniazdowaniu gatunku, gospodarka leśna podlega ograniczeniom zgodnym z Rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.).

Tabela 14 Wymogi stref ochrony miejsca rozrodu bielika, kani rudej i orlika krzykliwego

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Strefa ochrony całorocznej w promieniu	Strefa ochrony okresowej w promieniu	Okresowy termin ochrony
1	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	do 200 m od gniazda	do 500 m od gniazda	01.01-31.07
2	Kania ruda	<i>Milvus migrans</i>	do 100 m od gniazda	do 500 m od gniazda	01.03-31.08
3	Orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina</i>	do 100 m od gniazda	do 500 m od gniazda	01.03-31.08

Strefy ochrony bielika zostały wyznaczone na mocy decyzji Rozporządzenia Nr 5/2003 Wojewody Pomorskiego z dnia 20.02.2003 r., Decyzji Wojewody Pomorskiego z dnia 07.03.2005 r. (ŚR/Ś-VII-6631-5a/20/2005), Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28.03.2014 r. (RDOŚ-Gd-PNII-6442.2c.2013.EK.3) oraz Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18.03.2022 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.1.2022.EK.2).

Strefy ochrony kani rudej zostały wyznaczone na mocy Decyzji Wojewody Pomorskiego z dnia 28.03.2007 r. (ŚR/Ś.VII.EK/6631-6-10/2007), Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18.12.2008 r. (RDOŚ-22-PN.II-6631-6-3/2008/ek). W związku z brakiem zasiedlenia strefy w Leśnictwie Darzewo (oddział 30) została ona zlikwidowana na mocy Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18.03.2022r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.1.2022.EK.2). Ponadto Nadleśnictwo Lębork zaproponowało nową strefę dla kani w Leśnictwie Łebień.

Strefy ochrony orlika krzykliwego zostały wyznaczone na mocy Decyzji Wojewody Pomorskiego z dnia 28.03.2007 r. (ŚR/Ś.VII.EK/6631-6-11/2007), Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18.12.2008 r. (RDOŚ-22-PN.II-6631-6-2/2008/ek) która została zaktualizowana Decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18.03.2022 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.1.2022.EK.2). W związku z brakiem zasiedlenia strefy w Leśnictwie Darzewo (odz. 232) została ona zlikwidowana na mocy Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 16.11.2018 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.28.2018.APO.2).

Z uwagi na brak zasiedlenia strefy przez bociana czarnego w Leśnictwie Leśnice (oddział 290), została ona zlikwidowana na mocy Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18.10.2022 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.3.2021.EK.3).

Planowane użytkowanie oraz powierzchnie z podziałem na typ ochrony w obszarze strefy zawiera *Załącznik I do POP*.

W strefach ochrony okresowej zaprojektowano zabiegi pielęgnacyjne na powierzchni 33,25 ha, cięcia odnowieniowe w rębniach złożonych – 0,83 ha, oraz odnowienia – 1,64 ha.

Planowane prace związane z wycinką drzew w strefie ochrony okresowej mogą być wykonywane wyłącznie poza okresem ochronnym. Cięcia rębne w strefach ochrony okresowej gatunków chronionych powinny być rozłożone w czasie w taki sposób, by w jednym sezonie poza lęgowym cięcia prowadzić na jednym pasie zrębowym na raz, ewentualnie na dwóch mniejszych powierzchniowo. Pozwoli to na stopniowe wprowadzania zmian w siedlisku danego gatunku. Nie

należy prowadzić prac rębnych, w tym odnowieniowych, w jednym czasie z różnych kierunków wokół gniazda.

W strefach ochrony całorocznej nie zaplanowano żadnych zabiegów.

Przy wykonywaniu prac leśnych wskazane jest wykonywanie ich poza okresem lęgowym ptaków i wychowy młodych, najlepiej w terminie od 16 października do końca lutego z zachowaniem drzew martwych, zamierających i dziuplastych oraz drewna martwego w postaci posuszu gatunków liściastych, kłód i gałęzi (o ile takie występują na przedmiotowym terenie, w miejscach gdzie nie zagraża to bezpieczeństwu publicznemu).

3.13 Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody

Wszystkie zaproponowane do ochrony obiekty wymagają opracowania dokumentacji według wymogów prawnych, a następnie zatwierdzenia przez odpowiedni organ lub instytucję (Radę Gminy, Sejmik Wojewódzki, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Ministra właściwego ds. ochrony środowiska, Radę Ministrów, Parlament RP). Sejmik wojewódzki ustanawia Obszary Chronionego Krajobrazu, rada ministrów wydaje decyzje w przypadku projektowanych obszarów Natura 2000, parlament zatwierdza parki narodowe. W rozporządzeniach powołujących obiekty należy określić szczegółowe wytyczne konserwatorskie gwarantujące zachowanie walorów przyrodniczych tych obszarów.

Na terenie Nadleśnictwa Lębork nie przewiduje się w najbliższym czasie tworzenia nowych form ochrony przyrody.

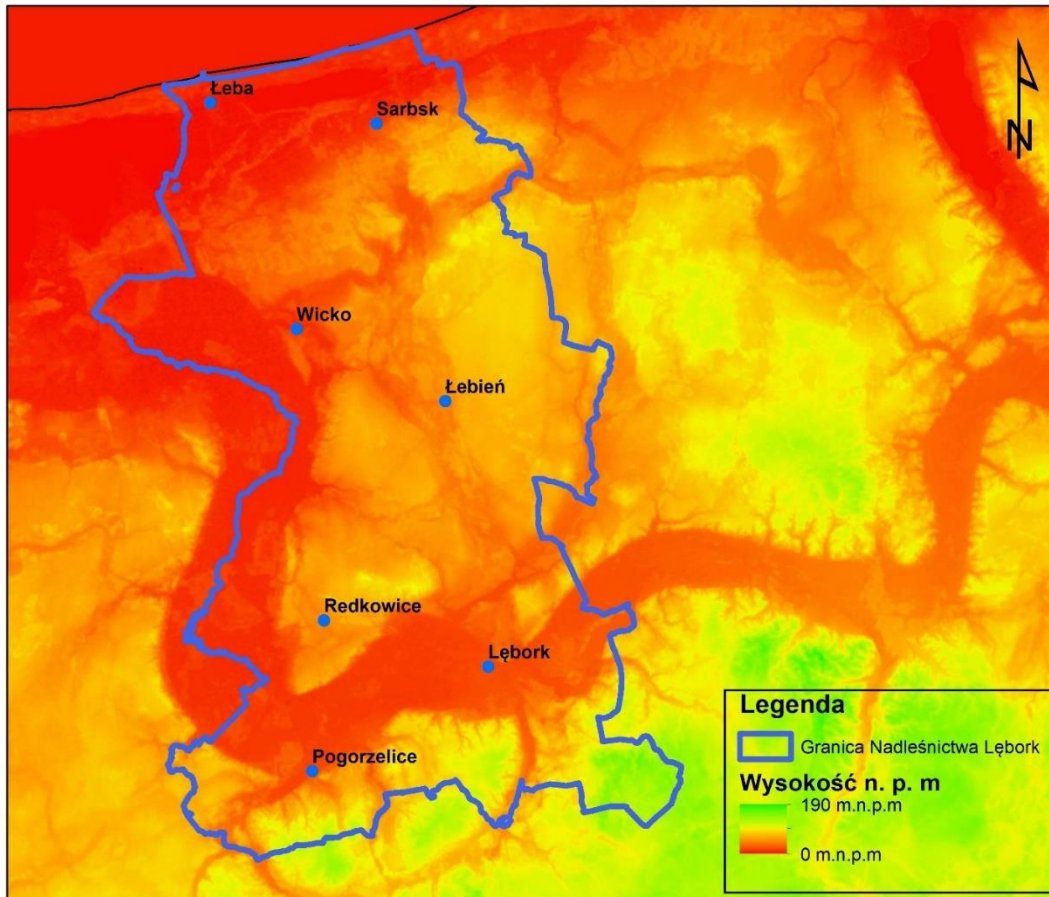
Nadleśnictwo Lębork na bieżąco monitoruje i zgłasza stwierdzenia gatunków zwierząt wymagających ustalenie stref ochrony, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania – wymienione w załączniku nr 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.).

W styczniu 2021 r. do Komisji Europejskiej przekazano propozycję korekty granic obszaru, zaakceptowaną uchwałą RM w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000” (M.P. z 2021 r. poz 45). Tereny włączane w granice obszaru Natura 2000 należy traktować jako proponowane obszary Natura 2000 – są one chronione na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i powinny być brane pod uwagę m. in. W trakcie autoryzacji planów i przedsięwzięć. Zmiany są uwidocznione w Geoserwisie GDOŚ w zakładce „Zmiany granic Natura 2000” (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>).

Zgodnie z tą uchwałą zmianie nie uległa żadna powierzchnia i zasięg obszaru Natura 2000 znajdującego się na terenie Nadleśnictwa Lębork.

4 WALORY PRZYRODNICZO-LĘSNE

4.1 Fizjografia Nadleśnictwa Lębork

Ryc. 15 Mapa hipsometryczna Nadleśnictwa Lębork na podstawie modelu SRTM (Shuttle Radar Topography Mission)

Powyższa mapa obrazuje zróżnicowanie wysokości terenu w Nadleśnictwie Lębork oraz pozwala zorientować się w położeniu wysokościowym Nadleśnictwa. Legenda została tak dobrana, by podkreślić znaczne różnice wysokości terenu między Pradolina Redy-Łeby (kolor czerwony), Pojezierzem Kaszubskim (przewaga koloru zielonego na południu zasięgu Nadleśnictwa), Wysoczyzną Żarnowiecką w północno-wschodniej części zasięgu Nadleśnictwa (z przewagą koloru żółtego) oraz Wybrzeżem Słowińskim na północy Nadleśnictwa (z przewagą koloru czerwonego).

Na terenie Nadleśnictwa Lębork wyróżniono następujące jednostki geologiczno-glebowe:

- a) **utwory akumulacji jeziornej:**
  - piaski, mułki, ropy jeziorne;
- b) **utwory akumulacji bagiennej:**
  - torfy,
  - mursze;
- c) **utwory akumulacji lodowcowej:**

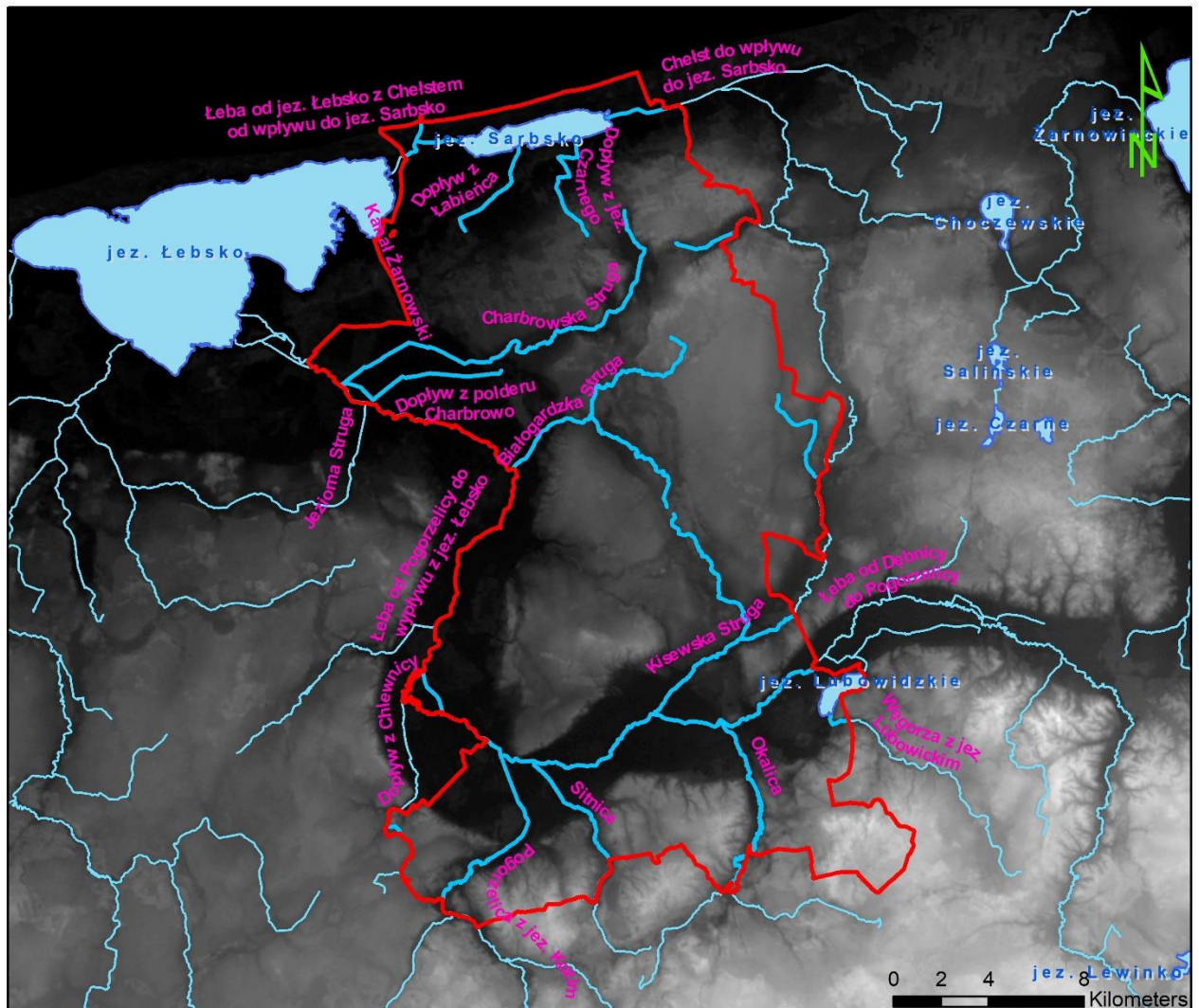

- piaski wodnolodowcowe,
  - gliny zwałowe,
  - piaski zwałowe,
  - iły zastoiskowe;
- d) utwory akumulacji rzecznej:**
- piaski rzeczne holoceniowe,
  - piaski rzeczne tarasów plejstoceniowych,
  - piaski stożków napływowych,
  - mady rzeczne,
  - piątki jeziorne;
- e) utwory akumulacji stokowej:**
- piaski i żwiry deluwialne;
- f) utwory akumulacji morskiej:**
- piaski morskie;
- g) utwory akumulacji eolicznej:**
- piaski pochodzenia eolicznego;
- h) utwory akumulacji stokowej:**
- utwory deluwialne;
- i) utwory antropogeniczne;**

4.1.1 Hydrografia

Obszar Nadleśnictwa Lębork położony jest w przeważającej części w zasięgu zlewni rzeki Łeby. W północnej części Nadleśnictwa niewielka część zasięgu terytorialnego należy do zlewni „Przymorze od Łeby do Lubiatówki”, gdzie wody opadowe spływają bezpośrednio do Morza Bałtyckiego.

Największy wpływ na warunki hydrologiczne tych terenów ma Łeba oraz jej dopływy – Charbrowska Struga, Pogorzelica, Sitnica, Okalica oraz Kisewska Struga. Po rzece Łebie oraz jej dopływie Kisewskiej Strudze biegnie część granicy zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa. Wymienione rzeki dość silnie meandrują, stwarzając – zwłaszcza na terenach leśnych – bardzo malowniczy krajobraz. Sieć cieków na omawianym terenie uzupełniają niewielkie strumienie spływające z okolicznych wysoczyzn (niekiedy tylko okresowo) oraz liczne kanały i rowy odwadniające dno pradoliny Łeby. Schemat przebiegu rzek i jeziora Nadleśnictwa Lębork przedstawiono na poniższym wyrysie.

Ryc. 16 Schemat przebiegu rzek oraz jeziora Nadleśnictwa Lębork.

Biorąc pod uwagę pojezierny charakter rzeźby terenu Nadleśnictwa Lębork stosunkowo niewiele jest tutaj naturalnych zbiorników wodnych. Większe jeziora są w zasadzie tylko dwa: Jezioro Sarbsko (628 ha) i Jezioro Lubowidzkie (159 ha). Ponadto występuje tu kilka jezior mniejszych (poniżej 10 ha) o charakterze „oczek” wytopiskowych.

Północna granica zasięgu Nadleśnictwa Lębork oparta jest o linię brzegową Morza Bałtyckiego. Podobnie, aczkolwiek w dużo mniejszej skali jest na części wschodniej granicy zasięgu terytorialnego, która biegnie brzegiem Jeziora Lubowidzkiego.

Znaczną część obniżeń wytopiskowych, dna rynien glacialnych i dolin rzecznych wypełniają torfowiska – często powierzchniowo odwodnione.

Wody podziemne

Na omawianym obszarze głębokość zalegania wód gruntowych waha się od 1 m w dolinach rzecznych, w otoczeniu jezior czy wytopisk do nawet 20 m p.p.t. na wysoczyznach morenowych. Średnia wynosi około 3 m p.p.t. i naśladuje ukształtowanie powierzchni terenu łagodząc nieco jej młodo glacialny charakter.

Zasilanie rozpoczyna się w okresie roztopowym (maximum – kwiecień), po czym następuje trwały trend spadkowy (minimum – październik) zwierciadła wód podziemnych. Wody te nie mają znaczenia użytkowego, ujmowane są jedynie przez studnie gospodarskie. Znaczne ograniczenie retencji podziemnej, głównie wskutek okresu wieloletniej suszy, prowadzi do zarastania jezior, przekształcania torfowisk turzycowo – mszystych w łąki dwukośne tzw. łąki grądowe a nawet wpływa negatywnie na wypadanie niektórych gatunków drzew. Ekstremalne stany odnotowano okolicach Lęborka w sierpniu 1959 roku (NW 276 cm) oraz w kwietniu 1979 roku (WW68 cm).

Przepływ wód podziemnych na terenie nadleśnictwa zachodzi generalnie z południa na północ, podlegając lokalnym modyfikacjom w sąsiedztwie dolin rzecznych i rynien, gdzie dochodzi do ich drenażu.

Ogólnie można stwierdzić, że tereny Nadleśnictwa należą do zasobnych w wodę.

4.2 Ekosystemy wodno-błotne

Ochrona obszarów wodno-błotnych jest istotna zarówno w skali lokalnej czy krajowej, jak również w ujęciu globalnym. Stanowi ona istotny wkład w osiągnięcie zrównoważonego rozwoju na świecie. Dokumentem sankcjonującym tę tezę jest Konwencja Ramsarska podpisana w Ramsarze 2 lutego 1971 roku. Dotychczas ratyfikowało ją 171 państw, które wyznaczyły 2372 obszary wodno-błotne. Polska jest stroną konwencji od 22 marca 1978 roku.

Konwencja definiuje obszary wodno-błotne jako: „tereny bagien, błot, torfowisk lub zbiorniki wodne, tak naturalne jak i sztuczne, stałe i okresowe, o wodach stojących lub płynących, słodkich, słonawych lub słonych, łącznie z wodami morskimi, których głębokość podczas odpływu nie przekracza sześciu metrów.”

Ekosystemy wodno-błotne to bardzo swoiste układy ekologiczne reprezentujące przez szerokie spektrum bioróżnorodności. Ekosystemy te posiadają wybitne właściwości akumulacyjne, gdyż w swoim wnętrzu gromadzą przez siebie wytworzone utwory geologiczne – torfy. Torfy zdolne są do magazynowania znacznej ilości wody, która kilkadziesiąt razy przekracza ciężar masy nagromadzonych torfów. Ekosystemy wodno-błotne odgrywają szczególną rolę w kształtowaniu środowiska przyrodniczego, polegającą np. na:

- regulowaniu stosunków wodnych;
- retencjonowaniu wód;
- ograniczaniu pożarów;
- magazynowaniu dużej ilości węgla i azotu, ograniczając przez to np. skutki efektu cieplarnianego;
- uczestniczeniu w obiegu pierwiastków, dzięki czemu poprawiają również jakość wód;
- zwiększaniu różnorodności biologicznej,
- zwiększaniu zróżnicowania siedlisk istotnych dla wielu zagrożonych gatunków

Tabela 15 Ekosystemy wodno-błotne w Nadleśnictwie Lębork.

Rodzaj powierzchni	Lębork		Łeba		Nadleśnictwo Lębork	
	Liczba	Pow. ha	Liczba	Pow. ha	Liczba	Pow. ha
1	2	3	4	5	6	7
Bagna Nieliterowane	115	14,09	157	17,86	272	31,95
Bagna literowane	40	33,92	30	37,41	70	71,33
Siedliska bagienne (Bb, BMb, LMb)	51	315,55	48	160,20	99	475,75
Siedliska olsowe (Ol, OIJ)	196	557,06	235	527,41	431	1084,47
Siedliska łąkowe (Lł)	15	16,00	7	6,55	22	22,55
Użytki ekologiczne na bagnie i wodach (E-N, E-Ws)	-	-	-	-	-	-
Jeziora	3	8,38	3	13,17	6	21,55
Kanał	3	0,71	2	0,17	5	0,88
Zbiorniki	4	1,32	1	0,14	5	1,46
Potok	0	0,00	10	2,28	10	2,28
Razem	427	947,03	493	765,19	920	1640,89

Tabela 16 Zestawienie źródeł na terenie Nadleśnictwa Lębork.

Lp.	Obręb	Adres leśny	Osobliwość przyrodnicza
1	Lębork	15-09-1-14-50 -b -00	ŹRÓDŁA
2	Lębork	15-09-1-14-53 -j -00	ŹRÓDŁA
3	Lębork	15-09-1-11-112 -f -00	ŹRÓDŁA
4	Lębork	15-09-1-12-127 -a -00	ŹRÓDŁA
5	Lębork	15-09-1-12-127 -d -00	ŹRÓDŁA
6	Lębork	15-09-1-12-128 -b -00	ŹRÓDŁA
7	Lębork	15-09-1-12-128 -i -00	ŹRÓDŁA
8	Lębork	15-09-1-14-179 -a -00	ŹRÓDŁA
9	Lębork	15-09-1-14-179 -f -00	ŹRÓDŁA
10	Lębork	15-09-1-14-181 -b -00	ŹRÓDŁA
11	Lębork	15-09-1-11-205 -b -00	ŹRÓDŁA
12	Lębork	15-09-1-14-234 -y -00	ŹRÓDŁA
13	Łeba	15-09-2-02-223 -a -00	ŹRÓDŁA
14	Łeba	15-09-2-07-250B -i -00	ŹRÓDŁA
15	Łeba	15-09-2-07-284 -n -00	ŹRÓDŁA

Naturalna sukcesja roślinności to rozciągnięty w czasie proces spontanicznego pojawiania się kolejnych, następujących po sobie stadiów rozwojowych roślinności. Końcowym etapem sukcesji naturalnej w naszych warunkach klimatycznych jest zbiorowisko leśne.

Na utworach organogenicznych – torfach, rzadziej murszach wyodrębniono w trakcie prac terenowych siedliska bagienne (Bb, BMb, LMb, Ol, OIJ) różnych stopni żyzności.

Swoistość hydrologiczna torfowisk tworzy z nich specyficzne zbiorniki retencyjne doskonale funkcjonujące, korzystnie zlokalizowane, modyfikujące klimat. Fitocenozy oraz

powstałe z nich osady biogeniczne odznaczają się zdolnościami filtracyjnymi i umiejętnością związania znacznych ilości dwutlenku węgla.

Na obszarze Nadleśnictwa Lębork ekosystemy wodno-błotne stanowią istotny element przyrodniczy i krajobrazowy, zajmując powierzchnię 1640,89 ha.

4.3 Mała retencja

Program zwiększania możliwości retencyjnych na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe jest realizowany od 1998 roku, a wspierany przez fundusze unijne od 2007 roku. Przedsięwzięcie to, nazywane małą retencją, ograniczając odpływ wody z lasów przyczynia się do przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Do efektów wymienionych działań należą m. in.:

- zwiększenie zasobów wodnych w lesie,
- minimalizowanie skutków suszy;
- lokalne zmniejszenie zagrożenia powodziowego;
- zwiększenie różnorodności biologicznej świata roślin i zwierząt;
- regeneracja mokradł;
- stworzenie wodopojów dla zwierząt;
- wykorzystywanie zbiorników wodnych w ochronie przeciwpożarowej.

Pracownicy Nadleśnictwa Lębork będąc świadomymi ówczesnych, teraźniejszych i przyszłych konsekwencji niedoborów wody w ekosystemie leśnym podjęli pierwsze kroki mające na celu zwiększenie retencji w lasach już kilka lat temu. W ramach ogólnopolskiego projektu „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych” dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej zostało zrealizowane przedsięwzięcie pod nazwą „Odbudowa zbiornika retencyjnego wraz z zastawką piętrzącą zlokalizowanego w leśnictwie Strzeszewo oddział 218I”. Projekt ten dotyczył powstania zbiornika retencyjnego o powierzchni 1,33 ha. Początkowo zbiornik powstał wzdłuż małego cieku. W krótkim okresie czasu pojawiła się tam rodzina bobrów, która dzięki swoim działaniom stopniowo powiększała możliwości retencyjne zbiornika. Działania poczynione przez Nadleśnictwo Lębork z zasady nie naruszały walorów przyrodniczych w terenie, a w znacznym stopniu przyczyniły się do kształtowania i ochrony zasobów wodnych w wymiarze lokalnym. Efekty przyrodnicze możemy zaobserwować nieprzerwanie od początku zakończenia budowy zbiornika, co potwierdza, że była to słuszna inwestycja wspomagająca przyrodę.

Poprzez gromadzenie i zatrzymywanie wody w środowisku Nadleśnictwo przyczyniło się do poprawy niekorzystnych zmian stosunków wodnych w ekosystemach leśnych co z kolei wpływa pozytywnie na poprawę kondycji, zdrowotności i odporności na zagrożenia biotyczne drzewostanów. Dodatkowo działania te wpłynęły na poprawę uwilgotnienia i zwiększenia różnorodności siedlisk leśnych oraz łatwiejszego dostępu do wody dla zwierzyny.

4.4 Siedliska przyrodnicze Natura 2000

Siedlisko przyrodnicze to obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 77 poz. 510) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. (Dz. U. 2013 poz. 1302) zawierają listę siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami zainteresowania Wspólnoty oraz wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000.

W ramach prac nad PUL dokonano weryfikacji rozmieszczenia i stanu siedlisk przyrodniczych oraz ich powierzchni na terenie Nadleśnictwa Lębork. Dane na temat lokalizacji płatów siedlisk przyrodniczych zawierają również plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. W przypadku, gdy siedlisko przyrodnicze stanowiło jedyne siedlisko przyrodnicze w danym wyłączeniu zapisywane było w polu dla niego przewidzianym z przypisaną powierzchnią całego wydzielenia. W sytuacji, gdy w danym wydzieleniu leśnym było kilka płatów różnych siedlisk przyrodniczych, przy czym często nie obejmowały one całego wydzielenia, informacja o tym jakie siedlisko przyrodnicze występuje w wydzieleniu zapisana została w polu dla niego przewidzianym z przypisaną powierzchnią danego fragmentu siedliska.

W warunkach Nadleśnictwa Lębork, zgodnie z wyżej wymienionym Rozporządzeniem, ochronie prawnej podlegają następujące siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000:

Tabela 17 Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie prawnej w obszarach

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan zachowania według SDF	Pow. [ha]	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5
Obręb Lębork				
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	1,81	Fragmenty wydzieleni: 391d
7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfowiczną (żywe)	B	25,69	Fragmenty wydzieleni: 358a, 358d, 358f, 364b, 364j
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	27,89	Cale wydzielenia: 393b Fragmenty wydzieleni: 390b, 390c, 391b, 391g, 393a, 395a
91D0*	Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	B	133,04	Cale wydzielenia: 358b, 358c, 358g, 358i, 358j, 364a, 364c, 367a, 367b, 389b, 389c, 390a, 390d, 391c, 393c, 394a, 394d Fragmenty wydzieleni: 358a, 358d, 358f, 358h, 364b, 364d, 364j, 390b, 390c, 391a, 391b, 393a, 395a, 395b
Razem obręb Lębork 188,43 ha				
Obręb Łeba				
1150	Laguny przybrzeżne	B	1,25	Cale wydzielenia: 9o Fragmenty wydzieleni: 7j, 8m, 9o, 12k, 14Dw, 14Fd, 15n
2120	Nadmorskie wydmy białe (<i>Elymo-Ammophiletum</i>)	C	0,83	Fragmenty wydzieleni: 2a, 5b, 5n, 7b, 8a
2130*	Nadmorskie wydmy szare	B	59,49	Cale wydzielenia: 1Aa, 4b, 4i, 5g, 6a, 6i, 6j, 6o, 7g, 8h, 8k, 9i, 9j, 10f, 11b, 12a, 12c, 14b, 14Ak, 14Dc, 15b, 15f, 15h, 15k Fragmenty wydzieleni: 1Ad, 1Aj, 1As, 1Cf, 2a, 2j, 3i, 4p, 5b, 5j, 5n, 6i, 8j, 9j, 9k, 12b, 12i, 12j, 13f, 14c, 14f, 14Al, 14Am, 14An, 14Ao, 14Bl, 14Cg, 14Cj, 14Dd, 15c, 15j

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan zachowania według SDF	Pow. [ha]	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony
2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	A	366,93	Cafe wydzielienia: 1a, 1b, 1f, 1i, 1Ab, 1Ac, 1Ah, 1Ai, 1Ak, 1Al, 1Am, 1An, 1Ao, 1Ap, 1Ar, 1At, 1Ba, 1Bb, 1Bc, 1Bf, 1Bg, 1Bi, 1Bj, 1Bk, 1Bl, 1Ca, 1Cb, 1Cc, 1Cd, 1Cg, 1Ch, 1Ci, 1Cj, 1Ck, 1Cl, 1Da, 1Db, 1Dc, 1Dd, 1Dg, 1Dh, 1Di, 1Dj, 1Dk, 1Dl, 2b, 2d, 2f, 2g, 2i, 2k, 2o, 2p, 3a, 3b, 3f, 3g, 3h, 3j, 3k, 4a, 4c, 4g, 4h, 4i, 4j, 4k, 4m, 4o, 5a, 5f, 5h, 5i, 5k, 5m, 6b, 6c, 6f, 6k, 6m, 6p, 6r, 6s, 7c, 7d, 7h, 7m, 8b, 8c, 8d, 8f, 8g, 8i, 8n, 8o, 8p, 8r, 9b, 9c, 9d, 9f, 9g, 9h, 9m, 9p, 9r, 10b, 10c, 10g, 10h, 10i, 10j, 10l, 10m, 11a, 11c, 11d, 11f, 11g, 12d, 12f, 12g, 13a, 13b, 13c, 13d, 13g, 13h, 14a, 14d, 14Aa, 14Ab, 14Ac, 14Ad, 14Ap, 14Ar, 14As, 14At, 14Bf, 14Bg, 14Bh, 14Bi, 14Bj, 14Bk, 14Ca, 14Cc, 14Cd, 14Cf, 14Ci, 14Da, 14Db, 14Df, 14Dg, 14Dh, 14Di, 15a, 15d, 15g, 15i Fragmenty wydzieleń: 1h, 12b, 12h, 12i, 12j, 12k, 13f, 14c, 14f, 14Af, 14Ah, 14Aj, 14Al, 14Am, 14An, 14Ao, 14Aw, 14Ba, 14Bb, 14Bl, 14Bm, 14Bn, 14Bp, 14Bg, 14Ch, 14Cj, 14Dd, 14Dj, 14Dk, 15c, 15j, 1Ad, 1Af, 1Ag, 1Aj, 1As, 1Cf, 1Cm, 2j, 2l, 2m, 3i, 4p, 5j, 6h, 6l, 7a, 7f, 7i, 8j, 8l, 9j, 9k, 9n Cafe wydzielienia: 14Ag, 14Ai, 14Bc, 14Bd, 14Cb Fragmenty wydzieleń: 6h, 7f, 12h, 14Ah, 14Aj, 14Aw, 14Ba, 14Bl, 14Bo, 14Bp, 14Ch
2190	Wilgotne zagłębienia międzywydmowe	B	5,82	
4010	Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralicis</i>)	C	0,72	Fragment wydzielienia 14Af
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion roboripetraeae</i>)	C	17,80	Cafe wydzielienia: 22d, 23d, 23f, 23g, 23h Fragmenty wydzieleń: 14Bp, 14Br, 14Bs, 14Do, 22a, 22c, 22f, 23b, 23c

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan zachowania według SDF	Pow. [ha]	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5
91D0*	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	C	90,36	Cale wydzielenia: 4n, 5l, 6n, 13i, 14g, 14Dn, 252b, 252d, 252f, 252g, 252h, 252i, 252j, 252k, 252l, 252m, 252n, 252p, 252r, 252t, 253a, 253b, 253c, 253f, 253g, 253h, 253i, 253k, 253n, 253o, 253r, 253s, 253t Fragmenty wydzieleni: 7i, 7j, 8l, 8m, 9n, 12k, 13j, 14h, 14Aw, 14Bb, 14Bm, 14Bn, 14Bo, 14Bp, 14Ck, 14Dj, 14Dk, 252a, 252c, 252s, 252x, 253ax, 253d, 253fx, 253j, 253m, 253x, 253y, 253z
Razem obręb Łeba 543,20 ha				
Nadleśnictwo Lębork				
1150	Laguny przybrzeżne	B	1,25	
2120	Nadmorskie wydmy białe (<i>Elymo-Ammophiletum</i>)	C	0,83	
2130*	Nadmorskie wydmy szare	B	59,49	
2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	A	366,93	
2190	Włogotne zagłębienia międzywydmowe	B	5,82	
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	1,81	
4010	Włogotne wrzosowiska z wirzosem bagiennym (<i>Ericion tetralicis</i>)	C	0,72	
7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	B	25,69	
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	27,89	
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion roborii-petraeae</i>)	C	17,80	
91D0*	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	B	133,04	
		C	90,36	
Razem Nadleśnictwo			731,63 ha	

*siedliska o znaczeniu priorytetowym

4.5 Drzewostany

Drzewostany są najważniejszym elementem ekosystemu leśnego, dlatego też w „Programie Ochrony Przyrody” poświęcono im stosunkowo dużo uwagi. Podjęto próbę ich oceny i interpretacji pod kątem:

- bogactwa gatunkowego,
- struktury pionowej,
- pochodzenia,
- zgodności składu gatunkowego z warunkami siedliskowymi,
- form aktualnego stanu siedliska,
- form degeneracji ekosystemu leśnego.

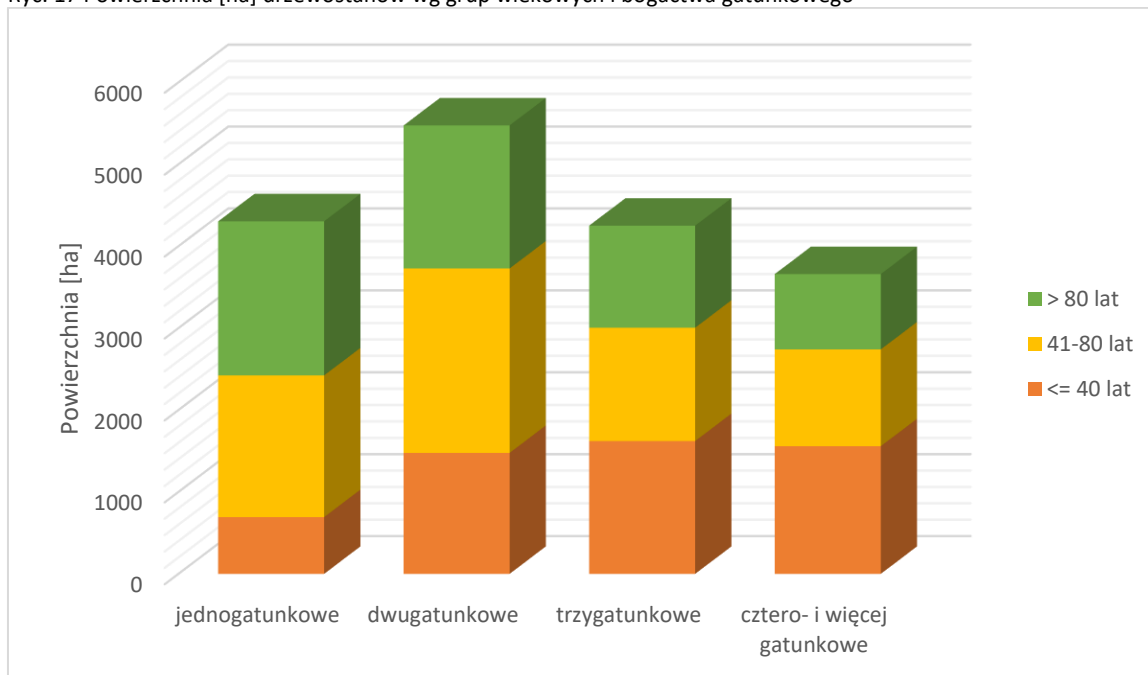
4.5.1 Bogactwo gatunkowe

W analizie uwzględniono tylko gatunki występujące w górnej warstwie drzew, określone w opisach taksacyjnych jako skład I piętra.

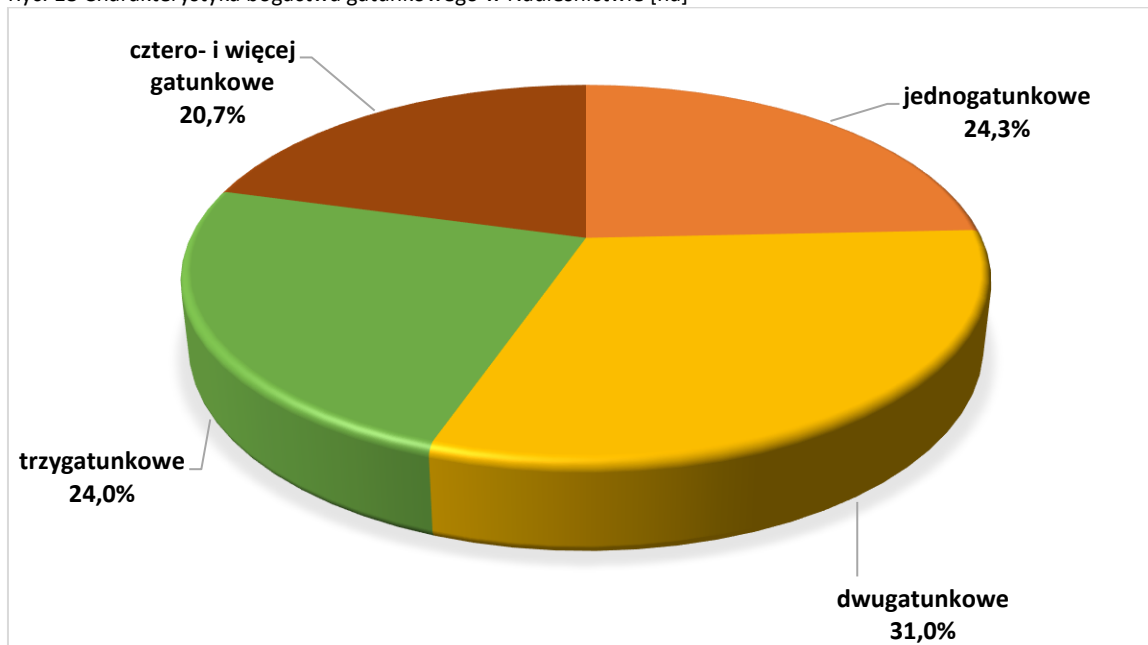
Tabela 18 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Lębork	jednogatunkowe	309,83	665,88	921,39	1897,10	20,7
	dwugatunkowe	692,39	986,44	1020,68	2699,51	29,5
	trzygatunkowe	770,15	740,53	904,09	2414,77	26,3
	czter- i więcej gatunkowe	846,52	754,54	556,68	2157,74	23,5
Obręb Łeba	jednogatunkowe	383,14	1064,18	959,30	2406,62	28,3
	dwugatunkowe	784,25	1265,23	725,39	2774,87	32,6
	trzygatunkowe	851,45	643,09	341,12	1835,66	21,5
	czter- i więcej gatunkowe	711,90	427,34	362,32	1501,56	17,6
Nadleśnictwo Lębork	jednogatunkowe	692,97	1730,06	1880,69	4303,72	24,3
	dwugatunkowe	1476,64	2251,67	1746,07	5474,38	31,0
	trzygatunkowe	1621,60	1383,62	1245,21	4250,43	24,0
	czter- i więcej gatunkowe	1558,42	1181,88	919,00	3659,30	20,7

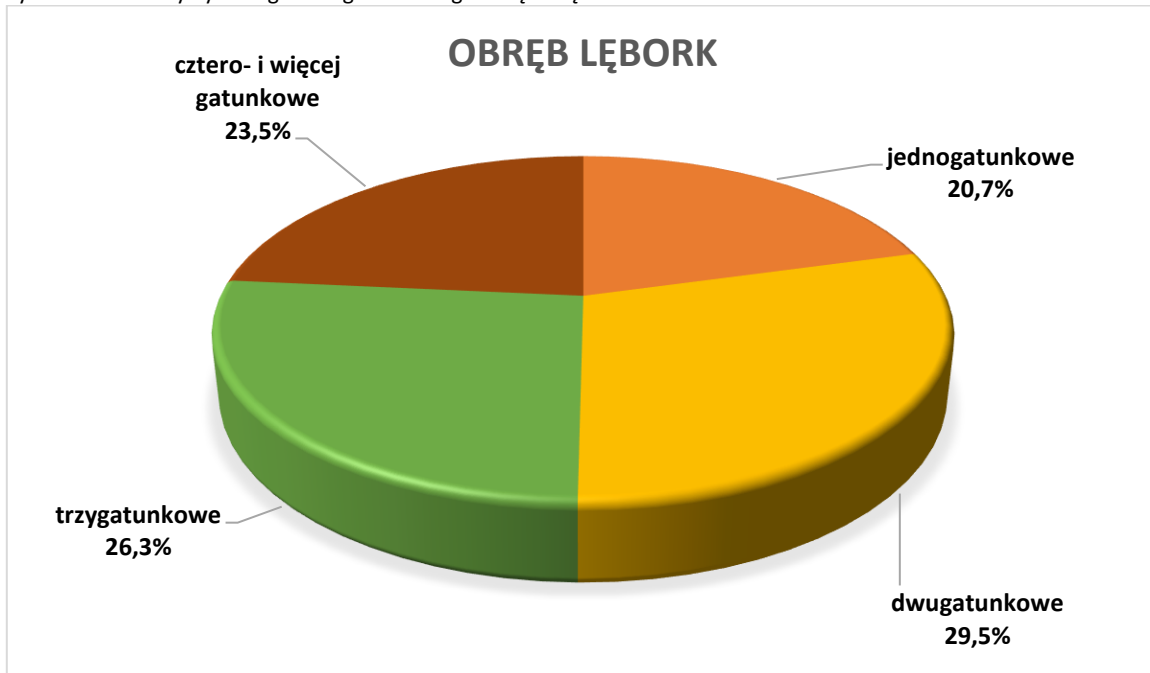
Ryc. 17 Powierzchnia [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

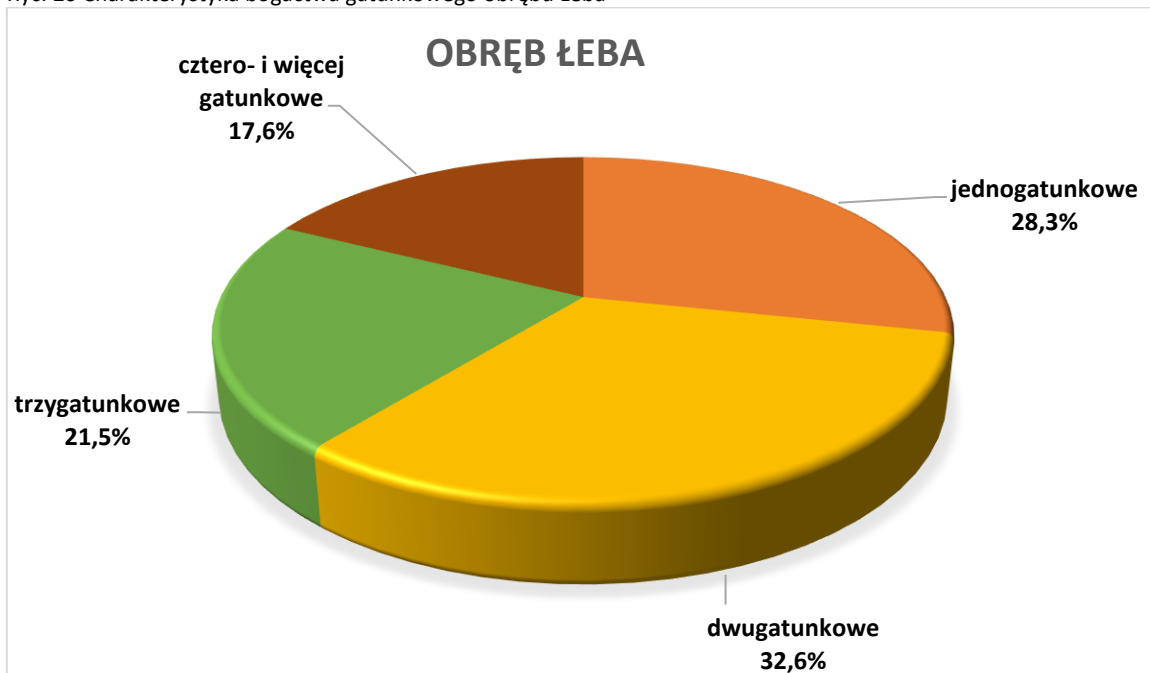
Ryc. 18 Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie [ha]

Ryc. 19 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Łębork

Ryc. 20 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Łeba

Drzewostany Nadleśnictwa Łębork są umiarkowanie zróżnicowane pod względem składu gatunkowego. Przeważają drzewostany dwugatunkowe – 31,0%. Najwięcej drzewostanów dwugatunkowych znajduje się w grupie wiekowej „41-80 lat” a najmniej w grupie „do lat 40 lat”. Najmniejszą powierzchnie zajmują drzewostany cztero- i więcej gatunkowe. Ryciny powyżej (Ryc. 19 i Ryc. 20) wskazują na inne proporcje w przypadku analizy poszczególnych obrębów. Obręb Łeba jest mniej zróżnicowany. Drzewostany jedno- i dwugatunkowe zajmują tutaj 60,9%, czyli o 10,7% więcej niż w przypadku obrębu Łębork.

Podczas ostatniego dziesięciolecia zauważyć należy wzrost udziału drzewostanów jedno- i dwugatunkowych. Drzewostany trzygatunkowe w obrębie Lębork zwiększyły swój udział, z kolei w obrębie Łeba odnotowano spadek ich udziału. Natomiast drzewostany cztero- i więcej gatunkowe zmniejszyły zdecydowanie swój udział w strukturze drzewostanów Nadleśnictwa.

4.5.2 Struktura pionowa

Zdecydowanie dominującymi pod względem struktury pionowej są drzewostany jednopiętrowe (88,4% powierzchni leśnej zalesionej) z występującymi niekiedy formami okapowymi oraz podrostami w różnej fazie rozwoju pochodzenia naturalnego, które w przyszłości utworzą dolne piętro.

Warstwa drugiego piętra występuje jedynie w 2,6% zalesionych gruntów Nadleśnictwa.

Spotyka się również drzewostany w klasie odnowienia i do odnowienia (9%) z odnowieniami naturalnymi i sztucznie wprowadzanymi, których przebudowa rozłożona jest na dłuższy okres czasu. W obrębie Lębork jest ich 10,2% natomiast w obrębie Łeba o 2,4% mniej.

Na części powierzchni występują drzewostany po przebudowie (dawne klasy odnowienia), różnowiekowe, wielogatunkowe, świadczące o umiejętnym wykorzystaniu odnowień naturalnych.

Drzewostany wielopiętrowe i o budowie przerębowej nie występują. W drzewostanach dwupiętrowych w górnym piętrze dominuje sosna (73,91%) z domieszkami gatunków liściastych, w dolnym buk (56,98%), dąb (18,98%), grab (12,49%), jawor (5,56%), świerk (3,49%) oraz inne gatunki w znikomych udziałach. Wspomnieć należy o przestojach różnych gatunków drzew występujących w wielu wyłączeniach, które podnoszą walory krajobrazowe oraz korzystnie wpływają na otaczające środowisko.

Tabela 19 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Lębork	jednopiętrowe	2618,89	3020,94	2340,82	7980,65	87,0
	dwupiętrowe	0,00	99,60	156,96	256,56	2,8
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	0,00	26,85	905,06	931,91	10,2
Obręb Łeba	jednopiętrowe	2730,74	3241,63	1683,30	7655,67	89,9
	dwupiętrowe	0,00	63,50	137,62	201,12	2,3
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	0,00	94,71	567,21	661,92	7,8
Nadleśnictwo Lębork	jednopiętrowe	5349,63	6262,57	4024,12	15636,32	88,4
	dwupiętrowe	0,00	163,10	294,58	457,68	2,6
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	0,00	121,56	1472,27	1593,83	9,0

4.5.3 Pochodzenie

W Nadleśnictwie Lębork przeważają drzewostany z odnowienia sztucznego, stanowią one 49,4% powierzchni drzewostanów. Dla 38,7% drzewostanów, trudno jednoznacznie określić pochodzenie. Można domniemać, że drzewostany iglaste pochodzą głównie z odnowień sztucznych, a liściaste oprócz sadzenia bądź siewu odnawiano również sposobem naturalnym przez samosiew lub odrośla.

Tabela 20 Zestawienie powierzchni [ha] według rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych.

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Lębork	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	6,26	11,95	2,92	21,13	0,2
	z samosiewu	246,63	535,68	471,39	1253,70	13,7
	z sadzenia	1332,40	1634,99	2209,94	5177,33	56,5
	brak informacji	1033,60	964,77	718,59	2716,96	29,6
Obręb Łeba	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	8,39	50,98	30,61	89,98	1,1
	z samosiewu	106,60	254,34	388,25	749,19	8,8
	z sadzenia	1189,46	1116,07	1241,73	3547,26	41,6
	brak informacji	1426,29	1978,45	727,54	4132,28	48,5
Nadleśnictwo Lębork	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	14,65	62,93	33,53	111,11	0,6
	z samosiewu	353,23	790,02	859,64	2002,89	11,3
	z sadzenia	2521,86	2751,06	3451,67	8724,59	49,4
	brak informacji	2459,89	2943,22	1446,13	6849,24	38,7

4.5.4 Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskowym lub przyrodniczym typem lasu jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk leśnych. Pozwala ona na formułowanie wielu wniosków w zakresie hodowli lasu. Jest to także wskaźnik bogactwa przyrodniczego, a głównie stopnia naturalności ekosystemów leśnych.

Stopnie zgodności przyjęto wg „Instrukcji zarządzania lasu” z 2012 r. (§40, pkt. 1-5).

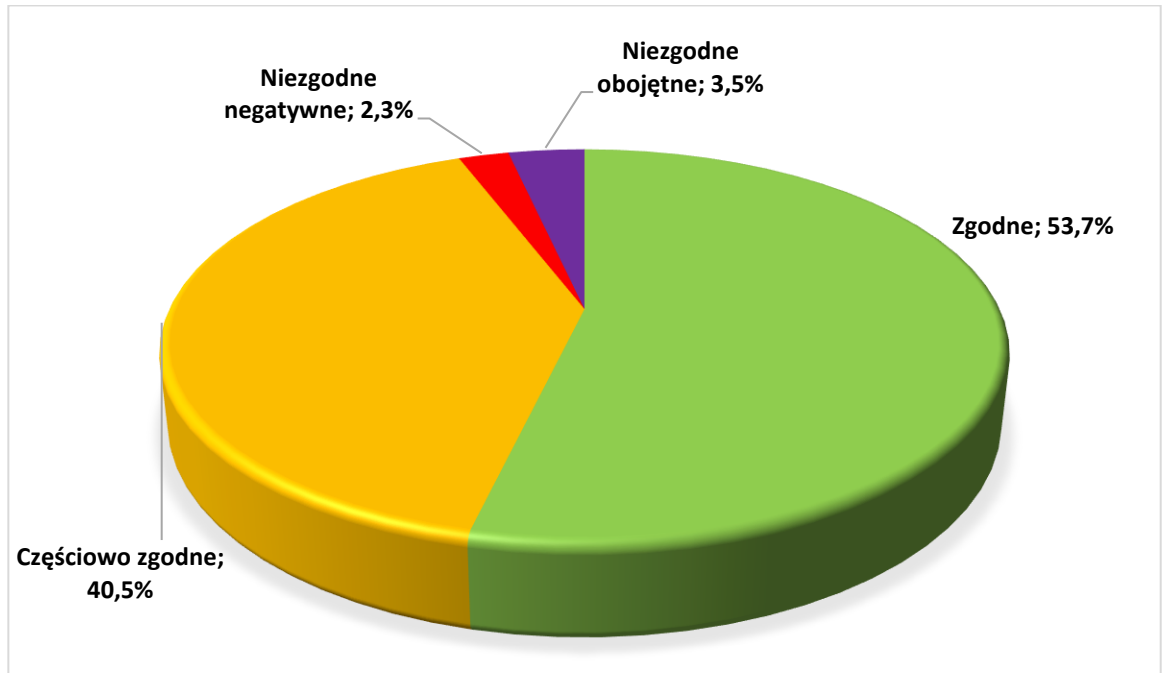
W grupie drzewostanów o składzie niezgodnym wyróżniono dodatkowo (Tabela 21):

- niezgodność obojętną - gdy zamiast zalecanego gatunku liściastego występuje inny gatunek liściasty,
- niezgodność negatywną - gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez sosnę lub świerka.

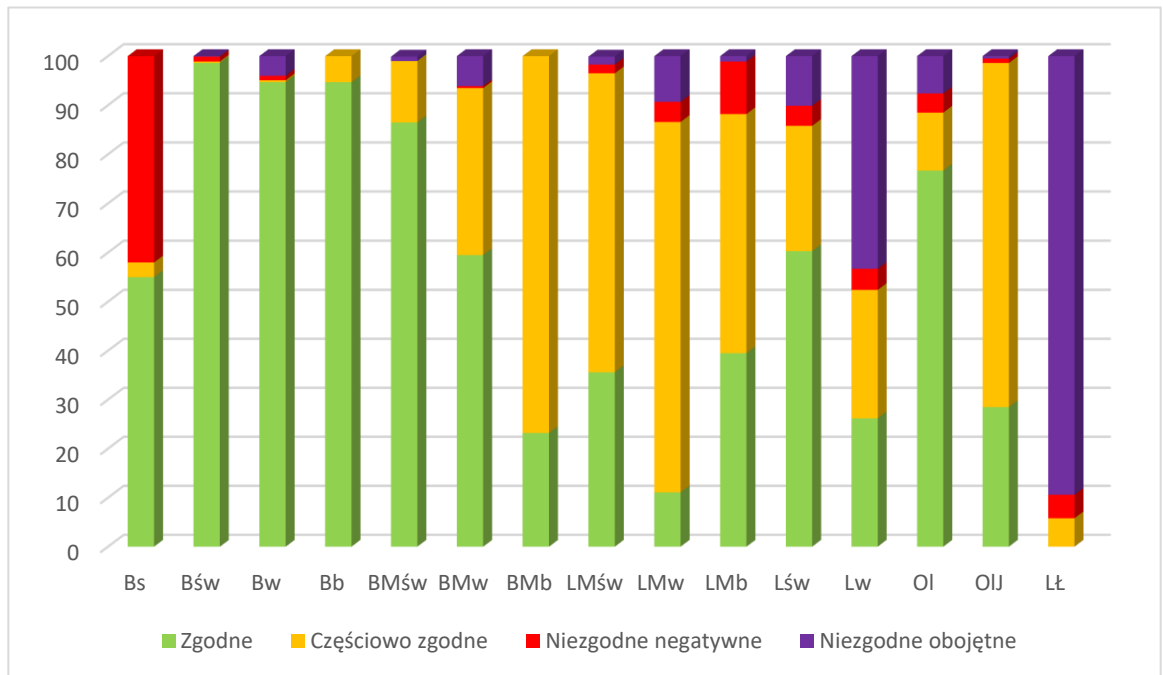

Tabela 21 Zestawienie powierzchni [ha] według zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.

Obręb	Siedlisko	Stopień zgodności								Suma powierzchni
		Zgodne		Częściowo zgodne		Niezgodne				
		ha	%	ha	%	negatywne		obojętne		
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
Lębork	Bśw	14,27	91,9	1,26	8,1	-	-	-	-	15,53
	Bb	29,74	100,0	-	-	-	-	-	-	29,74
	BMśw	2 255,77	90,3	227,05	9,1	1,90	0,1	12,56	0,5	2 497,28
	BMw	7,92	64,0	4,45	36,0	-	-	-	-	12,37
	BMb	89,34	28,0	229,23	72,0	-	-	-	-	318,57
	LMśw	1 982,80	44,4	2 347,55	52,6	61,02	1,4	71,30	1,6	4 462,67
	LMw	3,37	5,4	31,55	50,1	7,51	11,9	20,56	32,6	62,99
	LMb	110,46	31,6	206,95	59,2	32,45	9,3	-	-	349,86
	Lśw	520,97	63,9	199,46	24,5	42,20	5,2	52,77	6,5	815,40
	Lw	31,24	33,6	35,05	37,7	7,87	8,5	18,84	20,3	93,00
	Ol	318,40	77,5	61,75	15,0	20,29	4,9	10,38	2,5	410,82
OIJ	13,60	15,8	71,48	83,3	0,33	0,4	0,40	0,5	85,81	
Lł	-	-	-	-	1,03	6,8	14,05	93,2	15,08	
Razem obręb Lębork		5 377,88	58,7	3 415,78	37,3	174,60	1,9	200,86	2,2	9 169,12
Łeba	Bs	78,44	55,0	4,35	3,0	59,85	42,0	-	-	142,64
	Bśw	543,84	98,8	0,52	0,1	5,68	1,0	0,64	0,1	550,68
	Bw	199,06	94,7	0,83	0,4	1,91	0,9	8,31	4,0	210,11
	Bb	9,31	80,9	2,20	19,1	-	-	-	-	11,51
	BMśw	1 366,73	80,9	298,04	17,6	-	-	25,47	1,5	1 690,24
	BMw	125,53	59,2	71,73	33,9	0,98	0,5	13,63	6,4	211,87
	BMb	62,12	18,6	272,72	81,4	-	-	-	-	334,84
	LMśw	627,78	21,9	2 118,06	73,9	71,23	2,5	49,21	1,7	2 866,28
	LMw	80,49	11,6	541,19	77,8	23,56	3,4	50,47	7,3	695,71
	LMb	124,11	50,9	82,13	33,7	30,96	12,7	6,47	2,7	243,67
	Lśw	553,76	57,2	254,99	26,4	30,09	3,1	128,63	13,3	967,47
	Lw	24,96	20,6	21,11	17,4	1,38	1,1	73,95	60,9	121,40
	Ol	293,51	75,8	32,50	8,4	10,86	2,8	50,60	13,1	387,47
OIJ	33,17	42,4	43,51	55,6	1,15	1,5	0,44	0,6	78,27	
Lł	-	-	1,25	19,1	-	-	5,30	80,9	6,55	
Razem obręb Łeba		4 122,81	48,4	3 745,13	44,0	237,65	2,8	413,12	4,8	8 518,71
Nadleśnictwo Lębork	Bs	78,44	55,0	4,35	3,0	59,85	42,0	-	-	142,64
	Bśw	558,11	98,6	1,78	0,3	5,68	1,0	0,64	0,1	566,21
	Bw	199,06	94,7	0,83	0,4	1,91	0,9	8,31	4,0	210,11
	Bb	39,05	94,7	2,20	5,3	-	-	-	-	41,25
	BMśw	3 622,50	86,5	525,09	12,5	1,90	0,0	38,03	0,9	4 187,52
	BMw	133,45	59,5	76,18	34,0	0,98	0,4	13,63	6,1	224,24
	BMb	151,46	23,2	501,95	76,8	-	-	-	-	653,41
	LMśw	2 610,58	35,6	4 465,61	60,9	132,25	1,8	120,51	1,6	7 328,95
	LMw	83,86	11,1	572,74	75,5	31,07	4,1	71,03	9,4	758,70
	LMb	234,57	39,5	289,08	48,7	63,41	10,7	6,47	1,1	593,53
	Lśw	1 074,73	60,3	454,45	25,5	72,29	4,1	181,40	10,2	1 782,87
	Lw	56,20	26,2	56,16	26,2	9,25	4,3	92,79	43,3	214,40
	Ol	611,91	76,7	94,25	11,8	31,15	3,9	60,98	7,6	798,29
OIJ	46,77	28,5	114,99	70,1	1,48	0,9	0,84	0,5	164,08	
Lł	-	-	1,25	5,8	1,03	4,8	19,35	89,5	21,63	
Razem Nadleśnictwo		9 500,69	53,7	7 160,91	40,5	412,25	2,3	613,98	3,5	17 687,83

Ryc. 21 Charakterystyka zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem siedliskowym lasu.

Ryc. 22 Udział [%] stopni zgodności składu gatunkowego drzewostanów w typach siedliskowym lasu.

W Nadleśnictwie Lębork jest łącznie 1026,23 ha (5,8% powierzchni gruntów zalesionych) drzewostanów niezgodnych z siedliskiem, w tym 2,3% wykazuje niezgodność negatywną. Drzewostany o składzie niezgodnym negatywnie występują głównie na siedliskach Bs, LMb, LMw, Lśw, Lw, OI, Lł. Niezgodność obojętną wykazują głównie drzewostany na siedlisku Lł, Lw. Największy stopień zgodności z siedliskiem wykazują drzewostany na siedliskach borowych (prócz Bs).

Dostosowywanie składu gatunkowego do warunków siedliskowych powinno się ponadto odbywać poprzez:

- szeroko rozumianą przebudowę drzewostanów niezgodnych z siedliskiem,
- odnawianie i zalesianie gatunkami zgodnymi z gospodarczym typem drzewostanu,
- preferowanie w poprawkach i uzupełnieniach gatunków będących w niedoborze w stosunku do gospodarczego typu drzewostanu,
- wykonywanie czyszczeń i trzebieży ukierunkowanych na eliminację gatunków niezgodnych z siedliskiem i poprawienie warunków wzrostu gatunkom zgodnym.

4.5.5 Formy aktualnego stanu siedliska

Siedliska w stanie naturalnym i zbliżonym do naturalnego zajmują w Nadleśnictwie Lębork 57,8% powierzchni, a siedliska zniekształcone stanowią 42,2%.

Większość siedlisk borowych znajduje się w stanie naturalnym – 51,3%, stan zbliżony do naturalnego reprezentuje 46,7%, pozostały odsetek siedlisk jest w stanie zniekształconym. Bory mieszane w 51,5% znajdują się w stanie zniekształconym, 36,2% jest natomiast w stanie zbliżonym do naturalnego. Zbliżone wartości procentowe udziały siedlisk w stanie naturalnym wykazują lasy mieszane i lasy – odpowiednio 35,6% i 35,9%. Siedlisk zniekształconych jest nieznacznie więcej w przypadku lasów mieszanych - 43,5%, w stosunku do lasów – 35,8%. Warty odnotowania jest udział siedlisk lasu mieszanego i lasu w stanie zbliżonym do naturalnego – odpowiednio 20,9% i 28,3%. Szczegółowe zestawienie udziału stanu poszczególnych siedlisk w ujęciu powierzchniowym przedstawia tabela poniżej (Tabela 22).

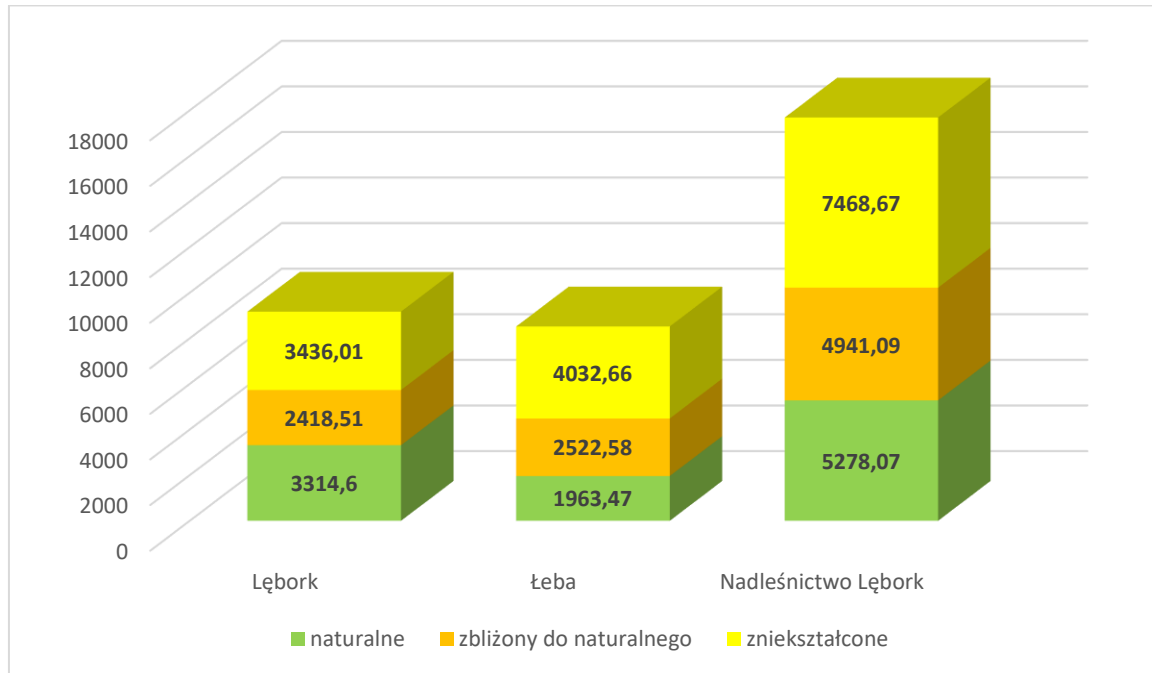
Tabela 22 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] według grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (Wzór 21)

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]	
				<=40 lat	41-80	>80 lat			
Lębork	bory	naturalne	ha	1,26	-	12,47	13,73	30,3	
			m ³	8	-	4365	4373	36,1	
		zbliżony do naturalnego	ha	1,80	18,03	11,71	31,54	69,7	
			m ³	120	3635	3995	7750	63,9	
	razem	ha	3,06	18,03	24,18	45,27	100		
		m ³	128	3635	8360	12123	100		
	bory mieszane	naturalne	ha	185,98	73,99	189,69	449,66	15,9	
			m ³	8693	24085	57435	90213	11,8	
		zbliżony do naturalnego	ha	313,42	352,20	377,69	1043,31	36,9	
			m ³	40214	112906	125120	278240	36,2	
	znieskształcone	ha	204,55	434,85	695,85	1335,25	47,2		
		m ³	21248	134797	243145	399190	52,0		
	razem	ha	703,95	861,04	1263,23	2828,22	100		
		m ³	70155	271788	425700	767643	100		
	las mieszane	naturalne	ha	766,80	455,86	1051,60	2274,26	46,6	
			m ³	44057	124137	356335	524529	42,3	
		zbliżony do naturalnego	ha	190,81	483,27	311,23	985,31	20,2	
			m ³	20197	150108	105955	276260	22,3	
	znieskształcone	ha	454,51	848,87	312,57	1615,95	33,1		
		m ³	53641	278681	106637	438959	35,4		
	razem	ha	1412,12	1788,00	1675,40	4875,52	100		
		m ³	117895	552926	568927	1239748	100		
	las	naturalne	ha	203,64	109,09	264,22	576,95	40,6	
			m ³	17077	27870	102980	147927	42,1	
		zbliżony do naturalnego	ha	84,30	168,58	105,47	358,35	25,2	
			m ³	10096	48412	39400	97908	27,9	
	znieskształcone	ha	211,82	202,65	70,34	484,81	34,1		
		m ³	24975	61709	18535	105219	30,0		
	razem	ha	499,76	480,32	440,03	1420,11	100		
		m ³	52148	137991	160915	351054	100		
	łącznie obręb	naturalne	ha	1157,68	638,94	1517,98	3314,60	36,1	
			m ³	69835	176092	521115	767042	32,4	
		zbliżony do naturalnego	ha	590,33	1022,08	806,10	2418,51	26,4	
			m ³	70627	315061	274470	660158	27,8	
	znieskształcone	ha	870,88	1486,37	1078,76	3436,01	37,5		
		m ³	99864	475187	368317	943368	39,8		
	razem	ha	2618,89	3147,39	3402,84	9169,12	100		
		m ³	240326	966340	1163902	2370568	100		
	Łeba	bory	naturalne	ha	153,15	167,55	158,57	479,27	52,4
				m ³	13841	47100	49125	110066	58,1
			zbliżony do naturalnego	ha	13,16	71,20	332,67	417,03	45,6
				m ³	468	11973	62770	75211	39,7
		znieskształcone	ha	1,32	11,99	5,33	18,64	2,0	
			m ³	245	2850	1195	4290	2,3	
		razem	ha	167,63	250,74	496,57	914,94	100	
			m ³	14554	61923	113090	189567	100	
		bory mieszane	naturalne	ha	101,91	44,06	32,28	178,25	8,0
				m ³	6053	12895	12745	31693	5,5
zbliżony do naturalnego			ha	304,21	295,94	200,71	800,86	35,8	
			m ³	29935	97494	77225	204654	35,5	
znieskształcone		ha	345,28	523,51	389,05	1257,84	56,2		
		m ³	35355	159238	145105	339698	59,0		
razem	ha	751,40	863,51	622,04	2236,95	100			
	m ³	71343	269627	235075	576045	100			
las mieszane	naturalne	ha	331,29	110,47	372,07	813,83	21,4		
		m ³	17145	33300	143125	193570	18,5		
zbliżony do naturalnego	ha	314,15	299,48	204,45	818,08	21,5			

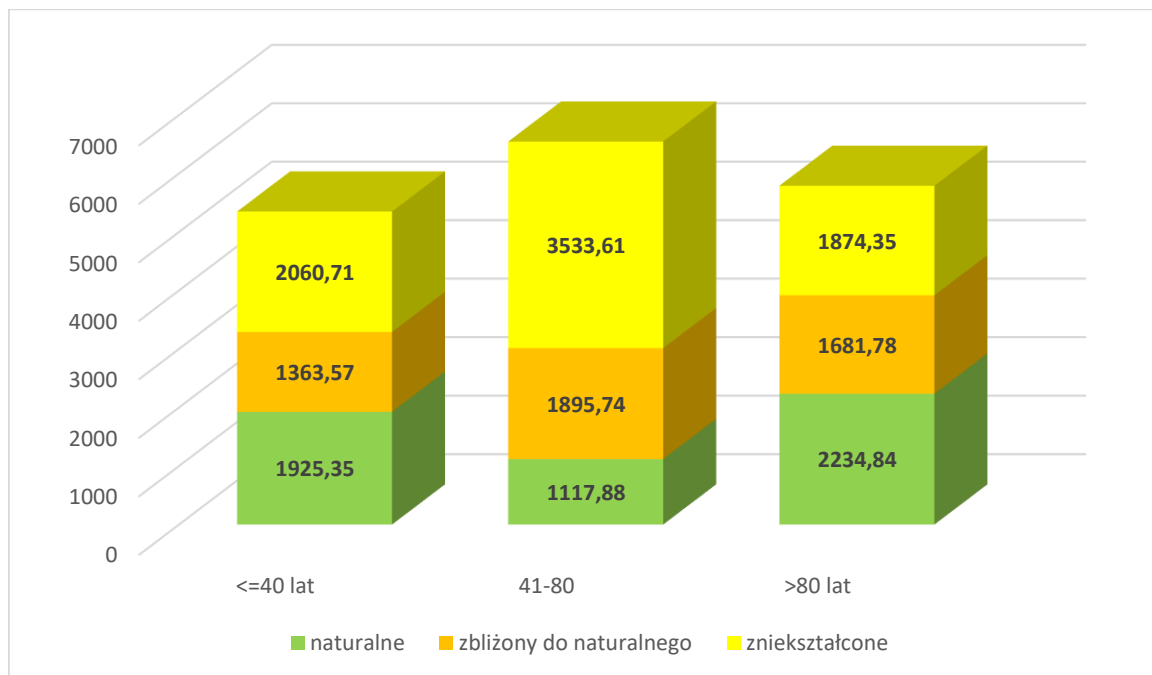

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA LĘBORK

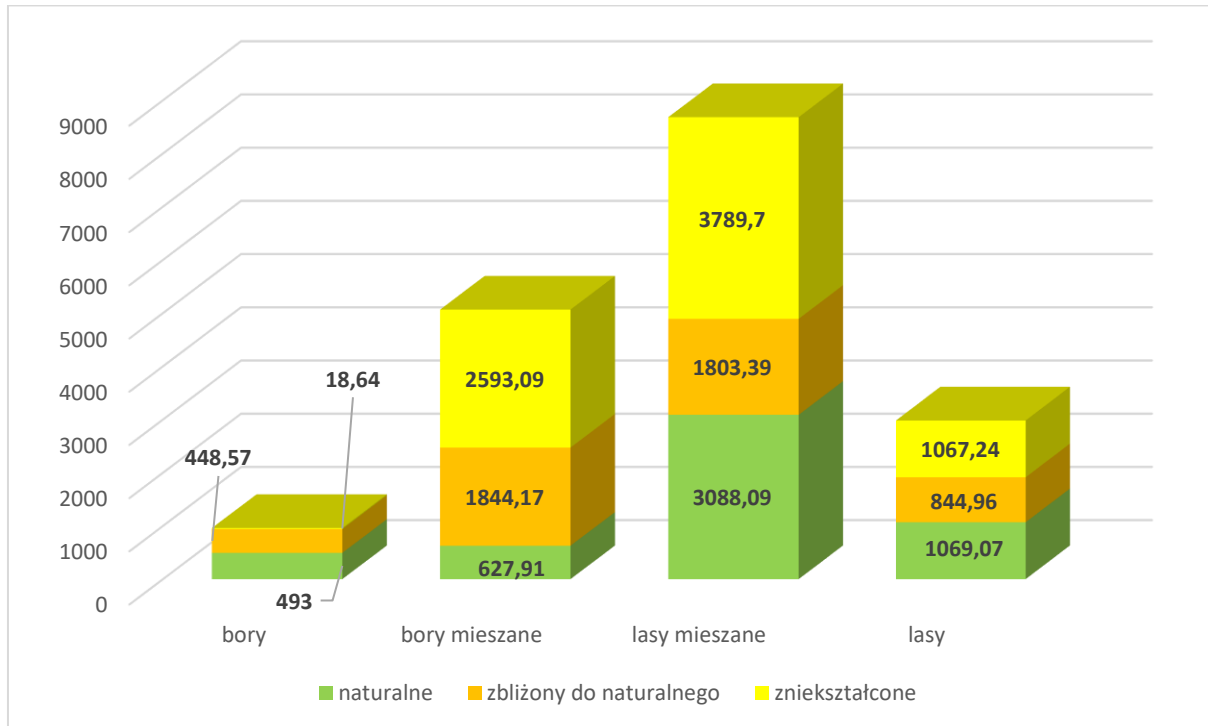
			m ³	28859	91704	78400	198963	19,1	
			ha	550,29	1305,48	317,98	2173,75	57,1	
		znieszczone	m ³	66001	461130	124744	651875	62,4	
			ha	1195,73	1715,43	894,50	3805,66	100	
	razem	m ³	112005	586134	346269	1044408	100		
		ha	181,32	156,86	153,94	492,12	31,5		
	las	naturalne	m ³	13198	47854	69505	130557	34,5	
			ha	141,72	207,04	137,85	486,61	31,2	
		zbliżony do naturalnego	m ³	14009	59299	52680	125988	33,3	
			ha	292,94	206,26	83,23	582,43	37,3	
		znieszczone	m ³	27364	59585	35100	122049	32,2	
			ha	615,98	570,16	375,02	1561,16	100	
		razem	m ³	54571	166738	157285	378594	100	
			ha	767,67	478,94	716,86	1963,47	23,0	
		łącznie obręb	naturalne	m ³	50237	141149	274500	465886	21,3
				ha	773,24	873,66	875,68	2522,58	29,6
	zbliżony do naturalnego		m ³	73271	260470	271075	604816	27,6	
			ha	1189,83	2047,24	795,59	4032,66	47,3	
	znieszczone		m ³	128965	682803	306144	1117912	51,1	
			ha	2730,74	3399,84	2388,13	8518,71	100	
razem	m ³		252473	1084422	851719	2188614	100		
	ha		154,41	167,55	171,04	493,00	51,3		
Nadleśnictwo Lębork	bory	naturalne	m ³	13849	47100	53490	114439	56,7	
			ha	14,96	89,23	344,38	448,57	46,7	
		zbliżony do naturalnego	m ³	588	15608	66765	82961	41,1	
			ha	1,32	11,99	5,33	18,64	1,9	
		znieszczone	m ³	245	2850	1195	4290	2,1	
			ha	170,69	268,77	520,75	960,21	100	
		razem	m ³	14682	65558	121450	201690	100	
			ha	287,89	118,05	221,97	627,91	12,4	
	bory mieszane	naturalne	m ³	14746	36980	70180	121906	9,1	
			ha	617,63	648,14	578,40	1844,17	36,4	
		zbliżony do naturalnego	m ³	70149	210400	202345	482894	35,9	
			ha	549,83	958,36	1084,90	2593,09	51,2	
		znieszczone	m ³	56603	294035	388250	738888	55,0	
			ha	1455,35	1724,55	1885,27	5065,17	100	
		razem	m ³	141498	541415	660775	1343688	100	
			ha	1098,09	566,33	1423,67	3088,09	35,6	
	las	naturalne	m ³	61202	157437	499460	718099	31,4	
			ha	504,96	782,75	515,68	1803,39	20,8	
		zbliżony do naturalnego	m ³	49056	241812	184355	475223	20,8	
			ha	1004,80	2154,35	630,55	3789,70	43,7	
znieszczone		m ³	119642	739811	231381	1090834	47,8		
		ha	2607,85	3503,43	2569,90	8681,18	100		
razem		m ³	229900	1139060	915196	2284156	100		
		ha	384,96	265,95	418,16	1069,07	35,9		
łącznie Nadleśnictwo Lębork	naturalne	m ³	30275	75724	172485	278484	38,2		
		ha	226,02	375,62	243,32	844,96	28,3		
	zbliżony do naturalnego	m ³	24105	107711	92080	223896	30,7		
		ha	504,76	408,91	153,57	1067,24	35,8		
	znieszczone	m ³	52339	121294	53635	227268	31,1		
		ha	1115,74	1050,48	815,05	2981,27	100		
	razem	m ³	106719	304729	318200	729648	100		
		ha	1925,35	1117,88	2234,84	5278,07	29,8		
łącznie Nadleśnictwo Lębork	naturalne	m ³	120072	317241	795615	1232928	27,0		
		ha	1363,57	1895,74	1681,78	4941,09	27,9		
	zbliżony do naturalnego	m ³	143898	575531	545545	1264974	27,7		
		ha	2060,71	3533,61	1874,35	7468,67	42,2		
	znieszczone	m ³	228829	1157990	674461	2061280	45,2		
		ha	5349,63	6547,23	5790,97	17687,83	100		
	razem	m ³	492799	2050762	2015621	4559182	100		
		ha							

Ryc. 23 Zestawienie powierzchni [ha] stanu siedlisk według obszarów.

Ryc. 24 Zestawienie powierzchni [ha] stanu siedliska według grup wiekowych w Nadleśnictwie Lębork.

Ryc. 25 Zestawienie stanu siedliska według grup siedlisk w Nadleśnictwie Lębork.

Regeneracja siedlisk Nadleśnictwa powinna dokonywać się głównie poprzez właściwe wykonywanie prac hodowlanych, prowadzące do polepszenia stopnia zgodności składów gatunkowych drzewostanów z warunkami siedliskowymi.

4.5.6 Formy degeneracji ekosystemu leśnego

4.5.6.1 Borowacenie (pinetyzacja)

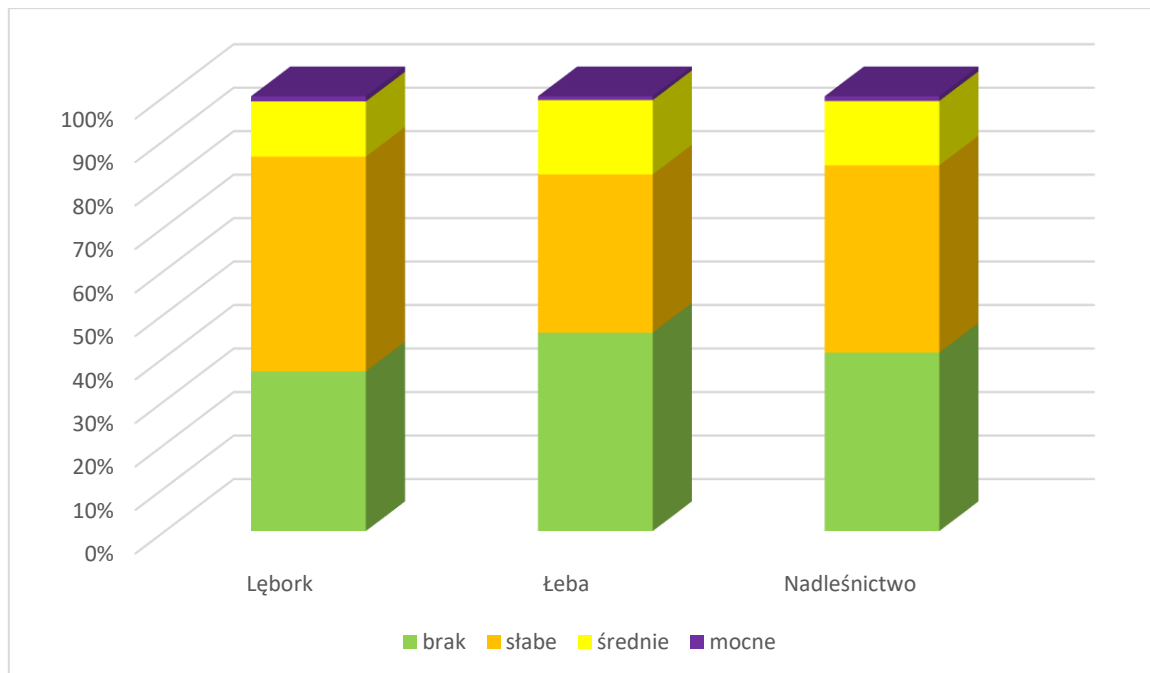
Borowacenie określane jest w drzewostanach na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału So lub Św (Jd i Md traktowane są jako gatunki właściwe dla siedlisk żyznych) w górnej warstwie drzew wyróżnia się borowacenia:

- słabe - jeżeli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym drzewostanu na siedliskach borów mieszanych wynosi ponad 80% powierzchni, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych i do 30% na siedliskach lasowych,
- średnie - jeśli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym przekracza 80% na siedliskach lasów mieszanych i wynosi 30-60% na siedliskach lasowych,
- mocne - jeśli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym na siedliskach lasowych wynosi ponad 60%.

Tabela 23 Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu - borowacenie.

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80	>80 lat		
Obręb Lębork	brak	1372,68	920,62	1072,28	3365,58	36,7
	słabe	1065,03	1606,91	1853,45	4525,39	49,4
	średnie	179,11	536,76	449,74	1165,61	12,7
	mocne	2,07	83,10	27,37	112,54	1,2
	łącznie	2618,89	3147,39	3402,84	9169,12	100,00
Obręb Łeba	brak	1599,52	1125,34	1161,05	3885,91	45,6
	słabe	951,02	1340,73	808,11	3099,86	36,4
	średnie	167,73	896,69	393,30	1457,72	17,1
	mocne	12,47	37,08	25,67	75,22	0,9
	łącznie	2730,74	3399,84	2388,13	8518,71	100,00
Nadleśnictwo Lębork	brak	2972,20	2045,96	2233,33	7251,49	41,0
	słabe	2016,05	2947,64	2661,56	7625,25	43,1
	średnie	346,84	1433,45	843,04	2623,33	14,8
	mocne	14,54	120,18	53,04	187,76	1,1
	łącznie	5349,63	6547,23	5790,97	17687,83	100,00

Ryc. 26 Zestawienie stopni borowacenia według obrębów i Nadleśnictwa Lębork.

Borowacenie w Nadleśnictwie Lębork występuje na 59,0% (PUL 2013 – 60,1%) powierzchni drzewostanów analizowanych, przy czym zdecydowanie przeważa:

- borowacenie słabe – 43,1% (PUL 2013 – 44,4%), co wskazuje na niedostateczną ilość liściastych gatunków domieszkowych w składach drzewostanów;
- borowacenie średnie występuje na 14,8% (PUL 2013 – 14,7%) powierzchni, na siedliskach lasów mieszanych i lasów;
- borowacenie mocne występuje w niewielkim stopniu na poziomie 1,1% powierzchni (PUL 2013 – 1,0%).

Zmiany wielkości borowacenie w porównaniu do poprzedniej rewizji są wynikiem najnowszych prac glebowo-siedliskowych wykonanych przez BULiGL O/Gdynia na stan 01.01.2021r.

Stopień borowacenia jest ściśle związany z udziałem w drzewostanach sosny i świerka, w związku z tym powierzchnia drzewostanów objętych borowaceniem powinna maleć wraz z postępowaniem dostosowywania do siedlisk składów gatunkowych drzewostanów, głównie w wyniku prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej.

4.5.6.2 Monotypyzacja (ujednoczenie składu gatunkowego i wiekowego)

Jedną z form degeneracji ekosystemów leśnych jest monotypyzacja. Wyróżnia się ją wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (monotypyzacja częściowa) lub ponad 80% (monotypyzacja pełna). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w warunkach Nadleśnictwa Lębork monotypyzacja nie występuje.

4.5.6.3 Neofityzacja

Neofityzacja jest formą degeneracji fitocenozy leśnej polegającą na występowaniu gatunków obcego pochodzenia (tzw. neofitów) w zbiorowiskach leśnych, wskutek ich samoistnego wnikania (synantropizacji) lub celowego wprowadzania ze względów gospodarczych.

Tabela 24 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w różnym wieku, w których stwierdzono występowanie neofitów.

Obręb, nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Lębork	AK	1,53	13,31	13,32	28,16	0,3
	CZM.P	104,21	88,41	74,30	266,92	2,9
	DB.C	7,49	20,82		28,31	0,3
	DG	47,13	39,02	109,77	195,92	2,1
	SO.B			1,84	1,84	0,0
	SO.C	14,57			14,57	0,2
łącznie					535,72	5,8
Obręb Łeba	AK	6,71	13,60	1,88	22,19	0,3
	CZM.P	190,17	298,31	76,44	564,92	6,6
	DB.C		2,42	4,07	6,49	0,1
	DG	13,25	7,89	40,30	61,44	0,7
	ORZ.C		1,64		1,64	0,0
	SO.C	16,71	1,64	56,49	74,84	0,9
łącznie					731,52	8,6
Nadleśnictwo Lębork	AK	8,24	26,91	15,20	50,35	0,3
	CZM.P	294,38	386,72	150,74	831,84	4,7
	DB.C	7,49	23,24	4,07	34,80	0,2
	DG	60,38	46,91	150,07	257,36	1,5
	ORZ.C		1,64		1,64	0,0
	SO.B			1,84	1,84	0,0
	SO.C	31,28	1,64	56,49	89,41	0,5
łącznie					1267,24	7,2

Najczęściej występującym gatunkiem obcym tworzącym drzewostany w lasach Nadleśnictwa Lębork jest dagleżka zielona. Gatunek ten występuje na 257,36 ha w skali Nadleśnictwa. W dwunastu wydzieleniach jest gatunkiem panującym. Zgodnie z powyższą tabelą

dalsze miejsca zajmują sosna czarna, robinia akacjowa, dąb czerwony. W znikomym stopniu możemy spotkać również orzech czarny i sosnę Banksa. Gatunki w/w niekiedy wchodzą w skład drzewostanu głównego stanowiąc co najmniej 10% warstwy głównej, najczęściej jednak występują w formie domieszkowej.

W podszycie spośród gatunków obcych zdecydowanie dominuje czeremcha późna, gatunek bardzo ekspansywny, występujący praktycznie na obszarze całego Nadleśnictwa.

Ekspansję gatunków drzewiastych można ograniczać poprzez usuwanie ich w trakcie zabiegów fitomelioracji i pielęgnacji oraz wprowadzanie do podszytów i jako gatunki domieszkowe rodzimych gatunków o znaczeniu biocenotycznym.

4.5.7 Drzewostany ponad 100 - letnie

Drzewostany ponad stuletnie ze względu na duży udział nisz ekologicznych stanowiących środowiska życia wielu, rozmaitych organizmów żywych, charakteryzują się wysoką bioróżnorodnością. Ponadto są to z reguły drzewostany, w których zachodzą intensywne procesy odnowienia naturalnego, które można wykorzystać w procesie zachowania ciągłości trwania ekosystemu leśnego. Dokładny udział poszczególnych gatunków w omawianych drzewostanach przedstawia

Tabela 25 Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich wg obrębów i gatunków panujących.

Gatunek panujący	Obręb Lębork		Obręb Łeba		Nadleśnictwo Lębork	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
DRZEWOSTANY						
SO	857,80	9,2	788,11	9,1	1645,91	9,2
SO.C	0,0	0,0	19,10	0,2	19,10	0,1
ŚW	4,64	0,0	10,30	0,1	14,94	0,1
DG	3,90	0,0	0,0	0,0	3,90	0,0
BK	136,50	1,5	42,71	0,5	179,21	1,0
DB	16,17	0,2	5,15	0,1	21,32	0,1
KL	0,29	0,0	0,92	0,0	1,21	0,0
GB	11,37	0,1	2,87	0,0	14,24	0,1
BRZ	81,97	0,9	50,47	0,6	132,44	0,7
OL	61,72	0,7	132,17	1,5	193,89	1,1
TP	0,0	0,0	0,13	0,0	0,13	0,0
OS	1,39	0,0	2,19	0,0	3,58	0,0
Razem	1175,75	12,6	1054,12	12,2	2229,87	12,4
KĘPY						
SO	21,69	0,2	31,02	0,4	52,71	0,3
MD	0,35	0,0	0,36	0,0	0,71	0,0
ŚW	0,83	0,0	1,99	0,0	2,82	0,0
DG	0,38	0,0	0,28	0,0	0,66	0,0
BK	5,46	0,1	3,40	0,0	8,86	0,0
DB	1,72	0,0	1,28	0,0	3,00	0,0
GB	0,0	0,0	0,07	0,0	0,07	0,0
BRZ	0,88	0,0	0,24	0,0	1,12	0,0
OL	1,53	0,0	2,25	0,0	3,78	0,0
OS	0,0	0,0	0,44	0,0	0,44	0,0
LP	0,35	0,0	0,0	0,0	0,35	0,0
Razem	33,19	0,4	41,33	0,5	74,52	0,4
ŁĄCZNIE						
SO	879,49	9,4	819,13	9,5	1698,62	9,4
SO.C	0,0	0,0	19,10	0,2	19,10	0,1

ŚW	5,47	0,1	12,29	0,1	17,76	0,1
DG	4,28	0,0	0,28	0,0	4,56	0,0
BK	141,96	1,5	46,11	0,5	188,07	1,0
DB	17,89	0,2	6,43	0,1	24,32	0,1
KL	0,29	0,0	0,92	0,0	1,21	0,0
GB	11,37	0,1	2,94	0,0	14,31	0,1
BRZ	82,85	0,9	50,71	0,6	133,56	0,7
OL	63,25	0,7	134,42	1,6	197,67	1,1
TP	0,0	0,0	0,13	0,0	0,13	0,0
OS	1,39	0,0	2,63	0,0	4,02	0,0
MD	0,35	0,0	0,36	0,0	0,71	0,0
LP	0,35	0,0	0,0	0,0	0,35	0,0
Razem	1208,94	12,9	1095,45	12,7	2304,39	12,8

Drzewostany ponad stuletnie wraz z kępami (wg rzeczywistego udziału gatunków) na terenie Nadleśnictwa Lębork zajmują 2304,39 ha (PUL 2013 - 1928,12 ha). Głównie jest to sosna zwyczajna – 1698,62 ha, olsza – 197,67 ha, buk zwyczajny – 188,07 ha oraz brzoza – 133,56 ha. Pozostałe drzewostany ponad 100-letnie – w warunkach Nadleśnictwa Lębork nie mają większego znaczenia.

4.5.8 Lasy ochronne – kategorie ochronności

Według projektu planu lasy ochronne zajmują w Nadleśnictwie Lębork powierzchnię 4593,51 ha. Największa jest powierzchnia lasów wodochronnych oraz glebochronnych. Pełny wykaz kategorii ochronności przedstawia tabela.

Tabela 26 Kategorie ochronności - zestawienie powierzchni.

Kategorie ochronności	1. Lębork	2. Łeba	Nadleśnictwo Lębork
	Powierzchnia [ha]		
wodochronne	1 236,38	1 707,61	2 943,99
glebochronne	348,20	46,72	394,92
w miastach i wokół miast	294,38	---	294,38
stałe pow. badań. i dośw.	52,04	79,14	131,18
obronne	43,07	---	43,07
nasienne	70,61	---	70,61
ostoje zwierząt	6,44	---	6,44
cenne fragm. Przyrody	---	21,19	21,19
stałe pow. badań. i dośw., wodochronne	10,79	3,01	13,80
ostoje zwierząt, wodochronne	59,99	52,91	112,90
obronne, w miastach i wokół miast	4,42	---	4,42
glebochronne, wodochronne	1,88	0,69	2,57
cenne fragm. Przyrody, wodochronne	103,61	286,06	389,67
glebochronne, w miastach i wokół miast	---	3,05	3,05
cenne fragm. Przyrody, glebochronne, w miastach i wokół miast	---	6,51	6,51
cenne fragm. Przyrody, wodochronne, w miastach i wokół miast	---	1,19	1,19
ostoje zwierząt, cenne fragm. Przyrody, wodochronne	---	108,35	108,35
cenne fragm. Przyrody, glebochronne, wodochronne, w miastach i wokół miast	---	45,27	45,27
Razem	2 231,81	2 361,70	4 593,51

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu Narady Techniczno-Gospodarczej, obszar Nadleśnictwa Lębork zakwalifikowano do następujących gospodarstw:

Gospodarstwo specjalne (S) – obejmujące obszary funkcjonalne pełniące funkcje specyficzne w zarządzanym obiekcie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych, co dotyczy m.in. stref objętych zakazem pozyskiwania drewna. Do gospodarstwa specjalnego (S) zalicza się:

- lasy glebochronne, na stokach i zboczach o nachyleniu powyżej 45°, oraz na stromych zboczach jarów, wąwozów i wzgórz;
- lasu stanowiące wyłączone drzewostany nasienne i drzewostany zachowawcze;
- lasy stanowiące ostoję zwierząt podlegających ochronie gatunkowej
- lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody;
- lasy na gruntach wpisanych do rejestru zabytków i ze stanowiskami archeologicznymi;
- lasy na terenie ośrodków wypoczynkowych i w ich najbliższym otoczeniu;
- lasy na siedliskach bagiennych: Bb, BMb, LMb, Lł;
- lasy ze źródłiskami i inne, cenne pod względem przyrodniczym lub krajobrazowym, w szczególności na gruntach przyległych do rzek;
- ostoje różnorodności biologicznej;
- lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych;
- lasy, na których zainwentaryzowano siedliska przyrodnicze NATURA 2000 o znaczeniu priorytetowym.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmujące obszary uznanych lasów ochronnych z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) – obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymagania ochrony przyrody. Na potrzeby obliczenia etatów cząstkowych w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) wyodrębnia się obszary kwalifikujące się do jednego sposobu zagospodarowania, w tym:

- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ) w odniesieniu do siedlisk borowych nadleśnictwa,
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ) w odniesieniu do siedlisk lasowych nadleśnictwa.

4.5.9 Martwe drewno w lesie

Ekosystem leśny to złożony układ, którego każdy z elementów odgrywa istotną rolę kształtując warunki bytowania wszystkich organizmów żywych oraz regulując funkcjonowanie procesów środowiska abiotycznego. Martwe drewno ulegając procesom dekompozycji staje się miejscem życia wielu organizmów, co powoduje zwiększenie różnorodności biologicznej. To niezbędny element środowiska leśnego występujący w dużych ilościach w lasach będących w stanie naturalnym.

W lasach Nadleśnictwa Lębork znajdują się kompleksy leśne z drewnem pozostawionym do naturalnego rozkładu. Największa jego ilość znajduje się przeważnie w lasach glebochronnych lub wodochronnych – w jarach i na stromych stokach w dolinach rzek. Lasy ochronne oprócz głównej roli - wodochronnej lub glebochronnej - sprawują kolejną bardzo ważną funkcję – są miejscem występowania martwego drewna.

Tabela 27 Zestawienie miąższości drewna martwego w typach siedliskowych lasu.

TSL	Miąższość drzew martwych									
	Stojących i złomów				Leżących i fragmentów drzew				Razem nadleśnictwo	
	Lębork		Łeba		Lębork		Łeba			
	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
BS	-	-	742,03	5,20	-	-	610,23	4,28	1352,25	9,48
BŚW	7,89	0,55	2564,97	5,44	32,44	2,27	2239,15	4,75	4844,45	9,97
BW	-	-	1352,84	6,61	-	-	1203,36	5,88	2556,20	12,49
BB	98,57	3,31	13,22	1,15	79,33	2,67	14,63	1,27	205,75	4,99
BMŚW	3863,68	1,78	6042,49	4,43	6274,20	2,89	5307,18	3,89	21487,54	6,08
BMW	37,65	3,04	693,62	4,06	5,44	0,44	539,74	3,16	1276,45	6,97
BMB	465,75	1,52	1372,08	4,29	4093,32	13,39	1820,60	5,69	7751,75	12,39
LMŚW	7437,48	1,94	6984,46	2,85	14659,48	3,82	8489,30	3,46	37570,71	5,97
LMW	103,81	2,10	1658,73	2,77	58,45	1,18	3847,92	6,42	5668,92	8,74
LMB	474,11	1,63	531,98	2,77	3181,43	10,96	1641,62	8,56	5829,13	12,09
LŚW	1351,25	1,90	1347,74	1,75	2591,71	3,65	2418,22	3,14	7708,91	5,21
LW	225,23	3,01	212,15	2,10	187,11	2,50	745,41	7,37	1369,91	7,79
OL	1359,83	4,27	494,93	1,68	2429,91	7,63	2229,95	7,56	6514,62	10,62
OLJ	263,11	3,31	153,28	2,50	377,15	4,75	316,98	5,16	1110,52	7,89
ŁŁ	19,48	1,29	5,01	0,84	62,09	4,12	13,90	2,34	100,49	4,78
Razem	15707,84	1,99	24169,52	3,37	34032,06	4,30	31438,18	4,39	105347,60	6,99

Średnia masa drewna martwego w Nadleśnictwie Lębork wynosi 6,99 m³/ha. Najwyższy wskaźnik martwego drewna w obrębie Lębork stwierdzono na siedlisku BMB - 13,39 m³/ha, natomiast w obrębie Łeba na siedlisku LMB - 8,56 m³/ha.

Martwe drewno na siedliskach przyrodniczych Natura 2000.

W obowiązującej statystycznej metodzie reprezentacyjnej pomiaru miąższości w obrębie leśnym (Instrukcja Urządzania Lasu §62), brak jest możliwości wyliczenia miąższości drewna martwego tylko dla siedlisk przyrodniczych. Możliwe jest jedynie oszacowanie wzrokowe ilości drewna martwego na siedlisku przyrodniczym lub porównanie miąższości drewna martwego w ramach typów siedliskowych lasu obrębami i dla całego Nadleśnictwa. W poniższych tabelach przedstawiono dane dla zainwentaryzowanych płatów siedlisk przyrodniczych Natura 2000.

Tabela 28 Zestawienie miąższości drewna martwego na siedliskach Natura 2000

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Miąższość drewna martwego [m ³ /ha]
Mierzeja Sarbska PLH220018		
2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	10
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	8
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	12
Łebskie Bagna PLH220040		
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	12
Górkowski Las PLH220045		
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	12

5 WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE

5.1 Stanowiska archeologiczne

Na podstawie danych Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku, delegatura w Słupsku, stwierdza się obecność 36 stanowisk archeologicznych na gruntach Nadleśnictwa Lębork. Pięć z nich jest wpisane do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Pozostałe znajdują się w ewidencji, lecz nie są wpisane do rejestru zabytków.

Na gruntach Nadleśnictwa Lębork wyszczególniono następujące rodzaje stanowisk archeologicznych:

- cmentarzyska kurhanowe
- cmentarzyska płaskie
- kurhany
- grodziska
- ślady osadnictwa
- osady
- huta szkła

W wypadku kiedy lokalizacja stanowiska archeologicznego jest dokładna, a co się z tym wiąże – posiada szczegółowy opis – wyłączenia leśne w których się one znajdują, są opisane w bieżącym planie urządzenia lasu, jako lasy ochronne na stałych powierzchniach doświadczalnych i badawczych.

Tabela 29 Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków znajdujące na terenie Nadleśnictwa Lębork.

Lp.	Powiat Gmina Obręb Leśnictwo	Oddział pododdział	Opis obiektu	Znaleziska	Numer ewidencji	Nr wpisu do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konservatora Zabytków
1	2	3	4	5	6	7
1	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Darzewo	130 g, h, i	osada ludności kultury łużyckiej			
2	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Darzewo	131 a	domniemane grodzisko			
3	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Darzewo	26 b	punkt osadniczy - okres nieznan	w bagnie na ok 1m głębokości natrafiono na drewniane konstrukcje związane z drogą lub przeprawą - notatki trudne do odczytania na materiałach archiwalnych z muzeum w Niemczech	AZP 8-34/33	
4	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Darzewo	53 d	domniemane grodzisko - wczesne średniowiecze		AZP 8-34/34	
5	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Janowice	381 d	cmentarzysko ludności kultury pomorskiej			
6	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Janowice	382 a, c-l, p-r	cmentarzysko kultury łużyckiej oraz nieznane	kurhany, grób popielnicowy	AZP 7-35/17	
7	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Janowice	382 f	ślady osadnictwa - wczesne średniowiecze ?	fragmenty ceramiki	AZP 7-35/63	
8	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Janowice	płd. część oddz. 344	ślady osadnictwa kultury łużycko- pomorskiej	fragmenty ceramiki	AZP 7-35/88	
9	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Janowice	płd. część oddz. 369	cmentarzysko kultury pomorskiej	grób skrzynkowy 1- popielnicowy	AZP 7-34/18	
10	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Łeba Łebień	centralna część oddz. 278	cmentarzysko kultury pomorskiej	groby skrzynkowe	AZP 6-35/170	
11	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Łeba Łebień	255 i	punkt osadniczy ludności pucharów lejkowatych			

Lp.	Powiat Gmina Obręb Leśnictwo	Oddział pododdział	Opis obiektu	Znaleziska	Numer ewidencji	Nr wpisu do rejestrów zabytków Wojewódzkiego Konservatora Zabytków
1	2	3	4	5	6	7
12	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Łeba Łebień	273 a	cmentarzysko ludności kultury pomorskiej			
13	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Łeba Łebień	274 j 277 a	cmentarzysko - wczesny i środkowy okres lateński	groby skrzynkowe	AZP 6-35/169	
14	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Małoszyce	114 c	cmentarzysko ludności kultury pomorskiej			
15	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Nowa Wieś	320 h, i	grodzisko średniowieczne, a w jego sąsiedztwie osada ludności kultury łużycko-pomorskiej i obozowisko ludności pucharów lejkowatych			dec. KLIV/620/2433/70
16	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Lębork Nowa Wieś	płn. część oddz. 342	ślady osadnictwa kultury łużycko-pomorskiej	fragmenty ceramiki	AZP 7-35/99	
17	Lęborski Wicko Łeba Stęknica	płd. część oddz. 189	ślady osadnicze - wczesne średniowiecze	fragmenty ceramiki	AZP 4-34/19	
18	Lęborski Wicko Łeba Stęknica	zach. część oddz. 189	punkt osadniczy kultury łużyckiej	fragmenty ceramiki	AZP 4-34/18	dec. KLIV/620/2433/70
19	Lęborski Wicko Łeba Strzeszewo	134b,c,g	cmentarzysko kurhanowe - kultury łużyckiej ?	kurhany	AZP 3-35/34	
20	Lęborski Wicko Łeba Strzeszewo	231a	ślady osadnicze z epoki neolitycznej, cmentarzysko kultury pomorskiej - wczesna epoka żelaza	groby skrzynkowe	AZP 4-35/25-34	
21	Lęborski Wicko Łeba Strzeszewo	płn.-wsch. część oddz. 225	osada - wczesne średniowiecze X-XI w. ?	fragmenty ceramiki	AZP 4-35/24	
22	Lęborski Wicko Łeba Strzeszewo	zachodnia część oddz. 66	cmentarzysko kultury pomorskiej - wczesna epoka żelaza	1 grób skrzynkowy, 3 popielnice	AZP 3-35/28	
23	Lęborski Wicko Łeba Strzeszewo	wschodnia część oddz. 66	huta szkła - okres nowożytny, XIX-XX w.	28 bryłek masy szklanej homogenicznej, z dobrze wyklarowanego szkła, barwy zielonkawo - oliwkowej	AZP 3-35/27	
24	Lęborski Wicko Łeba Szczenurze	centralna część oddz. 84	osada prapolska - wczesne średniowiecze	fragmenty ceramiki	AZP 3-35/20	
25	Lęborski Wicko Łeba Szczenurze	80 b	osada produkcyjna - późne średniowiecze	fragmenty ceramiki, 2 bryłki żużla, polepa	AZP 3-35/19	

Lp.	Powiat Gmina Obręb Leśnictwo	Oddział pododdział	Opis obiektu	Znaleziska	Numer ewidencji	Nr wpisu do rejestrów zabytków Wojewódzkiego Konservatora Zabytków
1	2	3	4	5	6	7
26	Lęborski Wicko Łeba Szczenuurze	płn.-zach. część oddz. 79	osada - chronologia nieznana	fragmenty ceramiki, 3 brytki żużla	AZP 3-35/17	
27	Lęborski Wicko Łeba Szczenuurze	płn.-zach. część oddz. 79	cmentarzysko kultury wielbarskiej	zapinka, bransoleta, grot, tarczka, haczyk, sierp, sprzączka, paciorek	AZP 3-35/15	
28	Lęborski Wicko Łeba Szczenuurze	płd. część oddz. 76	?	toporek kamienny	AZP 3-35/10	
29	Lęborski Wicko Łeba Ulinia	zach. część oddz. 22	śląd osadniczy z epoki neolitu	fragmenty ceramiki - kafli garnkowych	AZP 3-34/9	
30	Lęborski Wicko Łeba Wrzeście	244 i, j, k, m, n	cmentarzysko ludności kultury pomorskiej			
31	Lęborski Wicko Łeba Wrzeście	250B m	grodzisko wczesnośredniowieczne z X-XII wieku			dec. KLIV/620/2427/70
32	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Łeba Wrzeście	284 b - k	grodzisko wczesnośredniowieczne oraz cmentarzysko kultury łużycko- pomorskiej		AZP 6-35/3	dec. KLIV/620/1266/71
33	Lęborski Wicko Łeba Wrzeście	płd.-wsch. część oddz. 282	śląd osadnictwa kultury oksywsko- pomorskiej	fragmenty ceramiki	AZP 5-35/97	
34	Lęborski Nowa Wieś Lęborska Łeba Wrzeście	płd.-zach. część oddz. 283	grodzisko - wczesne średniowiecze		AZP 6-35/2	dec. nr KL- IV620/1268/71 z dn. 25.03.1974r.
35	Lęborski Wicko Łeba Wrzeście	płn.-zach. część oddz. 282	śląd osadnictwa - okres nowożytny	fragmenty ceramiki	AZP 5-35/88	
36	Lęborski Wicko Łeba Wrzeście	zach. część oddz. 195B	cmentarzysko kultury pomorskiej - wczesny i późny okres laterański	groby skrzynkowe	AZP 4-35/1	

5.2 Miejsca kultu i pamięci

Na terenie Nadleśnictwa Lębork znajdują się obiekty upamiętniające głównie tragiczne wydarzenia i ofiary I i II Wojny Światowej. Szczególnie tragicznym wydarzeniem był jeden z marszów śmierci zorganizowany w styczniu 1945 roku. Około 11 500 więźniów z KL Stutthof wyruszyło do Lęborka. Znaczna część osób umierała po drodze, w wyniku niedożywienia, chorób, wycieńczenia i wyziębienia. Części udało się uciec, dla wielu jednak próby ucieczki zakończyły się śmiercią z rąk żołnierzy SS. W wyniku marszu zginęło około 8000 osób.

W tabeli poniżej (Tabela 30) zestawione zostały miejsca kultu i pamięci występujące na terenie Nadleśnictwa Lębork.

Tabela 30 Lokalizacja miejsc pamięci na terenie Nadleśnictwa Lębork

Lp.	Rodzaj obiektu	Lokalizacja
1	Cmentarz ewangelicki	L. Darzewo, 46t
2	Cmentarz ewangelicki	L. Janowice, 347f
3	Cmentarz	L. Janowice, 348j
4	Głaz nagrobny z inskrypcją: Max von Pirsch/GEH. REGIERUNGSTRAT/PITT MEISTER/RESERVE 7.1.1862/25.7.1934. Cmentarz rodowy?	L. Janowice, 368i
5	Cmentarz ewangelicki, cmentarz rodowy?	L. Janowice, 371l
6	Cmentarz jeńców rosyjskich z I wojny światowej, zmarłych w obozie jenieckim w Niebędzinie	L. Janowice, 373a
7	Cmentarz ewangelicki	L. Leśnice, 127o
8	Cmentarz	L. Leśnice 169i
9	Cmentarz ewangelicki	L. Leśnice 175b
10	Cmentarz ewangelicki	L. Lębork, 3r
11	Cmentarz ewangelicki	L. Łebień, 294h
12	Cmentarz ewangelicki	L. Łebień, 250Cm
13	Cmentarz więźniów obozu koncentracyjnego „Stutthof” - ofiar ewakuacji obozu w 1945 r.	L. Łebień, 281j
14	Cmentarz ewangelicki z obeliskiem	L. Łebień, 281k
15	Cmentarz żołnierzy radzieckich poległych w 1945 r.	L. Małoszyce, 16k
16	Cmentarz ewangelicki	L. Nowa Wieś, 321g
17	Cmentarz ewangelicki	L. Nowa Wieś, 340d
18	Cmentarz ewangelicki, zdewastowany	L. Stęknica, 181i
19	Ślady po cmentarzu	L. Stęknica, 58n
20	Cmentarz	L. Strzeszewo, 204m
21	Cmentarz ewangelicki z pozostałościami ogrodzenia	L. Strzeszewo, 218p
22	Cmentarz ewangelicki z XIX w.	L. Strzeszewo, 227j
23	Cmentarz ewangelicki z tablicą upamiętniającą żołnierzy poległych podczas I wojny światowej	L. Szczenurze, 83a
24	Cmentarz z XIX w. z tablicą ku czci żołnierzy poległych podczas I wojny światowej. Widoczne pozostałości po kaplicy i ogrodzeniu	L. Wrzeście, 236b
25	Cmentarz rodu Somnitz	L. Wrzeście, 238i

5.3 Obiekty zabytkowe

Materialny wymiar kultury przejawiający się między innymi w różnego typu obiektach dziedzictwa kulturowego, jest nieodłącznym elementem kształtującym tożsamość kulturową, zarówno na poziomie narodowym, jak i lokalnym. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork znajduje się szereg tego typu a najważniejsze z nich zostały przedstawione w tabeli poniżej (Tabela 31).

Tabela 31 Ważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ulica	Numer	Obiekt	Numer rejestru zabytków woj. Pom.
1	Lębork	Lębork	---	---	Obszar Starego Miasta	A-106 z 30.06.1959
2	Lębork	Lębork	Basztowa	8	Kościół par. pw. św. Jakuba	A-268 z 12.12.1961
3	Lębork	Lębork	Kopernika	6	Kościół ewangelicki. ob. rzym.-kat. pw. NMP Królowej Polski	A-1226 z 20.05.1988
4	Lębork	Lębork	Wojska Polskiego	47	Kaplica cmentarna, ewangelicka	A-1855 z 17.08.2009
5	Lębork	Lębork	Bohaterów Stalingradu	14	Ratusz	A-1184 z 14.09.1987
6	Lębork	Lębork	Czołgistów	5	Starostwo (kompleks budynków)	A-1715 z 21.09.2000
7	Lębork	Lębork	Armii Krajowej	7	Dom	A-1229 z 20.05.1988
8	Lębork	Lębork	Armii Krajowej	11	Poczta	A-1822 z 20.05.1988
9	Lębork	Lębork	Armii Krajowej	13	Dom	A-1288 z 20.05.1988
10	Lębork	Lębork	Armii Krajowej	15	Dom	A-1224 z 20.05.1988
11	Lębork	Lębork	Armii Krajowej	16	Dom	A-1225 z 20.05.1988
12	Lębork	Lębork	Armii Krajowej	18	Bank	A-1223 z 20.05.1988
13	Lębork	Lębork	Dygasińskiego	14	Szkoła	A-1716 z 21.09.2000
14	Lębork	Lębork	Młynarska	14-15	Kamienica	A-1464 z 17.06.1994
15	Lębork	Lębork	Przymacze	---	Zespół młyna wodnego	A-1941 z 23.02.2017
16	Lębork	Lębork	Młynarska	21	D. spichrz solny, ob. zbór zielonoświątkowców	A-1871 z 27.12.2010
17	Lębork	Lębork	Kossaka	23	Spichrz	A-1227 z 20.05.1988
18	Łeba	Łeba	Powstańców Warszawy	28	Kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP	A-1463 z 17.06.1994
19	Nowa Wieś Lęborska	Chocielewko	---	23	Kościół fil. pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	A-1635 z 10.07.1997

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ulica	Numer	Obiekt	Numer rejestru zabytków woj. Pom.
20	Nowa Wieś Lęborska	Garczegorze	---	27	Kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny	A-1720 z 13.12.2000
21	Nowa Wieś Lęborska	Garczegorze	---	---	Kaplica grobowa, na terenie d. cmentarza	A-1324 z 14.09.1990
22	Nowa Wieś Lęborska	Janowice	---	138	Kościół fil. pw. św. Józefa	A-1664 z 8.06.1998
23	Nowa Wieś Lęborska	Leśnice	---	10	Dwór	A-269 z 12.12.1961
24	Wicko	Białogarda	---	19	Kościół ewangelicki, ob. rzym.kat. par. pw. św. Jana Chrzciciela	A-1764 z 24.11.2005
25	Wicko	Charbrowo	---	49	Kościół pw. św. Józefa	A-189 z 31.10.1960
26	Wicko	Charbrowo	---	47	Zespół pałacowy	A-1180 z 21.07.1987
27	Wicko	Nowęcín	Jeziorna	2	Zespół pałacowy	A-1172 z 2.07.1987
28	Wicko	Poraj	---	5	Willa nr 5 z parkiem	A-1507 z 17.01.1995
29	Wicko	Roszczyce	---	---	Kościół fil. pw. Wniebowzięcia NMP	A-1312 z 12.06.1990
30	Wicko	Ulinia	---	10	Zespół pałacowy	A-1491 z 18.11.1994
31	Wicko	Zdrzewno	---	2	Zespół pałacowy	A-1183 z 21.07.1987
32	Wicko	Zdrzewno	---	---	Wiatrak holender	A-1286 z 9.10.1989

6 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Stan lasów jest miernikiem zagrożeń całego środowiska przyrodniczego. Las jest najbardziej czułym wskaźnikiem negatywnych zmian, a jednocześnie najtrudniejszym do odtworzenia ekosystemem.

Spośród wielu groźnych dla lasów czynników tylko część może je zniszczyć w ciągu bardzo krótkiego czasu. Taki typ działania wykazują np.: ogień, huragany, powódzie, itp. Pozostałe powodują najczęściej różnorodne uszkodzenia, w wyniku których rozwijają się mniej lub bardziej przewlekłe procesy chorobowe.

Wzajemne powiązanie kilku czynników, polegające na jednoczesnym lub następującym po sobie występowaniu, powoduje, że ich oddziaływanie jest silniejsze, a niszczący efekt końcowy większy niż zwykła suma efektów poszczególnych czynników.

Lasy Nadleśnictwa Lębork narażone mogą być na oddziaływanie następujących czynników:

- abiotycznych:
  - długotrwałe susze,
  - niskie temperatury, wczesne i późne przymrozki,
  - silne wiatry, huragany;
- biotycznych:

- szkodniki owadzie (pierwotne, wtórne),
- grzybowe choroby infekcyjne (korzeni, pędów, liści),
- szkody powodowane przez zwierzęta roślinożerne;
- antropogenicznych:
  - zanieczyszczenie powietrza,
  - zanieczyszczenie wód i gleb,
  - pożary lasu,
  - szkodnictwo leśne.

6.1 Zagrożenia abiotyczne

6.1.1 Szkody powodowane przez czynniki klimatyczne

Wśród zagrożeń abiotycznych lasów Nadleśnictwa Lębork najważniejszymi i najgroźniejszymi są silnie wywalające wiatry, opady śniegów, okiść, przymrozki późne oraz anomalia termiczne. W ostatnim czasie znaczenia nabierają powtarzające się susze i lokalnie podtopienia, które mają negatywny wpływ na kondycję zdrowotną drzewostanów. W trakcie obowiązywania PUL odnotowywano szkody od wiatrów które przedstawia Tabela 32.

Tabela 32 Szkody powierzchniowe od wiatrów w latach 2013 – 2022r. na terenie Nadleśnictwa Lębork

Lp.	Rok wystąpienia szkód	Adres leśny	Powierzchnia uszkodzona [ha]
1	2017	15-09-1-15-255-m-00	0,30
2		15-09-1-15-256-f-00	0,24
3		15-09-1-15-257-a-00	0,53
4		15-09-1-15-257-h-00	0,76
5		15-09-1-15-257-i-00	1,11
6		15-09-2-06-269-j-00	0,20
7		15-09-2-06-297-c-00	0,20
8	2022	15-09-1-10-3-cx-00	0,29
9		15-09-1-10-60-f-00	0,20
10		15-09-1-10-61-a-00	0,55
11		15-09-1-10-61-c-00	0,14

Znaczne szkody w lasach powstają także w okresie śnieżnych i bardzo mroźnych zim, kiedy pada mokry śnieg i spadają temperatura powietrza. Oblodzone drzewa nie wytrzymują obciążeń i pod wpływem silnych wiatrów łamią gałęzie i korony. Powyższe zjawisko zwane okiścią śniegową jest bardzo groźne dla drzewostanów młodszych klas wieku. Częstym zjawiskiem po silnych mrozach jest powstawanie pęknięć a następnie tzw. listew mrozowych na pniach dębów, buków.

Na okresy wysokich temperatur powietrza i dłuższych okresów bezdeszczowych najsilniej reagują drzewostany świerkowe, bukowe i dębowe. Szczególnie mocno cierpi świerk wykazując znaczne osłabienie i zamieranie licznych drzew, dobijanych przez szkodniki wtórne.

W starszych drzewostanach podczas długotrwałych upałów cierpią drzewa bukowe, rzadziej świerka wskutek gwałtownego odstąpienia pni. Zjawiskiem wtórnym są martwice, pęknięcie i odpadanie kory.

6.1.2 Pożary

Według kategoryzacji zagrożenia pożarowego lasów obszar Nadleśnictwa Lębork zakwalifikowany został do III kategorii zagrożenia pożarowego.

Główne niebezpieczeństwo powstania pożaru związane jest z atrakcyjnością turystyczną terenu oraz sąsiedztwem obszarów rolniczych. Szczególnie niebezpieczna jest wczesna wiosna, z uwagi na częste występowanie długich okresów bezdeszczowych oraz wypalanie traw. Groźny jest również okres letni związany z większą penetracją terenów leśnych oraz prowadzeniem prac żniwnych.

W latach 2013-2022 powstało 28 pożarów na obszarach o łącznej powierzchni 9,61 ha.

Tabela 33 Pożary powstałe na terenie Nadleśnictwa Lębork w latach 2013 – 2022

Lp.	Data	Adres leśny	Przyczyna	Rodzaj	Powierzchnia (ha)
1.	21.04.2013	15-09-1-10-2-h-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,02
2.	22.04.2013	15-09-1-10-9-j-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,03
3.	30.03.2014	15-09-1-08-342-l-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,12
4.	29.05.2014	15-09-1-12-122-a-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,01
5.	06.07.2014	15-09-1-12-121-a-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,05
6.	25.07.2014	15-09-2-02-74-f-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	1,35
				POŻAR CAŁKOWITY	0,80
		15-09-2-02-74-g-00	PODPALENIE	POŻAR CAŁKOWITY	0,40
7.	27.07.2014	15-09-2-02-74-f-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,60
				POŻAR CAŁKOWITY	0,20
8.	03.08.2014	15-09-1-12-120-a-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,05
9.	03.08.2014	15-09-2-03-85-g-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,55
				POŻAR CAŁKOWITY	0,25
10.	07.09.2014	15-09-2-04-31-g-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,15
11.	23.03.2015	15-09-1-11-165-g-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,40
		15-09-1-11-166-f-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,20
12.	03.05.2015	15-09-1-12-122-a-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,03
13.	27.05.2015	15-09-1-12-122-f-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,10
14.	09.04.2016	15-09-1-12-120-a-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,01
15.	07.05.2016	15-09-2-06-273-a-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,02
16.	08.05.2016	15-09-1-12-121-k-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	1,94
17.	19.09.2016	15-09-1-11-22-d-01	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,02
18.	15.06.2018	15-09-2-06-278-b-01	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,01
19.	20.04.2019	15-09-1-11-162-f-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,73
		15-09-1-11-162-i-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,71
20.	23.04.2019	15-09-1-14-46-s-00	ENERGIA ELEKTR.	POKRYWY GLEBY	0,01
21.	25.04.2019	15-09-2-04-167-f-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,07
		15-09-2-04-168-a-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,18
22.	05.06.2019	15-09-1-11-14-a-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,01
23.	26.07.2019	15-09-2-01-46-k-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,01
24.	10.08.2019	15-09-1-11-113-a-00	PODPALENIE	POKRYWY GLEBY	0,01
25.	11.04.2020	15-09-1-08-331-f-00	OBIEKT ŻARZ.	POKRYWY GLEBY	0,02
		15-09-1-08-331-i-00	OBIEKT ŻARZ.	POKRYWY GLEBY	0,02
26.	19.08.2020	15-09-1-15-261-g-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,48
27.	19.06.2021	15-09-1-08-305-d-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,03
28.	16.08.2022	15-09-1-08-305-d-00	NIEZNANA	POKRYWY GLEBY	0,02

System monitoringu przeciwpożarowego oparty jest na punkcie alarmowo-dyspozycyjnym (PAD) znajdującym się w Cewicach. System łączności zintegrowany jest na terenie Nadleśnictw: Lębork, Strzebielino, Cewice, Choczewo. Ponadto do jednostek współpracujących należą również Nadleśnictwo Wejherowo, Nadleśnictwo Kartuzy, Nadleśnictwo Gdańsk. Nadleśnictwo wyposażone jest w sprawną sieć łączności radiowej i telefonicznej.

Terenowa infrastruktura przeciwpożarowa w Nadleśnictwie Lębork przedstawia się następująco:

- punkty czerpania wody w postaci 3 cieków i 4 zbiorników na terenie LP oraz 10 hydrantów poza jego terenem,
- 51 dojazdy pożarowe o łącznej długości 107,72km,
- 3 bazy sprzętu przeciwpożarowego wyposażone zgodnie z wymogami przewidzianymi dla nadleśnictw III kategorii zagrożenia pożarowego;

6.2 Zagrożenia biotyczne

Do zagrożeń biotycznych należą szkody powodowane przez owady leśne, zwierzynę łowną, gryzonie oraz patogeniczne grzyby powodujące choroby lub zamieranie drzew. W drzewostanach Nadleśnictwa Lębork sosna zwyczajna jest gatunkiem panującym w 55% drzewostanów, w 11,8% panuje dąb, natomiast trzecim najczęściej panującym gatunkiem jest brzoza – 9,7%. Zróżnicowanie gatunkowe oraz struktury drzewostanów korzystnie wpływają na odporność ekosystemu na wpływ niekorzystnych czynników biotycznych. Nadleśnictwo odnotowuje szkody powodowane przez te czynniki, które są regularnie raportowane do Zespołu Ochrony Lasu w Gdańsku.

6.2.1 Owady

Owady są najliczniejszą gromadą zwierząt zarówno pod względem liczby gatunków, jak i liczby osobników. Wśród owadów jest wiele gatunków, które są dla ludzi pożyteczne bezpośrednio (miododajne pszczoły, gatunki zapylające kwiaty itp.) bądź też pośrednio przyczyniając się do utrzymania biologicznej równowagi w przyrodzie i zapobiegając rozmnażaniu się szkodników (drapieżcy, pasożyty). Dość znaczna jest także liczba gatunków szkodników owadzi. Są one groźne zwłaszcza wtedy, gdy znajdują sprzyjające warunki rozwoju i dochodzi do gradacji. Znane są liczne gatunki niszczące najróżniejsze materiały w magazynach, budowlę, uprawy rolne, drzewa owocowe i owoce a także gatunki szkodników drzew leśnych.

Szkodniki owadzie drzew leśnych są przedmiotem badań i treścią praktycznej działalności ochrony lasu, której zadaniem jest utrzymanie drzewostanów w dobrym stanie zdrowotnym począwszy od nasienia, poprzez sadzonkę, młodnik aż do wieku rębności.

Drzewostany Nadleśnictwa Lębork charakteryzują się różnorodnym składem gatunkowym. W związku z tym nie występuje tu istotne zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych.

Szkody ze strony szkodników wtórnych – głównie kornika drukarza – nie są już tak istotnym problemem. Jest to spowodowane znacznym ograniczeniem występowania drzewostanów świerkowych i słabnięciem gradacji.

W minionych dziesięcioleciach Nadleśnictwo podejmowało działania ograniczające liczebność nadmiernie występujących owadów stanowiących zagrożenie dla drzewostanów poprzez:

- utrzymywanie właściwego stanu sanitarnego lasu,
- wyznaczanie i szybkie usuwanie z lasu drzew opianowanych przez owady,
- wyznaczanie drzew trocinkowych,
- wykładanie i kontrolę pułapek,
- korowanie surowca.

6.2.2 Szkody powodowane przez ssaki

Utrzymująca się wysoka liczebność zwierzyny płowej (szczególnie jeleni, sarny oraz coraz częściej pojawiającego się łosia) skutkuje rosnącą presją z jej strony na drzewostany sosnowe, drzewostany z udziałem dęba oraz buka oraz gatunki domieszkowe.

Uszkodzenia upraw na powierzchniach otwartych, pod okapem drzewostanów i podsadzeń produkcyjnych spowodowane zgryzaniem przez jeleniowate dotyczą wszystkich gatunków drzew. Zgryzanie powoduje głównie zahamowanie przyrostu na wysokość. Uniemożliwia praktycznie wyprowadzenie dębu, lipy, graba, a w niektórych przypadkach sosny i modrzewia oraz gatunków biocenotycznych bez skutecznej ochrony grodzeniami lub innymi zabezpieczeniami. Znaczne szkody w drzewostanach w pobliżu wód powoduje bóbr europejski.

Nadleśnictwo podejmuje niżej wymienione działania w celu zapobiegania szkodom powodowanym przez zwierzynę:

- dostosowuje liczebność zwierzyny płowej oraz jej struktury wiekowej i płciowej do poziomu zapewniającego możliwość realizacji celów hodowli lasu
- grodzenie upraw,
- chemiczne zabezpieczanie upraw,
- palikowanie modrzewia,
- zakładanie osłonek przed zgryzaniem,
- zakładanie osłonek przed spałowaniem.

Skuteczną metodą ochrony przed zwierzyną są grodzenia, jednak duża ich liczba powoduje zmniejszenie powierzchni dostępnej dla zwierzyny. Jednocześnie skuteczne utrzymanie w sprawności dużej ilości stanowi poważne wyzwanie dla Służby Leśnej. Ogrodzenia są niszczone przez zwierzynę, a także przez miejscową ludność. Grodzone są uprawy usytuowane w miejscach szczególnie narażonych na szkody od zwierzyny. W ostatnim dziesięcioleciu istotnym problemem zaczęły stawać się bobry.

Poniższe tabele przedstawiają szkody wyrządzone przez ssaki w latach 2013 – 2022 r.

Tabela 34 Szkody od zwierzyny (z wyłączeniem szkód spowodowanych przez bobry) w latach 2013-2022r.

Stadium rozwojowe drzewostanu	Uprawy		Młodniki		D-stany starsze	
	Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki [ha]					
	21-40%	> 40%	21-40%	> 40%	21-40%	> 40%
Rok						
2013	84,74	24,13	20,95	8,82	0	0
2014	28,67	9,47	19,79	3,05	0	0
2015	34,61	5,00	36,75	1,60	0,10	0
2016	61,12	9,00	27,00	0	0,70	0
2017	25,53	2,28	10,00	0	0	0
2018	8,98	2,07	16,56	0	0	0
2019	7,97	0	23,10	0	0	0
2020	24,3	3,98	6,80	0	0	0
2021	17,57	4,75	1,10	0	0	0
2022	25,88	7,00	0	0	0	0

Tabela 35 Szkody spowodowane przez bobry w latach 2013-2022r.

Stadium rozwojowe drzewostanu	Uprawy		Młodniki		D-stany starsze	
	Powierzchnia szkód spowodowanych przez bobry [ha]					
	21-40%	> 40%	21-40%	> 40%	21-40%	> 40%
Rok						
2013	0,20	0	0	6,00	0	7,10
2014	0	0	3,35	0,00	0,90	6,00
2015	0	0	0	7,00	0,60	0
2016	0	0	0,48	0	1,60	9,50
2017	0	0	0	8,97	0	2,15
2018	0	0	0,60	9,00	0,00	1,10
2019	0	0	3,20	3,15	1,50	9,50
2020	0	0	5,50	8,70	3,22	0
2021	0,40	0,10	6,26	8,85	1,14	2,95
2022	0	0	0	0	3,35	0

Nadleśnictwo stosuje szereg tzw. alternatywnych metod ochrony przed zwierzyną takich jak kształtowanie właściwego składu gatunkowego upraw z użyciem dobrze rozmieszczonych gatunków domieszkowych czy też właściwe prowadzenie gospodarki łowieckiej.

6.2.3 Szkody powodowane przez patogeniczne grzyby

Pewnym zagrożeniem w lasach Nadleśnictwa Lębork jest występowanie chorób związanych z grzybami korzeniowymi. Powierzchnia drzewostanów z odnowienia sztucznego, założonych na gruntach porolnych powoduje, że największe zagrożenie mogą stwarzać grzyby patogeniczne jak huba korzeniowa (*Heterobasidion annosum*) i opieńka z rodzaju *Armillaria* (Tabela 36).

Tabela 36 Zestawienie powierzchni zaatakowanych przez patogeniczne grzyby w latach 2013-2022.

Wyszczególnienie zjawiska chorobowego	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Powierzchnia (ha)									
Huba korzeni	---	83,16	73,58	17,85	3,00	0,70	7,50	7,70	4,80	---
Opieńkowa zgnilizna korzeni	---	13,05	16,33	4,27	---	---	---	7,37	7,37	---

Czynności podejmowane w celu ograniczania występowania i zwalczania grzybów patogenicznych w latach 2013-2022:

- Metody mechaniczne - usuwanie zarażonych drzew na uprawach; wykonano na powierzchni 35,06 ha
- Metody biologiczne - ograniczanie występowania huby korzeni poprzez smarowanie pniaków po cięciach w młodnikach i drzewostanach starszych preparatem biologicznym z *Phlebiopsis gigantea*, wykonano na powierzchni 257,51 ha.

6.2.4 Szkody powodowane przez *Phytophthora*

Rodzaj *Phytophthora* jako czynnik chorobotwórczy znany jest już od 1861 r. stając się realnym zagrożeniem dla roślin na całym świecie. Powoduje on fytoftorazy które pojawiają się na liściach objawiając się zmniejszeniem, chlorozą i więdnieniem liści, które zmieniają barwę na jasnoszarą, następnie żółtą i brązową co wyraźnie odróżnia je od ciemnozielonego ulistnienia zdrowych lub pozornie zdrowych drzew. Na pniach chorych drzew, niekiedy do wysokości 2 m od ziemi, często widać ciemne, zwykle owalne plamy, z których czasem sączy się ciemny płyn. Żółknięcie i drobnienie liści są pierwszymi oznakami dysfunkcji korzeni - zgnilizny podstawy pnia, a także zgnilizny korzeni, mogącej spowodować zniszczenie całego systemu korzeniowego. Na pniu, w różnych miejscach można ponadto zobaczyć również ciemne, zazwyczaj wydłużone, suche lub mokre nekrotyczne plamy. Po usunięciu kory widać pod nią pomarańczowobrązowe tkanki. Zwykle po paru latach od wystąpienia opisanych symptomów choroby drzewa zamierają. Zdarza się jednak, że mimo licznych plam na pniu przeżywają jeszcze nawet kilkanaście lat. Objawy chorobowe mogą występować również w młodnikach olszy. Zwykle u nasady pnia widać ciemniejsze od kory, wydłużone, na ogół nieregularne plamy, długości do kilkunastu centymetrów. Często w tym samym roku na pniu, powyżej takich miejsc porażenia, pojawiają się następne plamy. Drzewa te zamierają w ciągu kilku lat. Kilkunastoletnie, zainfekowane okazy mają również jasnożółte liście i tworzą bardzo dużo szyszkowatych owocostanów, które po opadnięciu na ziemię, są infekowane przez *Phytophthora alni* i w czasie kiełkowania, siewki również ulegają zakażeniu. Patogen może być wniesiony na określone stanowisko z siewkami olszy. Na takich roślinach rozwija się przez kilka, kilkanaście lat zgnilizna korzeni. Od korzeni zakażona jest także gleba, co sprawia, że może ona być źródłem zakażenia *Phytophthora alni*. Zarówno porażone liście, jak i gleba mogą też być przenoszone z ognisk choroby do innych miejsc na ogumieniu pojazdów, obuwiu, kopytach zwierząt, a także za pośrednictwem owadów oraz wiatru. Do rozprzestrzeniania *Phytophthora alni* przyczyniają się również wiosenne powodzie, podczas których patogen może być przeniesiony na duże odległości.

Fot. 4 Zamieranie olszy w wydzielaniu 31Aa Leśnictwa Darzewo (fot. BULiGL o/ Gdynia)

Zamieranie olszy zostało pierwszy raz zaobserwowane w 2009r. na terenie Leśnictwa Janowice i Darzewo. Na początku teren objęty chorobą wynosił 7,14 ha lecz ze względu na szybkie rozprzestrzenianie się choroby obszar zainfekowany rósł sukcesywnie dochodząc w 2020 roku do poziomu 489,8 ha. Dzięki badaniom przeprowadzonym przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni w 2020r. na terenie Nadleśnictwa Lębork zostało stwierdzone że przyczyn tej choroby może być kilka. Najbardziej prawdopodobna wydaje się być obecność *Phytophthora*. Inną przyczyną mogło być również gwałtowne obniżenie się poziomu wód gruntowych, które nastąpiło w latach ubiegłych i na dzień opracowania postępuje nadal, jak i również wahania poziomu tych wód, które występują po latach deszczowych. Dotyczyłoby to jednak wszystkich drzewostanów olszowych, a tak nie jest. Z pewnością ma to wpływ na kondycję drzewostanów olszowych i je osłabia, ale nie powoduje takich uszkodzeń jak na badanych powierzchniach. Dodatkowym czynnikiem który należy wykluczyć jest również zanieczyszczenie wody i gleby, gdyż analiza chemiczna pobranych próbek nie potwierdziła nadmiernego występowania pierwiastków mogących mieć wpływ na zatrucie środowiska (metale ciężkie) jak i niedoborów lub nadmiaru mikro i makroelementów.

Powierzchnie opianowaną przez zamieranie olszy w latach 2009 – 2021 r. w poszczególnych leśnictwach Nadleśnictwa Lębork przedstawia Tabela 37.

Tabela 37 Zamieranie olszy w latach 2009 – 2021r. w poszczególnych leśnictwach Nadleśnictwa Lębork.

Leśnictwo	Powierzchnia (ha)												
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Janowice	2,38	2,38	2,88	2,38	2,32	---	---	4,84	4,50	9,29	15,06	104,37	104,28
Darzewo	4,76	4,76	4,76	8,86	4,7	---	---	---	---	---	---	127,62	113,15
Stęknica	---	0,50	---	11,54	11,03	2,00	2,00	2,50	16,74	22,09	39,29	92,94	42,1
Ulinia	---	---	3,00	3,00	10,00	9,00	10,70	12,80	11,40	9,70	14,40	15,68	16,88
Szczenurze	---	---	0,36	0,70	0,20	0,60	---	---	---	---	---	15,51	7,1
Strzeszewo	---	---	---	---	---	---	---	---	---	15,7	17,6	87,12	57,88
Łebień	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1,3	3,89	3,39
Nowa Wieś	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	16,53	6,27
Wrzeście	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0,15	26,14	26,14
łącznie	7,14	7,64	11,00	26,48	28,25	11,6	12,7	20,14	32,64	56,78	87,8	489,8	377,19

Działaniami podjętymi przez Nadleśnictwo Lębork w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się zjawiska zamierania olchy było usunięcie źródeł zakażeń w postaci zakażonych i obumierających drzew. Działania te przeprowadzone np. w Leśnictwie Stęknica przyczyniły się do znacznej poprawy zdrowotności drzewostanów opanowanych przez chorobę.

Należy pamiętać, że „szkody” powodowane przez czynniki abiotyczne i biotyczne są to „szkody” jedynie w pojęciu gospodarczym. W aspekcie przyrodniczym pojęcie „szkodnik” nie istnieje.

6.3 Zagrożenia antropogeniczne

6.3.1 Stan i zanieczyszczenie powietrza

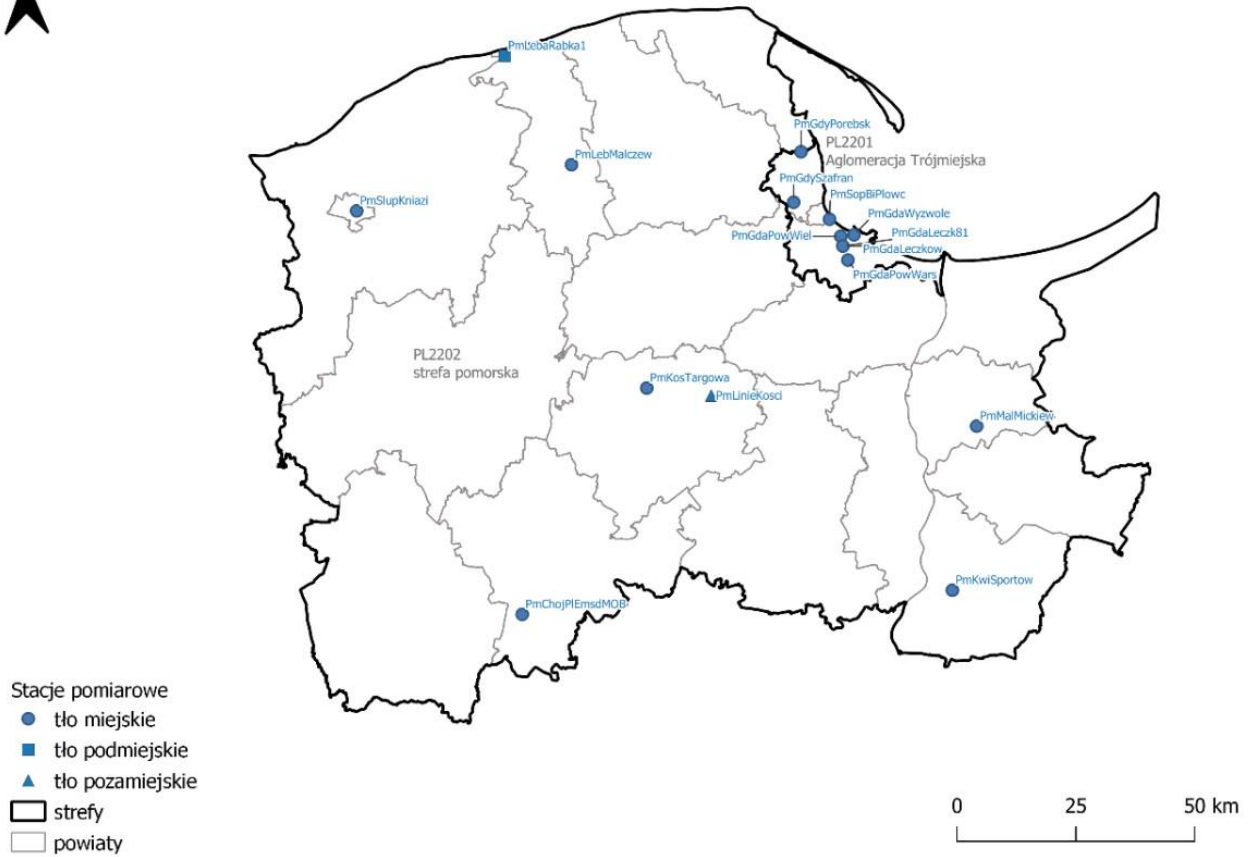
Emisją zanieczyszczeń nazywamy zjawisko przedostawania się do atmosfery substancji i pyłów z powierzchni ziemi. Rozróżniamy emisje naturalne oraz antropogeniczne – będące wynikiem różnorodnej działalności człowieka. Z punktu widzenia źródeł emisji wyróżnia się emisje: punktowe (sektor energetyczny i przemysłowy), powierzchniowe (sektor komunalno-bytowy i stacje paliw), liniowe (z oddziaływania transportu samochodowego).

Obecnie, wg Ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. 2021 poz. 1973 z póź. zm.), oceny jakości powietrza dokonuje się w strefach. Strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy;
- miasto o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy;
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz aglomeracji.

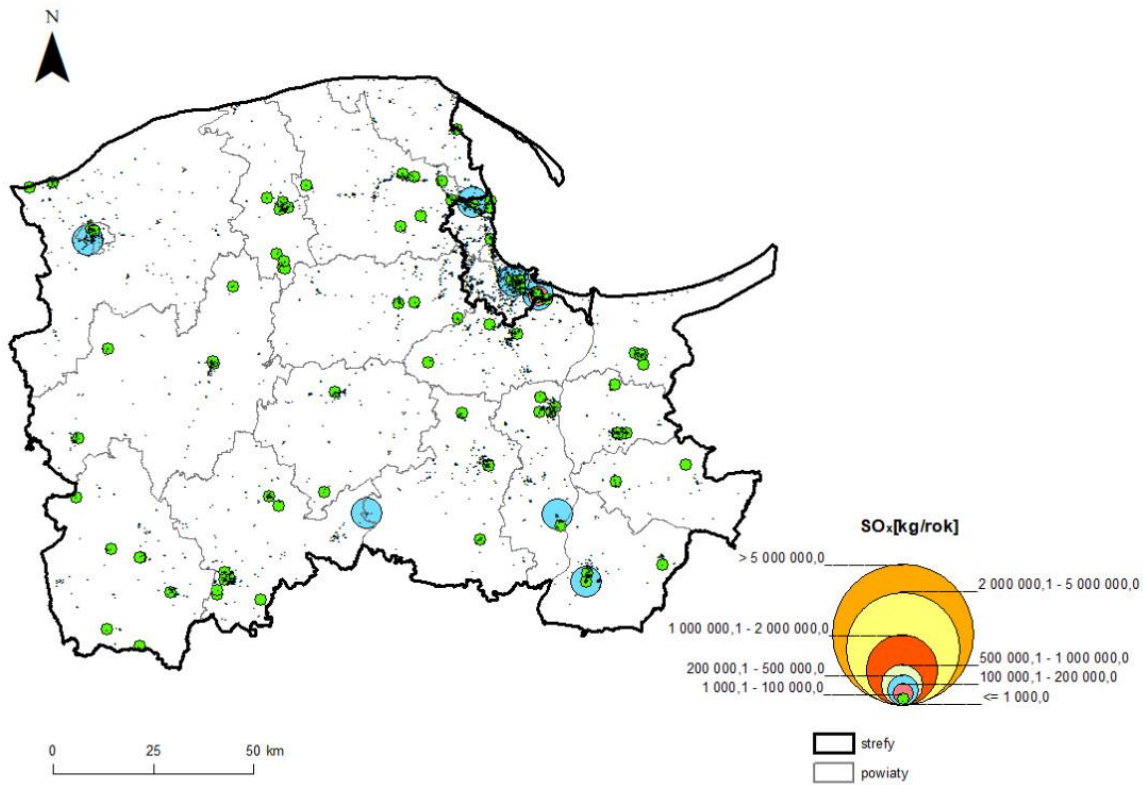
Obszar Nadleśnictwa Lębork położony jest w strefie pomorskiej (kod PL2202). Do głównych źródeł emisji zanieczyszczeń mających wpływ na stężenia substancji objętych roczną oceną jakości powietrza należy spalanie paliw w indywidualnych piecach, tzw. niska emisja (zła jakość spalanych paliw, zły stan techniczny urządzeń i ich nieprawidłowa eksploatacja; emisja ze źródeł liniowych (transport, wtórne pylenie z podłoża, zwiększający się ruch kołowy, zły stan techniczny dróg, brak obwodnic wewnętrznych); ciasna zabudowa w miastach i położenie miejscowości w nieckach terenowych.

Ocena powietrza dokonywana jest na podstawie odczytów z stacji pomiarowych. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork znajduje się stacja w Lęborku, a tuż za granicami stacja w Łebie. Rozkład stacji pomiarowych w województwie pomorskim przedstawia Ryc. 27

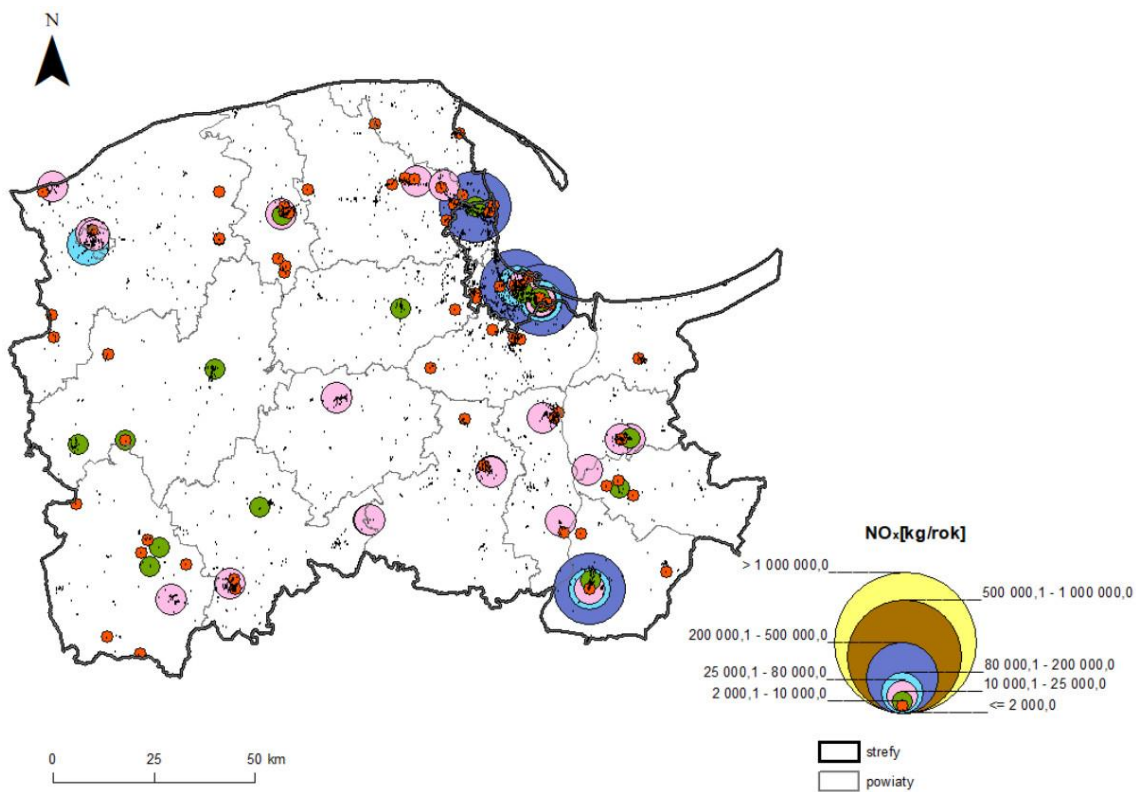

Ryc. 27 Rozkład stacji pomiarowych w woj. pomorskim wykorzystanych w ocenie za rok 2021 (źródło: GIOŚ).

Największe skupiska emitorów punktowych, jak i znaczna emisja liniowa związane są z obszarami zurbanizowanymi dużych miast. Największe zagęszczenie emitorów zanieczyszczeń energetycznych występuje na terenie Trójmiasta. Dla przykładu zamieszczono poniżej rozkład emisji SO_x, NO_x oraz pyłu na obszarze województwa pomorskiego. Dane pochodzą z Rocznej oceny jakości powietrza w województwie pomorskim (GIOŚ, 2021).

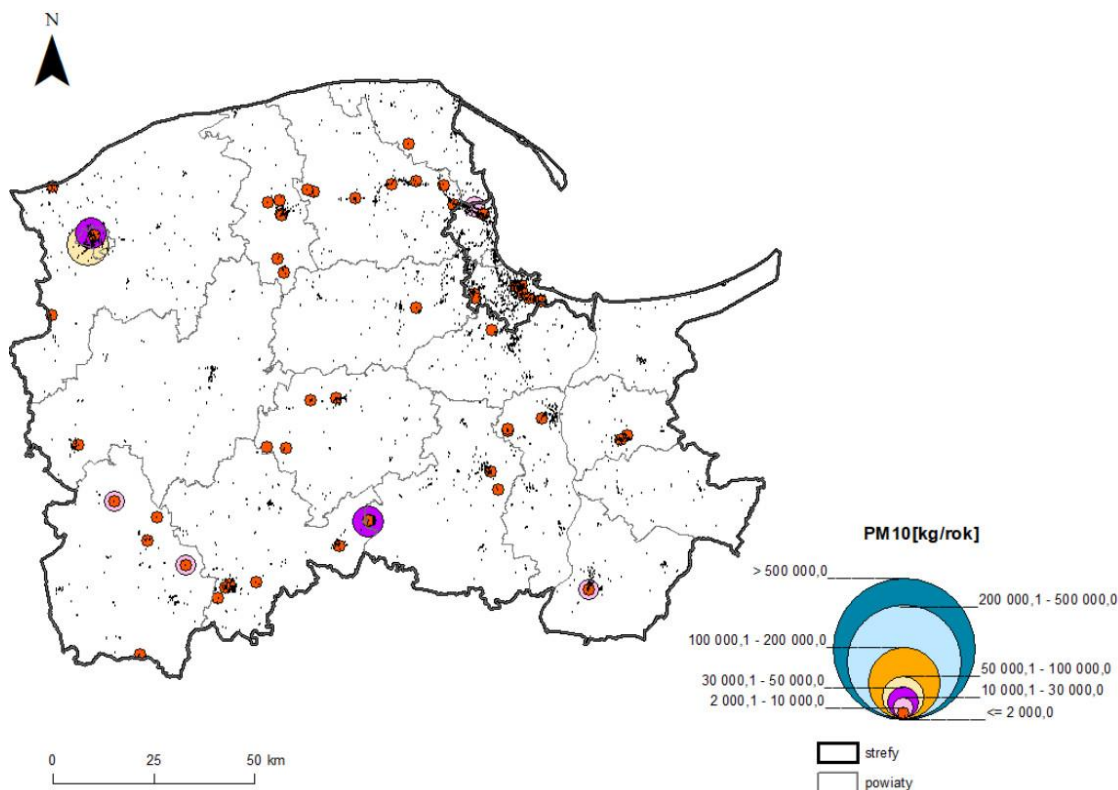

Ryc. 28 Lokalizacja punktowych źródeł emisji SO_x na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].

Ryc. 29 Lokalizacja punktowych źródeł emisji NO_x na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].

Ryc. 30 Lokalizacja punktowych źródeł emisji PM10 na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].

Tabela 38 Wyniki klasyfikacji stref w województwie pomorskim ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2021 roku [źródło: GIOŚ].

Rok	Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb (PM10)	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	B(a)P (PM10)	PM2,5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2021	PL2202	pomorska	A	A	A	A	A(D2)	A	A	A	A	A	C	A

Objaśnienie klas zanieczyszczeń:

A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych albo poziomów docelowych,

B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,

C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne albo przekraczają poziomy docelowe (z wyjątkiem pyłu zawieszonego PM2,5).

Natomiast w klasyfikacji stref dla celów długoterminowych stosuje się dwuklasową skalę:

D1 – poziom substancji nie przekracza poziomu celu długoterminowego,

D2 – poziom substancji przekracza poziom celu długoterminowego.

Wykonano też ocenę jakości powietrza pod kątem ochrony roślin, która obejmuje monitoring stężeń:

- dwutlenku siarki,
- tlenków azotu,
- ozonu.

Oceny dokonuje się na podstawie pomiarów poza obszarami zurbanizowanymi.

W 2021 roku strefa pomorska uzyskała we wszystkich latach klasę A dla takich substancji, jak: dwutlenek siarki, tlenki azotu, ozon. Stężenia wymienionych substancji są na podobnym poziomie od paru lat i nie przekraczają określonych dla nich norm.

W województwie pomorskim spełnione są obowiązujące kryteria dotyczące poziomu docelowego ozonu dla ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin. Natomiast zagrożone pozostają poziomy celu długoterminowego.

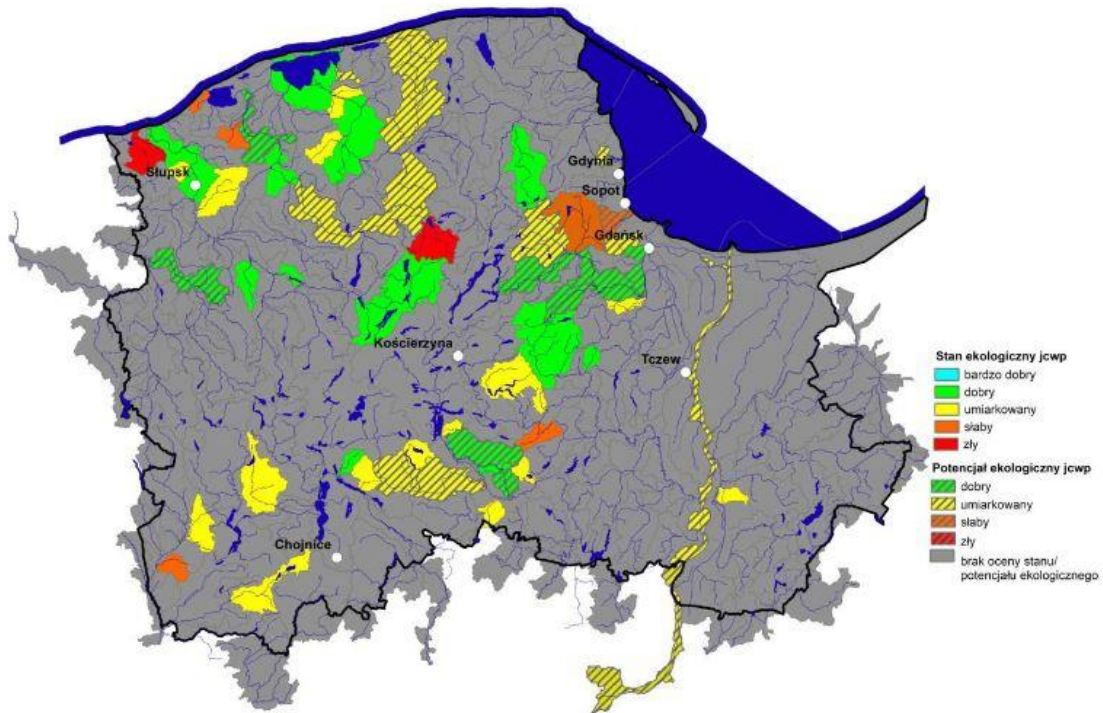
6.3.2 Stan i zanieczyszczenie wód

Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, które powstały w wyniku działalności człowieka lub których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka, tzn. wód sztucznych lub wód silnie zmienionych – poprzez ocenę potencjału ekologicznego), ocenę stanu chemicznego i ocenę stanu. W procedurze oceny stanu jednolitych części wód stosuje się również tzw. zasadę dziedziczenia. Reguła ta umożliwia zestawienie na koniec okresu badawczego wyników klasyfikacji wszystkich wskaźników monitorowanych w danym okresie, z zastrzeżeniem, iż do końcowej oceny są wykorzystane najnowsze dostępne i kompletne roczne wyniki badań.

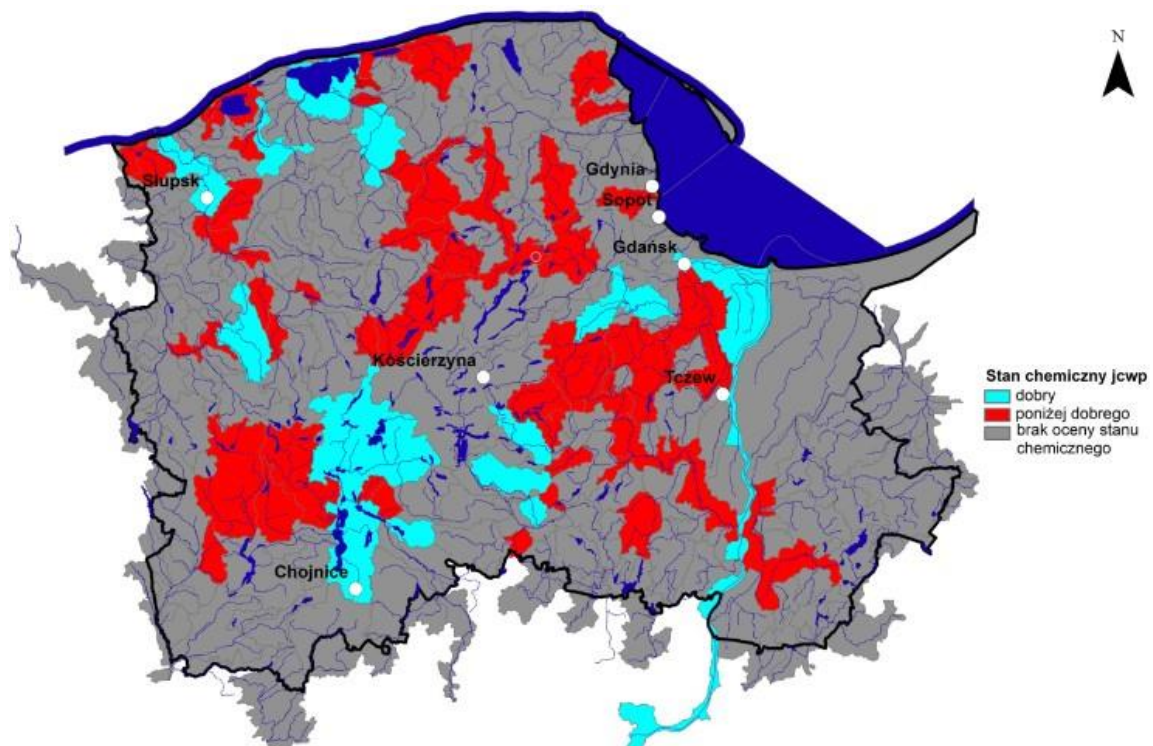
Stan ekologiczny / potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga - dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio - stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza i druga tworzą wspólnie potencjał "dobry i powyżej dobrego". O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu / potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego [rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1187)].

Wody płynące

W 2018 roku monitoringiem objęto 89 jednolitych części wód płynących.

Ryc. 31 Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego JCWP rzecznych przebadanych w 2018 roku [źródło danych: PMŚ].

Ryc. 32 Klasyfikacja stanu chemicznego JCWP rzecznych przebadanych w 2018 roku [źródło danych: PMŚ].

Stan chemiczny, stan/potencjał ekologiczny oraz stan ogólny JCWP rzecznych znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Lębork przedstawia (Tabela 39).

Tabela 39 Ocena stanu JCWP płynących na terenie Nadleśnictwa Lębork w 2018 roku (źródło: PMŚ)

Lp.	Nazwa JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
1.	Białogardzka Struga	brak oceny	brak oceny	brak oceny
2.	Charbrowska Struga	brak oceny	brak oceny	brak oceny
3.	Chełst do wpływu do jez. Sarbsko	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
4.	Dopływ z Chlewnicy	dobry	brak oceny	brak oceny
5.	Dopływ z jez. Czarnego	brak oceny	brak oceny	brak oceny
6.	Dopływ z Łabieńca	brak oceny	brak oceny	brak oceny
7.	Dopływ z polderu Charbrowo	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
8.	Jeziorna Struga	umiarkowany	brak oceny	zły
9.	Kanał Żarnowski	dobry	poniżej dobrego	zły
10.	Kisewska Struga	umiarkowany	brak oceny	zły
11.	Łeba od Dębnicy do Pogorzeli	brak oceny	poniżej dobrego	zły
12.	Łeba od jez. Łebsko z Chełstem od wpływu do jez. Sarbsko	brak oceny	poniżej dobrego	zły
13.	Łeba od Pogorzeli do wypływu z jez. Łebsko	brak oceny	brak oceny	brak oceny
14.	Okalica	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
15.	Pogorzeli z jez. Kozim	brak oceny	brak oceny	brak oceny
16.	Sitnica	brak oceny	brak oceny	brak oceny
17.	Węgorza z jez. Lubowickim	brak oceny	brak oceny	brak oceny

Jeziora

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku w roku 2018 przeprowadził badania 45 jezior. Zakres monitoringu diagnostycznego zrealizowano dla 11 ocenionych jezior, w tym trzech reperowych badanych co roku (jez. Jasień Północny, jez. Jasień Południowy, jez. Sumińskie), zaś zakres monitoringu operacyjnego zrealizowano w 39 akwenach. Zakres monitoringu objął jedno jezioro znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Lębork, było nim jezioro Lubowidzkie. Rezultaty tego badania przedstawia Tabela 40.

Tabela 40 Ocena stanu JCWP stojących na terenie Nadleśnictwa Lębork w 2018 roku (źródło: PMŚ)

Lp.	Nazwa JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
1.	Lubowidzkie	dobry	brak oceny	brak oceny

Wody podziemne

Ocena stanu chemicznego wód podziemnych przeprowadzana jest w cyklu rocznym i dotyczy analizy wyników monitoringu operacyjnego lub diagnostycznego. Ogólna ocena stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wykonywana jest raz na trzy lata i wykonywana jest równoległe z oceną stanu chemicznego wg danych z monitoringu diagnostycznego. Powyższe oceny są podstawą raportów o stanie wód podziemnych przygotowywanych dla instytucji krajowych i międzynarodowych. Stan chemiczny JCWPd występujących na terenie Nadleśnictwa Lębork wg danych z 2019 roku określony został jako dobry (źródło: *Monitoring jakości wód podziemnych*).

Źródła zanieczyszczeń ekosystemów wodnych

Zagrożenie dla jakości wód podziemnych stanowią:

- intensywna eksploatacja zasobów wód podziemnych, w tym przekraczanie ilości ujmowanej wody,
- zanieczyszczenia pochodzące od zakładów przemysłowych – szczególnie od zakładów nieczynnych, które pozostawiły niezabezpieczone składowiska odpadów przemysłowych,
- zanieczyszczenia związane z eksploatacją składowisk odpadów komunalnych,
- rozwój rolnictwa oraz związane z tym stosowanie nawozów sztucznych,
- niewłaściwie zabezpieczone stacje paliw oraz bazy paliw,
- odprowadzanie nieoczyszczonych wód opadowych,
- używanie nieeksploatowanych studni głębinowych jako zbiorników na nieczystości,
- niezabezpieczenie studni nieczynnych,
- zrzuty nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub wód powierzchniowych, wylewiska ścieków,
- zanieczyszczone wody powierzchniowe,
- szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu oraz obszary o zwartej zabudowie,
- duże fermy hodowlane oraz gospodarstwa rolne.

Ochrona i właściwe zagospodarowanie zasobów wodnych powinno się odbyć poprzez:

- realizację zbiorczych i indywidualnych systemów oczyszczania w jednostkach osadniczych i produkcyjnych oraz udoskonalanie systemów już istniejących;
- wykluczenie z zabudowy krawędzi, zboczy i den dolin rzecznych;
- tworzenie wzdłuż cieków tzw. pasów ekologicznych poprzez zalesianie, zadrzewianie, nasadzenie krzewów oraz przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone;
- ustanawianie lasów wodochronnych w bezpośrednim sąsiedztwie wód;
- likwidację dzikich wysypisk odpadów, a wobec planowanych w przyszłości wysypisk – przyjęcie i zrealizowanie zabezpieczeń ochraniających użytkowy poziom wodonośny;
- objęcie szczególną kontrolą obiektów hodowli ryb; potencjalne obiekty hodowlane wymagają nowoczesnych rozwiązań minimalizujących ujemny wpływ na środowisko wodne; wskazana jest ekspertyza ekologiczna przed wydaniem zgody na zlokalizowanie nowych obiektów wzdłuż rzek;
- realizowanie obiektów małej retencji wodnej (jazy, zastawki, zbiorniki)

6.3.3 Inne zniekształcenia i zagrożenia środowiska leśnego

Lasy Nadleśnictwa Lębork znajdują się na obszarze atrakcyjnym turystycznie między innymi ze względu na dostęp do morza. Bezpośrednie sąsiedztwo miasta Lęborka skutkuje zwiększeniem penetracji terenów leśnych przez mieszkańców oraz turystów. Ze wzmożoną obecnością ludzi w lesie rośnie skala negatywnych zjawisk polegających na zaśmiecaniu, wydeptywaniu, płoszeniu zwierząt czy dewastacji. Trafiające na obszary leśne śmieci to odpady komunalne, ale również znacznie ilości odpadów budowlanych i części motoryzacyjnych.

Coraz bardziej nasilającym się i trudnym do rozwiązania problemem staje się nielegalne korzystanie z lasu przez użytkowników quadów, motocykli i samochodów terenowych. Ten sposób wykorzystania obszarów leśnych ma bardzo degradujący wpływ na runo leśne i glebę.

Coraz większym problemem badanym przez Inspekcję Ochrony Przyrody jest hałas. Duże niebezpieczeństwo jakie niesie ze sobą hałas komunikacyjny, stwarza konieczność ochrony mieszkańców terenów, które znajdują się pod jego wpływem. Służyć temu celowi będą, opracowane po sporządzeniu map akustycznych, programy ochrony przed hałasem dla obszarów z przekroczeniami jego dopuszczalnych poziomów. W trakcie przeprowadzanych remontów dróg i przy budowie nowych stosowane są tzw. ciche nawierzchnie, powodujące zmniejszenie hałasu o około 3 – 8 dB w zależności od prędkości poruszających się pojazdów i rodzaju nawierzchni. Wzdłuż nowych i remontowanych dróg budowane są coraz częściej ekrany dźwiękochłonne od strony zabudowy. Jednak stały wzrost natężenia ruchu, w tym znaczny udział samochodów ciężarowych, powoduje utrzymywanie się hałasu na wysokim poziomie.

7 TURYSTYKA I EDUKACJA PRZYRODNICZA

7.1 Turystyka

Wypoczynek w środowisku leśnym przyciąga coraz więcej osób. Lasy Państwowe aktywnie angażują się w promowanie aktywnego spędzania czasu w lesie oraz dbają o infrastrukturę turystyczną. Lasy Nadleśnictwa Lębork z uwagi na bogactwo przyrodnicze i urozmaiconą rzeźbę terenu stanowią atrakcyjny cel wypraw turystycznych. Na obszarze Nadleśnictwa znajdują się liczne szlaki turystyczne.

Tabela 41 Wykaz szlaków turystycznych na obszarze Nadleśnictwa Lębork.

Rodzaj	Nazwa	Symbol	Opis	Lokalizacja	Przybliżona długość (km)
Pieszy	<i>Nordic Walking Park „Wrzosowy”</i>		Trasy Nordic Walking o różnym stopniu zaawansowania	L. Stęknica L. Szczzenurze	4,7 - teren Nadleśnictwa
					7,4 - teren Nadleśnictwa
					14,3 - teren Nadleśnictwa
	<i>Trasa przez rez. Mierzeja Sarbska</i>		Do Ulinii	L. Ulinia	7,5 - teren Nadleśnictwa
			Mała pętla		5 - teren Nadleśnictwa
	<i>Krajobrazów Młodoglacjalnych</i>		Zarządzany przez PTTK	L. Małoszyce	147,1 - całkowita
<i>Nadmorski Bałtycki</i>		Zarządzany przez PTTK	L. Ulinia	53,2 - całkowita	
<i>Droga Św. Jakuba</i>		Fragment ogólnoeuropejskiej trasy pielgrzymkowej	L. Czech L. Lębork L. Szczzenurze		
Rowerowy	<i>Nad J. Lubowidzkim</i>			L. Lębork	1,65 - teren Nadleśnictwa 10,18 - całkowita
	<i>Nad J. Osowskim</i>		Część Trasy Nr 2 (współpraca ze	L. Lębork	1,81 - teren Nadleśnictwa

Rodzaj	Nazwa	Symbol	Opis	Lokalizacja	Przybliżona długość (km)
			Stowarzyszeniem Lew L-k)		42 - całkowita
	<i>Przez Bieszczady Północy</i>		Pokrywa się z częścią Trasy Nr 3 (czerwona) „Wiadukt kolejowy Karczemki” (współpraca ze Stowarzyszeniem Lew L-k)	L. Lębork	5,93 - teren Nadleśnictwa 76 - całkowita
	<i>Punkt widokowy Łowcze</i>		Współpraca ze Stowarzyszeniem Lew L-k	L. Nowa Wieś	23 - całkowita
	<i>Lębork - Leśnice</i>		Po pasie p.poż. i ścieżce dydaktycznej	L. Małoszyce L. Leśnice	3,91 - teren Nadleśnictwa
	<i>Droga rowerowa R-10</i>		Międzynarodowy szlak rowerowy EuroVelo 10	L. Ulinia	3 - teren Nadleśnictwa 427 - całkowita
Konny	---			L. Darzewo	4,3 - teren Nadleśnictwa
			Na dzień opracowania w przebudowie	L. Strzeszewo L. Ulinia	2 - teren Nadleśnictwa
				L. Ulinia północ	5 - teren Nadleśnictwa
				L. Ulinia	3,12 - teren Nadleśnictwa

Las jest atrakcyjnym miejscem wypoczynku i aktywności również poza wyznaczonymi ścieżkami edukacyjnymi oraz szlakami turystycznymi. Wyznaczenie dróg udostępnionych dla ruchu kołowego oraz miejsc postoju pojazdów stanowi istotny element kanalizujący penetrację środowiska leśnego przez ludzi, przy jednoczesnym ułatwieniu dostępu do dobra jakim jest las. Tabela 42 przedstawia miejsca postoju pojazdów wyznaczone na terenie Nadleśnictwa Lębork.

Tabela 42 Zestawienie wyznaczonych miejsc postojowych na terenie Nadleśnictwa Lębork

Leśnictwo	Oddział	Informacje o położeniu
Darzewo	54f	przy drodze Lębork - Słupsk
	185f	przy drodze Lębork - Słupsk
Leśnice	121d	przy drodze Lębork - Słupsk
	293j	przy drodze Pogorzelice - Unieszyno
Lębork	1g	przy plaży „Miron” nad jez. Lubowidzkim
	2g	przy drodze Wejherowo - Lębork
Łebień	281l	przy drodze Lębork - Łeba
Małoszyce	17k	przy drodze Lębork - Słupsk
	201a	przy drodze Lębork - Cewice
Stęknica	58l	przy drodze Lębork - Łeba
Strzeszewo	135b	przy drodze Łebień - Ulinia

7.2 Edukacja przyrodnicza

Jednym z podstawowych warunków umożliwiających pełną realizację Programu jest w miarę szeroka jego prezentacja społeczeństwu. Powinno się to odbywać poprzez różne formy edukacji. Do najważniejszych zadań z tego zakresu należy zaliczyć:

- ustawianie tablic informacyjnych objaśniających poszczególne zagadnienia związane z ochroną przyrody i w razie potrzeby z zakresu gospodarki leśnej;
- wyraźne oznaczenie granic obiektów, szczególnie cennych (nr. granic rezerwatów przyrody);
- unikanie ustawiania tablic z zakazami wstępu (raczej informować gdzie można wejść, gdzie wjechać i postawić samochód);
- komunikaty w prasie lokalnej, miejscowym radio i TV oraz na tablicach ogłoszeń.

Ważnym jest by podejmowane przed Nadleśnictwo działania propagandowe w jak najszerszym zakresie odbywały się na terenach szkół, urzędów gminnych, dworców PKP, PKS, ośrodków wypoczynkowych itp., tam gdzie jest duże grono odbiorców tych informacji.

Przekazywane informacje muszą być napisane w języku przystępnym i zawierać jak najmniej terminów fachowych.

Pracownicy Nadleśnictwa Lębork uczestniczą w spotkaniach z młodzieżą szkolną, na których przekazują wiedzę i kształtują postawy ekologiczne. Biorą też udział w organizowanych przez szkoły tzw. „zielonych lekcjach”.

Podczas licznych spotkań w ramach lekcji w lesie pracownicy Nadleśnictwa przybliżają dzieciom i młodzieży tematykę pracy leśnika, wielofunkcyjnej roli lasu i jego ochrony. Wspólnie z nauczycielami i wychowawcami organizowane są spotkania w „Uroczysku Drętowo” (oddz. 68h, I-ctwo Małoszyce), gdzie znajduje się Ośrodek Edukacji Przyrodniczej Nadleśnictwa Lębork wraz ze ścieżką przyrodniczą i wiatami.

Lekcje terenowe prowadzone są też na leśnej ścieżce dydaktyczno-przyrodniczej w Leśnicach. Trasa jest przeprowadzona przez wzgórza morenowe Nadleśnictwa Lębork. Zlokalizowana w miejscowości Leśnice rozpoczyna swój bieg przy Szkole Podstawowej im. Leśników Polskich w Leśnicach. Ścieżka wyznaczona w terenie przybiera formę pętli, o długości ok. 4 km. Tematyka ścieżki skupiona jest głównie na gospodarce leśnej, znaczeniu drewna dla człowieka, ubocznym użytkowaniu i ochronie lasu. Jednym z punktów jest drzewostan nasienny w Leśnictwie Leśnice (WDN). Na przebiegu ścieżki znajduje się miejsce na ognisko z zadaszoną wiatą. Obiekt wykorzystywany jest przez cały rok zarówno dla grup zorganizowanych jak i do edukacji indywidualnej. Część ścieżki edukacyjnej przebiega po trasie szlaku rowerowego do Dębu Świętopleńka zlokalizowanego na terenie Nadleśnictwa Cewice.

Kolejna ścieżka, tzw. ścieżka historyczno – edukacyjna znajduje się w miejscowości Białogarda (oddz. 250Bm, I-ctwo Wrzeście). Powstała ona na terenie dawnego, wczesnośredniowiecznego grodziska - z inicjatywy Nadleśnictwa Lębork, Urzędu Gminy Wicko, Muzeum Lęborskiego i Lęborskiego Bractwa Historycznego. Ciekawa historia grodziska oraz walory przyrodnicze tego terenu sprawiły, że pomysłodawcy postanowili rozpropagować to niezwykle i tajemnicze miejsce zarówno wśród lokalnej społeczności, jak i szerszej rzeszy turystów zmierzających ku polskiemu morzu w stronę Łeby.

Na terenie Nadleśnictwa Lębork istnieje też dydaktyczna ścieżka przyrodnicza o nazwie „Szlak rzeki Kisewy w pradolinie rzeki Łeby”. W większości biegnie ona w pobliżu, lecz poza lasami Nadleśnictwa. Jednak niektóre z ciekawostek, które prezentuje znajdują się na terenie leśnym. Należy do nich m. in. stanowisko archeologiczne w oddz. 320 h,i (I-ctwo Nowa Wieś).

Ponadto na dzień opracowania w trakcie realizacji jest projekt pieszej ścieżki dydaktycznej na terenie Leśnictwa Ulinia prowadzącej przez nadmorskie drzewostany położone bezpośrednio przy międzynarodowej trasie rowerowej R-10 w pobliżu miejscowości Sarbsk. Ścieżka ma ukazać specyfikę prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach nadmorskich, walory przyrodnicze siedliska łąki wilgotnej oraz jeziora Sarbsko będącego punktem docelowym trasy. Na końcu ścieżki znajdować ma się drewniana platforma widokowa wykorzystywana do zajęć edukacyjnych dotyczących przede wszystkim tematyki związanej z ochroną przyrody (bezpośredni widok na wydmy rezerwatu krajobrazowego Mierzeja Sarbska zlokalizowanego na przeciwległym brzegu jeziora) oraz zajęcia ornitologiczne (nasłuchiwanie sów w ramach Nocy Sów, obserwacje ptaków na przelotach itp.). Ścieżka ma mieć około 800 metrów. Budowa planowana jest na IV kwartał 2022 roku.

Dodatkowo do celów edukacyjnych wykorzystywany jest wcześniej opisywany obiekt małej retencji nieopodal Leśniczówki Strzeszewo który wspomaga zajęcia z tematyki znaczenia wody, jej retencjonowania, bioróżnorodności oraz roli bobrów w magazynowaniu wody.

Podsumowując opis ścieżek dydaktycznych należy zauważyć, że głównymi ich zaletami są łatwa dostępność, estetyczny sposób oznakowania i właściwy dobór tematyczny poszczególnych oznakowanych stanowisk, ściśle związany z terenem. Dzięki temu możliwe jest poznanie charakterystycznych elementów naturalnego środowiska. Zwiedzający mają także możliwość bezpośredniego zapoznania się z różnymi zjawiskami zachodzącymi w przyrodzie. W ten sposób kształtowana jest umiejętność obserwacji oraz wyrabiane są nawyki obcowania z przyrodą i zachowania się w lesie.

Dodatkowo Nadleśnictwo Lębork w latach 2013 – 2022 brało udział w licznych akcjach i wydarzeniach edukacyjnych takich jak:

- Coroczne akcje sadzenia lasu z jednostkami samorządu terytorialnego, służbami mundurowymi, placówkami szkolnymi;
- Akcje „Czyste lasy”, „Bezpieczne pobocze” i „Prawo w lesie” we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Lęborku;
- Akcja „Drzewko za makulaturę” (cyklicznie);
- Prowadzenia zajęć edukacyjnych w ramach Międzynarodowego Dnia Lasu (cyklicznie);
- Udział w ogólnopolskich akcjach #sadziMY, #sprzątaMY, „Choinka dla życia”, „Spacer z leśnikiem”, „Łączą Nas drzewa”;
- Organizacja obchodów dnia św. Huberta (cyklicznie);
- Zajęcia edukacyjne w ramach stoiska edukacyjno-promocyjnego podczas różnych wydarzeń okolicznościowych;
- wiele innych związanych z tematyką leśną i edukacyjną.

8 PLAN DZIAŁAŃ

8.1 Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

Zachowanie właściwego stanu ochrony danego leśnego typu siedliska nie jest jednoznaczne z ochroną konserwatorską lub jego doprowadzaniem do stanu pierwotnego. Celem ochrony jest przede wszystkim nie pogorszenie stanu siedlisk - zachowanie płatów siedlisk o określonych parametrach (warunki abiotyczne, struktura zbiorowiska roślinnego) w określonym stanie – bądź, jeśli to możliwe, polepszenie ogólnego stanu lub konkretnych parametrów siedliska. Gospodarka leśna ma być prowadzona w sposób zrównoważony - w oparciu o obowiązujące akty wykonawcze ustawodawstwa wszystkich poziomów oraz wytyczne w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

Podstawą prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Lębork jest Plan Urządzenia Lasu na lata 2023–2032. Podstawowe wytyczne i zasady prowadzenia gospodarki leśnej wynikające z obowiązującego ustawodawstwa i wewnątrzbranżowych zasad i zarządzeń można przedstawić w następujących punktach:

- a) Zachowanie oraz kreowanie ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego poprzez:
  - stosowanie cięć o charakterze przekształceniowym – renaturalizującym;restytucja zdegradowanych i zniekształconych zbiorowisk metodami hodowli i ochrony lasu poprzez:
  - wykorzystanie sukcesji naturalnej,
  - zastosowanie rębni złożonych przy przebudowie drzewostanów,
  - używanie do przebudowy i odnowień najwartościowszych miejscowych ekotypów drzew z przestrzeganiem zasad regionalizacji,
  - protegowanie odnowienia naturalnego;
- b) utrzymanie i wzmoczenie produkcyjnych funkcji lasu poprzez racjonalne użytkowanie główne;
- c) ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego dziko żyjących roślin i zwierząt poprzez:
  - zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak: bagna, moczary, torfowiska, wrzosowiska, wydmy, wychodnie skalne etc. oraz łąki, polany,
  - pozostawianie drewna martwego i drzewostanów bez planowanych zabiegów do rozpadu naturalnego (5% powierzchni ogólnej drzewostanów użytkowanych rębnie) oraz pozostawianie wszystkich drzew dziuplastych,
  - zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt;
- d) utrzymanie i wzmoczenie funkcji ochronnych lasów, w szczególności funkcji wodochronnych i glebochronnych;
- e) utrzymanie żywotności ekosystemów leśnych poprzez:
  - zwiększanie zasobów martwego drewna stojącego (w tym tzw. posusz jałowy) i leżącego (tzw. leżanina) jako naturalnych ognisk biocenotycznych, ograniczające

- proces degradacji gleby, zwiększające retencję wody i będące źródłem bioróżnorodności,
- możliwie wczesne stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych,
  - dostosowywanie składu gatunkowego do warunków siedliskowych (przy odnowieniach wykorzystać należy zmienność warunków siedliskowych w wydzieleniach),
  - zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe (pozostawianie kęp starodrzewu, stosowanie domieszek produkcyjnych i biocenotycznych),
- f) stosowanie przyjaznych dla środowiska technologii i metod użytkowania lasu, takich jak:
- sortymentowa metoda pozyskania drewna ze zrywką nasiębierną po odpowiednio zaplanowanych i wykonanych szlakach zrywkowych,
  - takie ustalanie terminów pozyskania i zrywki, aby pozwalały uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych, nie powodując zagrożenia dla awifauny,
  - techniczne środki zabezpieczające pozostałe na powierzchni manipulacyjnej i wokół niej drzewa przed uszkodzeniami od zrywki,
  - stosowanie w maszynach bioolej, mat absorbujących itp.

8.1.1 Podział na gospodarstwa

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu Narady Techniczno-Gospodarczej, obszar Nadleśnictwa Lębork zakwalifikowano do następujących gospodarstw:

Gospodarstwo specjalne (S) – obejmujące obszary funkcjonalne pełniące funkcje specyficzne w urządzonym obiekcie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych, co dotyczy m.in. stref objętych zakazem pozyskiwania drewna. Do gospodarstwa specjalnego (S) zalicza się:

- lasy glebochronne, na stokach i zboczach o nachyleniu powyżej 45°, oraz na stromych zboczach jarów, wąwozów i wzgórz;
- lasu stanowiące wyłączone drzewostany nasienne i drzewostany zachowawcze;
- lasy stanowiące ostoję zwierząt podlegających ochronie gatunkowej
- lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody;
- lasy na gruntach wpisanych do rejestru zabytków i ze stanowiskami archeologicznymi;
- lasy na terenie ośrodków wypoczynkowych i w ich najbliższym otoczeniu;
- lasy na siedliskach bagiennych: Bb, BMb, LMb, Lf;
- lasy ze źródłiskami i inne, cenne pod względem przyrodniczym lub krajobrazowym, w szczególności na gruntach przyległych do rzek;
- ostoje różnorodności biologicznej;
- lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych;

- lasy, na których zainwentaryzowano siedliska przyrodnicze NATURA 2000 o znaczeniu priorytetowym.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmujące obszary uznanych lasów ochronnych z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) – obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymagania ochrony przyrody. Na potrzeby obliczenia etatów cząstkowych w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) wyodrębnia się obszary kwalifikujące się do jednego sposobu zagospodarowania, w tym:

- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ) w odniesieniu do siedlisk borowych nadleśnictwa,
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ) w odniesieniu do siedlisk lasowych nadleśnictwa.

8.1.2 Wytyczne w zakresie planowania hodowlanego

Biorąc pod uwagę regionalizację przyrodniczo-leśną oraz lokalne warunki siedliskowe, KZP ustaliła dla poszczególnych typów siedliskowych lasu gospodarcze typy drzewostanów (TD) oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw (Tabela 43 i Tabela 44). Określając TD dla konkretnego wydzielenia uwzględniano stan siedliska, rzeczywisty skład gatunkowy drzewostanu, stopień uwilgotnienia, występujące mikrosiedliska. Na siedliskach przyrodniczych położonych na obszarach Natura 2000, rodzaj rębni oraz składy gatunkowe należy dostosować do założeń wynikających z PZO dla obszaru Natura 2000.

Tabela 43 Schemat projektowania rodzajów rębni na siedliskach niezakwalifikowanych jako nadmorskie w zależności od TSL i przyjętych dla nich TD oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw.

TSL	Struktura	Typ d-stanu (TD)	Gatunki, udział w składzie upraw w %		Sposób zagospodarowania
			główne	domieszkowe	
Bśw 1-2	lp	So	So 80 – 90%	Brz 10 – 20%	I/IV
Bw 0-2	lp	So	So 80 – 90%	Brz 10 – 20%	I/IV
Bb 0-3	lp	So	So 80% -90%	Brzo, Brz 10 - 20%	V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
BMśw 1-2	llp	So	So 80%	Dbb 10% Bk, Brz, Os 10%	I/IV
BMśw 1-2	llp	Bk – So	So 60 - 70% Bk 20%	Dbb, Md, Brz, Os, Św 10 - 20%	III/IV
BMśw 1-2	llp	Bk – Db – So*	So 70% Bk 20%	Dbb, Brz, Os do 20%	III
BMśw 1-2	llp	Db – So*	So 60% - 70% Dbb 20%	Brz, Md	III/IV
BMw 0-2	llp	Db – So	So 50 - 60% Dbb 20%	Bk do 10% Brz, Os, Md, Św do 10%	III/IV
BMb 0-3	lp	So - Brz	Brzo 50% So 40 - 50%	Brz do 10%	V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
LMśw 1-2	lp	Bk*	Bk 70 - 80%	So, Db, Brz, Md, Jw	II/IV
LMśw 1-2	llp	Bk – So – Db	Dbbs 30 – 40% So 20 – 40 % Bk 20 %	Brz, Os, Lp, Kl, Jw, Md, Św do 10%	III/IV
LMśw 1-2	lp	So – Bk	Bk 50 – 60% So 20 – 40%	Dbb, Dbs, Md, Św, Jw, Dg, Brz 10 – 20%	II/IV
LMśw 1-2	llp	So – Db	Dbb, Dbs 40 – 50% So 20 – 30%	Bk 10 – 20% Lp, Jw, Kl, Gb, Brz, Os, Md, Św, Dg do 10%	III/IV
LMw 0-2	llp	So – Db	Dbs 40 – 50% So 30 – 40%	Św, Brzo, Gb, Kl, Jw, Lp, Os, Ol, Md 10 – 20%	III/IV
LMw 0-2	llp	Bk - So - Db*	Dbb 30% - 50% So 20% - 40% Bk 20%	Brz, Os, Lp, Kl, Jw do 10%	III/IV
LMb 0-3	lp	Brz	Brzo 50 – 70%	Ol 10 – 20% So 10 – 20% Os, Dbs, Kl, Św, Brz do 10%	V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
LMb 0-3	lp	Brz – Ol	Ol 50 – 70% Brzo 20 – 30%	So, Brz, Św 10 – 20%	V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
Lśw 1-2	lp	Bk	Bk 70 – 80%	Dbs 10 – 20% Jw, Kl, Md, Dg do 10%	II/IV
Lśw 1-2	llp	Db	Dbs 60 – 80%	Bk 10 – 20% Kl, Jw, Lp, Gb, Md, Dg 10 – 20%	III/IV
Lw 0-2	llp	Db	Dbs 70 – 90%	Lp, Jw, Wz, Ol, Js, Gb, Bk 10 – 30%	III/IV
Lw 0-2	llp	Db - Ol*	Ol 50% - 60% Dbs 20 - 30%	Js 10% – 20% Lp, Jw, Wz, Ol do 10%	II/IV

TSL	Struktura	Typ d-stanu (TD)	Gatunki, udział w składzie upraw w %		Sposób zagospodarowania
			główne	domieszkowe	
Lł 0-2	llp	Db	Dbś 40 – 70%	Js 10 – 20% Wz 10 – 20% Tpb, Tpc, Ol, Lp, Kl, Św 10 – 20%	IV/V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
Ol 0-3	lp	Ol	Ol 90 – 100%	Brzo, Js do 10%	IV/V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
OlJ 0-2	lp	Js – Ol	Ol 60 – 70% Js 20 – 30%	Dbś, Wz, Kl do 10%	IV/V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne

*Typ drzewostanu zatwierdzony podczas NTG

Tabela 44 Schemat projektowania rodzajów rębni na siedliskach zakwalifikowanych jako nadmorskie w zależności od TSL i przyjętych dla nich TD oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw.

TSL	Struktura	Typ d-stanu (TD)	Gatunki, udział w składzie upraw w %		Sposób zagospodarowania
			główne	domieszkowe	
BsN	lp	So	So 95 – 100%	Brz do 5%	V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
BśwN 1-2	lp	So	So 90 – 100%	Brz do 10%	IV/V
BwN 0-2	lp	So	So 80 – 90%	Brz, Brzo 10 – 20%	V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
BbN 0-3	lp	So	So 80 – 90%	Brzo, Brz 10 – 20%	V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
BMśwN 1-2	llp	Brz – Db – So	So 50 – 60% Dbb 20 – 30% Brz 20%	Os, Św pjd	IV/V
BMwN 0-2	llp	Brz – Db – So	So 40 – 60% Dbb 20 – 30% Brz 20%	Św, Os, Ol do 10%	IV/V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
BMbN 0-3	lp	So – Brz	Brzo 50% So 40 – 50%	Brz do 10%	V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne
LMśwN 1-2	llp	Brz – So – Db	Dbb 40 – 50% So 20 – 40% Brz 20%	Kl, Jw, Os, Św, Md do 10%	IV/V
LMwN 0-2	llp	Brz – So – Db	Dbb 40 – 50% So 20 – 40% Brz 20%	Kl, Jw, Os, Św, Md do 10%	IV/V
LMB 0-3	lp	Brz - Ol	Ol 50 – 70% Brzo 20 – 30%	So, Brz, Św 10 – 20%	IV/V/pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej, odnowienie naturalne

8.2 Ochrona różnorodności biologicznej

Złożona struktura środowiska leśnego, mnogość procesów oraz różnorodność ekologiczna występujących w nim organizmów, stanowią ważny element w zachowaniu i zwiększaniu bioróżnorodności warunkującej stabilność bytu organizmów żywych oraz równowagę elementów abiotycznych w ujęciu globalnym, na przestrzeni całej planety.

W celu ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Lębork zaleca się:

- a) dla zachowania różnorodności gatunkowej:
  - zwracać uwagę na skład gatunkowy nie tylko upraw i warstwy drzewiastej, ale również podszytów,
  - stwarzać warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu;
- b) w celu zachowania bogactwa i różnorodności ekosystemów należy dążyć do:
  - wykorzystania zmienności w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki,
  - zachowania w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzania śródleśnych cieków i zbiorników wodnych,
  - pozostawiania w stanie nienaruszonym nisz źródłiskowych, bagien, trzęsawisk i torfowisk z ich charakterystyczną florą i fauną,
  - zachowania olsów i innych naturalnych zbiorowisk jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
  - indywidualizowania zasad postępowania gospodarczego,
  - popierania mechanizmów samoregulacji w przyrodzie (o ile nie zagraża to trwałości lasów),
  - zwiększania udziału starych drzew w lasach oraz związanych z nimi roślin, zwierząt i mikroorganizmów,
  - pozostawiania drzew dziuplastych do ich naturalnego rozkładu;
  - preferowania odnowień naturalnych,
  - kształtowania strefy ekotonowej, bogatej w gatunki stykowe, szczególnie na siedliskach porolnych,
  - zagospodarowania lasu w sposób zapewniający maksymalizację korzystnego ich wpływu na klimat, wodę, glebę i warunki życia człowieka,
  - czynnej ochrony ekosystemów łąkowych poprzez regularne wykaszanie, a tam, gdzie jest to konieczne – zbiór siana;
- c) w celu zachowania różnorodności genowej należy:
  - chronić populacje rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt,
  - zwracać uwagę, ażeby pozyskiwanie materiału siewnego (głównie drzew i krzewów leśnych) odbywało się z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa.

8.3 Kształtowanie stref ekotonowych

Biocenozy mogą mieć w przyrodzie wyraźnie wykształcone granice lub przechodzić jedna w drugą stopniowo, szerszym lub węższym pasem przejściowym. Ta strefa przejściowa, zwana inaczej ekotonem, odznacza się zazwyczaj większym bogactwem flory i fauny, niż podstawowe, graniczące ze sobą ekosystemy. Szczególnie korzystne są szerokie strefy ekotonowe, będące miejscem bytowania gatunków charakterystycznych dla obu sąsiadujących biocenoz oraz tzw. gatunków stykowych.

W celu kształtowania korzystnej strefy ekotonowej w Nadleśnictwie Lębork należy:

- dążyć do tego, by zewnętrzne obrzeże lasu oraz lasy wzdłuż dróg, cieków wodnych, szlaków turystycznych itp. w pasie 10-30 m były maksymalnie wypełnione; by tworzyła się ściana lasu ograniczająca wnikanie i penetrację czynników szkodliwych; ściana ta winna składać się z wielu warstw roślinnych, obejmujących roślinność drzewiastą, krzewiastą i runo o możliwie największym zróżnicowaniu gatunkowym,
- stosować na obrzeżach lasu silniejsze cięcia pielęgnacyjne, umożliwiając w ten sposób wnikanie światła do wnętrza lasu i powstawanie ścian ochronnych drzewostanów;
- w cięciach pielęgnacyjnych preferować drzewa i krzewy silnie korzeniące się oraz drzewa silnie ugałęzione;
- przy sztucznym kształtowaniu tej strefy stosować luźniejszą więźbę sadzenia, wprowadzać możliwie dużą gamę gatunków o wysokich walorach estetycznych;

Realizacja powyższych zaleceń powinna odbywać się etapami, przy okazji wykonywania bieżących zadań gospodarczych w poszczególnych drzewostanach.

8.4 Kształtowanie stosunków wodnych

Występujące na terenie Nadleśnictwa zbiorniki wodne, jeziora, torfowiska, źródła i bagna stanowią rezerwuar zasobów wodnych wymagający ochrony i szczególnego traktowania. W niektórych przypadkach postępowanie zapewniające utrzymanie tych terenów w pożądanym stanie zawiera się w odpowiednim postępowaniu gospodarczym (m. in. zgodnym z wymaganiami dla danego typu siedliskowego lasu, siedliska przyrodniczego, zbiorowiska roślinnego) na danym obszarze. Warunkiem utrzymania niektórych miejsc jest całkowite zaniechanie zabiegów gospodarczych. W uzasadnionych przypadkach wskazane jest prowadzenie działań, w tym budowy infrastruktury, ukierunkowanych wyłącznie na ochronę określonych cech retencji i spowalniania odpływu wody z ekosystemów (m.in. w oparciu o opracowania naukowe, PZO lub w porozumieniu z RDOŚ Gdańsk).

Realizacji tego celu ma służyć przestrzeganie następujących zasad:

- należy chronić ciek i zbiorniki wodne przed spływem powierzchniowym poprzez tworzenie stref buforowych (o szerokości równej co najmniej w przybliżeniu wysokości drzewostanu) na których nie prowadzi się cięć zupełnych;
- wokół jezior, których brzegi stwarzają korzystne warunki dla rozwoju rekreacji, powinny być wyznaczone strefy ochronne ograniczające przekształcanie brzegów;
- należy utrzymywać w stanie jak najbardziej zbliżonym do naturalnego źródła zbiorniki i oczka wodne;
- pozwolić na naturalne kształtowanie się koryt rzek;
- nie odwadniać, nie osuszać i nie zalesiać torfowisk;
- melioracje odwadniające powinny być ograniczone do niezbędnego minimum;
- zaleca się lokalne zbieranie wód, np. w rowach bez odpływu, zbiornikach retencyjnych;
- nie można zalesiać tych łąk i pastwisk, na których zaewidencjonowano siedliska przyrodnicze, lub będące siedliskiem gatunków chronionych w ramach obszarów Natura2000 – gatunków będących przedmiotami ochrony wg SDF;
- wskazana jest likwidacja gruntów ornych dochodzących do zbiorników i koryt rzek; należałoby je przekształcać na trwałe użytki zielone (TUZ) lub pozostawić do sukcesji leśnej,
- maksymalnie ograniczyć cięcia rębne w bezpośrednim sąsiedztwie jezior, torfowisk oraz bagien - pozostawiając bufor o szerokości co najmniej równej wysokości drzewostanu, w którym nie stosuje się cięć zupełnych,
- w przypadku pozostałych elementów o wysokiej wartości dla właściwości retencyjnych lasu należy na etapie planowania cięć rębnych pamiętać o pozostawianiu stref przejściowych (ekotonów) oraz o ich tworzeniu podczas odnowień i zalesień w sposób odpowiadający lokalnym warunkom przyrodniczym.

8.5 Postępowanie w obiektach objętych różnymi formami ochrony

Postępowanie w obiektach objętych ustawową ochroną na terenie Nadleśnictwa Lębork w pierwszej kolejności jest zgodne z zapisami Ustawy o ochronie przyrody odnoszącymi się do poszczególnych form ochrony przyrody. Wszystkie obiekty objęte ochroną na terenie Nadleśnictwa podlegają szczególnemu traktowaniu pod względem prowadzenia gospodarki leśnej i warunek ten został uwzględniony w Planie Urządzenia Lasu.

Zgodnie z art. 32 ust. 4 Ustawy o ochronie przyrody na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajdują się obszary Natura 2000, zadania z zakresu ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami PUL. Zadania te, stworzone w oparciu o akty wykonawcze ustawy o ochronie przyrody takie jak PZO, powinny być podejmowane w porozumieniu z organem koordynującym funkcjonowanie obszarów Natura 2000, którym zgodnie z art. 32 ust. 3 Ustawy o ochronie przyrody jest regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Ochrona walorów przyrodniczych na obszarach o podwyższonej penetracji turystycznej i rekreacyjnej jest obciążona dodatkowymi trudnościami. W związku z tym musi odnosić się nie tylko do samej gospodarki leśnej, ale też do sposobu oznakowania w terenie obszarów

chronionych i obiektów chronionych, do rozszerzania działalności edukacyjnej wśród społeczeństwa o informacje odnoszące się do wspomnianej powyżej problematyki, ale również do prawidłowego kanalizowania ruchu turystycznego w celu ograniczenia presji turystycznej na cenne obiekty czy wręcz nieupubliczniania informacji nt. chronionych obiektów, jeśli miałyby to im zaszkodzić.

Pomniki przyrody jako cenne fragmenty przyrody należy otoczyć szczególną ochroną. Właściwe oznakowanie w terenie ustrzeże je przed przypadkowym zniszczeniem, a odpowiedni nadzór przed aktami wandalizmu. Bieżąca kontrola stanu zdrowotnego i sanitarnego umożliwi szybkie reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Należy także dbać o pełną zgodność rejestru pomników istniejących oznaczonych na gruncie z odpowiednimi zarządzeniami powołującymi oraz ochronę pomników również po ich zamarcu, gdyż są one chronione aż do naturalnego rozpadu.

Stanowiska roślin i grzybów podlegających ochronie prawnej należy objąć ochroną zabezpieczającą je przed zniszczeniem. Ważne, aby leśniczowie nadzorujący prace związane z użytkowaniem lasu wykorzystywali informacje o stanowiskach roślin chronionych tak kierując pracami, aby uchronić je przed zniszczeniem. Istotne jest także bieżące monitorowanie, inwentaryzowanie i uzupełnianie listy gatunków chronionych na terenie nadleśnictwa również w oparciu o dane zewnętrzne.

W niniejszym POP przedstawiono zakres dokumentów, obowiązujących dla poszczególnych elementów chronionych. W przypadku obiektów, dla których zatwierdzono takie dokumenty, w ich zasięgu wszelka działalność z zakresu gospodarki leśnej jest ściśle podporządkowana zapisom w nich zawartym. Obiekty nieposiadające planów ochrony lub planów zadań ochronnych uwzględniono w PUL pod kątem planowania zabiegów gospodarczych (ich ograniczenia, zaniechania lub szczególnego ukierunkowania) zgodnie z ogólnie przyjętymi zaleceniami (Tabela 45).

Tabela (wg wzoru nr XXII) zawierająca lokalizacje przedmiotu ochrony, wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu przedmiotu ochrony, potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania zabiegów gospodarczych oraz zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożenia znajduje się w Załączniku I *Lokalizacja chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz stref ochrony gatunkowej* do Programu Ochrony Przyrody, stanowiącym osobne opracowanie.

Tabela 45 Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w zasięgu bezpośredniego działania Nadleśnictwa Lębork (według wzoru nr XXIII).

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2 Rezerwat przyrody: Czarne Bagno	3 Zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami mszarnymi, wrzosowiskowymi i leśnymi.	4 Na podstawie załącznika nr 2 do Rozporządzenia Nr 28/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 22 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Czarne Bagno" (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 155, poz. 2508) : - konserwacja wybudowanych zastawek, w razie potrzeby – podniesienie poziomu piętrzenia wody; - reintrodukcja gatunków torfowiskowych na powierzchni po przemysłowej eksploatacji torfu; - całkowite usunięcie drzew, podrostów i nalotów sosny i brzozy z wierzchołki torfowiska (kompleks fitocenoz mszarnych <i>Erico-Sphagnetum magellanicum</i> , I boru bagiennego <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> : dominuje sosna, brzoza w domieszce, wiek – 20-50 lat, zwarcie – przerywane do umiarkowanego); - zabiegi pielęgnacyjne w nadmiernie zwartych drzewostanach boru bagiennego <i>Vaccinio uliginosi – Pinetum</i> polegające na usunięciu części drzew (sosna, brzoza) - do uzyskania zwarcia przerywanego; - zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanach boru bagiennego <i>Vaccinio uliginosi – Pinetum</i> - całkowita eliminacja brzozy, redukcja sosny do uzyskania zwarcia przerywanego; - monitoring stosunków wodnych po wybudowaniu zastawek; - monitoring zmian zachodzących w rezerwacie na skutek wdrażania planu ochrony;	5 Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i innymi aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednokowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednokowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1			4	5
2.	Rezerwat przyrody: Łebskie Bagno	Zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami mszarnymi, wrzosowiskowymi i leśnymi.	<p>Na podstawie załącznika nr 2 do Rozporządzenia Nr 32/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Łebskie Bagno" (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 170, poz. 3682):</p> <ul style="list-style-type: none"> - konserwacja wybudowanych zastawek, w razie potrzeby – podniesienie poziomu piętrzenia wody lub zagęszczanie sieci zastawek; - całkowite usunięcie drzew, podrostów i nalotów sosny i brzozy z wierzchowiny torfowiska (kompleks fitocenozy mszarnych <i>Erico-Sphagnetum magellanicum</i>, <i>Rhynchosporium albae</i> i boru bagiennego <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>: dominuje sosna, brzoza w domieszce, wiek - 45-75 lat, zwarcie – przerywane do umiarkowanego); - zabiegi pielęgnacyjne w nadmiernie zwartych drzewostanach boru bagiennego <i>Vaccinio uliginosi</i> – <i>Pinetum</i> (dominuje sosna, brzoza w domieszce, wiek 40-75 lat, zwarcie umiarkowane) polegające na usunięciu części drzew (sosna, brzoza) - do uzyskania zwarcia przerywanego, drzewa usunąć poza teren rezerwatu; - monitoring pochodzących z nasadzeń drzewostanów boru bagiennego <i>Vaccinio uliginosi</i> – <i>Pinetum</i> i brzozy bagiennej <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>, w razie potrzeby – zabiegi pielęgnacyjne prowadzące do zróżnicowania ich struktury wiekowej; - monitoring stosunków wodnych po wybudowaniu zastawek; - monitoring zmian zachodzących w rezerwacie na skutek wdrażania planu ochrony; 	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i innymi aktami wykonawczymi.
3.	Rezerwat przyrody: Las Górkowski	Zachowanie złoża torfowego wraz z występującymi zbiorowiskami roślinnymi oraz cennymi gatunkami roślin i zwierząt.	<p>Na podstawie załącznika nr 2 do Rozporządzenia Nr 26/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 8 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Las Górkowski" (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 148, poz. 2787):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie warunków wodnych poprzez odcinkowe zasypanie rowów melioracyjnych; - zapobieganie nadmiernemu przesuszeniu torfowiska; - utrzymanie zbiorowisk łąkowych – usunięcie samosiewów olchy (wiek ok. 10 lat) z fitocenozy łąkowej; - utrzymanie zbiorowisk łąkowych - koszenie; - monitoring zmian zachodzących w rezerwacie na skutek wdrażania planu ochrony; - coroczne monitorowanie terytoriów zasiedlonych przez strefowe gatunki ptaków; po 10 latach – ocena zmian w składzie i rozmieszczeniu fitocenozy; 	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i innymi aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach w zakresie ochrony przyrody	Zadania w zakresie ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
4.	Rezerwat przyrody: Mierzeja Sarbska	Zachowanie naturalnych nawydymowych i bagiennych zbiorowisk roślinnych, wykształconych w specyficznych warunkach wąskiej mierzei nadmorskiej.	Na podstawie załącznika nr 2 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 1 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Mierzeja Sarbska": - stopniowe usuwanie nasadzeń sosny i kosodrzewiny z potencjalnych siedlisk wydmy szarej (siedlisko 2130); - usuwanie młodych osobników drzew, głównie sosny i brzozy, pojawiających się w nieleśnych zbiorowiskach zagębień międzywymowych (siedlisko 2190); - cięcia pielęgnacyjne mające na celu zmniejszenie zwarcia drzew pochodzących z nasadzeń (w wieku 33-55 lat) oraz poprawę warunków dla rozwoju wszystkich warstw lasu; - ukierunkowanie osób przebywających w rezerwacie poprzez przygotowanie szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego oraz budowę infrastruktury umożliwiającej bezpieczne poruszanie się w rezerwacie; - usuwanie odpadów według potrzeb;	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i innymi aktami wykonawczymi.
5	Rezerwat przyrody: Nowe Wiczo	Zachowanie zarastającego jeziora z naturalnymi zespołami roślinnymi oraz stanowiska woskownicy europejskiej na południowo-wschodniej granicy zasięgu.	Nie posiada planu ochrony. Na dzień opracowania jest on sporządzony.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i innymi aktami wykonawczymi
6.	Otulina Rezerwatu łebskie Bagn	Ochrona rezerwatu przed planami lub zadaniami, mogącymi mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody na jego terenie.	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.
7.	Obszar Natura 2000 posiadający zatwierdzony PZO: Górkowski Las PLH220045	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony, zgodnie z PZO, poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wykazanych w SDF jako przedmioty ochrony.	Zgodnie z załącznikiem nr 5 do Zarządzenia nr 19/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 maja 2013r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Górkowski Las PLH220045 : 91D0 bory i lasy bagienne: - budowa 15 przegród drewniano- ziemnych, o wysokości ok. 50 cm. Przegroda zbudowana z drewnianych, podwójnych, szczylnych ścianek, znajdujących się w odległości 5m od siebie z wypełnieniem ziemnym (zmineralizowanym torfem); Zgodnie z załącznikiem nr 5 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 3 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łebskie Bagna PLH220040 [Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2014r. Poz. 162]: 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne: - zapewnienie ochrony jeziora, poprzez: a) nie wydzierżawienie do hodowli ryb,	Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w PZO dla danego obszaru; Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.
8.	Obszar Natura 2000 posiadający zatwierdzony PZO: łebskie Bagna PLH220040	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony, zgodnie z PZO, poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wykazanych w SDF jako przedmioty ochrony.	Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w PZO dla danego obszaru; Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.	Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w PZO dla danego obszaru; Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	1	2	3	4	5
		Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednokowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednokowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	<p>Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji</p> <p>zadania fakultatywne (wskazania ochronne)</p> <p>zadania obligatoryjne</p>	
1				<p>b) nie udostępnianie do wędkowania,</p> <p>c) nie wykonywanie cięć zupełnych w pasie o szerokości 20m od brzegu zbiornika,</p> <p>d) stosowanie zrywki nasiębiernej w pasie o szerokości 20m od brzegu zbiornika.</p> <p>7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe):</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstrzymanie wtórnego zarastania poprzez coroczne wycinanie odrostów brzoź i nalotu sosen wraz z usunięciem biomasy poza granice obszaru Natura 2000; - coroczna kontrola i konserwacja zastawek na rowach melioracyjnych; - coroczne wykonywanie trzebieży przewidzianych w planie ochrony rezerwatu łebskie Bagno z uwzględnieniem następujących wskazówek: a) w trakcie usuwania drzew z wierzchownicy torfowiska, należy usuwać chrust i drobne gałęzie poza granice obszaru Natura 2000. Dopuszcza się wykładanie ściętymi gałęziami grobli i dróg dojazdowych, b) obrączkowanie drzew przed ścięciem uzasadnione tylko dla brzoź, sosny można wycinać od razu. <p>7120 Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstrzymanie wtórnego zarastania poprzez coroczne wycinanie odrostów brzoź i nalotu sosen wraz z usunięciem biomasy poza granice obszaru Natura 2000; - coroczna kontrola i konserwacja zastawek na rowach melioracyjnych; - coroczne wykonywanie trzebieży przewidzianych w planie ochrony rezerwatu Czarne Bagno z uwzględnieniem usuwania chrustu i drobnych gałęzi poza granice obszaru Natura 2000. Dopuszcza się wykładanie ściętymi gałęziami grobli i dróg dojazdowych; <p>91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - coroczna kontrola i konserwacja zastawek na rowach melioracyjnych; - zabiegi pielęgnacyjne wykonywane zgodnie z zapisami w planach ochrony rezerwatów Czarne Bagno i łebskie Bagno; - wykonywanie zabiegów ochronnych z uwzględnieniem poniższych wskazówek: a) pozostawienie posuszu, leżaniny i wykrotów, b) nie wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie. 	<p>Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w PZO dla danego obszaru;</p> <p>Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.</p>
9.	Obszar Natura 2000 posiadający zatwierdzony PZO: Mierzeja Sarbska PLH220018	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony, zgodnie z PZO, poszczególnych gatunków i		<p>Zgodnie z załącznikiem nr 5 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19 stycznia 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018 [Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2016r. poz. 160]:</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednokowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednokowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
		<p>siedlisk przyrodniczych wykazanych w SDF jako przedmioty ochrony.</p>	<p>Siedliska 2110, 2120, 2130, 2140, 2180, 4010, 91D0 i gatunek 2216 - Ograniczenie presji turystyki i rekreacji obejmujące: a) opracowanie miejsc przebiegu i promowanie szlaków pętlowych „Nordic Walking” od strony Łęby – w granicach rezerwatu przyrody w oparciu o trasy udostępnione zgodnie z zarządzeniem RDOŚ w Gdańsku w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Mierzeja Sarbska”, z takim ich urządzeniem, by skłaniały do wędrówek po pętli, a nie w głąb rezerwatu, b) organizację powierzchni edukacyjnej i ścieżki edukacyjnej – „parku wydowego” z wykorzystaniem wydmy szarej od strony Łęby, przed granicą rezerwatu przyrody. Siedliska 2110, 2120, 2130, 2140, 2180, 4010, 91D0, 9190 - monitoring ruchu turystycznego i przypadków naruszeń przepisów dotyczących ochrony rezerwatu przyrody, ochrony wydym, corocznie w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim. Siedliska 2120, 2130, 2140 i gatunek 2216 - zapobiegnięcie zakłóceniom procesów naturalnej dynamiki wydym ruchomych wnętrza Mierzei poprzez niedopuszczenie do ich zalesiania. Siedliska 2130, 2180 i gatunek 2216 - odtwarzanie wydym i procesów wydymotwórczych poprzez stopniowe usuwanie nasadzeń sosny i kosodrzewiny, w celu przywrócenia nieleśnych powierzchni wydymowych i procesu wydymotwórczego - wykonać ręcznie, stopniowo, zimą, unikając niszczenia elementów roślinności wydymowej i usuwając pozyskany materiał. Siedlisko 2190 - zapobieganie zarastaniu siedliska przez drzewa, poprzez ograniczanie rozprzestrzeniania się nalotów sosny i brzozy w miarę ich pojawiania się i zagrożeń dla stanu i różnorodności florystycznej siedliska, wykonanie ręczne, najlepiej zimą, usunięcie pozyskanego materiału. Siedlisko 91D0 - zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie płatów siedliska do naturalnej sukcesji. Siedlisko 9190 - modyfikacja gospodarki leśnej w każdym pododdziale użytkowanym rębnie poprzez: 1) stosowanie cięć częściowych i gniazdowych,</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednokowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednokowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
10.	Obszar Natura 2000 nie posiadający zatwierdzonego PZO: Ostoja Słowińska PLH2200023	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wykazanych w SDF jako przedmioty ochrony.	2) zapobieganie skutkowi pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości powyżej 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości powyżej 3 sztuk/ha, ilość docelowa martwego drewna powinna wynosić nie mniej niż 10m ³ /ha18) 3) zapobieganie skutkowi pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie około 5% powierzchni manipulacyjnej zrębu w postaci biogrup do naturalnego rozpadu. Siedlisko 1150 i gatunek 4056 Nadleśnictwo Lębork nie figuruje wśród podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych.	Do czasu zatwierdzenia PZO - Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i innymi aktami wykonawczymi obowiązującymi na danym terenie.
11.	Obszar Natura 2000 nie posiadający zatwierdzonego PZO: Pobrzeże Słowińskie PLB2200003	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wykazanych w SDF jako przedmioty ochrony.	Na dzień opracowania PZO jest sporządzany dla terenu pokrywanego się ze Słowińskim Parkiem Narodowym. Teren poza nim nie posiada PZO.	Do czasu zatwierdzenia PZO - Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i innymi aktami wykonawczymi obowiązującymi na danym terenie.
12.	Obszar Natura 2000 nie posiadający zatwierdzonego PZO: Przybrzeżne wody Bałtyku PLB990002	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wykazanych w SDF jako przedmioty ochrony.	Na dzień opracowania PZO jest sporządzany dla terenu pokrywanego się ze Słowińskim Parkiem Narodowym. Teren poza nim nie posiada PZO.	Do czasu zatwierdzenia PZO - Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i innymi aktami wykonawczymi obowiązującymi na danym terenie.
13.	Pomniki przyrody – wszystkie lokalizacja zgodna z wizualizacją na mapie walorów przyrodniczo-kulturowych oraz na mapie obszarów chronionych i funkcji lasu	Ochrona pomników przyrody w celu zachowania ich wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej i estetycznej	W przypadku wszystkich obiektów zachowanie szczególnej ostrożności podczas prac z zakresu pozyskania drewna prowadzonych w bezpośrednim otoczeniu obiektu.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach w zakresie ochrony przyrody	Zadania w zakresie ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
14.	Siedliska przyrodnicze – zgodnie z PUL	Co najmniej nie pogorszenie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i ich poszczególnych parametrów	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu.	Zgodnie z wytycznymi PZO i PUL (POP).
15.	Obszar Chronionego Krajobrazu Nadmorski	Ochrona terenów wyróżniających się krajobrazowo, o różnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu.	Zgodnie z Uchwałą Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2942).
16.	Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Redy-Łeby	Ochrona terenów wyróżniających się krajobrazowo, o różnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu.	Zgodnie z Uchwałą Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2942).
17.	Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Lęborskich	Ochrona terenów wyróżniających się krajobrazowo, o różnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu.	Zgodnie z Uchwałą nr 526/XLI/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Lęborskich (Dz. Urz. z 2022 r. poz. 1673).
18.	Otulina Słowińskiego Parku Narodowego	Ochrona parku narodowego przed planami lub zadaniami, mogącymi mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody na jego terenie.	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu po uzgodnieniu z dyrektorem parku narodowego.	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu po uzgodnieniu z dyrektorem parku narodowego.
19.	Strefy ochrony gatunków Bielik Kania ruda Orlik krzykliwy	Utrzymanie właściwych warunków do wyprowadzania łęgów i bytowania wszystkich gatunków.	Bieżący monitoring stanu stref ochrony ścisłej pod kątem warunków do wyprowadzania łęgów oraz stanu stref ochrony częściowej pod względem zachowania stanu otoczenia nieprowadzącego do zaburzeń w warunkach bytowania poszczególnych gatunków; Monitoring obecnych i zgłaszanie nowych lokalizacji oraz wnioskowanie o likwidację stref w uzasadnionych przypadkach.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednokowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednokowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		
			2	3	4
1	Organizmy objęte ochroną gatunkową	Monitoring utrzymywanie/poprawa warunków do funkcjonowania populacji gatunków w stanie co najmniej niezmiennym	Zgodne z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi; Bieżący monitoring znanych miejsc występowania gatunków chronionych, ewidencja nowych miejsc występowania.	Zgodne z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.	

8.6 Metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków

W celu ochrony rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków flory i fauny oraz ich siedlisk należy:

- a) w stosunku do roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową:
  - stanowiska cennych gatunków nanieść na odpowiednie mapy (np. szkice powierzchni manipulacyjnej), a w razie potrzeby zaznaczyć w terenie,
  - aktualizować stanowiska na gruntach Nadleśnictwa w oparciu o dokumenty i opracowania wykonane przez inne instytucje lub na ich zlecenie (m.in. organizacje przyrodnicze, instytucje naukowe, WIOŚ/GIOŚ, RDOŚ/GDOŚ) oraz w oparciu o zweryfikowane przez pracowników Nadleśnictwa zgłoszenia,
  - działania gospodarcze na stanowiskach cennych gatunków lub w bezpośrednim otoczeniu prowadzić w sposób niezagrażający trwaniu populacji (np. poprzez pozostawianie biogrup na rębniach, wytyczenie szlaków zrywkowych z ominięciem występujących płatów cennej flory),
  - nowe stanowiska cennej roślinności w odpowiedni sposób katalogować i kartować (np. aktualizując warstwy .shp, uzupełniając kronikę w programie ochrony przyrody),
  - przeprowadzać szkolenia pracowników z rozpoznawania cennych gatunków,
  - przestrzegać zaleceń mających na celu zapobieganie lub ograniczenie niektórych negatywnych oddziaływań w stosunku do wybranych gatunków flory np. prowadzić zabiegi w miarę możliwości przy pokrywie śnieżnej,
- b) w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową:
  - prowadzenie wizji terenowych przed rozpoczęciem zabiegów gospodarczych,
  - w wypadku stwierdzenia występowania gatunków zwierząt wymagających ustalenia stref ochrony, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania - wymienione w załączniku nr 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.) – należy zaniechać prac gospodarczych i rozpocząć procedurę zgłoszenia strefy do RDOŚ,
  - w wypadku stwierdzenia występowania zasiedlonej nory przez gatunek chroniony spoza zał. 4 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.) należy przesunąć zabieg gospodarczy na okres, kiedy nora jest niezasiedlona, równocześnie dostosowując intensywność zabiegu, tak by nie pogorszyć warunków bytowania zwierząt np. poprzez stworzenie strefy buforowej,
  - w miarę możliwości prowadzić pozyskanie w okresie zimowym - poza sezonem lęgowym/rozrodczym,
  - przestrzegać zasad podanych w rozdziale „Kształtowanie stosunków wodnych”, które pozwolą zachować we właściwym stanie zbiorniki będące miejscem rozrodu płazów i gadów,
  - przestrzegać sposobów gospodarowania w pobliżu zbiorników wodnych, które stanowią potencjalne miejsca bytowania wielu gatunków ptaków,

- pozostawiać w drzewostanach drzewa martwe i obumierające, które będą stanowić potencjalne miejsca gniazdowania ptaków dziuplastych,
  - przestrzegać zaleceń mających na celu zapobieganie lub ograniczenie niektórych negatywnych oddziaływań w stosunku do wybranych gatunków fauny, szczególnie wynikających z ich biologii
- c) w stosunku do stref ochrony (dla gatunków z Załącznika nr 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.):
- dla gatunków ptaków, które gniazdują na terenach leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo:
    - strefy całoroczne: **bielik, kania ruda, orlik krzykliwy** – przestrzegać zakazu przebywania osób, z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór,
    - strefy ochrony okresowej: **bielik, kania ruda, orlik krzykliwy** – należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (bielik 1.01 – 31.07; kania ruda 1.03 – 31.08; orlik krzykliwy 01.03 – 31.08), niezbędne prace wykonywać poza tym okresem i w uzgodnieniu z RDOŚ, pilnując by jednorazowo zabiegi odbywały się z jednego kierunku (strony) gniazda;
    - stale monitorować sytuację pod kątem stwierdzeń nowych lokalizacji;

8.7 Ochrona siedlisk przyrodniczych

8.7.1 Zalecenia ochronne w stosunku do leśnych siedlisk przyrodniczych

- **Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich (kod siedliska 2180)**
  - stopniowo usuwać nasadzenia sosny i kosodrzewiny, ręcznie, zimą, w celu przywrócenia nieleśnych powierzchni wydmowych i procesu wydmotwórczego;
  - unikać niszczenia elementów roślinności wydmowej;
  - coroczny monitoring ruchu turystycznego w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.
- **Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) (kod siedliska 9190)**
  - stosować cięcia częściowe i gniazdowe;
  - zapobiegać skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie martwych drzew o długości pnia powyżej 3 m i grubości powyżej 50 cm (o ile takie występują) w ilości powyżej 3 sztuk/ha;
  - w przypadku braku drzew w/w pozostawić drzewa martwe o możliwie największej długości i średnicy pnia w ilości powyżej 3 sztuk/ha;
  - zapobiegać skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie około 5% powierzchni manipulacyjnej zrębu w postaci biogrup do naturalnego rozpadu;
  - coroczny monitoring ruchu turystycznego w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.

- **Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)* (kod siedliska 91D0*)**
  - kontrolować i konserwować zastawki na rowach melioracyjnych;
  - zabiegi pielęgnacyjne wykonywać zgodnie z zapisami w planach ochrony rezerwatów Czarne Bagno i Łebskie Bagno;
  - pozostawiać posusz, leżaninę i wykroty;
  - nie wprowadzać gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;
  - zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie płatów siedliska do naturalnej sukcesji;
  - coroczny monitoring ruchu turystycznego w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.

8.7.2 Zalecenia ochronne w stosunku do nieleśnych siedlisk przyrodniczych

- **Laguny przybrzeżne (kod siedliska 1150)**
  - nie wykonywać ciec zupełnych w pasie o szerokości 20m od brzegu zbiornika;
  - stosować zrywkę nasiębierną w pasie o szerokości 20m od brzegu zbiornika.
- **Nadmorskie wydmy białe (*Elymo-Ammophiletum*) (kod siedliska 2120)**
  - nie zalesiać;
  - coroczny monitoring ruchu turystycznego w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.
- **Nadmorskie wydmy szare* (kod siedliska 2130*)**
  - nie zalesiać;
  - stopniowo usuwać nasadzenia sosny i kosodrzewiny, ręcznie, zimą, w celu przywrócenia nieleśnych powierzchni wydmy i procesu wydmywczego;
  - unikać niszczenia elementów roślinności wydmy;
  - coroczny monitoring ruchu turystycznego w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.
- **Wilgotne zagłębienia międzywydmowe (kod siedliska 2190)**
  - zapobiegać zarastaniu siedliska przez drzewa;
  - usuwać pozyskany materiał.
- **Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (kod siedliska 3160)**
  - nie wydzierżawiać jeziora do hodowli ryb;
  - nie udostępniać do wędkowania;
  - nie wykonywać ciec zupełnych w pasie o szerokości 20m od brzegu zbiornika;
  - stosować zrywkę nasiębierną w pasie o szerokości 20m od brzegu zbiornika.
- **Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (*Ericion tetralicis*) (kod siedliska 4010)**
  - coroczny monitoring ruchu turystycznego w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim
- **Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)* (kod siedliska 7110*):**
  - corocznie usuwać odrosty brzoź i nalot sosen;
  - corocznie usuwać biomasę poza granice obszaru natura 2000 Łebskie bagna;
  - dopuszcza się wykładanie ściętymi gałęziami grobli i dróg dojazdowych;
  - kontrolować i konserwować zastawki na rowach melioracyjnych;

- wykonywać trzebieże przewidziane w planie ochrony rezerwatu Łebskie Bagno i Czarne Bagno;
- dopuszcza się wykładanie ściętymi gałęziami grobli i dróg dojazdowych;
- obrączkowanie uzasadnione tylko w przypadku brzoź, sosny można wycinać od razu.
- **Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (kod siedliska 7120)**
  - wykonywanie trzebieży przewidzianych w planie ochrony rezerwatu Czarne Bagno z uwzględnieniem usuwania chrustu i drobnych gałęzi poza granice obszaru Natura 2000;
  - dopuszcza się wykładanie ściętymi gałęziami grobli i dróg dojazdowych;
  - kontrolować i konserwować zastawki na rowach melioracyjnych.

9 LITERATURA

1. „Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Górkowski Las PLH220045”, Gdańsk 2013.
2. „Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Łebskie Bagna PLH220040”, Gdańsk 2014.
3. „Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Mierzeja Sarbska PLH220018”, Gdańsk 2016.
4. „Polityka Ekologiczna Państwa 2030” – MP. 2019. Poz. 794, Warszawa 2019.
5. „Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie Lębork na okres od 1.01.2023 do 31.12.2032 r.” – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni, Gdynia 2022.
6. „Program ochrony środowiska województwa pomorskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025”, Gdańsk 2018.
7. „Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w roku 2020” – GIOŚ, Gdańsk 2020.
8. „Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych”, Barbara Tokarska-Guzik i inni, 2012
9. „Siedliskowe podstawy hodowli lasu. Załącznik nr 1 do Zasad hodowli i użytkowania lasu wielofunkcyjnego” – Warszawa 2003.
10. „Typologia zbiorowisk i kartografia roślinności w Polsce-rozważania nad stanem współczesnym”, zbiór prac pod redakcją Ewy Roo-Zielińskiej, Jerzego Solona, PAN, Warszawa 2001
11. „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1 stycznia 2020 r.” – BULiGL, Sękocin Stary, styczeń 2021.
12. Alojzy Woś „Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody”, Nr20, 1993, PAN Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania
13. Czarnecka H. [red.]: „Atlas podziału hydrograficznego Polski” – IMGW Warszawa 2005.
14. GUS, Ochrona Środowiska 2022, Warszawa 2022
15. Urząd Statystyczny w Gdańsku, Rocznik Statystyczny Województwa Pomorskiego 2022, Gdańsk 2022
16. Kurek K., Holuk J., Bury S., Piotrowski M.: „Podręcznik najlepszych praktyk ochrony gadów”. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Warszawa 2014.
17. Matuszkiewicz J. M. „Potencjalna roślinność naturalna Polski”, IGiPZ PAN, Warszawa 2008.
18. Matuszkiewicz J.M.: „Regionalizacja geobotaniczna Polski” IGiPZ PAN, Warszawa 2008.
19. Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
20. Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.
21. Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.
22. Mróz W. (red.) 2015. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa.
23. Operat siedliskowy dla Nadleśnictwo Lębork stan na 01.01.2021, BULiGL o w Gdyni, Gdynia 2021.
24. Pacyniak C., Smólski S. „Drzewa godne uznania za pomniki przyrody oraz stan dotychczasowej ochrony drzew pomnikowych w Polsce.” Roczniki AR w Poznaniu, Poznań 1973
25. Pawlaczek P.: „Natura 2000 – Niezbędnik leśnika” – Klub Przyrodników, Świebodzin 2008.
26. Protokół z posiedzenia Komisji Założeń Planu w sprawie ustalenia założeń do sporządzenia Planu Urządzenia Lasu wraz z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania tego planu na środowisko dla Nadleśnictwa Lębork wg stanu na 01.01.2023 r.
27. Richling A. i in. „Regionalna geografia fizyczna Polski” – BWN, Poznań 2021.
28. Standardowy Formularz Danych PLB220003 Pobrzeże Słowińskie – stan aktualizacji 03.2022 r.
29. Standardowy Formularz Danych PLB990002 Przybrzeżne wody Bałtyku – stan aktualizacji 03.2022 r.
30. Standardowy Formularz Danych PLH220018 Mierzeja Sarbska – stan aktualizacji 03.2022 r.
31. Standardowy Formularz Danych PLH220023 Ostoja Słowińska – stan aktualizacji 03.2022 r.
32. Standardowy Formularz Danych PLH220040 Łebskie Bagna – stan aktualizacji 03.2022 r.
33. Standardowy Formularz Danych PLH220045 Górkowski Las – stan aktualizacji 03.2022 r.

34. Zasady hodowli lasu – CILP Warszawa 2012.

35. Zielony R., Kliczkowska A. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. CILP Warszawa 2012.

10 SPIS RYCIN

Ryc. 1 Położenie administracyjne Nadleśnictwa Lębork.....	9
Ryc. 2 Nadleśnictwo Lębork na tle innych jednostek organizacyjnych.....	11
Ryc. 3 Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Lębork na tle mezoregionów przyrodniczo – leśnych.....	18
Ryc. 4 Położenie Nadleśnictwa Lębork na tle regionów fizycznogeograficznych.	21
Ryc. 5 Położenie Nadleśnictwa Lębork na tle regionów geobotanicznych.	22
Ryc. 6 Potencjalna roślinność naturalna w granicach Nadleśnictwa Lębork (źródło: Atlas Rzeczypospolitej).	24
Ryc. 7 Regiony klimatyczne Polski (źródło: Atlas obszarów wiejskich w Polsce, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN).....	25
Ryc. 8 Izolinie długości okresu wegetacyjnego w Nadleśnictwie Lębork (źródło: https://www.bdl.lasy.gov.pl/portals/mapy ; dostęp: 07.09.2021r.).....	29
Ryc. 9 Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) w granicach Nadleśnictwa Lębork z wyróżnieniem gruntów w PGL LP.	33
Ryc. 10 Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) w granicach Nadleśnictwa Lębork z wyróżnieniem gruntów w PGL LP.	34
Ryc. 11 Lokalizacja rezerwatów przyrody na terenie Nadleśnictwa Lębork.	48
Ryc. 12 Obszary Chronionego Krajobrazu w granicach Nadleśnictwa Lębork z wyróżnieniem gruntów w PGL LP.....	61
Ryc. 13 Położenie pomnika o numerze 119	76
Ryc. 14 Otulina Słowińskiego Parku Narodowego w granicach Nadleśnictwa Lębork z wyróżnieniem gruntów w PGL LP.	78
Ryc. 15 Mapa hipsometryczna Nadleśnictwa Lębork na podstawie modelu SRTM (Shuttle Radar Topography Mission)	83
Ryc. 16 Schemat przebiegu rzek oraz jeziora Nadleśnictwa Lębork.	85
Ryc. 17 Powierzchnia [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego.....	94
Ryc. 18 Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie [ha]	94
Ryc. 19 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Lębork.....	95
Ryc. 20 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Łeba	95
Ryc. 21 Charakterystyka zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem siedliskowym lasu.	99
Ryc. 22 Udział [%] stopni zgodności składu gatunkowego drzewostanów w typach siedliskowych lasu.	99
Ryc. 23 Zestawienie powierzchni [ha] stanu siedlisk według obrębów.	103
Ryc. 24 Zestawienie powierzchni [ha] stanu siedliska według grup wiekowych w Nadleśnictwie Lębork.	103
Ryc. 25 Zestawienie stanu siedliska według grup siedlisk w Nadleśnictwie Lębork.	104
Ryc. 26 Zestawienie stopni borowacenia według obrębów i Nadleśnictwa Lębork.	105
Ryc. 27 Rozkład stacji pomiarowych w woj. pomorskim wykorzystanych w ocenie za rok 2021 (źródło: GIOŚ).	127
Ryc. 28 Lokalizacja punktowych źródeł emisji SO _x na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].....	128
Ryc. 29 Lokalizacja punktowych źródeł emisji NO _x na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].....	128
Ryc. 30 Lokalizacja punktowych źródeł emisji PM ₁₀ na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].....	129

Ryc. 31 Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego JCWP rzecznych przebadanych w 2018 roku [źródło danych: PMŚ].....	131
Ryc. 32 Klasyfikacja stanu chemicznego JCWP rzecznych przebadanych w 2018 roku [źródło danych: PMŚ].....	131

11 SPIS FOTOGRAFII

Fot. 1 Siedziba Nadleśnictwa Lębork (fot. Nadleśnictwo Lębork)	10
Fot. 2 Dąb szypułkowy „Arkadiusz” o numerze 641 na terenie Leśnictwa Strzeszewo (fot. D. Krasnopolski).	75
Fot. 3 Dąb szypułkowy o numerze 642 na terenie Leśnictwa Strzeszewo (fot. D. Krasnopolski).....	77
Fot. 4 Zamieranie olszy w wydzieleniu 31Aa Leśnictwa Darzewo (fot. BULiGL o/ Gdynia).....	125

12 SPIS TABEL

Tabela 1 Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa Lębork z podziałem na obręby.	10
Tabela 2 Punkty skrajne zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Lębork	11
Tabela 3 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Lębork w latach 2013 i 2023	12
Tabela 4 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu.....	13
Tabela 5 Liczba i wielkość kompleksów leśnych Nadleśnictwa Lębork.	14
Tabela 6 Średnia roczna liczba dni z wybranymi typami pogody regionie klimatycznym nr III i VIII (dane z lat 1951-1980) (Źródło: Atlas Rzeczypospolitej).	26
Tabela 7 Średnie miesięczne i roczne temperatury powietrza odnotowane na stacji w Lęborku w latach 2013-2022.....	27
Tabela 8 Średnie miesięczne i roczne sumy opadów odnotowane na stacji w Lęborku w latach 2013-2022.	28
Tabela 9 Obiekty chronione w Nadleśnictwie Lębork.	30
Tabela 10 Charakterystyka obszarów sieci Natura 2000 w Nadleśnictwie Lębork	35
Tabela 11 Wykaz rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Lębork.	49
Tabela 12 Wykaz pomników przyrody na terenie Nadleśnictwa Lębork.....	65
Tabela 13 Zestawienie liczbowe chronionej fauny, flory oraz grzybów w Nadleśnictwie Lębork.....	80
Tabela 14 Wymogi stref ochrony miejsca rozrodu bielika, kani rudej i orlika krzykliwego.....	81
Tabela 15 Ekosystemy wodno-błotne w Nadleśnictwie Lębork.	87
Tabela 16 Zestawienie źródlisk na terenie Nadleśnictwa Lębork.....	87
Tabela 17 Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie prawnej w obszarach Natura 2000	90
Tabela 18 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego	93
Tabela 19 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.	96
Tabela 20 Zestawienie powierzchni [ha] według rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych.	97
Tabela 21 Zestawienie powierzchni [ha] według zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.	98
Tabela 22 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] według grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (Wzór 21)	101
Tabela 23 Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu - borowacenie.	105

Tabela 24 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w różnym wieku, w których stwierdzono występowanie neofitów.....	106
Tabela 25 Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich wg obrębów i gatunków panujących.	107
Tabela 26 Kategorie ochronności - zestawienie powierzchni.....	108
Tabela 27 Zestawienie miąższości drewna martwego w typach siedliskowych lasu.....	110
Tabela 28 Zestawienie miąższości drewna martwego na siedliskach Natura 2000.....	111
Tabela 29 Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków znajdujące na terenie Nadleśnictwa Lębork.	113
Tabela 30 Lokalizacja miejsc pamięci na terenie Nadleśnictwa Lębork.....	116
Tabela 31 Ważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lębork.....	117
Tabela 32 Szkody powierzchniowe od wiatrów w latach 2013 – 2022r. na terenie Nadleśnictwa Lębork	119
Tabela 33 Pożary powstałe na terenie Nadleśnictwa Lębork w latach 2013 – 2022.....	120
Tabela 34 Szkody od zwierzyny (z wyłączeniem szkód spowodowanych przez bobry) w latach 2013-2022r.	123
Tabela 35 Szkody spowodowane przez bobry w latach 2013-2022r.	123
Tabela 36 Zestawienie powierzchni zaatakowanych przez patogeniczne grzyby w latach 2013-2022. ..	124
Tabela 37 Zamieranie olszy w latach 2009 – 2021r. w poszczególnych leśnictwach Nadleśnictwa Lębork.	125
Tabela 38 Wyniki klasyfikacji stref w województwie pomorskim ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2021 roku [źródło: GIOŚ].	129
Tabela 39 Ocena stanu JCWP płynących na terenie Nadleśnictwa Lębork w 2018 roku (źródło: PMŚ). 132	
Tabela 40 Ocena stanu JCWP stojących na terenie Nadleśnictwa Lębork w 2018 roku (źródło: PMŚ).. 132	
Tabela 41 Wykaz szlaków turystycznych na obszarze Nadleśnictwa Lębork.....	134
Tabela 42 Zestawienie wyznaczonych miejsc postojowych na terenie Nadleśnictwa Lębork	135
Tabela 43 Schemat projektowania rodzajów rębni na siedliskach niezakwalifikowanych jako nadmorskie w zależności od TSL i przyjętych dla nich TD oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw.	141
Tabela 44 Schemat projektowania rodzajów rębni na siedliskach zakwalifikowanych jako nadmorskie w zależności od TSL i przyjętych dla nich TD oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw.	142
Tabela 45 Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w zasięgu bezpośredniego działania Nadleśnictwa Lębork (według wzoru nr XXIII).	147

**PROGRAM OCHRONY PRZYRODY
NA LATA 2023-2032
NADLEŚNICTWO LĘBORK**

Program opracował:

**Asystent Taksatora
inż. Dominik Krasnopolski**

Program sprawdził:

Starszy Inspektor Nadzoru
Kielczewski
mgr inż. Janusz Kielczewski

**Starszy Inspektor Nadzoru
mgr inż. Janusz Kielczewski**

Program akceptował

**Zastępca Dyrektora
mgr inż. Jacek Wojtyniak**

13 KRONIKA

A series of horizontal dotted lines for writing.

Blank lined area for text entry.

Blank lined area for text entry.

Blank page with horizontal dotted lines for writing.

Blank lined area for text entry, consisting of numerous horizontal dotted lines.

Blank lined area for text or notes.

Blank lined area for text entry, consisting of numerous horizontal dotted lines.

Blank lined area for text or notes.

Blank page with horizontal dotted lines for text entry.

Blank lined area for text or notes.

Blank lined area for text entry, consisting of multiple horizontal dotted lines.